

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

WIDENER LIBRARY

HX J4F6 8

P 81

BEQUEST OF
CONVERS FRANCIS , D. D.
OF CAMBRIDGE

HARVARD COLLEGE LIBRARY

GEO. BUCHANANI

“PARAPHRASIS

SALMORUM DAVIDIS,

POETICA, //

CUM

SCHEMATICIS METRORUM ET NOTIS.

ACCESSIONE

PAUCA MISCELLANEA

EX CETERIS EJUSDEM CARMINIBUS.

Et cecinit seris victura poëmata seclis,

Qualia majestas postulet ipsa Dei.

BARLAEUS.

EDINBURGI,

TYPIS ACADEMICIS:

VENEUNT APUD A. WALLACE ET SOCIOS.

VII Calendas Junias

MDCCXII.

1812

30
Digitized by Google

ML 61552.65

LIBRARY OF CONGRESS

LIBRARY OF CONGRESS

LIBRARY OF CONGRESS

LIBRARY OF CONGRESS

Bequest of
Convers Francis, D.D.

of Cambridge, Mass.

LIBRARY OF CONGRESS

LECTORI S.

IN hac Psalmorum Paraphrasi edendâ multam operae insumptum est, ut quam accuratissimè prodiret: quippe quae viris doctissimis non nostrae solum, sed etiam exterarum regionum maximè arrisit; et adhuc in scholis nominis haud parvi lectu dignissima habetur. Textum secundùm editionem Thomae Ruddimanni, quae anno 1715 lucem Edinburgi aspexit, plerumque secuti sumus. Locos complures, tironibus alioquin obscuros, in melius, ut speramus, interpuncta sunt.—Huic autem paraphrasi paucula ejusdem poëmata, sanè exquisitissima, adjungere visum est: quorum unum, scilicet *Maiae Calendas*, prae ceteris summâ laude prosequutus est vir reverendus Archibaldus Alison, LL. B., scriptor haud elegans, idemque limati judicii.

Caeteràm nobis consilium fuit ut huic editioni nihil uspiam deesset, quo discipuli locos difficiliores expere dire possint; ideoque ut lyricam poësin, praecipueque sacram, cognoscendi amore imbuantur. Annotationes

igitur partim a Chytraeo, Burmanno, Ruddimanno, Huntero, et Lovio, partimq[ue] nobis exaratas, adjicendas curavimus. Utque juventuti magis curae sit ars metrica, carminum et schemata et genera singulis psalmis accessere.

Hic loci de *praeconis*, quae in paraphrasin et alia scripta Buchanani, judice Henrico Stephano, “poëtarum sui saeculi facilè principis,” meritò collata sunt, ne nostra quidem disserere refert. Si plura veli, librum tibi commendare licet DE VITA POETAE LXIIII Anglieè conscriptum a viro eruditissimo, nobisque amicissimo, Davide Irving, LL. D.

A & J. DICKINSON.

Serv. Edinburgi in Typogr. Acad.

vii Calendas Junias MDCCCLXII.

MARIAM

ILLUSTRISSIMAM SCOTORUM REGINAM

GEORGII BUCHANANI

EPIGRAMMA.

NYMPHA, Caledoniae quae nunc feliciter orae
 Missa per innumeros sceptra tueris avos;
 Quae sortem antevénis meritis, virtutibus annos,
 Sexum animis, morum nobilitate gehus:
 Accipe (sed facilis) cultu donata Latino 5
 Carmina, fatidici nobile Regis opus.

1. Si Buchananus scripserit hoc epigramma anno MDLXII, quo constat eum apud Hen. Stephanum paraphrasin suam imprimendam reliquescere, Maria Regina tum vicesimum aetatis suae annum agebat; sin autem non ante annum MDLXV, quo primum prodit hæc paraphrasis, tum scriptum fuisse videtur, aliquot ante menses, quād *Darniacum* thalami regnique socium sibi adscivisset. Utetique haec sint, certissimum est, ex hisce epigrammati verbo,

Ne mihi dispiceant, quae placuere tibi,

Buchananum, post eum in patriam redditum, Mariae paraphrasin suam ostendisse, illamque, quae maxime iagenii dotibus praedita fuit, opus illud probasse. L.

2. *Per innumeros.*] Ovid. ex Pont. lib. IV. 8. 18.

— ub triginta primi
Usque per innumeratos inventemur avos. H.

3. *Quae sortem antevénis meritis, &c.*] Ad imitationem Ovid. Trist. lib. IV. 4. 1.

*O qui, nonnihilus cum sic generosus avitis,
Eiusque in mortuum nobilitate genus.*

Quod antea ad locum observavit celeb. Buchananus. L.

Illa quidem, Cirrhâ procul et Permesside lymphâ,
 Penè sub Arctoi sidere nata poli :
 Non tamen ausus eram maliè natum exponere foetum,
 Ne mihi displiceant, quae placuere tibi. 11
 Nam quod ab ingenio domini sperare nequibant,
 Debebunt genio forsitan illa tuo.

7. *Illa quidem Cirrhâ, &c.*] Urbs sub radicem (apud quosdam alteri vertex) Parnassi, Apollini et Musis sacra ; unde apud Poëtas Cirrhæi Vates, Cirrhaeum pectus, Cirrhaea secreta, &c. Permessus, fluvius ex Helicone fluens, iisdem sacer, Virg. Ec. 6. 64. utriusque meminit *Martialia*, lib. 1. Ep. 77. quem respexit Buchananus,

Quid tibi cum Cirrhâ ? quid cum Permessidis undâ ? H.

9. *Non tamen ausus, &c.*] Sunt qui hunc et sequentes versus non nimis elegantes, nec eorum sententiam satis dilucidam, putarunt, e quibus Franciscus Atterbury Episcopus Roffensis, qui suos quosdam substituit ad Scotum nobilem missos :

*Quod si culta parum, si sint incondita, nostri
 Scilicet ingenii est, non ea culpa loci.*

*Posse etiam hic nasci, quae sunt pulcherrima, wonderet
 E vultu et genio, Scotica terra, tuo.*

Quamvis autem hi suo non careant lepore, suis tamen exsuperat Buchananus, manifestè hanc sententiam præ se ferentibus ; etsi carmina mea nata sint in locis ab Apollinis et Musarum afflatus alitissimis, si cum fabulosis Cirrhâ et Permesside conferantur ; nolui temen, id onus crudelitiae et arrogantiae esset, quae tibi placuerunt, improbare, esque, (ut infantes olim nothos et maliè natos solebant) exponere, i. e. perdenda et peritura projicere et abdicare, sed tuis sub auspiciis tollenda et educanda propone, tuo potius judicio et patrocinio fretus quam meo ; et Reginae palmam ingenii defert. Episcopus contra plurimus est in formâ laudandâ et Venerem facit, Buchananus autem Minervam. Siqua vero duriora in hanc postea scripserit, nimuram se causam postea invenisse putavit, neque vel maximum Poëtae præconium, verâ opinionem nixum, Historicum præpedire debuit, quod nimis, quae posse visum fuerit, narraret. H..... This verse is sometimes misanderstood. It evidently alludes to the practice of exposing deformed or sickly infants. "I durst not, however, expose my unpromising off-“spring.”” IRVING’s Memoirs of Buchanan, p. 132.

10. *Ne, &c.* Invito Pisis, Laurenti, nec tamen odi,
 Ne mihi dispiceat quae tibi terra placet.

POLITIANI Opera, sig. gg. 5. Venet. 1498, fol.—id. ibid.

This famous epigram is imitated by Johnston in the dedication of his psalms, and by Dempster in that of his Latin version of Montgomery’s *Cherry and Slae*. Id. ibid.

GEORGII BUCHANANI

107

PSALMOS DAVIDIS PARAPHRASIS.

PSALMUS I.

Boni, qui abstinent a malo, et student bono, soli felices sunt, mali verò infelices.

HEXAMETER HEROICUS.

- - | - v v | - - | - - | - v v | - - |

- v v | - - | - v v | - v v |

- 1 **F**ELIX illę animi, quem non de tramite recto
Impia sacrilegæ flexit contagio turbæ:
Non iter erroris tenuit, sessorve cathedrae
Pestiferae facilem dedit irrigoribus aurem:
- 2 **S**ed vitae rimatur iter melioris, et altâ
Mente Dei leges noctesque diesque revolvit.
- 3 **I**lle, velut riguae quae margine consita ripæ est
Arbor, erit, quam non violento Sirius aestu
Exurit, non torret hiems: sed prodiga laeto
Preventu beat agricolam; nec flore caduco
Arridens, blandâ dominum spe lactat inanem.
- 4 **N**on ita divini gens nescia foederis, exlex,
Contemtrixque poli: subito sed turbine rapti
Pulveris instar erunt, volucri quem concita gyro
Aura levis torquet vacuo ludibria coelo.
- 5 **E**rgo, ubi veridicus iudex in nube serenâ
Dicere jus veniet, scelerisque coarguet orbem,
Non coram impietas moestos attollere vultus,
Nec misera audebit justæ se adjungere turbæ.
- 6 **N**am pater aethereus justorum et fraude carentum
Novit iter, sensumque tenet; curiosque secuta
Impietas fraudum anfractus scelerata peribit,

A

PSAL. II.

*Impiorum conatus in regnum Davidis et Christi irritus
proponitur: exitum reluctantibus, obsequentibus salus
denuntiatur..*

1 HEXAMETER, 2 TRIMETER IAMBICUS.

1 QUID trepidae gentes vano fremuere tumultu?
Minisque populi saeviunt inanibus?

2 Et cum principibus magni celere tyranni, [ces?
Dominumque Christumque Domini adversum tru-

3 Vincula quin horum fortis dirampatus, ajunt,
Et lora nostris demimus cervicibus?

4 At pater aethereus, reren cui summa potestas,
Ridebit impotentium irritas mitas.

5 Tum justa accenses miseres affabitur ira,
Et per furorem caeca consilia suum

6 Turbabit: Cingamque meum diadema te Regem,
Inquit, Sionis iura sanctis collibus

Qui dabit, et latè fundet mea iussa per orbem.

7 Deinde allocutus Dominus est me: Filius

8 Tu meus es, genui te hodie: me posce, daboque

Omnes ut haeres gentium fines Regas,
Quà circumfusis tellus se porrigit undis,

9 Regasque sceptro sempiternum ferreo; [belles,
Cumque voles, tumidosque premas, frangasque re-

Ut facta fragili vaca franguntur late.

10 At vos, in populis quibus est permissa potestas,
Et jus ab alta sede plebi dictis,

Exoritur tenebras depellite, discite verum;

11 Servite Domino cum tremore; gaudis

Et timor et Domini accedat reverentia vestris,

12 Ut missum ab illo filium amplectamini;

In vos ne justae vindictam exerceat irae,

13 De calle recti devios. Nam, quam brevi

**Saevier in iustos contra iusta ira, scietis
Quam sint beati spes in illo qui locant.**

PSAL. III.

*David, de gravitate afflictionum conquerens, Dei naturā
et experientiā fidem suam confirmat, Deumque orat pro
salute suā et populi.*

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMBICUS.

1 **H**eu quanta numero viribusque factio
Me vexat edis implis !
Quam perditorum firma conspiratio.
Conjurat in meum caput !

2 Et asseverant spem salutis in Deo
Superesse jam nullam mihi ;

3 Quum tu sub umbrâ praeliantem me tui
Tam-saepe scuti texeris ;
Quum laudis auctor sis meae, quum gloria
Meum coronet verticem.

4 Quum nocte Dominus invocantein me sue
De monte sancto exaudiat,

5 Curis solutus et recumbo et dormio,
Resurgo liber a metu.

6 Domino excubante, nec meum formidiae
Pectus movebunt agmina
Numerosa, nec si saeva feritas omnium
Conjurat in me gentium.

7 Tu, Domine, in scient ductor, ut me libere
Prodibis : hostium omnium
Malasque franges, impiorum et conteres
Dentes potenti dexterâ.

8 At tu, salutis una spes, populum tuum
Bonitate solitâ amplectere.

PSAL. IV.

David opem Dei implorat contra hostes conjuratos, adhortans eos ut resipiscant, oransque Deum ut ab eis liberatum verbo et spiritu dirigat.

1 HEXAMETER ET 2 TETRAMETER HEROICUS.

1. - v v | - v v | - - | - - | - v v | - - || ut in Pg. 1.
2. - - | - v v | - v v | - - ||

1 O PATER, ô hominum, divumque aeterna potestas,
Sincerae mihi conscientie mentis,
Qui mihi consiliique inopi, incertoque salutis,
Imploranti rebus in arctis,
Tutum pandis iter, latumque educis in aequor;
Nunc obsesso fraude maligna
Da mihi te facilem, et justis bonus annue votis,
Non duram placabilis aure.

2 O hominum caecae mentes, quò me usque relicto,
    Intenti mendacibus umbris,
Sollicita in vanas torquetis pectora curas ?

3 Tandem credite vera monenti:

Quem Deus electum miro dignatur honore,

Per discrimina cuncta tuetur: [tem.

**Me Dominus clamantem ad se, auxiliumque rogan-
Mitis et exorabilis audit.**

4 Ergo Dei, miseri, nunc saltem agnoscite numen,
Et vitiis absistite pravis:

Vobiscum in tacito per noctem expendite lecto
Longi dicta ac facta diei.

**5 Non pecudum fibris Domino, sed mente litatur
Innocuâ: si admoveris aris**

Hanc, poteris sperare animi securus ab alto

Dextrâ munera larga benignâ.

6 Poscit opes modò degeneres pars maxima vulgi ;
Haec animos vota una fatigant :

1 At tu me placido tantum bonus aspice vultu;
Aura tui jucunda favoris

Me super irradiet: sat amico te mihi felix:
Alter frugibus horrea stipet,

Impleat et multas generoso nectare cellas,
 Et congesto gaudeat auro:
3 Ast ego curarum vacuus de nocte recumbam,
 Et sine sollicitudine somnos
 Accipiam: tu securam mihi robore mentem,
 Tu certâ spe pectora firmas.

PSAL. V.

David, fatus testimonio conscientiae, petit se a Deo exaudiri, et certus de injuriâ hostium, Dei beneficentiam implorat, petiisque se ab eo regi, hostes retundi, Ecclesiac laudis argumentum subministrari.

1, 2, 3 SAPPHICUS, 4 ADONIUS.

1, 2, 3. - 0 1 - - 1 -, u u 1 - u 1 - - 11
 4. - u u 1 - - 11

1 O POTENS rerum Deus, aure leni
 Mitis exaudi mea verba, mentis
 Mente non durâ tetricusque tristes
 Percipe questus.

2 Adspice attentus, mihi quanta tendat
 Vox latus: quando mihi Rex Deusque
 Solus es, solum veneror precorque
 Rebus in arctis.

3 Manè clamantem, Deus aequus, audi:
 Nam tuum castâ prece, non inanem
 Spem fovens, nomen jubar ante Eoum
 Manè ciebo.

4 Tu, Deus, laetus pietate verâ,
 Impii ritûs scelus exsecraris:
 Nec frui pravi studioaa mens te
 Speret amico.

5 Vis tuos vultus metuit, nefasque:

6 Hostis es fraudum et cupidæ crux
 Caedis; audacem simulare linguam
 Falsa recides.

7 At tuâ fatus bonitate sacrum
 Limen accedam, tua templa inibo;
 Rite adorabo tua sancta castis
 Numinia votis.

8 Tu mihi, ut casses fugiam dolosos
Hostium, lumen, Deus, aequitatis
Dux tuae paefer, dubioque caecos
Dirige gressus.

9 Hostium verum fugit ora; pectus
Incolit fraus spurcitesque: guttur,
Tetrius putri est quod hiat recludens
Funera busto:

Lingua adulatrix tacito veneno
Blandiens caecos meditatur ictus.

10 O Deus, rerum ô pater alme, gentem
Perde nefandam:
Redde conatus, pater alme, vanos;
Quique te linquunt, scelerum suorum
Sentiant poenas meritas, ab imâ.
Stirpe recisi.

11 Sed tuâ semper bonitate tuti
Gaudeant qui spem posuere in uno
Te sibi certam impavidi, tuumque
Nomèn adorant.

12 Namque tu rectos animique puros
Largâ opum dextrâ reores benignus,
Et tui, tanquam clypeo, favoris
Protegis umbrâ.

PSAL. VI.

David aegrotus iram Dei flagellumque deprecatur, misericordiam implorat, et salutem petit; quibus fide impetratis, de attentione et beneficentia Dei contra hostes gloriatur.

1 TRIM. ET 2 DIM. IAMB., UT IN PS. III.

1 **D**UM fervet ira, Domine, dum mens aestuat,
Ne me merentem corripe;
Dum saevientis flagrat in cursu furor,
Exigere poenas abstine.

2 **O** parce, parce: languor aegrum conficit:
Manum salutarem admove.
Corpus, solutis ossium compagibus,
Enerve vires deserunt;

PSALMUS VII.

7

3 *Mentemque graviter moeror angit turbidam :*
Quò me usque miserum negliges ?

4 *Quò me usque linques ? jam reverte, ac libera*
Ægrum inferum de faucibus.

5 *Ubi saeva duram mors manum injecit semel,*
Quis amplius meminit tui ?
Quis mortis altâ subrutus caligine
Nomen celebrabit tuum ?

6 *De nocte pectus anxius suspiriis*
Pulsans, gemensque, lacrymis
Lavo cubile : strata fletum madent
Rorata largis imbribus.

7 *Caligat acies lumen, doloribus*
Hebetata longis ; hostium
Interque risus et dolos emarcuit
Color vigorque corporis.

8 *At tu sceleribus turba gaudens impiis,*
Facesse, spem pone irritam :
Lamenta Dominus et meorum fletum
Placatus audiit sonum.

9 *Dominus benignus supplicem me exaudiit,*
Orationique annuit :

10 *Subitus ut hostes obruat pudor meos,*
Vultusque confundat rubor ;
Tristi repente ut palleant infamia,
Fugamque turpem moereant.

PSAL. VII.

*David confidens Deo exoptat a perfidâ accusatione liberi-
rari : professus bonae conscientiae testimonium, mala,
quae in se struebantur, averti cupit : pronunciat im-
proborum exitium, et Dei laudem a piis praedicatum iri.*

1, 2 ALCAIEUS MAJ., 3 ARCHILOCHIUS, 4 ALC. MIN.

1, 2. - - | v - | - | - v v | - v v ||

3. - - | v - | - - | v - | - ||

4. - v v | - v v | - v | - v ||

1 *In te salutis spem posui meae,*
Servator orbis : faucibus hostium
Me libera, qui mente saevâ
Interitum mihi moliuntur.

PSALMUS VII.

2 Si nemo viadex asserat : ut leo
Imbelli crudus dilaniat pecus,
Sic me feras discerpet hostis,
Innocui sitiens crux.

3 Si verus index me merito arguit,
Nec falsa mendax crimina texuit ;

4 Si damna tranquillo creavi ;
Promerito male nō pepercis :

5 Me persequatur dum capiat sequens,
Captumque sternat, stratum et humi pede
Conculcet, et sceptri superbum
Proterat abjiciatque fastum.

6 Exsurge, justas te furor impius
Meorum in iras excitet hostium :
Exsurge, promissamque redde
Perfidiae, Deus, ultiōnem.

7 Exsurge, terris luceat omnibus
Augusta majestas tua ; te summa
Accurat agnoscatque Regem
Concilium populi, patremque.

8 O qui potenti sceptra tenens manu,
Gentes per omnes crimina vindicas,
Me vindica, si rite poenas
Ore pio innocuoque posco.

9 O juste iudex, cordis in intimo
Quem nil recessu praeterit abditum,
Frange impios ausus malorum ;
Fulci animos rēfoveque justos.

10 Securus hostes nil metuo, Deo
Custode ; quem simplex animi juvat

11 Candor : pios servat, malisque
Exitium assidue minatur.

12 Si perstet hostis, jam gladium tenet,
Jam tendit arcum promptus, et arripit

13 Ferale telum, et igne saevo
Lethiferas acuit sagittas.

14 En, qui nefandum parturiit scelus,
Concepit aerumnā, pariet velut
Quae vana per somnum inquietas
Ludificant simulacra mentes.

15 Fodit dolosam, ut me caperet, scrobem :
Incautus in fossam ipse suam ruit :

16 In verticem ipsius recurret
Pernicies, residentque fraudes.

17 Ergo expeditus fraudibus et metu,
Rerum parentis justitiam canam,
Nomenque sanctum ; gratiasque
Laetus agam, repetamque laudes.

PSAL. VIII.

David extollit majestatem Dei ab operibus in coelo et in terrā, maximē verò in homine, tum creato, tum instaurato per Christum.

1 SAPPHICUS, 2 DIMETER IAMBICUS.

1. - v | - - | - . v | - v | - v | - II ut in Ps. V.

2. - - | v - | - - | v - | - II ut in Ps. III.

1 GENTIS humanae pater atque custos,
Quām sahcta majestas tui

Nominis terras stupefecit omnes,
Sol quas recurrens adspicit !

Et super coeli radiantis orbes
Tua magnitudo se extulit.

2 Quām piā mundum tueare curā,
Lactentis aevi infantia
Prodit ; ut linguas temere obstrepentūm
Tibi refutes hostium :

Hostium, quorum vomit oq furorem
In te, sítitque sanguinem.

3 Luce quum coelos vitrā serenos,
Pollentis opera dexteræ,
Cerno : quum lunam, nitidasque stellas
Per tē creatas conspicor ;

4 Quantulus (mecum tacitus revolvo)
Homo est, ut ejus sis mēmor !
Quantula humanae est sobolis propago,
Dignere ut illam visere !

5 Hunc Deo aequalem prope reddidisti ;
Ornāsti honore et gloriā :

6 Et tuae dextrae super universa
Opera creāti principem :

1 Cuncta vitalis quibus haustus auras est,
Illi dedisti sub pedes.

7 Huic boves parent et oves, pecusque
Quodcunque campis pascitur;

8 Quique pennarum celeri volatu
Metitur ales aera;

Quique pinnarum celeri natatu
Piscis pererrat aequora.

9 Gentis humanae pater atque custos,
Quam sancta majestas tui

Nominis terras stupefecit omnes,
Sol quas recurrens adspicit!

PSAL. IX.

David gratias agit Deo de Goliatho occiso, et fusis Pelisthaeis: et pios secum hortatur, ad Dei majestatem, officium, et opera celebranda: additur forma precationis, quam tunc fideles habuerunt pro salute sua, et hostium dejectione.

1, 2 ASCLEPIADEUS, 3 PHEREGRATIUS, 4 GLYCONIUS.

1, 2. - - | - u u | - | - u u | - u u H
3. - - | - u u | - - H
4. - - | - u u | - - u H

1 RERUM certa salus, te cano, gratias
Exsolvo meritas ex animo tibi:
Et miranda futuris
Pandam facta nepotibus.

2 Tutus praesidio nati metuam tuo:
Laetus laeta canam sed tibi carmina;
Te laudabo supremi
Aeternum aetheris arbitrum.

3 Spes hostis temere elatus in improbas,
Conversus trepidâ terga dedit fuga,
Et virtute potentis
Dextrae pessum abiit tuae.

4 Tu vindex cupidos exitii mei
Perdis; tu trepido praesidium es ree;

Tu item mihi judex
 Ex alto dirimis throno :
 5 Tu gentis valido robore barbare
 Compescis furias ; destruis impies,
 Ut nec nomina seris
 Narret fama nepotibus.
 6 En, hostis tumidae quò recidunt mias !
 En, qui sternit humi funditus oppida,
 Et prostrata perennis
 Condit nube silentii !
 7 At rerum Dominus perpetuus thronum
 Fixit perpetuum justitiae sibi ;
 Orbem ut legibus aequis,
 Ut justè populos regat.
 8 Quum vis iacubuit foeta superbiam
 Infreni, miseris praesidium patet ;
 Tuti pandis asyli
 Arcem rebus in asperis.
 9 In te uno meritò spem solidam locant,
 Qui novere tuum nomen, et ultimo
 Ut discrimine amicos
 Nunquam destinas tuos.
 10 Ergo arcis meritâ laude Sioniae
 Custodem Dominum pangite : consilii
 Decreta ardua gentes
 Latè ferte per exterias.
 11 Vindex innocui sanguinis expetit
 Poenas ; vi tenues nec sinit opprimi
 Inspune ; applicat aurem
 Clamantum querimoniis.
 12 Afflictas bonus ô res proprias meas
 Contemplare, odiis quem petit improbus
 Vis hostilis ; et atrae
 Mortis fauibus eripe.
 13 Ut, quâ mole Sion crescit in aethera
 Latè conspicuâ, laudibus efferam
 Te, laetusque salutem
 Acceptam referam tibi.
 14 Demersit meritò fraus sua perfidas
 Gentes exitio : queis alios plagis

Irretire parabant,

Haesere impliciti pedes.

15 O miranda Dei judicis aequitas!

Fraudis fraude suâ prenditur artifex.

O res pectoris altis

Condenda in penetralibus!

16 Sic est; interitu devorat impios

Improvisa dies; immemores Dei

Gentes mors inopina

Aeternis tenebris premit.

17 At confisa Deo nuda modestia

Aeternum Domini non animo excidet,

Nec laeto miserorum

Spes frustrabitur exitu.

18 Rerum surge parens, neu sine ut impotens

Adversus tenues crescat homunculus:

Et juris preme frenis

Gentes arbiter impias.

19 Circumsiste tuae mole potentiae,

Terroremque feris mentibus ingere:

Agnoscat male firmam

Sortem gens hominum suam.

PSAL. X.

Queritur apud Deum Ecclesia, se in manus impiorum traditam, quorum malum animum, maledicta, maleficia, et blasphemias explicans, bonorum perpessiones ostendit: denique orat, ut suorum misertus improbas contundat, et pios liberet.

1 TRIM. ET 2 DIM. IAMB., UT IN PS. III.

1 **Q**UÓNAM usque custos gentis humanae tuos
In rebus arctis negliges?

2 Quónam aberis usque, dum pios tyrannide
Premit arroganter impius?

O si scelestum vergat in caput scelus,
Suisque pereat artibus.

3 Dum mentis explet per nefas libidinem,
Sic gloriatur impius;

Sic gaudet in se, sempiternum ceu decus
 Rectis parat artibus.

4 Aequi atque iniqui negligit discrimina
 Infrenis arrogantia,
 Suaeque plaudit suaviter prudentiae,
 Nullum esse quod putet Deum.

5 Felicitatis somnio indulget suae,
 Quod cuncta cedant prosperè ;
 Nec te futurum cogitat vel judicem,
 Vel perpetrati vindicem.

6 Hostes minoris aestimat nihilo suos,
 Sic ipse secum computans,
 Incommodi expers ad senectam usque ultimam
 Securus aevum transigam ;
 Non cura laetis ulla sese gaudiis,
 Non aegritudo interseret.

7 Os exsecranda despuit convicia,
 Spumatque probris et dolis ;
 Bonis labores continenter pestilens
 Lingua et dolores parturit.

8 Circa viarum compita insidias locat,
 Ut innocentem clam involet ;
 Intentus oculis intuetur acribus
 In transeuntes pauperes.

9 Qualis cruentus subter alta delitet
 Spelaea conditus leo ;
 Sic e latebris, corde trepido palpitans,
 Infirmioribus imminet ;
 Et occupatos multinodis nexibus
 Nassae involutos attrahit,

10 Malisque subigit ; et tenebris occulit
 Crudelitatem callidus :
 Ah, strage quantà transeuntes perculit,
 Grassatus iatis artibus !

11 Sic deinde secum colligit male credulus,
 Haec prorsus ignorat Deus ;
 Avertit ora rebus humanis sua,
 Fandi et nefandi negligens.

12 Exsurge, Domine, tolle in altum dexteram,
 Librata fige vulnera ;

Ope destitutos ne pios silentio
Oblivioso desere.

13 Tene impiorum perniciax vesania
Sic audeat contemnere?
Secreta secum corde tacito ut murmuraret,
Humana non curat Deus.

14 Cernis profecto cuncta, cernis; et tuam
Scelestus in manum cadet;
Ut te labores et dolores pauperum
Non praeterire intelligat:
Tibi relictus est inops atque innoeens;
Tu tutor orbos protegis.

15 Tu frange vires impii, violentiam
Tu mentis improbae doma;
A stirpe caesa donec impietas simul
Eliminetur et impius.

16 Tum firma Domjus seculorum in secula
Sceptra obtinebis imperi,
Gentesque terrae finibus procul tuae.
Exterminabis impias.

17 Haec vota dbris obruti laboribus,
Has supplices fundunt preces;
Animosque stimulis incitati talibus,
Te lacrymant postulant.

18 Pupillum et inopem ut vindices potentium
Ab impotenti audaci;
Homo ut ferecea spiritus ponat, suae
Infirmitatis conscius.

PSAL. XI.

David, ab hostibus contumelias et persecutionibus affectus, graviter eos reprehendit, irrita fore eorum consilia praedicit: Deumque Judicem cognoscere, probare, et iudicaturum esse singulos ex aequo et bono ostendit.

1, 2 ALC. MAJ., 3 ARCH., 4 ALC. MIN., UT IN PS. VII.

1 **Q**UUM spe salutis non dubiâ fruar,
Deoque fidam, vos mihi dicitis,
Facesse rupes in remotas,
Antevolans pavidas volucres.

2 Intendit avum (en aspicis) impius,
Nervo sagittas admoveat, ut petat
Incogitantes e latebris
Innocuos animique rectos.

3 At tu potenti, Rex bone, dexter
Domas rebelles, et facis irrita
Decorata vesani furoris
Contra humiles male nil merentes.

4 Aeterna coeli tempia colens Deus,
Et lucido astrorum in solio sedens,
Humana per terras acutis
Facta oculis speculatur omnes.

5 Non justus illum, non latet impius
Cuncta intuentem; sed studio ad nefas
Pronos maligno justus orbis
Ex animo moderator oditi.

6 Super sceles retia depluet:
Ignes remisto sulphure flamm eos
Ad impios eliminandos
Fulmineae rapient procellae.

7 Justosque justus justitiae parens
Amore sancto amplectitur unicè,
Et fraudis ignaram ante vulnus
Assiduè videt aequitatem.

PSAL. XII.

David, aulicorum columnis pressus, opem Dei implorat, adducta promissione fidem suam confirmat, et salutem petit.

1 HEXAMETER, 2 DIMETER DACTYLICUS.

1 **A**FFER opem, sérvator opem fer; pulsa recessit
Intemerata fides:
2 Nuda fides hominum fugit cōmmercia: vana
Cum socio loquitur
Quisque suo, blandâ exērcens mendacia lingua,
Corde scelus meditans.
3 **O**ra Deus fraudum dulci medicata veneno
Conterat, et penitus

1 Grandiloquam ex imâ lingua radice revellat ;
 4   Quique pudore carent,
 Dicere nec metuunt ; Falsa ad perjuria lingua
       Fortiter intrepidi
 Assuescamus, et os agè confirmemus ad omne
       Flagitium : neque enim
 Oris frena mei, linguaeve repagula quenquam
       Me nisi habere puto.
 5 At Dominus planctus miserorum, et dura ferentum
       Aure trahens gemitus,
 Surgam, ait, atque inopem, tutâ ut respiret in arce,
       Insidiisque procul,
 6 Securum statuam. Haec Dominus : quod ab ore fidei
       Cunque fluit Domini
 Auro purius est, auro quod fusile fecit
       Septima flamma coquens,
 Dum faex in fumos exploratore camino
       Crassa abit et eineres.
 7 Polliciti memor ergo mala mala toxica linguae,
       Sancte parens, inhibe ;
 Pestiferâ de gente hominum nos, optime custos,
       Assere perpetuò.
 8 Nam latè impietas grassatur libera, passim
       Omnia plena malis,
 Quum penè injustos jus est, et jussa malorum
       Sunt metuenda bonis.

PSAL. XIII.

David de opis divinae dilatione, infirmitate suâ, et inimicorum importunitate expostulans, Deum orat pro salute suâ, et hostium confusione, ad gloriam sui nominis.

DIMETER JAMBICUS, VIDE PS. III.

1   Quousque, rector unice
 Me destitutum negliges ?
 An sempiternâ me obrutum
 Oblivione deseres ?
       Quousque vultum amabilem
 Iratus abscondes mihi ?

2 Quousque curae turbidae
Mentis quietem distrahent?
Quousque cor cruciabitur
Moeroris aestu fluctuans?
Quousque, me prostrato, aget
Hostis triumphos insolens?

3 Regnator orbis, adspice;
Opem fer, et lucem tuam
Infunde, ne mors lumina
Somno perenni sopiat:

4 Ne jactet hostis arrogans
Me viribus fractum suis;
Ne me perosi perfidi
Meo dolore gaudcent.

5 Tu me salutis recessus
Spe, largus auxili: tuam,
Salute parta, laudibus,
Rex magne, nouen efforma.

PSAL. XIV.

David Israëlis impietatem a Dei et conscientiae ipsorum testimonio, et vanitate studii illorum ostendit, et futuram liberationem et laetitiam praedicat a se Dei misericordia.

1 GLYCONIUS, 2 APELMADEUS, VIDE PS. IX.

1 Secum insaniam callide,
Indulgens vitiis, sic loquitur; Deus
Formido sibi credula
Commenta est hominum, quum temerario
Casu sors ferat omnia.
Ergo flagitiis se penitus dedit
Secunda impietas Dei;
Nec quisquam ex animo recta sequi studet.

2 De templo aethereo Deus
Ad curas hominum lumina verterat,
Si quis non stolidè improbus
Ad cultum revocet pectora numinis:

3 Omnes in scelera omnia
Conjurasse putas: foeda, nefaria,

Detestandaque perpetrant;
 Nec cuiquam est studium recta capessere.

4 Nam qui recta capesserent?
 Quem sanis aditum consiliis darent,
 Quorum nequitia et scelus
 Infecere animos? qui populum meum,
 Ceu praedam fera, devorant;
 Nec rerum Dominum mente colunt Deum.

5 Ast illos gelido metu
 Horror concutiet, justitiae Deus
 Quum patronus opem feret
 Insonti: increpitans talibus impios;

6 Vobis ludibrio fuit
 Insontam pietas: vos inopum pium
 Risistis studium, preces,
 Spes lentas, trepidas sollicitudines:
 At, cui fudit inops, Deus
 Spes et vota bonos dacet ad exitus.

7 O si mittat opem suis
 Speratam Deus e rupe Sionia:
 Nam quum vincula ruperit,
 Exsolvetque suos, pectore libero
 Gaudebunt Abrahamidae,
 Et justa Isacidae laetitiâ frement.

PSAL. XV.

*David ostendit vera Ecclesiae praesentis et sempiternae
 membra ex integritate vitae, justitiâ, et veritate inno-
 tescere.*

1, 2 ALC. MAJ., 3 ARCH., 4 ALC. MIN., UT IN PS. VII.

1 SANCTAE Sionis templa quis incolet,
 Rex magne, tecum? quem statues tuum
 Sanctum super montem, ut malorum
 Liber agat placidam quietem?

2 Quem fraudis expers simplicitas juvat,
 Urgetque rectum propositi tenax;
 Nec mente saevus grata blandam
 Edocuit simulare linguam:

3 Nec ore mendax extitibiles
Concinnat artes; nec mala proximis
Ex cogitat; nec dulcem amicum
Opprobriis maculat pudendis.

4 Qui fastuosum despiciit impium,
Dei timentem suspicit et pium
Tenaxque promissi, fidemque
Indocilis temerare pactam.

5 Qui non egenos foenore perdidit,
Non innocentes munere prodidit.
In mente sancto, haec qui peregit,
Perpetuâ requie fruetur.

PSAL. XVI.

David Deum orat, ut se ab omni idololatriâ purum conservet; idololatrarum miseria, bona piorum in Deo praedicantur: praesentia sunt, justitia et sanctificatio per Spiritum; futura sunt, resurrectio Christi, et per eum omnium piorum, ac vita aeterna.

1 GLYCONIUS, 2 ASCLEPIADEUS, 3 PENTAMETER
ALCAICUS CHORIAMBICUS.

1. - - | - v v | - v v | | vide Ps. IX.
2. - - | - v v | - | - v v | - v v | | vide Ps. IX.
3. - - | - v v - | - v v - | - v v - | v - | |

1   **O** RERUM sator, et salus
Humani generis certa, periculis,
Qui te respicit unum, famulum instantibus eripe.

2   Te servus Dominus libens
Agnosco, et populis praedico: sed tibi
Omni ex parte beato officiis nil opus est meis.

3   Ergo illuc animum appuli,
Ut gentem studio prosequerer pio,
Quam tu ex omnibus unam populis sorte receperas.

4   Ast illi imstemores tui
Defecere: novos quisque sibi deos
Effinxere, colentes animi ludicra somnia.
Horum sanguineas dapes
Non libabo, epulas respuo; nomina
Testis nunquam adhibebo, aut fidei foedera sanciens.

5 At sortis populam meae
 Defendet Domini perpetuus favor,
 Mercedemque laborum cumulatam dabit affatim.

6 O pulchra agricultatio !
 O praeclara mei sors patrimonii !
 Ut florum undique videns attingam pastit amoenitas !

7 Immortalis honor Deo
 Aeterno, monitu cuius ago dies,
 Arcanisque per umbram stimulor pectora motibus.

8 Quicquid malum, aut gero,
 Praesentem Dominum conspicer : is mihi
 Semper dexter adhaeret, stabili ne moveat gradu.

9 Pulsat pectora gaudio
 Cor laeto trepidum ; lingua tuas avet
 Laudes psomere ; corpus taeitè spes bona recreat.

10 Nam nec degere Tartari
 Permittes animam sub tenebris meam,
 Aut ut putre cadaver resolutum incineres flum.

11 Tu vitae reseras viam ;
 De vultu fluvii laetitiae tuo
 Manant ; tu tribuis munificè gaudia dexterâ.

PSAL. XVII.

David ab inimicis pressus, justitiam causae, vitae innocentiam, et simplicitatem suam profitetur, itaque a Deo servari, inimicos conturbari petit, ut bonorum, quibus confidebant, instabilitatem experientur, et ipse veritatem Dei.

1, 2, 3 SAPPHICUS, 4 ADONFUS, UT IN PS. V.

1 Aequus exaudi, bone vector orbis,
 Aequa poscentem : tibi quas profundit
 Lingua non mendax, capa non iniqua
 Aure querelas.

2 Ad tuum laesus fugio tribunal,
 Et fidem appello ; mihi cognitorem
 Te peto ; oppressos oculis benignis
 Adspice justes.

3 Saepe per solas tacitae tenebras
 Noctis arcanos mihi cogitatus

Cautus inspēxi, trepidoque corda
Turbida motu.

Saepe, ceu flammis, animum probāsti
Casibus duris, neque comperisti
Conscium fraudis scelerumque, sōnti
Saeva minantem.

4 Os fuit concors anime, sōnusque
Sensui: legum monitis tuaram
Pectus innixum scēlera impiosque
Horruit ausus.

5 Hac viā gressus rege per tuarum
Orbitam legum, dubio vacillent
Ne pedes lapsu, instabilesque turbent
Lubrica plantas.

6 Te voco, duris ad opem periclis
Saepe tentatam fugio, precantis
Admove attentam miséris benignus
Questibus aurem.

7 Tu bonus fulci tibi qui salutem
Spemque committant: tibi contumacia
Spiritus cordis tetricus refrena
Vīdice dextrā.

8 Me velut pupillam oculi tenellam
Providus mui; procul impiōrum
Impetu, alarum trepidūm tuarum
Conde sub umbrā.

9 Nam meae vitae manus impiorum

10. Imminet: valant epibas, superbis
Intonant linguis, mala dira saevā
Voce minantur.

11 Obsident cunctos aditus viarum;
Commoda observant loca, destinantque
Ad meam caedeim, facinusque patrant
Mentibus abens.

12 Qualis in praedam leo fertur irā.
Fervidus, qualis catulus leonis
Lacte depulsus speculatur alto
Abditus antro.

13 Surge, conatus, pater, antevertre
Impios, stratoque in humum tyranno,

Me tuo, quo nuna fuit ille ~~se~~ avus,
Eripe ferro.

14 Neu sine ut me vi premat impotentia
Divitum fastus; quibus una cura est,
Dum licet, blandaq; illecebras caducas
Carpere vitae.

His spes terris penitus refossis,
De penu fundis locuplete, ventri
Sufficis fruges, hilarasque multa
Prole penates.

15 Puritas vitae mihi te tueri
Corporis vincis tribuet soluto;
Illa lux verè faciet me ab omni
Parte beatum:

Lux voluptatum cumulata cunctis
Gaudiis, quum se sine nube menti
Pura majestas dabit intuendam
Lumine puro.

PSALM XVIII.

David sub finem vitae Deum laudat, recordatione beneficiorum jam acceptorum, et in posterum de Deum laudaturum proficitur.

HEXAMETER, UT IN PS. E.

- 1 **T**e, Deus alma; colam; te toto pectore amabo,
- 2 Sancte parens; mea vis, mea sola potentia, turris,
Praesidium, spes, et rebus solamen in arctis.
Tu clypeus, tu tela mibi, tu certa salutis
Anchora, tu statio tuti placidissima portus.
- 3 Nam simus atque tuas in laudes ora resolue,
Te venerans, pacemque petens, inimicos faceassunt
Arma; salus, placidisque ocomes pax ad volat alis.
- 4 Jam me lethiferis morsis cingunt uolvent atque
Cassibus, ob sessum jam me torrentibus oros
- 5 Impediebat aquis; stygia jam compede vincos
Haerebam, laqueo que pedem retinente trahebar.
- 6 Hic ego depresso, supplexque humiliisque vocavi
Voce Deum, et dubiis clamavi ad sidere rebus.

Ille super solio residet flammatis Olympi
 Audiit orantem: postquam pervenit in altum
 Clamor, et attentis advertit questibus aures;

7 Protinus e vultu Domini conterrita tellus
 Intremuit, montesque cavâ compage solutâ
 Nutârunt, penitusque imis fremuere cavernâ.
 8 Fumeus afflatus de naribus aëstus anhelo
 Undabat; rapidae contorto vertice flammæ
 Ore fluunt, vivâque animant attacta favillæ.

9 Utque suam Dominam terrae demittat in orbem,
 Leniter inclinat iussam fastigia coelum;
 Succedunt pedibus fuscae caliginis umbrae.

10 Ille vehens curru volucrî, cui flammæus ales
 Lora tenens levibus venterum adremigat alis;

11 Se circum faro nebularum involvit amictu,
 Praetenditque cavis piceas in nubibus undas.

12 Acribus ex oculis vibratae spicula flammæ
 Discutunt tristes claro fulgore tenebras.
 Inde ruit crepitans lapidosaë grandinis imber,
 Discursantque vagae sinuosa volumina flammæ.

13 At verò ut sancto sermone silentia rupit,
 Protinus horrifice tonitru coelum omne remigit,
 Grandinis et crebrâ tellus crepitante procellâ
 Pulsa sonat, ruptisque tricant è nubibus ignes;

14 Flammiferæque volant magnum pér fratre sagittæ,

15 Fulguraque inserviant: laticum concussa lacunas
 Pandit hiens tellus, et fontibus ora relaxat;
 Succutiturque pavens, et fundamenta revelat,
 Et reserat chaos. Aeterni sic vox tonat oris!
 Sic formidandas gravè spiritas infretit iræ!

16 Ille salutiferum pérrexit ab aethere dextram,
 Et me de rapido pereantem sustulit undis:

17 Hostibus eripuit validis, et acerba potentum

18 In me odia elusit: quum mè studiosa nocendi
 Temporibus daris caeca fraus arte petebat,

19 Auxilium tuñit, et rebus patefecit in arctis
 Latam iter, electumque a morte reduxit amicum.

20 Scilicet inimicunem sceleris mentemque manumque
 Adpexit Deus, et merito dignatus honore est.
 Quippe nec impietas, nec pravi credulus error
 Avertere meos recto de tramite gressus.

22 Aste oculos mihi lex Domini, mihi iusta verenda
 23 Semper erant animo praesentia; simplici vero
     Gaudebam, frausque illo sub teste voluntas
     Libera, flagitium, et scelerum vitæ verat artes.
 24 Ergo mihi integrae fructum hanc decerpere vitæ
     Munificus dedit; et, qui conspicit omnia, justus
     Arbiter innocuam cumulavit munere vitam.
 25 Quisque suis sibi te conformat. inoribus: erga
     Innocuum innocuus; te sentit amicus amicum;
 26 Inque bonos bonus es; malè cautas cautor artes
 27 Artibus eludis: duro in discrimine servas.
     Res humilis populi afflictas, oculique superbos
 28 Dejicis elati fastus. Tu plebis ab imae
     Coetibus eruptum celebri me in luce reponis;
     Illustrasque meas claro splendore tenebras.
 29 Te duce perrumpo florentes aere phalanges,
     Altaque turrigeri supero fastigia muri.
 30 Scilicet, ut sanctus Deus est, sua signa secutis
     Sancta salutiferae pandit compendia vitae.
     Illi⁹ aeterno quicunque effluxit ab ore
     Sermo repurgato flammis sincerior auro est:
     Ille suo clypeo fidâ spe pectora fulta
     Protegit, adversisque vetat succumbere rebus.
 31 Dicite, qui colitis picti ludibria trunci,
     Aut ebur in varias aut saxa excisa figuræ;
     Ecquis in aethereo rerum moderatur Olympo
     Fraena alius Dominus? quis terre temperat orbem
     Alter, et invictâ quæ vult facit omnia dextrâ?
 32 Ille Deus vivâ mihi vi corroborat artus,
     Ostenditque viam maculosâ labe carentem.
 33 Me pedibus fecit celeri contendere cervo,
     Et procul a saevis subduxit in alta periclis;
 34 Et tractare manu duro in discrimine bellum
     Arma dedit facili, solidoque ex aere rigentem
     Flectere, et inflexum confringere viribus arcum.
 35 Ille salutiferi totum munimine scuti
     Me tegit, et dextrâ nutantem fulcit et auget
 36 Largus opis; perque insidiis obsessa viarum
     Pandit iter tutum, prohibetque per iavia plantas
 37 Offenso titubare gradu. Te, persequor hostes,
     Auspice, disjectos comprehendō; nec antè revertor

Quam cecidere animi fracta virtute minaces,
 38 Affusique cadant pedibus, ne surgere possint
 Rursus, et antiquas armis reparare ruinas.
 39 Tu mihi diffundis vivum per membra vigorem,
 Et validos crudo distendis robore nervos;
 40 Tu bellare doces; tu, me quicunque lacescit,
 Sternis humi, trepidosque fugâ mihi disjicis hostes:
 41 Clamantes nemo exaudiit. Dominum prece poscunt
 Auxilium: aversam negat implorantibus aurem.
 42 Hos ego, ceu versat boreae violentia nubem
 Pulveream, impello, et turbatis fervidus insto;
 Et pedibus premo, ceu coenum deforme lutosis
 43 Conteritur triviis. Tu me, sine nomine plebis
 Contemtu erectum, populos frenare superbos
 44 Imperio facis; et famulas mihi tendere dextras
 Per longinqua jubes ignotas oppida gentes,
 Attonitas famae novitate, et nomine tantum
 45 Audito: et blandis verba assentantia linguis
 Fingunt, nec tutis sati audent credere muris.
 46 Laus, honor, imperium Domino, qui robore cinctum
 Me tegit, incolunemque rapit de morte propinquâ:
 47 Qui mihi perfidiam sceleratam ultricibus armis
 Frangere dat, populosque facit parere volentes;
 Securumque vetat belli trepidare tumultus:
 48 Qui mihi praesidio est, populi quum saeva rebellis
 Ira furit, mentisque malae scelerata retundit
 49 Consilia. Ergo feram latè tua facta per turbes
 Finitimas; semperque meo celebrabere cantu,
 50 Sancte parens, regem qui dura per omnia tutum
 Esse jubes, cumulasque opibus; plenoque favore
 Ipsum, et perpetuum sobolem amplecteris in aevum.

PSAL. XIX.

*David, expositis documentis quae Deus et in rebus creatis
 et verbo suo exhibet; Deum orat, ut peccata ipsi con-
 donet, deducat in sanctificationem spiritus, et ipsam ac-
 ceptum habeat in Christo.*

1, 2 ALC. MAJ., 3 ARCH., 4 ALC. MIN., UT IN PS. VII.

1 **I**NSANIENTIS gens sapientiae
 Addicta mentem erroribus impiis,

Tot luce flammārum coruscum.

Cerne oculis animoque coelum:

Hinc disce, prudens quām fuit artifex

Qui templa Olympi fornice flammeo.

Suspendit, et terrae capacem

Et pelagi sinuavit arcum.

2 Dies tenebras, et tenebrae diem

Semper prementes perpetuā vice,

Non fortuito res caducas

Ire monent per inane lapsu:

3 Sed tota concors fabrica personat

Dei tuentis cuncta potentiam,

Non voce quae paucorum ad aures

Perveniat strepitu maligno.

4 Nam nec remotis barbara finibus.

Gens ulia terras incolit ultimas,

Quae nesciat certā meantis

Lege poli stabilem tenorem.

Quis nocte clarā lumine flammeo

Semper micantes non stipeat globos?

5 Aut manē castris prodeuntēm

Quum rutilo videt axe solem?

Sive ille Eois fluctibus exserit

Vultus decoros, sponsus uti novus

Auro refulgens, gemmeaque

Tempora conspicuus corunā;

Seu quum fugacem praecipitans diem

Curra citato tempora dividit,

Artusque viresque impetuque

Centimano similis giganti.

6 Ab usque Eoo cardine ad ultimam

Metam occidentis sidera permeans

Obliqua, vitali calore

Cuncta creatque foveatque: alitque:

7 Sed ordo rerum et conspicuus decor

Non sic tuentūa lumina detinent,

Divina ut arcanis habentis

Lex animos ad honesta flectit.

Promissa fraudis nescia lubricae

Splendore veri pectora roberant.

8 Hac plectitur culpa equitate, ut
Peena juvet recreetque damnum:
Puro recluduat lumine lumina

9 Praecepta: puro religio nitet
Verenda cultu, quam nec annis
Cuncta domans minuit vetustas.

10 Decreta fas et conscientia veritas
Astans tabellis servat aheneis,
Jucundiora melle, et auro
Et nitidis potiora gemmis.

11 Signata claustris pectoris intimi
Servus tuetur jugiter haec tuus;
Non inscius custodientem
Quam maneat numerosa merces.

12 Errata mentis quis meminit vagae?
Quae deprehendet vis sapientiae?
Exgo repurga quas refudit
Clam maculas sinuosus error:

13 Fac regna cordis ne sibi vindicet
Vis impotentis dira superbiae;
Sic me malorum e maximorum
Compedibus facilè explicabis.

14 Quae lingua fundit verba, quod in sinu
Secum volutat mens tacito, accipe
Placatus, ô nostrae salutis
Arx, Dominus, Deus et Redemptor.

PSAL. XX.

Ecclesia Davidi contra Ammonitas proficiscenti bene precatur suo et regis sui nomine, fiduciā suā in Deum praeedicat, faustoque eventu praeunciato, rēs suas Christo Deo commendat.

1 HEXAMETER, 2 TRIMETER IAMB., UT IN PS. II.

1 CUNCTA licet ferro latè populetur et igni
Insana gentis barbarae crudelitas,
Tu ne cede malis, sed contrà audentior ito;
Moderator orbis audiet preces tuas:
Utque bonus dubiis Iacobum ad sidera rebus
Cum voce palmas proferentem exaudiit;

c 2

2 Annuet oranti, et te majestate verendi
 Nominis ab hoste sospitem tuebitur :
 Ex adyto sacro arcanis tibi viribus artus
 Firmabit, animum de Sione fulciet :

3 Vota secundabit, memori tua munera mente
 Servabit : omnis perlitabit victimam ;
 Protinus in cineres depasta holocausta resolvet
 In astra volvens flamma lucem splendidam.

4 Ille aderit coepitis, casusque in prospera vertet,
 Eventa finget omnia ex sententiâ.

5 Jam tibi plaudemus reduci, auctoremque salutis
 Patrium canemus patrio ritu Deum :
 Cuncta Deo grates fora, compita, templa senabunt;
 Nomenque sanctum prosequentur laudibus :
 Annuet ille pio quaecunque rogabitur ore,
 Laetumque precibus exitum justis dabit.

6 Quin (scio, nec fallax animum mihi decipit omen)
 Regem reducet sospitem Dominus suum ;
 Mittet opem, sancti reserans sacraria coeli,
 Et praepotenti proteget te dexterâ.

7 Gloria sit Syriae turmas numerare curules,
 Axesque curvis asperare falcibus ;
 Fidat equis, latèque vagis discurset habenis,
 Sonante Perses arva findens ungulâ :
 Hi currus et equos jacent ; nos rebus in arctis
 Dei potentis nomen invocabimus.

8 Illis nec currus, nec vis praestabit equorum,
 Ne scindat uncis vultur artus unguibus :
 Nos humiles favor aethereus penitusque jacentes
 Tollet, suoque sustinebit numine.

9 Tu, servator, opem fer : tu si respicis, arma
 Nec socia cupimus, nec timemus hostica.
 Respiciet, populique sui Rex optimus, omni
 Vocatus hora, facilis audiet preces.

PSAL. XXI.

*Populus gratias agit Deo, enarrans victoriam de hostibus
Davidi datam, quaeque ipse acceperit ad vitam, salu-
tem, gloriam praesentem, et sempiternam pertinentiam;
hostium exitium praedicat, Deumque orat ut procuret
porro gloriam suam.*

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

1 **Q**uod hoste victo Rex triumphat gaudio,
Curis solutus anxiis,
Tibi id fatetur, Rex beate coelitum,
Debere: tu laboribus
Vires ferendis, tu dedisti e praelio
Redire duro sospitem.

2 Nullam repulsam, voce quum te supplice
Rogaret, unquam adhuc tulit:
Nil in latebris pectoris reconditis
Spe concupivit irrita.

3 Et vota supra, et ante vota, hunc omnibus
Vitae beasti commodis:
Gemmis coronam ferre, et auro splendidam
Sacro dediti vertici.

4 Vitam poposcit; mortis illi est addita
Immanis immortalites.

5 Tu claritatis auctor illi es, inclytâ
Per te refulget gloriâ.

6 Felicitatis ei favor dedit tuus
Exemplar ut sit posteris;
Mensura voti ut matribus sit, quum bene
Blandis precantur liberis.

7 Tu nempe spes et anchora es fiduciae;
Tu portus in rebus malis:
Te fretus uno firmus omnem perferet
Sortis procellam turbidae.

8 Tu perdueles comprehendes, tu manu
Poenas reposces vindice.

9 Ceu flamma clausis aetuanus fernacibus
Antiqua silvae brachia

1 Vorat; furoris sic tui nefarios
Afflatus hostes hauriet.

10 A stirpe totam demetes propaginem
Semenque gentis impiae.

11 Te nainque contra moliuntur abditam
Fraudem scelusque perfidi;
Et mente pravâ vota versant irrita,
Et spes inanes concoquunt.

12 Te persequente, pallidi in fugam ruent,
In honesta tergo vulnera
Ferent; in ora, fata dum vitant fugâ,
Rursus sagittas diriges.

13 O qui potenti frena rerum dexterâ
Versas perennis arbiter,
Exsurge, vires fac tuas ut hostium
Agnoscat insolentia:
Tum te piorum turba festis cantibus
Orbis parentem concinet,
Votis tuorum supplicum placabilem,
Malisque formidabilem.

PSAL. XXIL

Psaltes primum angustias et perpessiones infinitas Christi explicat: in quibus Patrem invocans, ex fide exauditus est: deinde Prophetiam, Sacerdotium et Regnum illius sempiternum atque universale, ad Ecclesiam totam per venturum docet.

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

1 C UR me relinquis, ô Deus? Deus meus,
Cur me relinquis? irrita

2 Heu verba fundo: luce seu terras dies
Retegit, vocantem me dies
Frustra intuetur; sive nox silentibus
Terram tenebris obruit,
Nux me vocantem nulla non audit, meo
Nox nulla questu non sonat.

3 Tu sanctus ille civitatis incola es
Sanctae; Isaci nepotibus

4 Tu carmen es ; tu fidā spes majoribus
 Nostris ; salutem qui suam
 Tibi credideré, a te salutis compotes

5 Abiere ; salvi gratias
 Egere, duris qui tuam in malis opem
 Petiere ; qui tuam in fidem
 Se dēdiderē, non tulere dedecus,
 Non hostium ludibria.

6 At vermis ego sum, non homo ; sum fabula
 Vulgi, infimorum opprobrium :

7 Nam turba nostris obvia illudit malis,
 Nutatque, nictatque, et caput
 Motat, labella exporrigit : ludibria
 Verbis acerbat asperis,

8 En illē Domino carus, en fiduciā
 Securus ille numinis :
 Nunc servet illum, nunc periclis eruat,
 Quem tanto amore amplectitur.

9 O Domine, tu me protinus susceperas
 Alvo parentis editum ;
 De te pependi spe, parentis pendulus
 Infans adhuc ad ubera.

10 Ab úsque partu tu Deus meus ; tuus
 Ex matris alvo me fayor

11 Est prosecutus : ultimo in discrimine
 Jam ne recede longiūs ;
 Discrimen instat ultimum, mortis metu
 Cessere amici territi.

12 Tauri efferati, tauri obesi me undique

13 Circumdedere ; faucibus
 Hiant, leonum more rugientium,
 Quos incitat spes et fames.

14 Rivi cruoris corpus omne perluunt
 Exsangue ; laxat artuum
 Compago nexus ; pectus intra liquitur,
 Ut sole cera, cor metu.

15 Exaruere tōstae ad instar coctilis
 Defecta membra viribus ;
 Rigens adhaesit lingua siccis faucibus ;
 Jam sto sepulchri ad aggerem.

16 Me rabidi ab omni parte letatū canes
 Urgent, petuntque deatibus :
 Mihi pessimorum saeva conspiratio
 Manusque fudit et pedes :

17 Et ossa numerant, ossa tralucentia
 Per corporis tensi cutem.
 Tormenta postquam cuncta consumsit furor,
 Animus adhuc ira turpens

Se pascit, oculos satiat, et fruatur mea
 Laeto in malis spectaculo.

18 Partiti amictus sunt meos, tunicae meae
 Fecere sortes arbitras.

19 Tu Domine, saltem ne recede, ne malis
 In ultimis me desere :
 Tu robur unus, tu mea es potentia ;
 Accurre, festinus meae
 Succurre vitae, destitutum ab omnibus

20 Defende : saevorum hostium
 Ferrum cruentum pelle ; vim rabidam canum

21 Inhibe ; leonum spumeos
 Compesce rictus ; cornua unicornium
 Confringe ; serva supplicem.

22 Tum morte victa, sospes auxilio tuo,
 Narrabo fratribus tuum
 Nomen ; pierum praedicabo coetibus
 Robur, fidem, constantiam.

23 O mente pura qui Deum colitis, Deum
 Laudate puris cantibus :
 Semen Jacobi, magnitudinem Dei
 Celebrate festis laudibus :
 Erga fideles numinis clementiam
 Agnosce, proles Isaci.

24 Non sprevit inops ille solitudinem,
 Non pauperum fastidio
 Avertit ora ; me vocantem exaudiit,
 Vitaeque dulci reddidit.

25 Ergo per oras ultimas mundi tuas
 Sonabo laudes ; gentibus
 Te praedicabo ; vota te timentium
 Praesente solvam Ecclesiā.

26 Edet modesta turba fraudis nescia
 Vocata sacras ad dapes,
 Epulisque functa, ac satura dulci nectare,
 Laudabit auctorem Deum;
 Deum sonabit, qui vigore flammeo
 In corda se quaerentium
 Se tantus infert, mortis ut procul metu
 Perennè viva gaudeant.

27 Ergo excitata tam novo spectaculo
 Tellus ab oris ultimis,
 Quacunque colitur, cella sub Domini jugum
 Submittet; illi servient,
 Pronaeque Domino supplicabunt omnium
 Omnes familiae gentium.

28 Nam sempiterno jure Domino competit
 Regnum triformis machinae:
 Ille universis imperabit gentibus.

29 Rerum potentes illius
 Mensae accubabunt, et sacri convivii
 Dapibus referti sub jugum
 Cedent volentes: flectet illi poplitem
 Pauper sepulchri in limine,
 Qui membra fessis artubus languentia
 Fugiente vitâ vix trahit.

30 Illumque longâ posteri propagine

31 Colent; suisque posteris
 Per longa deinceps nunciabunt secula
 In me favorem numinis.
 Hoc semen illi serviet, gens illius
 In posterum haec censebitur.

PSAL. XXIII.

Propheta, Deum pastorem suum agnoscens, et se vicissim illius ovem, docet quâ magna et certa sit Dei prudenter erga suos, et de futuro animum suum confirmat.

1 2, 3 ASCLEP., 4 GLYCON., VIDE PS. IX.

1 Quid frustra rabidi me petitis canes?
 Livor propositum cur premis improbum?
 Sicut pastor ovem, mè Dominus regit;
 Nil deerit penitus mihi.

2 Per campi viridis mitia pabula,
 Quae veris teneri pingit amoenitas,
 Nunc pascor placidè, nunc saturum letus
 Fessus molliter explicò.

3 Purae rivus aquae leniter astrepens
 Membris restituit robora languidis,
 Et blando recreat somite spiritus
 Solis sub face torridâ.
 Saltus quum peteret mens vaga devios,
 Errorum teneras illecebras sequens,
 Retraxit miserans denuo me bonus
 Pastor justitiae in viam.

4 Nec, si per trepidas luctificâ manu
 Intentet tenebras mors mihi vulnera;
 Formidem, duce te, pergere ; me pedo
 Securum facies tuo.

5 Tu mensas epulis accumulas, merum
 Tu plenis pateris sufficiš, et caput
 Unguento exhilaras : conficit aemulos,
 Dum spectant, dolor anxius.

6 Me nunquam bonitas destituet tua,
 Profususque bonis perpetuò favor;
 Et non sollicitae longa domi tuae
 Vitae tempora transigam.

PSAL. XXIV.

*Propheta, regno Dei universalis in res creatas exposito,
 singulare regnum in Ecclesiâ (cujus notas apponit)
 explicat, et eam ad honorificè convenienterque excipien-
 dum regem Christum adhortatur.*

1 HEXAMETER, 2 TRIMETER IAMB., UT IN PS. II.

1 Tota quidem Domini terra est, et quicquid ubique
 Vel parca celat, vel benigna sufficit ;
 Quique colunt montesque feros, camposque feraces,
 Urbesque sanctis temperatas legibus.

2 Ille super pelagus solidum connexuit orbem,
 Stabilis ut undas inter instabiles foret,
 Et tides rapidis pulsatus fluctibus, omnes
 Compage firmâ sustineret impetus.

Cuncta igitur Domini meritò sunt ; sed tamen unam
Sedem sibi ille dedicavit propriam.
Ecquis eò scandet ? cuive haec permissa potestas,
Loco ut beatum sistat in sancto gradum ?
Cui manus et mens est insons, nec vana volutat
Animo, nec ulli damna perjurus dedit.
Huic Dominus donabit opes ; hunc numine dextro
A vi procaeique eruet calumniâ.
Huc vera est pietas, hac itur ad aethera, veri
Sic intueri numinis vultum licet.
Eia aditus reseratae, fores agè pandite, portae,
Portae perennes sempiternae regiae ;
Claustra revellite, limina pandite, magnus ut intret
Rex ille, multâ clarus ille gloriâ.
Quis novus hic sanctis succedit sedibus hospes ?
Quis iste multâ est inclytus Rex gloriâ ?
Ille potens latè Dominus dextrâque opibusque,
Belloque multâ nobilis victoriâ.
Eia aditus reseratae, fores agè pandite, portae,
Portae perennes sempiternae regiae ;
Claustra revellite, limina pandite, magnus ut intret
Rex ille, multâ clarus ille gloriâ.
Quis novus hic sanctis succedit sedibus hospes ?
Quis iste multâ est inclytus Rex gloriâ ?
Ille potens armis numerosoque agmine ductor,
Hic ille multâ est inclytus Rex gloriâ.

PSAL. XXV.

*vid, ab adversariis oppressus, petit a Deo doceri; pec-
cata sua condonari: in horum exspectatione se confir-
mat, fretus Dei bonitate et testimonio fidei suae: postre-
mò, sibi totique Ecclesiae postulat liberationem a malo.*

TRIMETER IAMBICUS, VIDE PS. II.

Hic fidat armis, plebe se clientium
Defendat alter, militumque copiis :
A te, creator orbis, uno spes mea
Pendet, malisque in rebus unum respicit.
Tu, sancte genitor, effice insolentibus
Ne spes inanes risui sint hostibus.

3 Sic me pudore liberabis ; nec rubor
 Confundet ora caeteris, in te suae
 Qui collocarunt anchoram fiduciae.
 Frustretur illos spes, et irritae spei
 Pudor dolorque torqueat, qui sordium
 Amore sese sordibus contaminant,
 Bonosque nullâ provocati injuriâ

4 Vexare gaudent. Mihi per anfractus vagos
 Vitae, salebras inter et tenebras, iter

5 Ostende rectum ; et erutum sequacibus
 Erroris undis, praevio lucis tuae
 Splendore deduc veritatis in viam.
 Te nempe ab uno pendeo spe, te Deum
 Unum et salutis columen agnosco meae.

6, 7. Si torta vitiis fortè morum regula
 Deflexit, error si fefellit lubricus,
 Fracta illecebris si voluptatis malis
 Incauta vitiis se juventa polluit :
 Benigitatis tu tuae memor tamen,
 Et lenitatis, (qui parentes mollibus
 Frenans habentis, usque ab incunabulis
 Orbis, paternâ es usus indulgentiâ)
 Miserere ; nostris quod negares moribus,
 Tu negare non potes clementiae.

8 Nec denegabis, nec precantes bona bonus
 Vacuos repelles, nec viam poscentibus
 Rectam aberis unquam recti et aequi regula.

9 Tu mitis animi amplecteris modestiam,
 Docesque recti et improbi discrimina.
 Tu dux comesque tuta per compendia
 Ducis carentem fraude mansuetudinem :

10 Peccata bonus et facilis oblivisceris ;
 Promissa solvis liberali dexterâ :
 Minuitque poenas mitis indulgentia,
 Fidesque dictis stabilis erga omnes adest
 Qui pacta sacri foederis non negligunt.

11 Hanc ut nepotum secla mansuetudinem
 Noscant, tuique nominis se gloria
 Latè per omnes fundat orbis angulos,
 Ignosce nostris mitis erratis parens,
 Quae multa inussit aegritudo, et impotens

Amor, regique contumax ira et dolor,
Errorque veri non aetius arbiter.

12 O ter beatum, mente qui purâ Deam
Veneratur; illi, qualcunque amplectitur
Vitae institutum, dux adest semper Deus,
Rectorque, et omnes actiones prosperat.

13 Securus animus anxiò procul metu
Cunctis fruettâ effluenter eopâs;
Stirpisque series longa firmabit domum,
Genusque mæltâ floridum propagine
Opes paternas ad nepotes transferet.

14 Quin et piorum mentibus mysteria,
Contemta pravis, impie sapientibus
Occulta, Dominus luce proferet suâ;
Et sacrosancti foederis scientiam,
Quae sola vitae dux beatæ et regula est,

15 Docebit. Ergo, Rex beate cœlitum,
Te mente, solum quaera, mutquam lumenâ
Abs te reflecto; tu pedes solus meos
Hostis dolosis erues e retibus.

16 O sancte custos hominum, amico lumine
In me intuere, et destitutum a omnibus
Inopemque sanctâ me tuere dexterâ;

17 Curisque, mentem quae perurunt plurimæ,
Novisque semper differunt doloribus,

18 Exsolve: poenis usque et usque immunitibus
Exercitato, et obruto laboribus,
Ignosce: culpas mitis obliviscere.

19 Heu quanta vis me factionis impiae
Persequitur armis! quanta me crudelitas
Inexpiato quaerit odio perdere!

20 Tu me periclis libera: tu protege
Ejus salutem ab hostium ludibrio,
Omnem salutis qui locavit spem suae

21 In te, nec aliis fidit opibus quam suae
Integritatique et tuæ clementiae.

22 Gens quae tuarum iussa legum amplectitur,
Fac undequaque tuta sit te vindice.

PSAL. XXVI.

David, ab hostibus pressus, ad Deum iudicem confugit, fidem suam et vitae innocentiam probat, ideoque et liberi ab angustiis et gratiam consequi expetit, ad glorificandum Deum.

ALCAICUS MAJOR, VIDE PS. VII.

1 **M**e vi tyrannus persequitur palam,
Me clam malignâ frâude calumnia :
Te, qui latebras pectoris inspicis,
Appello, rerum conditor optime.

Mens fraudis expers, et manus innocens,
A vique pura et flagitio : in Deo
Spes fixa, sortis qui violentiâ
Me saevientis non sinet opprimi.

2 Renesque flammis et penetralia
Scrutare cōdis, caecaque sensuum
Arcana, fusum ceu calidis focus
Explorat aurum callidus artifex :

3 Mentem videbis munificentiae
Quae dona nunquam non meminit tuae :
Actaeque leges puriter ad tuas
Vitae carentem flexibus orbitam.

4 Procul facessat, nec socium sibi
Me vana speret lingua : procul dome
Nostrâ recedat qui didicit suos
Fucare sensus pectore subdolo.

5 Odi scelestum concilia, impios
Coetus veneno pejus abominor ;
Quorum resultant pectora gaudio,
Quum perpetrârunt facta nefaria.

6 Sed mente pravi non sibi consciâ,
Lotusque puris fontibus, ad tuas
Aras adibo, laetus et offeram
Laetae choreae dux tibi victimas.

7 Te nostra pangent tympana, te lyra,
Te vox canoro consona tympano,
Lyraeque ; coetuque in celebri tua
Miranda pandet facta nepotibus.

8 Tectumque, nomen quo canitur tuum,
Aedemque, numen quâ colitur tuum,
Mens ardet: absentem retrahunt tuae
Quae templa celant pignora gloriae.

9 Haec ossa tellus ne sine ut obruat
Inter cruentos barbara barbaros;

10 Qui fraudulentâ mente coquunt scelus,
Captant avarâ munera dexterâ.

11 Ego institutum carpere tramitem
Pergam innocenter: tu propriis meis
Aurem benignus questibus admove,
Ac me periclis tristibus assere.

12 Per plana firmo quôd gradior pede,
Quôd recta sector, muneris est tui:
Ergo salutis te columen meae
Coetu in celebri laudibus efferam.

PSAL. XXVII.

*David, ab Ecclesiâ aspectabili exsul, fiduciam in Deum
adversus omnia pericula praedicat; se eâdem fide con-
solatur; Dei gratiam, opem, documenta, ductum et li-
berationem petit, seque et Ecclesiam ad confirmandos in
Deo animos hortatur.*

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. VI.

1 Deus in tenebris quum mihi praelueeat,
Vitamque muniat meam,
Quae vis aperta terreat me? quae mihi
Fraus caeca sit formidini?

2 Adversus unum quum scelestâ factio
Cunctas parâsset copias,
Dolosa letho quae tetenderant meo
Ipsi incidere in retia.

3 Si comminentur castra, si minacibus
Infesta telis agmina,
Securus animi specto castra, praelia
Timore liber intuor.

4 Unum expetivi, et usque et usque id expetam,
Curis ut exemptus malis,

Sim sacro*sanctae* semper aetis *incola*,
 Augusta *nivis* atria,
 Deoque laudes personem, artus dum regit
 Vitalis aurae spiritus.

5 Tum me sub *umbra* conditum tenterii
 Célabit, et periculis
 Procul remotus, rupis abruptae velut
 In arce positum, maniet;

6 Ac ne relictus *nunc* quidem impiae sinet
 Vi factionis opprimi:
 Victorque solvans vota, nec *victoriae*
 Auctor mihi tacebere.

7 Audi invocatem supplicem, et fractum malis
 Bonus favensque subleva.

8 Te mens anhelat, vultus ad vultum tuum
 Intentus usque respicit:

9 Ne conde vultus lumen a me amabilis,
 Neu me in tenebris desere.
 Servum per iram ne sine opprimi tuum,
 Vitamque, quam debet tibi,
 Tuere ab hoste, et e periclis eripe,
 O spes salutis unica.

10 Me cari amici, me propinqui, me pater,
 Me blanda mater liquerat:
 At non reliquit, qui pios in asperis
 Non deserit rebus, Deus.

11 Parens benigne, me vias doce tuas,
 Rectaque deduc semitam:
 Ne vis metusque ab hoste me deterrimam
 De calle recti detrahat.

12 Ne me impiorum obnoxium libidini
 Relinque. Testes impiorum
 Fingunt maligne falsa de me crimina,
 Armatque se mendaciis.

13 Mens victa tantis jam fatisceret malis,
 Ni spes foveret me tuas
 Benignitatis, post labores anxios
 Mox affuturum gaudium.

14 Vivusque vivos inter ipse commoda
 Vitae beatae *praestol*ar.

In rebus ergo turbidis ne concide,
Sed fortis usque sustine :
Te roborabit Dominus, et cor fulciet ;
Tu fortis usque sustine.

PSAL. XXVIII.

David, ab hostibus pressus, Deum orat pro salute sua, et illorum exitio; salute accepta, Deum celebrat, suo et Ecclesiae nomine, totique Ecclesiae bene precatur.

ASCLEPIADEUS, VIDE PS. IX.

1 PRINCEPS stelliferis altior orbibus,
Vitae praesidium et certa salus meae,
Aurem suppliciis da facilem meis,
Ne fiam similis busta potentibus.

2 Audi vota, parens, quae tibi profero
Supplex cum gemitu, brachia porrigens
Ad coelum tremulis pervagil ignibus,
Coelum tempa tuae conscientia gloriae.

3 Ne me connumera coetibus impiis,
Neu tanquam socium plecte nocentibus;
Quorum blanditij illita mollibus
Lingua est, mens gelido livida toxico.

4 Illis nequitiae praemia sint suae,
Et merces studiis aequa nefariis.
Pro semente legant semina, pessimis.
Dignum consiliis supplicium luant.

5 Non his consilii provida vis tui,
(Qui me conspicuis tollis honoribus,)
Infectasve manus a scelere avocat,
Aut infesta odiis pectora mitigat.

Ergo nec series longa propaginis
Floredit, patrias nec soboles opes
Longaeva accipiet; sed celeri genus
Clades exitio proruget ac domum.

6 Laus rerum Domino, qui precibus meis

7 Se non difficilem praebuit: hinc meae
Vires, hic clypeus rebus in asperis:
Hinc spes, auxilium hinc non dubium in malis.

Hinc cor gestit ovans: carminibus tuas

8 Laudes ora sonant : qui populum tuum
In rebus trepidis protegis, et tuum
Regem ex insidiis omnibus eripis.

9 Custodi populum, Rex hominum, tuus :
Hebri fac soboles largiter omnibus
Vitae continuò fructibus affluat,
Donec perpetuum sol referet diem.

PSAL. XXIX.

Propheta hortatur Principes ac potentes hujus mundi ad praedicandas Dei laudes, propter documenta naturae, ac nominatim tonitruum, et propter documenta gratiae, quam cum Ecclesiâ suâ communicat verbo.

ALCAICUS MAJOR, VIDE PS. VII.

1 Seu dives auro es, sive opibus potens,
Seu marte partâ clarus adorâ ;
Agnosce numen gratus, et huc refer
Quaecunque laetum ducis ad exitum.

2 Huic pange laudes, et prece supplice
Rerum parentem concilia : et Dei
Natu regentis stelliferam domum
Dignare justis nomen honoribus.

3 Cujus liquentes vox gravidâ pluit
De nube rorâ, terrificos ciet
Cœlo tumultus cum tonitru, maris
Turbata ventis concitat aequora :

4 Vox dignitatis plena, nec irritae
Unquam ad patrandum jussa potentiae ;

5 Nudare cedris seu Libanum juvat,
Celsasque ventis sternere fraxinos :

6 Seu vincta saxis saxa revellere,
Notisque montes sedibus erutos
Versare, taurum ut verna per avia
Vexat juventae laeta protervitas.

7 Ad vocis ictum rubibus exsilit

8 Elisus ignis, tesqua Arabum tremunt,

9 Ferae pavescunt, ante diem fluunt
Partus acerbi, robora concidunt.

Quaecunque templo coelum habet auroe,
 Quaecunque tellus daedala sustinet,
 Quae celat undis aequor in abditis,
 Dei fatentur cuncta potentiam.

10 A voce vindex pontus inhorruit,
 Undisque montes obruit, arbiter
 Aeterne rerum, quam libuit tibi
 Delere gentes fluctibus impias.

11 Te dante vires, non opibus feros
 Horremus hostes, non numero gressus:
 Te dante pacem, progeniem Isaci
 Cornu beabit divite copia.

PSAL. XXX.

*David laudat Dominum quod se a morte per hostes intentatā liberārit; pios ad ejus laudes celebrandas horiat-
 tur: calamitates et instaurationem sui a Deo factam
 narrat, eique votum laudis exhibet.*

1, 2 ALC. MAJ., 3 ARCH., 4 ALC. MIN., UT IN PS. VII.

1 Te nostra semper carmina, te lyra
 Sonabit, orbis conditor optime:
 De fauibus lethi imminentis.

Incolumis tibi vota reddam.
 Per te superbus nec lacrimis mea,
 Insultat hostis, nec fruitur malis.

2 Te rebus, incertus salutis,
 Auxilium in dubiis poposca.

Per te receptis viribus haurio
 Vitalis aurae lumen amabile:

3 Nec inferuta sub nocte longa
 Et tenebris jaceo sepulchri.

4 O turba puris dedita ritibus
 Sacrisque castis, tollite laudibus
 Placabilem votis parentem,
 Et memori celebrate plectro.

5 Vanescit irae vindicis impetus
 Bullae fugacis more: Dei favor
 Bonis manu vitam benigna
 Tristitiae vacuam rependit.

Si fortè sero vespore fletibus
 Vultus rigamur, mox redit aureâ
 Cum luce, risusque, et jacentes
 Exhilarans animos voluptas.

6 Pacis beatae cum fruerer bonis,
 Mecum loquebar, De stabili gradu
 Felicitatis nulla sortis
 Me dubiae quatiet procella.

7 Te dante vires, divitias, decus,
 Te montis instar moenibus aeneis
 Firmante regnum, vanum alebat
 Credulitas mihi blanda fastum:
 Tu, me relicto stultitiae meae,
 Dextram retrâxi; retro abiit, domum
 Repentè turbatam relinquens,
 Sors levibus malefida pennis.

8 O praeses orbis, pectore supplice
 Mox te vocavi, te lacrimis madens.

9 Opem poposci: Quid profusus
 Profuerit tibi sanguis? inquam:
 Quis mortis usus nostrae erit? An tuas
 Laudes sonabunt, factaque posteris
 Miranda muti praedicabunt
 Sub gelido cineres sepulchro?

10 Placatus aurem da faciem meis
 Votis, severos neu querimoniis
 Averte vultus; pelle membris
 Pestiferi mala dura morbi.

11 Tu supplicanti protinus admoves
 Aurem benignus: pro lacrimis mihi
 Risum reducis, pro dolore
 Laetitiamque alacremque plausum.

12 Te semper ergo carmina, te lyrae
 Nostrae sonabunt: vox tibi serviet
 Dicata, praebebitque nostris
 Materiam tua laus camoenis.

PSAL. XXXI.

David, gravissimâ calamitate pressus, Deum orat pro salute syâ, fidem habet misericordiae Dei: miseriam suam explicans hostibus exitum imprecatur; liberatione quasi partâ Deum laudat ob publica et privata beneficia, pios hortans ad diligendum et colendum Deum.

DIMETER IAMBICUS, VIDE PS. III.

1 *In te locavi spem meam,
Rerum creator optime:
At tu benignus prospice,
Ne spei pudescat irritae.*
O juste vindex, fraudibus
Ab hostium me vindica:

2 *Audi benignus supplicem;
Da promptus abjecto manum.
Me rupe serva ut invia
Clausum, vel arce ahenea;*

3 *Tu rupis es mihi inviae
Munimen, arx ahenea.
Ergo, ut timori mentibus
Nomen tuum sit impiis,*

4 *Praei viam mihi; abditis
Me libera de cassibus.*

5 *Tu robur es meum, tuae
Commendo vitam dexteræ:
Me libera pacti Deus
Tenax, memorque foederum.*

6 *Qui vana stulti somnia
Sectantur, odi pessimè.
Tu certa spes mihi es, meæ
Tu portus es fiduciae.*

7 *Inter labores asperos
Lumen tuae clementiae
Fulgens, repente turbidum
Perfudit animum gaudio.*

8 *Quum me tyrannis impotens
Urgeret hostis impii,
Jamjam imminentis pallidis
Lethi explicasti faucibus.*

9 Miserere fracti tot malis,
 Tot obruti doloribus :
 Caligat oculus, mens stupet,
 Moerore corpus tabuit.

10 Caduca vita elabitur
 Moerore fracta et luctibus ;
 Interque clades aridis
 Fluxere vires ossibus.

11 Me ridet hostis, et meis
 Insultat insolens malis :
 Horrent propinqui, ceteri
 Vitant metu periculi.

12 E proximorum mentibus
 Obliteror, ceu mortuus :
 Contemtior sum civibus
 Quam lamna testae fictilis.

13 Me multitudo opprobiis.
 Coram lacescit asperis ;
 Vim machinatur in meam
 Jurata mortem factio.

14 Ego interim fiduciâ
 Opis tuae, dolos, minas,
 Injurias, et hostium
 Contemno contumelias.

15 Tu fila vitae temperas
 Meae, regisque tempora :
 Tu me impiorum libera
 Ab hostium tyrannide.

16 Ostende vultum amabilem
 Servo bonus tuo et fayens ;
 Et me tuere, quam soles
 Semper tuos, clementiâ.

17 Ne sit pudori quod tuam
 Imploro opem ; pudor malos
 Confundat, et silentium
 Longum sepulchris sopiat.

18 Assueta vox mendacio
 Sit muta, vox procaciter
 Solita bonos lacescere,
 Et arroganter spernere.

19 O quanta te colentibus

Et quot redundant commoda !
 Quot, teste mundo, prosperis
 Auges tuos successibus !

20 Hos protegis reconditos
 Procul a minis potentium,
 Tuâque munis in domo
 Linguae veneno ab impiae.

21 Tibi perennis gratia
 Sit, rector orbis, qui velut
 Munitâ in arce me procul
 Periculis submoveras.

22 Exspes, inops, vitam fugâ
 Quum vix tuerer anxiam,
 Mecum ipse dixi, Jam truci
 Reliquit hosti me Deus.

At tu nec in periculis
 Oblitus extremis mei,
 Aurem benignam supplici
 Ac invocanti admoveras.

3 Ergo Patrem rerum optimum
 Amate, candidi et pii,
 Qui fastuosos deprimit,
 Et obsequentes erigit.

Qui spem locatis in Deo,
 Constanter illi fidite,
 Nec robur animi concidat
 Sortis procellâ turbidae.

PSAL. XXXII.

saltes felicitatem piorum in peccatorum remissione ponit, et experientiâ suâ confirmat: fidèles informat in fide, invocatione et obedientiâ; propositâque administratione Dei in bonos et malos, illos hortatur ad gaudium in spiritu.

ALCAICUS MAJOR, VIDE PS. VII.

O TER beatum cui patris optimi
 Noxas remisit lethiferas favor,
 Cui foeda morum flagitia obruit
 Oblivioso tecta silentio !

2 O ter beatum cui bones arbiter
 Non imputavit lubrica deviae
 Errata vitae, nec reperit dolum
 Caeco in recessu pectoris abditum!

3 Donec fovebam sub tacito sinu
 Morbum, solutis languidus ossibus
 Artus trahebam, luctificus dolor
 Questum ciebat non patiens tegi.

4 Tu me premebas praevalida manu
 Infestus, atris seu tenebris diem
 Nox condidisset, seu rosea dies
 Orbem recurrens luce retexerat.
 Sic decolorem tabificus cutem
 Moeror coquebat; sic macte dolor
 Siccabat artus, messis ut Africæ
 Cancri per aestum mitiæs areat.

5 Tum mente versâ vulnera protuli,
 Tibi renudavi vitium meum,
 Fraudem retexi: ac tu mihi protinus
 Noxâ soluto conciliatus es.

6 Qui mentis ergo pura sacraria
 Servare quaerit, te prece supplice
 Placet: nec, orbem pontus ut obruat,
 Formidet aestus lethiferi manus.

7 Tu me periclis eripis asperis
 Tutela praesens: tu mihi gaudia
 Toto refundis corpore, ut hostium
 Qui vincla fracto carcere depulit.

8 Nec sat; Tenebras pectoris auferam,
 Inquis; beatæ quæ ferat arbiter
 Monstrabo vitae, nec procul a tuis
 Unquam reflectam lympha gressibus.

9 Mulus equisque ne similis modè
 Sis, bruta quorum pectora gratiam
 Non mutuam novere, sed aspergis
 Fracti lupatis servitium ferunt.

10 Multa obstinatam nequitiam manent
 Tormenta: pura qui Dominum fide
 Orabit, huic pacem et veniam dabit,
 Non durus unquam parcere supplici.

Recti tenaces simplicis, et quietis
Est grata fraudum nescia veritas;
Favente laeti nimis genitibus
Et voce vestrum pandit' gaudium.

PSAL. XXXIII.

Psalmus laudat Deum a mirificis operibus eius; et ordine, vel extra ordinem naturae factis; contra infideles, et erga fideles; erga quos praedicatur singularis Dei providentia: postremo Ecclesia; fiduciam suam in Deum professa, sibi benignitatem illius exoptat.

1 SAPPHICUS, 2 GLYCONUS.

- u | - u | - (u u | - u | - u ||. Vide Ps. V.

1 **V**os quibus purae est auctor aequitas;
Laeti paungite carmine
Orbis auctorem Dominum: sequitur
Hoc carmen decet aentulorum
2 Tinniat blando chelys hunc susturto;
Hunc vocalia nabis;
Docta bis quinis resonare nervis
Hic artem manus approbet;
3 Huic novos eantus meditentur; unis
Laeti clangite baccinam;
4 Nam fides dictis rati: veritasque est;
Et factis comes aequitas;
5 Quippe qui justi est et amator aequi, es
Veri fallere nescii;
Perque terrarum sola vasta nescia
Cunctis munificentia;
6 Is suo verbo sinuavit orbem;
Lucentem nitidi aetheris;
Quicquid et puris radiis trepidet;
Campis aetheris ignis;
7 Littus arctavit maris inquietum;
Compressitque libentiam;
Et penu clausas sinuavit undas;
Unde in tempore promeret.

8 Hunc et occasus metuunt et terribilis sumus in te
 Hunc unum Dominum celat,
 Quisquis extremos ubiqueque fines
 Terrae aut aequoris secolit.

9 Cujus a nutu viget interitque
 Quocunque interit aut viget,
 Cujus immotis tremefacta parent
 Cuncta obnoxia legibus.

10 Qui malas artes populi profani
 Ludit callidior suis;
 Et suo injustae accelerata turbae
 Fraudat consilia exitu.

11 At quod arcanâ sibi mente rerum
 Auctor proposuit semel,
 Dum dies et nox referent se in orbem,
 Usque immobile permanet.

12 O quater, plusquam quater o beatos,
 Patronus quibus est Deus!
 Quos sibi excepit, propriamque sortem
 Quos dici voluit suam!

13 Despicit mundi pater e beatâ
 Coeli stelliferi domo,

14 Eque tranquillis adytis labores
 Et curas hominum videt:

15 Quippe qui caecos animi recessus
 Humani fabricaverit;
 Nec quod arcano latet in recessu
 Clausum pectoris hunc latet.

16 Sperat incassum numero tyrannus
 Se tutum fore natiuitum;
 Sperat incassum validis lacertis
 Se miles fore sospitem:

17 Saepe spem fallit praeeuntis Eures
 Bellatoris equi fuga.

18 At Deus justos oculo irretorto
 Semper respicit et pios;

19 Mortis ut vertat jacula imminentis,
 Diram et saevitiam famis.

20 Una spes nobis opis hinc, ab uno
 Certum praesidium in malis.

21 Ille perfundet sibi dedicata

Dulci pectora gaudio

22 Ille fidentum sibi spes, proesque

Laetum ducet ad exitum.

PSALM XXXIV.

David, ab Achis rege Gath liberatus, se et Ecclesiam ad Deum celebrandum excitat; doctrinam de officio nostro attexens, Dei providentiam, veritatem, et constantiam in nobis servandis a malo redimendisque, explicat.

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMBICUS, UT IN PS. III.

- 1 **S**eu laeta sors me faverit, seu tristior
Vexarit, omni tempore
Laudabo Dominum; semper illius meum
Os personabit laudibus.
- 2 Mihi haec voluptas, hoc erit solatium;
Mihi hoc levamen in malis;
Meoque turba tristis exemplo suas
Solabitur molestias.
- 3 Una, agite, cuncti prosequamur laudibus,
Nomenque numenque illius:
- 4 Ille in periclis me vocantem exaudiit,
Statimque reppulit metum.
- 5 Qui cuncta ad illum consilia referunt sua,
Laeto his nitentes gaudio
Vultus renident, nec repulsae infamia
Rubore confundet genas.
- 6 En, pauper iste quum vocaret, omnibus
Hunc eruit periculis.
- 7 Dominum timentum castra munit angelus
Demissus ad custodiam;
Et imminentes arcet hostes, et pios
A vi tuetur impia.
- 8 Facite periculum, jam scietis quam Dei
Immensa sit benignitas;
Quam sint beati, spes in illo qui suas
Omnes opesque collocant.

9 Gens sancta Dominum colita; nil desit Deum:
Fideliter colentibus.

10 Violenta feritas sentiet saepe: bonis
Cuncta affluenter suspetent.

11 Adeste filii, audite, vobis numinis
Verum timorem ut indicem.

12 Quicunque curis liberam et longam cupis
Vitam beatam ducere;

13 Linguae refrena virus, ne nefaria
A fraude purum contine;

14 Capesset recta, curva vita, dilige
Tranquilla pacis otia.

15 Deus innocentes adspicitque, et commodat
Attentus aures ad praecesse;

16 Torq' scelestos intuetur lumine,
Et nomen atiam obliterat.

17 Justum invocantem Dominus audit, omnibus
Eum expedit periculis.

18 Quum spes labores deserit mortalium,
Afficta, quum molestiis
Succumbit oneri paens, Deus praesens adest,
Malasque caras diluit.

19 Justis labores sugerit semper paix
Iniqua sors conatibus:
Sed, qui bonorum semper est custos, Deus
Sortis retundit spicula;

20, 21 Et ossa servat ne terantur. Impios
Ulciscitur scelus suum;
Et quisquis hostis est piorum, cum domo
A stirpe caesus interit.

22 Animas tuetur se colentium Deus,
Nec rem domumque deserit.

PSAL. XXXV.

David implorat Dei opem ad hostium exitum et salutem suam; injurias ab eis acceptas et illorum hypocrisiam explicat; servari a Deo petit, contra eorum conatus, testem et judicem appellans Deum improbitatis illorum et innocentiae suae, ad gloriam ipsius, et publicum Ecclesiae bonum.

1 GLYCONIUS, 2 ASCLEPIADEUS, VIDE PS. IX.

1 RERUM sancte opifex ades,
Et patrocinio protege me tuo;
Et retro refer in meos
Hostes perniciem quam mihi conaparant.

2 Scutum cum jaculis cape;
3 Ensem stringe; meis hostibus obviām
Prodi: dic animae meae,
Secura auxilio nil metuas meo.

4 In vultus pudor hostium
Et turpis subeat dedecoris rubor;
Foedam corripiant fugam,
Caecas insidias qui mihi p̄aeparant.

5 Ut saevus Boreas levem
Raptat praecipiti turbine pulverem,
Sic illos trepidā fugā
Vindex praecipites urgeat angelus.

6 Sit coeno via lubrica,
Et coelum tenebris lurida nox tegat;
Et formidine pallidā
Vindex praecipites comprimat angelus.

7 Nam me fraude malā suis
Conati immeritum prendere cassibus,
Et caecam innocuo scrobem.

8 Effodere: suis cassibus haereant,
Et factam exitium in meum
Caeci et praecipites in foveam ruant.

9 Perfusa interea mihi
Dulci laetitiā pectora gestient;
Mens secura periculi
Auctorem Dominum laetitiae colet:

10 Et sensus animi indices
 Clamabunt, Domino quis similis Deo,
 Qui fastus gravis improba
 Defendit tenues a violentia,
 Vexantemque opis indigos
 Frangit saevitiam vindice dexterâ?

11 Conjurata calunnia
 In me criminibus saevit atrocibus;
 Ignotum scelus in meam

12 Fingunt perniciem: quae bene feceram,
 Compensant odiis malis,
 Et vitae invigilant exitio meae.

13 Illos tabificae luis
 Aegris visceribus quum dolor ureret,
 Squalens veste ego lugubri,
 Jejunâque fame pallidus et siti,
 Et prostratus humil, Deum
 Lenibam lacrimis et prece supplice.

14 Sic sincerus amici amor
 Sub cari interitum luget amiculi;
 Sic fratrem gemit unicum
 Frater; sic pietas amia filii
 Maternum ad tantum dolet.

15 Me fortuna gravi si tetigit manu,
 Concursant, mala gaudia
 Inter se celebrant: faex populi coit;
 Incauto invidiam creant;

16 Proscinduntque avidâ me petulantis;
 Scurrae cum balatroribus;
 Dentem dente acuunt, et rabiem vomunt.

17 Quem fitim patientiae
 Tam lentae statues, ô pater optime?
 Arce hoc lugubrium, neque
 Desertum rabidis trade legibus;

18 Acceptum ut referam tibi
 Quod vivo, et video lumen amabile;
 Et coetu in celesti canam
 Te, primum auxilium ferre vocantibus.

19 Fac ne spes alat improbas
 Semper turba meis laeta molestias;
 Neu nutu ac vcdis notet,

Exsultetque meis hostis atrox malis:

20 Qui sermonibus asperis
Insultat, trudibusque unctionis petit
Pacatum male calidus,
Incautum ut tacitis illaqueat dolis.

21 Non disucere desinunt
Rictum risu; Oculis, euge, oculis diem
Laetum vidimus, inquiunt.

22 O qui luminibus cuncta tuentibus
Terras respicis, haec vides?
Ergo seposita protege me mora:

23 Jam tandem exigila, et manu
Ultrace indomitam frange superbiam;

24 Justo et supplicio preme
Vindex juste malos; neu sine de meo
Luctu laetitiana ferant:

25 Neu secum tacito pectore murmurent;
Evax, recte habet; omnia
Supra vota cadunt; vicimua, en jacet.

26 Foedâ ignominiâ luant
Stultam laetitiam; dedecoris comes
Infamis pudor eluat
Importuna meis gaudia de malis.

27 At cordi quibus aequitas
Est nostra, ac animus nil sibi copscit,
Vitam tristitia procul
Laetam semper agant; ac Dominum ferant
Coeli ad sidera laudibus,
Qui ouais famulos liberat anxias.

28 Semper justitiam mea,
Custos sancte hominum, lingua canet tuam,
Et paeonia, dum mihi
Impellet calidus pectora spiritus.

PSAL. XXXVI.

David, regnum aditum, Deum celebrat, a diuturna patientia et beneficentia ejus erga impios et contumaces, erga res omnes creatas, et erga Ecclesiam suam, orans Deum pro salute et prosperitate populi Dei et suâ.

1 TRIMETER IAMBICUS, 2 PENTAMETER.

~ + | ~ - | - | ~ + ~ + | ~ - | ~ - || vide Ps. II.
- ~ + | - - | - | - | ~ + - | ~ + | - ||
- - | - ~ + |

1 **U**t exta flammis mille sacrificis cremer,
Oscula des saxis, ingeminesque preces,
Arasque donis largus accumulæ tuis,
Non facies tamen ut te rear esse pium:
Scelera reclamant, et negant te credere,
Consilio mundum qui regat, esse Deum.

2 Utcunque coram blandiare, non tamen:
Impietas tacito pectore clausa latet:
Erumpit ignis instar, ac tui trahit
Secum odium, atque odii perniciem comitem.

3 Quodcunque loqueris fraude tinctum est; respuis
Auribus ingratis qui postiora monent.

4 Scelus nefandum nocte totâ cogitas;
Recta fugis; semper deteriora foves.

5 O magne rector orbis, indulgentiae
Munera terra, fretum sentit, et astra, tuae.
Quaecunque coelum amplectitur, parentia
Legibus orta vigent, lapsa caduntque tuis.

6 Modus aequitatis et tuae sapientiae,
Cunctaque quae fecit, cunctaque facta regit;
Longè nivosis montium fastigiis
Altior est, vasti gurgitibusque freti.

7 Humanæ gens hinc haurit auram et spiritum;
Nec pecudes curam praeteriere tuam.

8 Hinc cuncta vitae suppetunt nobis bona,
Dum mens corporeo carcere vincta latet:
Foetus sub alis volucris ut tegit suis,
Praesidii fugimus spe mala cuncta tui.

9 At exsul animus, morte liber, patrium
Quum repetet linæ sidereumque domum;

Illinc egestas et dolores exulant;

Nemo feret votis non potiora suis;

Passim voluptas, pura passim gaudia;

Delicias largo flumine rarus agit.

9 Illic perenni vita fonte profluit,

Vita gravis fati non resecanda manu.

Illinc fatiscent mentium caligines,

Quae modò sub tenebris pectora nostra preceperunt;

Vultuque radius purus effusus tuo,

Lumine nos purae cognitionis alet.

10 Benignitatis interim tuae bonis,

Qui te cognoscunt et tua facta, fove;

Qui mente pura veritatem diligunt,

Justitiae facias commoda ferre tuae.

11 Me nec feroci calcet arragans pede,

Exigat aut tectis impia turba mea.

12 Qui scelere gaudent, scelere sic ruant sua,

Perpetuò ut lapsos justa ruina premat.

PSAL. XXXVII.

David hortatur pios ne urantur impiorum rebus prosperis, sed Deo fidant; horum infaustam vitam et mortem, illorum verò felicem esse ostendens etiam in mediis calamitatibus: itaque pios hortatur ad fugiendum natura, contendum bonum, et amplectendas fide promissiones de ipsorum bono, et improborum exitio.

DIMETER IAMBICUS, VIDE PS. III.

1 Ne livor urat aemulus

Te, si beatos videris

Pravos, nec Euris iis opes

Fugaciores invide.

2 Nam sic facessit illico

Umbratilis felicitas,

Marcent comis arentibus

Ut falce secta grama.

3 At tu Dei fiduciā

Incumbe rectis artibus:

Diuque terram ut incolas

Donabit, ac te nutriet.

4 In hoc sit oblectatio,
In hoc voluptas unica :
Is te fovebit jugiter,
Votique reddet compotem.

5 Committe vitam, rem, decus,
Illiis uni arbitrio :
Animi tibi ex sententiâ
Confecta reddet omnia.

6 Illustris aurorae ut jubar
Tua faciet ut sit aequitas :
Ut luce virtus sit tua
Meridianâ clarior.

7 Perfer modestè quod talit
Fortuna laeva : neu tumens
Irâ impiorum prosperas
Res cerne torvo lumine.

8 Compesce bilem, noxia
Facessat indignatio :
Ne fors nefarium ad scelus
Impellat aemulatio.

9 Eliminantur impii
Fumo levi velociùs :
Terras modestus incolet,
Serisque linquet posteris.

10 Morare paullum, et impium
Nusquam videbis : adspice
Aedes, superbi vix heri
Agnoveris vestigium.

11 Modesta bonitas otio
Laetam senectam transiget,
Et incolenda haeredibus
Paterna linquet praedia.

12 Clam rete necit impius,
Bonisque concinnat dolos :
Et dente frendens livido,
Dolore et irâ ringitur.

13 Haec cernit ex alto Deus,
Minasque ridet irritas :
Quippe imminentem vertici
Cladem scelesto prospicit.

4 Ensemque stringet improbus,
Arcumque tendet, pauperes
Ut perdat, ac innoxios
Figat sagittis impiis:

5 Districtus ensis in sui
Domini redibit viscera;
Frangetur arcus lethifer,
Et frustra acuta spicula.

6 Praestat supellex sobria,
Recteque parta recula,
Quam rapta per vim divitum
Fastidiosa copia.

7 Malè parta justus arbiter
Disperget, et potentiam
Franget scelesti: dexterâ
Justum suâ tuebitur.

8 Innoxios fovet Deus,
Ac rem tuetur: providet
Longaeva ut usque in secula
Sit sempiterna haereditas.

9 Seu pestis atra, seu furor
Turbabit orbem bellicus;
Nil deerit usque innoxio,
Famam nec aegram sentiet.

10 Sic hostis impius Dei
Perit repente funditus,
Adeps opimae ut victimae
Vanescit in fumos leves.

11 Nil donat, usque et foenerat
Injustus: at justo suâ
De sorte superat paupere
Quod donet indigentibus.

12 Justorum amici praedia
Linquent suae propagini:
At hostium radicibus
Semen peribit erutum.

13 Amatque justum, et dirigit
Eius Deus vestigia:

14 Dextrâ ruentem sustinet,
Lapsumque dextrâ sublevat.

25 Puer fui, nunc sum senex.
 Ope destitutum nec pietatis
 Videre memini, nec stipendi
 Ejus petentes liberos.

26 Justus misertus paupertatis
 Dat usque et usque mutuum:
 Serae tamen propagini
 Non larga deest opulentia.

27 Vita scelus nefarium,
 Sectare recta: dum diem
 Sol fundet aureum, tui
 Terras nepotes incolent.

28 Deus aequitatem diligit;
 Bonos nec unquam deserit:
 At interibit funditus
 A stirpe semen impii.

29 Justus beata jugera
 Agri tenebit, et colet
 Cum prole, donec ultimus
 Instabit orbi terminus.

30 Sermo sapiens et aequitas
 In ore semper est bonis:

31 In corde scripta lex Dei,
 Ne pes labet, gressum regit.

32 Observat impius pium,

33 Ut perdat: ast illum Deus
 Custodit, ante judicem
 Tuetur a calumniâ.

34 Spem colloca in Deo, Dei
 Sectare leges: et dabit
 Dives potensque ut hostiam
 Cernas superstes exitum.

35 Vidi potentes impios,
 Gravique fastu turgidos,
 Virescere instar laureae
 Amoena propter flumina.

36 Specto repente, en Lubricae
 Imago nusquam gloriae:
 Nusquam manent vestigia
 Cunctis gravis potentiae.

37 *Justi iudicere et integrum*
Vitae statumque et ordinem,
Videbis alto in otio
Laetam senectam degere.

38 *At proximitate semper laedere*
Prorsum interibit factio:
Vitamque claudet terminus
Dignus patratis nequiter.

39 *Justus salutis collocait*
Omnem in Deo fiduciam:
Qui fulcit aequos robore,
Adversa cum sors intonat.

40 *Dominus petenti fert opem,*
Et in periculis liberat
Ab impiis, qui se et suam
Illi salutem credidit.

PSAL. XXXVIII.

David, morbo gravissimo laborans, peccata sua confitetur,
de infirmitate animi et corporis sui, desolatione ab ami-
cis, et hostium improbitate conqueritur, tandem ad
Deum se convertit, opem ejus implorat, ac salutem
petit.

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

1 *N*e me furoris aestuantem incendio,
Servator orbis, argue;
Neu promerentem quamlibet poenas graves
Pergas per iram plectere.

2 *Haerent medullis penitus infixae meis*
Tuae sagittae dexteræ.
Irae tuae hinc me, et inde mentis conscientiae
Sic vis paventem perculit,

3 *Ut nulla plagi sauci pars corporis*
Non langueat lethalibus;
Ossa ut solutis artuum compagibus
Sceleris venenum attraxerint;

4 *Sceleris, profundo quod meum seu gurgite*
Caput resorbens obtutus;

Quod in alta rursus me renitenter, velat.
 Immane saxum degravat,

5 Veteris cicatrix vulneris recruduit,
 Vomitque tabem luridam.

6 Afflictus, humilis, ultimis premor malis,
 Luctu situque squalidus :

7 Clausumque caecis fervet in praescordiis
 Ulcus, nec ulla corporis

8 Expers doloris pars vacat. Sic debilis
 Et fractus usque et usque sum,
 Malis ut impar voce lamentabili
 Cor ejuletque et rugiat.

9 Dominator orbis, vota nec animi mei,
 Nec te latent suspiria.

10 Pavens tremensque turbidum cor palpitat ;
 Defecta membra viribus
 Torpore marcent languido ; noctem trahens
 Caligat acies luminum.

11 Vicini, amici, et sanguinis communio
 Quos proprior admôrat mihi,
 Procul abstitère, foeditatem vulnerum
 Vix sustinentes cernere.

12 At promta semper in meum exitium manus,
 Molita vim nefariam,
 Dolosa tendit continenter retia,
 Fraüdesque versat impias.

13, 14 Ceu mutus ore, surdus aure, ego interim
 Obtorpui silentio,
 Elinguis instar et stupentis, crimina
 Qui nesciat refellere.

15 In te reposta est spes mea : ô rerum potens
 Rector, benignus annue :

16 Nō risus hosti sim superbo, qui meis
 eInsultat insolens malis ;
 Qui, si vacillent lubrico lapsu pedes,
 Laeto triumphat gaudio.

17 Ad perferenda sum paratus verbera ;
 Vibice semper area
 Cruenta turget exarati corporis
 Sulcis flagrorum grandibus.

3 Merui scelestus, fateor, heu merui; nocens
Do jure poenas debitias:
9 Sed invalescit hostis atrox interim,
Viresque sumit factio:
Vivunt, vigentque, et immerentem injuriā
0 Me prosequuntur: pro bono
Malum rependunt; jugiter calumnias,
Quia recta sector, ingerunt.
1 Tu ne recede longius, neu deseras
Periculis in ultimis:
12 Accurre; dextram da salutarem, meae
Salutis auctor unice.

PSAL. XXXIX.

Fatetur David se, cum patienter vitam transigere cogitaret, repente oppressum, ab instituto aberrasse, et obmurmurasse Deo, itaque deprecatur peccata et supplicia sua, et misericordiam in praesente calamitate sibi exhiberi postulat.

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

1 QUUM saevus hostis meo laetus malo
Lacesseret convicia,
Mecum ipse verbis abstinere ab asperis
Et jurgiis decreveram.
2 Linguae obstravi claustra freno, pertinax
Obmutui silentio;
Ac, temere ne quid os mali profunderet,
Verbis bonis clausi exitum.
3 At, ignis instar, vetitus egredi dolor
Exarsit intus acrius.
Tandem obstinatae frena pertinaciae
Perfregit ira, ac talibus
4 Dominum rogavi: Mihi meae vitae modum
Qui sit futurus indica:
Quando evolabo liber hoc molestiae
Fastidioso e carcere?
5 Tu clausa nullo secla degis termino,
In te beatus ac potens:

At nos quod aevi vivimus penè est nihil,
 Ac penè brevius quam nihil;
 6 Umbræ fugacis instar, atque imaginis
 Quam reddit aequor vitrum;
 Idque ipsum inani in vanitate atque opax.
 Aegrescit in laboribus.
 Animus libido torquet, inflat gaudium,
 Spes tollit, ac timor premit.
 Tumultuamur tamè; congerimus bona
 Incognitis haeredibus.
 7 Quò me ergo vertam? quis laboranti feret
 Opem? quis eximet malis?
 8 Spes omnis in te: miseriae fontem meae,
 Peccata tolle noxia;
 Neve esse stultis me einas et improbis
 Despectui et ludibrio.
 9 Hostis protervi lingua me quum turpitera
 Proscinderet convicium;
 Obmutui, irae vindices poenas tuae
 Has esse gnarus scilicet.
 10 Rector parensque gentis humanae, tua
 Paullisper auctor verbera:
 Viresque linquunt, vita nec semper novis
 Plagis ferendis sufficit.
 11 Te persequente scelera poenis, illico
 Vigor decorque defluit,
 Tineis peresae more vestis. O homo
 Caduca res et futilis!
 12 Parens benigne precibus auctor da mea:
 Neu verba sperne supplicis;
 Neu lacrimanti averte vulnus hospiti:
 Namque hospes hanc terram colo;
 Nec ego, parentes nec mei certum locum
 Habemus hic; sed, in diem
 Solliciti et horas, turbidas transegitimus
 Vitæ brevis molestias.
 13 Igitur severam paullulum abstine manum,
 Fessum ut resonam spiritum;
 Mortis priusquam, redditus unde non patet,
 Transmiserit me janua.

PSAL. XL.

David ab anteactâ experientâ privatâ et publicâ, a gratuito foedere Dei, ab obsequio suo seipsum in fide confirmans, gratiam et liberationem a Deo petit, improborum ruinam et bonorum consolationem ad gloriam Dei.

ASCLEPIADEUS, VIDE PS. IX.

- 1 **Q**UUM circumfremerent mē timor et minae,
Intentansque avidam mors fera dexteram,
Spes coelestis opis, sera licet, tamen
Lenibat trepidam sollicitudinem.
- 2 **A**dvertit Dominus, meque voragine
Coenosi implicitum gurgitis extulit;
Ac, saxi solidis imposito jugis,
Monstravit facilem quā graderer viam.
- 3 **A**fflavitque novo pectora spiritu,
Suffecitque suae materiam noyam
Laudis, quam canerem dulcē loquacibus
Nervis, ac numeris lenē sonantibus.
Haec cernant rapidae qui violentiae
Fati, vel dubiis casibus imputant
Eventā; ac trepidi se Domini in fidem
Dent, qui stellifero regnat in aethere.
- 4 **F**elix qui stabili spe Domīnum ac fide
Spectat, quem tumidae pompa superbiae
Non ad se illecebris ducit inanibus,
Fallacique boni ludit imagine.
- 5 **I**n nos, sancte parens, quot vigilantiae
Et quā mira tuae pignora suppeditunt,
Quae nec mens acie cernere languidā
Possit, nec numero lingua retexere!
- 6 **A**urem mī tacitē vellis, et admones
Quōd labem sceleris nec pretium levet,
Nec sanguis pecudis nil meritae eluat,
Nec consumpta focis expiet hostia.
- 7 **T**um dixi, Venio, quod libet impera;
Adsum, sancte parens, jussa capessere
Promtus: ceu tabulis scripta fidelibus
Edunt perpetui fata voluminis.

8 Huc mens, huc studium tendit, uti tuis
Conformem monitis quae gero, quae loquor,
Quae mecum tacitus cogito: nam tua
Incisa est animo lex penitus meo.

9 Famam justitiae per populos tuae
Latè praeco fero: nec labiis meis
Nec linguae requies, omnibus ut tua
Terris (ipse vides) nota sit aequitas.

10 Nec justum tacui te mala plectere,
Promissique tenacem, et miseris opis
Largum: me bonitas indice gentibus
Cunctis facta palam est, et tua veritas.

11 Defendant igitur me bonitas tua,
Promissique fides fallere nescia:
Obsessumque matis innumeris tuâ
Me, rerum genitor, protege dexterâ.

12 Me poenae, capitis quae superent pilos,
Omni ex parte premunt, quas neque luminis
In promtu est acie nôsse: animus stupet,
Curarum innumeris obrutus aestibus.

13 At tu, mundi opifex sancte, salutifer
Adsis; auxilium fer citò, et ultiinis
Oppressum penitus subtrah me malis,
Ut pravi pudeat consilii improbos.

14 Turpem ignominiae tristitiam ferant,
Tendunt exitio qui laqueos meo:
Infamem referant consilii exitum,
Nostris qui capiunt laetitiam e malis.

15 Hunc fructum sceleris percipient sui,
In fraudem ut recidant quam mihi struxerant:
Frustratus doleatque et rubeat, meas
Qui ridet lacrimas, et fruitur malis.

16 Qui credunt fidei se penitus tuae,
Ihos auxilii spes recreet tui:
Ac semper Domini nomen amabile
Certent tergeminis tollere honoribus.

17 Exspes, pauper, inops sim lieèt, at mihi
Custos rerum opifex pervigil excubat.
Vitae ô praesidium et certa salus meae,
Adsis, neu trepidâ me crucia morâ.

PSAL. XLI.

David, aegritudine animi potius quam corporis affectus, eos beatos praedicat, qui misericordiam de afflictis capiunt, se in afflictione queritur a multis inique tractatum, liberationem a Deo petit, pro defungendâ qđministratōne suâ, confirmandâ fide, et celebrando Deo.

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

- 1 **B**EATUS ille qui misertus pauperis,
Fert rebus in dūris opem :
Nec arroganti despicit fastidio
Prostratum et oppressum malis.
Quem rere fractum, et penitus abjectum, Deus
Attollet, et solabitur.
- 2 **C**urâ fideli Dominus illum muniet,
Et e periclis eruet ;
Interque vivos sospiti dabit frui
Vitae beatae commodis.
- 3 **A**rtus cubili quum dolor prostraverit,
Opem feretque, et lectulum
Versabit ; omnem prorsus aegritudinem
In dulce vertet gaudium.
- 4 **Q**uum me doloris vis acerbi affligeret,
Opem poposci te, Deus :
Animae medere sauçiae, dixi, sui
Sceleris pudendo vulnere.
- 5 **D**ira imprecatur hostis, ac me devovet,
Laetus meis incommodis :
Quando interibit, inquit, et cum corpore
Nox una nomen obruet ?
- 6 **S**i fortè quis me visit horum, corporis
Animique morbis anxius,
Vultu dolorem fingit, ac suspiria
Laeto trahit de pectore :
Foras profectus conditum in praecordiis
Repentè virus evomit.
- 7 **I**n me susurrat clanculum atque obmurmurat
Scelestâ conspiratio ;

Clam machinantur saeva, in exitium meum
Consilia cuncta conferunt :

8 Secumque jactant ; Missa certè coelitus
Nunc dira vis mali hunc ligat,
Prostratus haeret, lectulo affixus jacet,
Noctem trahens novissimam.

9 Quin et sodalis, et mihi mensâ et domo
Conjunctus, et cui maximè
Fidebam, ad hostes conferens sese meos,
In mē ferox recalcitrat.

10 At tu salutis auctor et custos meae,
Benignus in me respice :
Manum jacenti da salutarem, hostibus
Parem ut rependam gratiam.

11 Tui favoris pignus id certissimum
Erit mihi, et constantiae
In me tuendo, quod malis laetus meis
Hostis ferox non gestiat.

12 Vires recepit corpus, innocentiam
Servavit animus, dexteram
Te porrigente, qui receperas tuam
Semper tuendum me in fidem.

13 Agnoscat orbis unicum et colat Deum,
Quem gens honorat Isaci ;
Unumque laudet, temporum donec vices
Luces et umbrae divident.

PSAL. XLII.

*David, exsulans a populo Dei, studium suum observandi
cultus Dei in Ecclesiâ explicat, seipsum spe consolans,
de perturbationibus animi, de gravibus miseriis suis, et
adversariorum blasphemias conqueritur, animumque
suum ad spem et fidem in Deum excitat.*

1, 2, 3 ASCLEPIADEUS, 4 GLYCONIUS, VIDE PS. IX.

1 **N**ON cervus fluvios sic avet algidos,
(Cervus turba canum quem premit,) ut tui
Cor desiderio carpitur anxio,
Rerum conditor optime.

2 Huc me raptat amor dulcis, et impotens
 Ardor ferre moras. O niveum diem
 Qui templo reducem me statuet *tua*!
 O lucis jubar aureuna!

3 Jejunus lacrimis pro dape se dolor
 Pascit, turba meis *obvia* dum malis
 Illudens rogat, Heus iste tuus Deus
 Cur nunc deserit exsulem?

4 At rursus *bonitas* quam subiit tua,
 Et menti auxilii certa fides tui
 Illuxit trepidae, temporis illius
 Me consolor imagine:

Festis quam populus me reducem echoris,
 Faustisque excipiet vocibus, et Dei,
 Pompâ cum celebri, me comitabitur
 Augusta ad penetralia.

5 Cur me sollicitis teque doloribus,
 Mens aegra, exanimas? pone metum, ac Deo
 Te da; quo patriae vindice redditus,
 Grates sospes adhuc agam.

6 Haec mentem recreat spes, licet avii
 Jordanis lateana saltibus, Hermonis
 Exsul dura lieet saxa perambulam,
 Solis hospita belluis.

7 Quamvis agminaibus me mala densius
 Omni ex parte premant, quam super horridos
 Montes grando sonat, quam mare verberat
 Raucis littora fluctibus;

8 Tu me si placido lumine videris,
 Cedent tristitiaq; nubila; meticas
 Moeroris tenebras discutiet mihi
 Lucis dulce jubax tuae.

Laudes interea non mihi nox tuas,

9 Non curae impedit: O columen meum,
 Dicam, et certa salus, ludibrium feris
 Cur me deseris hostibus?

10 Dirumpor, tacitis aestuat ignibus
 Pectus, turba meis impia dum malis
 Insultans rogat, Heus, iste tuus Deus
 Cur nunc deserit exsulem?

11 Cur me sollicitis teque doloribus
 Mens aegra exanimas? pone metum, ac Deo
 Te da; quo patriae vindice redditus,
 Grates laetus adhuc agam.

PSAL. XLIII.

*David, adversariorum vi et fraude pressus, a Deo libera-
 tionem petit, ex foedere ad glorificandum eum, et in spe
 confirmat animum suum.*

1 GLYCONIUS, 2 ASCLEPIADEUS, VIDE PS. IX.

1 **V**INDEX esto mihi Deus,
 Et patrocinio protege me tuo;
 Oppressum scelere impio;
 Et fraudum laqueos frange nefarios.

2 Vitae ô praesidium meae,
 Cur me praesidio destituis tuo?
 Cur luctu vagor obsitus,
 Dum saevae furias vito tyrannidis?

3 Profer lumen opis tuae;
 Montem pande viam quae ferat ad tuum:
 Montem, quam propriè domum
 Majestate tui numinis incolis.

4 Atque aram adveniam ad tuam;
 Ac te, laetitiae materiam meae;
 Et gratâ citharâ tibi
 Grates laetus agam, conditor optime.

5 Cur moeres, anime anxie,
 Ac me sollicito pectore maceras?
 Omnem pone metum, ac Deo
 Curam crede tui, quem super aethera
 Cantu sospes adhuc feram,
 Quum salvus patriae reddar amabili.

PSALM XLIV.

*Commemoratis Dei beneficiis erga patres, conqueritur
Ecclesia Deum sibi non adesse, ut olim adfuerat: in-
tegritate animi et vitae suae freta, probat se calami-
tates perpeti pro nomine Dei, opem ejus implorans pro
salute suâ.*

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

1 **V**ETUSTA ad aures fama nostras attulit,

Serisque patres posteris.

Stupenda facta tradidere a te, Deus,

Patrata priscis seculis:

2 Eliminatis quum profanis gentibus,

Et incolis prioribus,

Eorum labore fructibusque perfri

Nostris dedisti patribus.

3 Certè nec armis lucidis, nec viribus

Debemus has victorias:

Sed nos favoris aura mollis, et tua

Protexit indulgentia.

4 Ergo, salutis auctor unice, ô Deus,

Ades piis salutifer.

5 Te dante vires, hostium ferociam

Tam facile prefigabimus,

Taurus minaci quam jacit cornu pilas;

Stipulaeve fasces aridae:

Superba Regum colla crasso in pulvere

Prostrata concubabimus.

6 Non arcus istam lethifer fiduciam,

Non mucro saevus ingerit:

7 Tu nos ab hoste subtrahes, sternaes solo

Infensa nobis agmina.

8 Non ergo semper jure te cantabimus

Nostrae salutis vindicem?

Ac donec orbis astra volvet ignea,

Te prosequemur laudibus?

9 At nunc relictos objicis ferocium

Injuriae nos hostium;

Nec prodis ante nostra ductor agmina,

Qualis solebas antea.

10 Hosti imminentि terga cogis vertere,
Praedaque das prementibus.

11 Pecus ut macello destinata, exponimur
Caedentium libidini :

Omnesque terras barbararum gentium
Errore complemūs vago.

12 Venum dedisti nos palam, nec auctio
Te ditiorem reddidit.

13 Vicina nostris oppida insultant malis,

14 Cladesque rident : fabula
Sumus profanis nationibus, caput
Motant, labella exporrigunt.

15 Oculis oberrat usque contumelia,
Pudorque vultus inficit :

16 Dum voce acerbâ injurias exasperat,
Minasque torvas adjicit

17 Hostis protervus. Obruti tot cladibus,
Tot undequaque instantibus ;
Tamen nec unquam est animus oblitus tui,
Tecumque pacti foederis :

18 Sese nec ullis territus periculis
Avertit aut flexit viâ

19 Rectâ pes : etsi penitus abjecti interim
Abs te, licet draconibus
Immitioris gentis addicti jugo,
Feramque umbram ergastuli,
Et servitutem lugeamus, et necem
Vitae precemur taedio.

20 Iniqua meritis si tuis oblia
Offuderint se' mentibus
Nostris, manusve supplices protendimus
Dili' impiarum gentium ;

21 Id te lateret, abditas qui pectoris
Prossus latebras inspicis ?

22 Te propter, odio caeteris populis sumus,
Et instar ovidi caedimur :
In te favoris pendimus poenas ; tui
Amoris odia nos premunt.

23 Exsurge, similem somnolentiae moram,
Salutis auctor, corripe.

24 Cur ora condis, immemorque negligis
Tuos malis in ultimis?

25 Affictus animus, et malis praesentibus
Lassus, futuris anxius,
Succumbit oneri; strata tabescunt humi
Defecta membra viribus.

26 Exsarge, genitor, et vigore corporis
Animique cassos subleva:
Clemens bontusque nos ab hostis impii
Immanitate libera.

PSAL. XLV.

Laudatur rex Salomon dignitate formae, gratia eloquentiae, fortitudine, potentia, splendore, et magnificencia, tum in se, tum in conjugi, Christum sponsum et Ecclesiam adumbrantibus.

HEXAMETER, UT IN PS. I.

1 COR micat, exsultant trepidis praecordia fibris,
Eructantque novum gravido de pectore carmen;
Certat lingua animum fando, manus aemula linguam
Scribendo exaequare, meo nova carmina Regi.

2 Dum cano: Regi, hominum cui nemo e semine crevus
Audeat eximiae contendere munere formae:
Quem decorat lepor, et roseis affusa labellis
Gratia; cui rerum coeli indulgentia spondet
Hunc fore perpetuum longaeva in secla tenorem.

3 Ergo, armis invicte heros, age, fortibus apta
Ensem humeris: ensem, per quem te gloria coelo
Aequat; et adversum fidens fer pectus in hostem.

4 Frena tibi currus verum moderetur et aequum,
Et quae praecipitem clementia temperat iram.
His ducibus tibi surget honos, tua dextera factis
Clara per ignotas fundet miracula terras:

5 Cordaque vulnificis figens inimica sagittis,
Sponte tibi coges validas procumbere gentes.

6 Nec maris aut terrae spatium, nec terminus aevi
Finiet imperium, sceptri moderamine justi
Quod regis, et leges mollis clementer acerbas.

7 Te super aequaevos omnes regnator Olympi

1 Diligit, et laeto vultum exhilaravit olive,
 2 Unde tui mulcent populi nova gaudia mentes,
 Pallia quum loculis tibi depronuntur eburnis,
 Et myrrhae passim lacrimae, stactaeque suavis
 Halitus, et molles casiae funduntur odores.

3 Ancillae apparent genus alto e sanguine regum
 Inter honoratas promptae ad tua jussa ministras.
 At Regina thori consors tibi dextera adhaeret,
 Auro picta sinus, auro radiata capillos,
 Misit ab Eois Ophyre quod flava caminis.

4 Tuque adeo, Regina, audi, et rem pectore conde ;
 Nec mea dicta nega placidas demittere in aures :
 Jam nunc et patriam et patrem obliviscere, jam nunc
 Ex animo caros penitus depone propinquos :

5 Unum oculis specta, unum animo complectere Regem ;
 Regem oculis animoque; tuo qui pendet ab ore,
 Unius et pulchris defixus vultibus haeret.
 Hunc dominum agnosce, et supplex venerare; nec ille

6 Officio studioque tibi concedet : et illa
 Undarum regina Tyrus te murice et auro
 Accumulans colet : et vicina per oppida latè
 Procumbent tibi suppliciter gazisque potentes,
 Aut opibus clari: meritumque feretis honorem

7 Hunc populi, Pharii proles generosa tyraani
 Tota decens, tota est gemmisque insignis et auro ;
 Et facies cultum illustrat, facieque decorâ

8 Pulchrior est animus, Tibi, Rex, en ducitur uxor,
 Dives opum, dives pictâi vestis et aurei,
 Virginibus comitata suis, de stirpe propinquâ ;

9 Virginibus, quas pompa frequens clamore secundo
 Insequitur, plausuque fremens laetaeque choreae
 Cantibus augustum laetas deducet ad aulam.

10 Neu desiderio nimiùm tangare tuorum,
 Virgo, tibi dulcem pátrisque et matris amorem
 Leniet adnascens sobolis generosa propago :
 Quos regere imperio terras, totumque per orbem
 Adspicies populos sceptris frenare superbos.

11 Nec tu carminibus, Rex magne, tacebere nostris :
 Quaque patet tellus, liquido circumsona ponto,
 Posteritas te sera canet : dumque aurea volvet
 Astra polus, memori semper celebrabore famâ.

PSAL. XLVI.

Psalmus Dei beneficium erga pios, piorumque in rebus adversis fidem in Deum praedicat ex praesentia et operibus Dei: gentesque provocans ad cognoscendum ex operibus Deum, fiduciae suae praedicatione concludit Psalmum.

1, 2 ALC. MAJ., 3 ARCH., 4 ALC. MIN., UT IN PS. VII.

- 1 *Quum muniat nos praesidio suo,
Virtute firmet, cum gravis intonat
Procella, fortunae periclis
Eripiat dominator orbis,*
- 2 *Nullam expavemus virtus: quatiat licet
Orbem tumultus, terraque sedibus
Convulsa montium ruinis
Arctet aquas pelagi fermentis:*
- 3 *Insapa quamvis aequora saeviant,
Et vorticoso gurgite torqueant
Spumanque limumque, et procellis
Terrificis scopulos flagellent.*
- 4 *Nam civitatem, cui Deus unicè
Indulget, aris et propriam suis
Dicavit, algenti pererrans
Lympha fugax hilarat liquore.*
- 5 *Occulta ne vis aut timor hosticus
Urbis quietem sollicitet, Deus,
Gentis suae intentus saluti,
Praevenit auxiliis pericla.*
- 6 *Gentes tumultus concitet impias,
Et regna belli concutiat furor,
Flammis fremat coelum coruscis,
Terrificet labefacta tellus:*
- 7 *Hac et duelli, pacis et arbiter
Stat, praeliorum qui regit exitus,
Munimen, et nostra salutis
Praesidium, Deus Abrahami.*
- 8 *Venite, adeste, et cernite non prius
Audita, mira, incognita, quae Deus
Patravit in terris ab ortu
Solis ad Hesperium cubile.*

9 Funeſta belli incendia sustulit,
Fregit cruentae spicula lanceae,
Contrivit arcus, et volvres
In cinerem minuit quadrigas.

10 Sedate motus mentis, ait Deus,
Measque virēs noscите, quem colet
Quocunque sub coelo repostas
Gens hominum colit orbis oras.

11 Hac et duelli, pacis et arbiter
Stat, praeliorum qui regit exitus,
Munimen, et nostrae salutis
Praesidium, Deus Abrahami.

PSAL. XLVII.

*Judaei hortantur gentes ad gratulandum Christo, et prae-
dicandum eum a communi ipsarum vocations ad Evan-
gelium, et a potentissimā regni Christi administratione
et gloriā.*

DIMETER IAMBICUS, VIDE PS. III.

1 **T**ELLURIS omnes incolae
Deo canoros edite
Plausus, canoris pangite
Laeti Deum praeconūs :

2 Deum verendum et arduum,
Malisque formidabilem,
Qui regna fastu turgida
Frenat potenti dexterā :

3 Qui bellicosa compulit
Parere nobis oppida ;
Nostrumque gentes inclytas
Armis coēgit sub jugum :

4 Haereditatem qui suam
Nobis colendam credidit ;
Unde Isaci nepotibus
Aeterna fulget gloria.

5 En templo scandit praevio
Laetum canente classicq ;
En scandit auctor omnium
Vulgi secundis plausibus.

6 Cantate laetā carmina
 Deo, canora carmina
 Cantate ; Regi psallite
 Jucunda vestro carmina :

7 Qui sceptra rerum temperat,
 Ac regna terrae dividit,
 Docti modorum dulcibas
 Hunc ferte in astra cantibus :

8 Qui dirigit mortalium
 Res, et salubri vinculo
 Legum coērcet, lucido
 E siderum praetorio.

9 Ad hunc potentes gentium
 Se contulere principes ;
 Ultroque colla sub jugum
 Rerum dedere praesides.
 Nostrum Deum dīs caeteris
 Sublimiorem agnoscite,
 Coelum, solumque, et sidera
 Suo regentem numine.

PSAL. XLVIII.

*Psaltē Deum celebrat, gratias agit de salute in Judaeos,
 pericula praecedentia explicat, fidem piorum confirmat,
 Ecclesiam hortatur ad recognoscendam veritatem pro-
 missionum Dei.*

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

1 Rector beate coelitum, cui nil viget
 Simile aut secundum ; coelitum
 Beate rector, sancta jure te Sion
 In astra tollit laudibus :

2 Sion opacam versa ad Arcton, regia
 Formosa Regis optimi ;
 Sion voluptas gentium, uberis soli
 Arvis beatis accubans.

3 Sensere Domini vindicis potentiam
 Solymae superba moenia :

4 Sensere numen, quum feroce viribus
 Cojere Reges, copiis

1 Castrisque junctis, servitutem civibus
Tuis minati et vincula.

5 Perstrinxit oculos intuentium stupor,
Et horror artus perculit:

6 Quales tremores querulus excitat dolor
Vexante partu foeminas:

7 Pavorque trepidâ sparsit attonitos fugâ,
Euri procella ut aequora
Excita ab imis penitus evertens vadis,
Trepidas carinas dissipat.

8 Haec facta priscis rettulere seculis
Parvis parentes liberis:
Haec nos in urbe vidimus Dei, ratis
Qui frenat orbem legibus;

Haec urbe in illâ vidimus, cui pervigil
Deus ipse custos excubat.

9 O sancte rerum genitor, in rebus malis
Tuam advocamus dexteram;
Tuas ad aras supplices advolvimur.

10 O rector orbis optime,
Tua laus per oras ultimas mundi, et tuae
Imago fulget gloriae

11 Et aequitatis. Te scelestos verbere
Plectente justo, gestient
Colles Sionis: nec feret tacitum suum
Judae propago gaudium.

12 Ite, et Sionem obambulate, moenia
Spectate, turres arduas

13 Numerate, fossam et aggerem intuemini,
Molesque celsas aedium.
Narrate natis, posterorum ut audiant
Et obstupescant secula;

Solumque noscant et colant nostrum Deum,
Ortusque finisque inscium:

14 Qui sempiternus sempiternâ nos ope
A fraude vique proteget.

PSAL. XLIX.

Psaltes horlatur omnes ad doctrinam audiendam quam propositurus est, fiduciam suam in Deum praedicans, et securitatem de resurrectione carnis et vitâ aeternâ: vanitatem eorum qui aliis rebus confidunt, explicat, piosque non ad illorum sed sui imitationem vocat.

ALCAICUS MAJOR, VIDE PS. VII.

- 1 **AUDITE**, gentes ; ortus et occidens,
Advertite aures ; et medio dies
Quos torret axe, et qui vitreum solum
Ponti nivali finditis orbitâ.
- 2 **Audite**, sive ignotus, et infimâ
De plebe pauper, sive opibus potens,
Multâque fulges plebe clientium,
Aurique gazis ditibus incubâs.
- 3 **Fontes** recludam jam sapientiae,
Plenoque promam pectoris e penu.
- 4 **Prudentiam** : jam lingua recondita
Oracula gestit carmine pandere.
- 5 **Cur** congerendis me cruciem bonis,
Famemque et acrem pauperiem timens,
Ut vita curis anxia tristibus
Me tristiorum trudat ad exitum ?
- 6 **Gemmis** et auro et murice divites
Superbientes adspice, qui sibi
Gaudent beato plaudere somnio,
Tutosque fluxis credere se bonis.
- 7 **Germanus** auro non redimet suura
De morte fratrem ; nec pretio Deum
Donisve flectet fata retexere,
Ut membra liquit frigida spiritus.
- 8, 9 **Sed** nec perennes interitus moras
Dives pacisci, nec potis est putres
Ne solvat artus tempus edax : vetat
Id lege durâ fixa necessitas.
- 10 **Mors** aequa stultis et sapientibus
Intentat arcum : par manet exitus
Vitae hos et illos : occupat improbis
Ignotus heres parta laboribus.

11 Villae superbae delicias breves,
Luxuque structas regifico domos
Linquunt; sepulchrique irremedialis
Tenebricosis sub latebris jacent.

12 Quid fama duris parta laboribus
Prodest? ianis quid tituli decus?
Quid aura blandae laudis, et ambitus
Nomen futuris prodere seculis?
Quum vani honoris ver breve floruit,
Lethale spirans mortis hiems, viros
Et bruta raptans interitu pari,
Oblivionis nube pari premit.

13 Hac stulti ferunt; hanc malè providos
Ducet nepotes error in orbitam:

14 Quos mors sepulchri sub scrobe conditos
Depascet, imbelles ut oves lupus.
Aeterna coeli temperies pios
Manes fovebit lucis in aureae
Splendore: qualis manè fluit nitor
Per prata vernis picta coloribus.
Stultis senectus robora dèteret,
Pro sumptuosis bustum erit aedibus:

15 At me benignus de barathri cavo
Specu remissum suscipiet Deus.

16 Nec te cupido sauciet aemula,
Stuporve, si quem videris impiâ
De plebe fluxis conspicuum bonis,
Clarumve multâ fulgere gloriâ.

17 Quum dexteram mors illacrimabilis
Injecit, ex tam divite copiâ
Secum sub umbras nil feret; et comes
Infida bustum gloria deseret.

18 Dum commeantis pectora spiritûs
Haustu calescunt, perfruitur bonis,
Seseque curat molliter, et monet
Omnes eundem pergere tramitem.

19 At quum parentes cesserit ad suos,
Longum dolebit stultitiam brevem,
Ad regna tractus lucis egentia,
Quae semper horror nubilus obsidet.

20 Rectrix honoris ni sapientia

Accesserit, brutis homo bestiis
 Nil interest; quos vita facit pares,
 Exspectat aequè inglorius exitus.

PSAL. L.

Psalmus Deum Sione habitantem, a naturâ, majestate, gloriâ, operibus, et verbo commendans, Ecclesiam docet rationem colendi eum foris ceremoniis et intus spiritu: improbos improbitatis evincens palam arguit: eos minis et promissionibus ad bonam frugem revocans.

1, 2 ALC. MAJ., 3 ARCH., 4 ALC. MIN., UT IN PS. VII.

1 **Q**ui frenat aequis legibus arbiter
 Superba Regum colla minacium,
 Vocabit in jus orbem ab ortu
 Solis ad Hesperium cubile.

2 **V**ultu verendo tum sacer, arduâ
 Pulchrae Sionis de speculâ loquens,
 Ad gentis humanae coactum
 Concilium Deus ora solvet.

3 **N**on facta semper, non sinet impia
 Impune grassari, veniet Deus;
 Flammae vorâx illum antecedet
 Vis rapidis agitata ventis.

4 **T**estes vocabit, cum populo suo
 Acturus, ignes, lumine conscio
 Qui cuncta despectant ab alto, et
 Omniparae sola vastâ terrae.

5 **A**deste primùm gens mihi propria,
 Gens sancta, dicet, cui super hostiis
 Legem dedi rite offerendis,
 Perpetuum pepigique foedus.

6 **H**ic aequitatem judicis igneus
 Miratus aether, justitiam Dei
 Annunciabit: nam sedebit,
 Ne dubita, Deus ipse judex.

7 **A**udi, Abrahami progenies boni,
 Peculiaris gens mihi: te voco,
 Testem benignitatis in te
 Perpetuae, et solidi favoris.

8 Non arguam te, quod mihi victimae
 Cruore raro altaria sparseris,
 Aut parcus armamenti cremaris
 Rara sacris holocausta flammis.

9 Non taurum egens te de stabulis peto,

10 Hircumve caulis : omne pecus meum est,
 Quod montium anfractus pererrat,
 Quod nemorum tegitur latebris.

11 Nec me volucris rupis in edito
 Usquam recessu nidificans latet :
 Non ulla picturato amictu
 Ruris avis gemialis hospes.

12 Quod si esurirem, scilicet ut petam
 A te necesse est, arbiter aetheris,
 Terrae, fretique, et quicquid ingens
 Orbis habet gremio capaci ?

13 Taurinè vescor carnibus, aut bibo

14 Hirci cruentem ? pectore candido
 Grates age, et quovis litabis
 Rite Deo sine caede voto.

15 Tum deprehensus rebus in asperis
 Securus implora : auxilium feram,
 Grates ut accepta salute
 Laetus agas, Dominusque laudes.

16 At impium sic alloquitur Deus ;
 Qua fronte leges tu recitas meas ?
 Et ore sanctum impurus audes
 Sacrilego memorare foedus ?

17 Tu legum habenis impatiens regi,
 Et institutis, moribus et bonis
 Juratus hostis, voce laudas,
 Tecum animo mea verba rideas.

18 Cum fure furti consilium cois,
 Moechis adulter te socium applicas :

19 Ad probra projectus, dolosâ
 Perniciem meditare lingua.

20 Cum fratre juncti vincula sanguinis
 Oris procacis non rabiem premunt :
 Infamia germanum eodem
 Dedecoras utero creatum.

21 Et arbitraris me similem tui,

Quòd perpetrata haec dissimulaverim?

Ne crede: tecum expostulabo;

Ante oculos tua facta ponam;

2 Considerate haec vos, quibua excidit

De mente caecâ mentio numinis:

Ne, quum prehendam, nemo sit qui

De manibus mihi prensa tollat.

3 Si victimam vis magnificam mihi

Mactare, laudes canta, age gratias:

Hac itur ad certam salutem;

Haec superos via pandit axes.

PSAL. LI.

David, auditâ comminatione Dei per Nathanem, gratiam, peccatorum remissionem, et sui instaurationem petit, ut duce spiritu, suaे sanctificationi, aliorum institutioni et Dei gloriae possit incumbere: orat pro salute populi, omnesque boni votum Deo nuncupant de seipsis Deo consecrandis, et gratiis agendis.

1, 2, 3 SAPPHICUS, 4 ADONIUS, UT IN PS. V.

1 O SALUS rerum, lacrimis precantem
Mollibus flecti facilis, rogantem
Lenis exaudi, scelerumque tétras
Ablue sordes.

2 Usque peccati lave et usque labem,
Dum repurgatum maculis pudendis
Purius corpus niteat recooto
Ignibus auro.

3 Nam meam agnoseo, pudet heu pigetque,
Ah miser, labem: vitiaque foeda
Mentis obversans oculis imago
Semper oberrat.

4 Unus arcani es mihi testis; unus
Arbiter verax, temerario ausu
Improbas linguas tua judicantum
Facta refutas.

5 Quippe jam primo scelus usque ab ortu
Haeret, infectas vitians medullas:

Deque conceptu genitricis hausit
Semina labis.

6 At tibi cordi est sine fraude veri
Simplicis candor, fideique certae
Puritas, nullo labefacta duri
Turbinis ictu.

Hanc facis tanti, vitiis ut atris
Oblito, legum sapientiaeque
Tu mihi arcanae facilis beatum in-
dulseris haustum.

7 Ergo me hyssopi, sator alme, lustra
Frondis adspersu : maculaeque cedent,
Membra candorem tibi lota vincent
Pura nivalem.

8 Si bonus laetum placidusque mittas
Nuntium, tristem mihi recreabis
Gaudio mentem : stupidos recurret
Robur in artus.

9 Ne meos lapsus oculis acutis
Semper observa, nutnerave labes :
Sed malae culpae nimium tenaces
Ablue sordes.

10 Cor mihi rectum, scelerisque purum,
O potens rerum genitor, refinge :
Spiritum firmum renova novatâ
Cordis in aulâ.

11 Neu mihi avertas faciem, tuoque
Arceas vultu procul, auferasque
Spiritum sanctum, calidâ incitatus
Rursus ab irâ.

12 Redde, speratae solido ut salutis
Gaudio per te fruar ; inquieti
Spiritu motus animi rebelles
Principe firma.

13 Tum meo exemplo moniti scelesti,
Quos viâ flexit malesuadus error,
Denuo legum, duce me, tuarum
Jussa capessent.

14 Exvia noxâ mihi, sospitater,
Caedis infandae caput obligatum, ut

Te canam justum, pariterque leposis
 Parcere largum.

15 Tu viam vocis mihi pande; mutum
 Tu, Deus, linguae moderare plectrum:
 Tum feram latè tuā magna gentes
 Facta per omnes.

16 Victimae si te caperent, dedissem
 Victimam: sed te neque sanguis hirci
 Fusus, aut sacris holocausta placant
 Addita flammis.

17 Poenitens fraudum scelerumque pectus,
 Spiritus fracti, mala cor perosum,
 Haec Deum placant: adhibe haec, et absque
 Thure litabis.

18 Gentis humanae bone dux, Sionem
 Quo soles vultu facilis tuere;
 Pace florentes Solymae beatae
 Protege turres.

19 Tum tibi votis bona mens pudicis
 Sacra persolvet; sacer hircus ignes
 Pascet, et sanguis vituli calentia
 Imbuet aram.

PSAL. LII.

David Doëgum accusatorem reprehendit scelerati facinoris, animi, et mendaciorum nomine: Dei iudicia denuntiat, Ecclesiae gratulationem praedicat: et fide gloria tur se aliquando in Ecclesiā fidei officia praestitum.

DIMETER IAMBICUS, VIDE PS. III.

1 QUID gloriaris, impie
 Tyranne, pravis artibus?
 Innoxiiis clementia
 Divina semper excubat.

2 Tua lingua semper fraudibus
 Intenta comminiscitur
 Nefas, nitente cotibus
 Acutior novaculâ.

3, 4 Te prava rectis plus juvant,
 Plus falsa veris recreant;

Dolisque pestilentibus
 Libenter aurem commodas.

5 Ergo Deus te conteret,
 Hominumque contubernio
 Eliminabit, ac domum
 Evertet omnem funditus.

6 Justus videbit, et gravem
 Dei pavebit dexteram ;
 Vanâque dignos exitus
 Ridebit impotentiâ.

7 En ille gazis, inquiet,
 Malisque fidens artibus,
 Securus ille numinis,
 Divinae opis nil indigens.

8 Ego, ceu virens olivula,
 Domini in agello consita,
 Florebo, spe fretus bonâ
 Coelestis indulgentiae.

9 Te semper, in coetu pio,
 Fraudis scelestae vindicem
 Canam ; et tuae clementiae
 Spe dura cuncta perferam.

PSAL. LIII.

Eodem est argumento cum Psalmo XIV.

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMBICUS, UT IN PS. III.

1 OPINIONUM foeda mentem toxicō
 Corpusque scelerum sordibus
 Contaminata turba, vela dum cupid
 Suo furori obtendere,
 Ferri ac referri sortis arbitrio omnia
 Humana comminiscitur.
 Ergo exsoluta numinis formidine,
 Dat frena turpitudini :
 Scelestā, foeda, abominanda excogitat,
 Excogitata perpetrat.

2 Ex arce celsā siderum deflexerat
 Dominus in orbem lumina,

Si quem videret fortè non penitus malis
 Corruptum opinionibus,
 Qui mentis oculis omnium fideliter
 Rerum parentem quaereret.

3 Erroris omnes nubili fallacibus
 Fraus illigārat cassibus ;
 Se cuncti eisdem polluēre sordibus,
 Nec recta cūquā curae erant.

4 Ergo ille mitis, ille munificus parens,
 Irā incitatus asperā,
 Gens, inquit, ista plena scelerum ac sordium,
 Crudelis animo, et impia,
 Quae panis instar devorat p̄lebem meam,
 Ecquando cognoscet Deum ?
 Ecquando mentis lumine in periculis
 Agnoscat orbis arbitrum ?

5 Certè timebit non timenda, et conscius
 Vexabit horror pectora :
 Nam Dominus ossa conteretque, et hostium
 Ausus retundet īmpios :
 Vultum pudoris turpibus sparget notis :
 Turbabit animum infamia.

6 En unquam Eoo lucifer salutifer
 Ab axe promet hunc diem ?
 Ab arce Dominus quum Sionis arduā
 Speratam opem feret suis,
 Patriaeque vinclis liberos hostilibus
 Reddet nepotes Isaci ;
 Electa laudes illius gens ut canat
 Perfusa vero gaudio.

PSAL. LIV.

David, a Ziphaeis proditus, Deum orat pro salute suā et hostium exitio, promittens se, accepto hoc beneficio, amplius culturum et praedicaturum Deum.

DIMETER IAMBICUS, VIDE PS. III.

1 RERUM parens me protege,
 Et saevo ab hoste libera ;

Nomen boni ut colant tuum,
Et vim pavescant impii.

2 Audi benignus supplicem,
Nec durus aurem questibus

3 Occlude: vitae nam meae
Crudelis hostis imminet.

Infestus hostis imminet
Vitae meae: nec vindicem
Dei potentis dexteram
Sibi imminentem respicit.

4 Rerum sed aequus arbiter
Opem feret: periculis
Me liberatum fulciet,
Et sospitem tuebitur.

5 Suis peribit artibus
Scelestia fraus, et incident
In ipsa caeci retia,
Quae clam mihi tetenderant.

6 Liber periclo, victimis
Te munerabor: te canam
Patrem, bonis placabilem,
Malisque formidabilem;

7 Qui libero molestiis
Mihi dedisti gaudia
Haurire laeto lumine
De clade gentis perfidae.

PSAL. LV.

David, orta Absalomis conspiratione, Deum orat pro salute sua et hostium ruinâ, seipsumque de utriusque even- tu confirmat a fide sua, et experientia beneficiorum Dei, et ab aliorum impietate et inhumanitate. Postremò se et omnes suo exemplo confirmat.

1, 2, 3 SAPPHICUS, 4 ADONIUS, UT IN PS. V.

1 Cœlitum rector bone, mitis aurem
Admove in rebus trepidis vocanti,
Neu meos vultu tetrico severus
Despice questus.

2, 3 Adspice attentus mihi quo tumultu

Aestuēt pectus, gemitu dolores
Quo fremant, dum vis mihi frausque saevi
Imminet hostis.

Imminet saevus capiti tyrannus,
Et meae famae meditatur atrox
Crimen, et secum furit impotenti
Turbidus irâ.

4, 5 Cor micat, nervis trepidant solutis
Ossium nexus, animus labascit,
Semper et pallens oculis oberrat
Mortis imago.

6 Ergo sic mecum loquor : O quis altos
Nubium in tractus celeri columbae
Me levet pennâ, nemorum et remotis
Sistat in antris !

7, 8 Ut procul curâ trepidâ metuque
Montium solos habitem recessus,
Ocior ventis ferar et corusci
Fulminis alis.

9 O Deus, linguas malè perde pravas,
Illitas linguas gelido veneno :
Quae dolis, probris, rabidisque vexant
Litibus urbem.

10 Sive lux fundat radios micantes,
Sive nox fundat tenebras opacas,
Excubant muris maledicta, vicia
Omnibus errant.

11 Vis, furor, fraudes, scelerum libido
Obsidet cunctos aditus viarum,
Et fames auri miseram trucidans
Foenore plebem.

12 Si palam saevos inimicus enses
Stringeret, si clam laqueos pararet,
Dente si famam peteret maligno,
Aequior essem :

13, 14 Tu mihi insultas comes et sodalis,
Testis arcani taciturni, et auctor
Consili, sacrae totiesque junctus
Foedere mensae.

15 Gentis humanae moderator, orbem
Qui salutari regis aequitate,

Fraudis auctores scelerumque vivos
Obrue terrâ.

16, 17 At mihi attentam dabis aequus aurem,
Sive lux promat radios ab undis,
Sive lux condat radios sub undis
Vespere sero.

18 Inter hostiles dabis ut tumultus
Tutus evadam : mihi nam superbis
Viribus fretus numeroque saevus
Imminet hostis.

19 O potens rerum, sine fine poenis
Tu premes justis scelus impiorum,
Arrogans pectus quibus obstinatâ
Intumet irâ.

20 Pace qui fictâ simulant amicæ
Mentis affectus, animoque virus
Occulunt, prisco neque facta curant
Foedera ritu :

21 Lacteus blando fluit ore rivus,
Bella cor spirat fera, suaviorque
Balsamo sermo secat instar ensis
Vulnere caeco.

22 Tu tui curam Domino relinque,
Is tuos gressus reget, is dolores
Leniet, justumque ope sublevabit
Rèbus in arctis.

23 Impio, fallaci, avidoque caedis
Fila mors rumpet viridi in juventâ :
Me tui, rector bone, spes favoris
Certa fovebit.

PSAL. LVI.

David a Saulis persecutionibus, teniens in Palaestinorum manus, Deum orat pro salute suâ, fidei et innocentiae nomine, et pro adversariorum exitio : fidem suam in Deum praedicat, ei laudem tribuit de acceptis promissionibus, quarum complementum exspectabat.

1, 2 ALC. MAJ., 3 ARCH., 4 ALC. MIN., UT IN PS. VII.

1 O RBIS creator me bonus adspice,
Injurioso quem pede prorutum

Hostisque conculcat, premitque
Assiduis agitans periclis.

2 Conculcat hostis me numero ferox,
Et insolenti saevitiâ premit :
Nec liberas luces laborum,
Nec vacuas sinit ire noctes.

3 Seu luce terror sollicitus mihi,
Seu nocte circumstat, pater optime,
Spes rebus in duris mihi una,
Et columen superas salutis.

4 Te fretus uno, pollicitis tuis
Innixus unis, nec metuam dolos
Mortalium caecos, minasque
Terrificas, et aperta bella.
5 Calumniantur quae loquor omnia,
Pravâque carpunt facta libidine :
Huc conferunt omnem laborem, ut
Exitium mihi moliantur.

6 Coetusque cogunt, et capiti meo,
Quâ fraude, quâ vi, jugiter imminent :
Vestigia observant, nec horam
Insidiis vacuam relinquunt.

7 Impune tautam nequitiam ferent ?
Pravique fructum consilii legent ?
O arbiter mundi, nec illos
Praecipites agis in ruinam ?

8 Meae labores tu numeras fugae,
Urnâ repostas tu lacrimas meas
Servas, apud te certa constat
Usque mei ratio doloris.

9 Aurem vocanti tu facilem mihi
Das, atque inanes spes facis hostium :
Et signa non obscura amici
Das animi, et stabilis favoris.

10, 11 Te fretus uno, pollicitis tuis
Innixus unis, nil metuam dolos
Mortalium caecos, minasque
Terrificas, et aperta bella.

12 Te semper ergo carmine patrio
Laudabo, vitae praesidij meae :

Ex hostium ferro dolisque
Incolumis tibi vota reddam.

13 Te liberatus vindice, te meum
Firmante gressum, ne titubent pedes,
Dum spiritus fovebit artus,
Jussa sequar tua, rector orbis.

PSAL. LVII.

*David, Saulem fugiens, gratiam et salutem a Deo peti
fidem suam in Deum profitetur, exponit adversariorum
improbitatem, et propter gloriam Dei judicia ejus con-
fici postulat, ad salutem suam, hostium vero exitium.*

1 HEXAMETER, 2 TRIMETER IAMB., UT IN PS. II.

1 SANCTE parens, miserere animae pereuntis, et omnem
In te salutis quae locavit spem suae :
Meque tuis alis tectum defende, procellae
Dum saevientis impetus deferveat.

2 Te voco, te, solum in rebus quod restat egenis,
Appello, supplex et tuam imploro fidem :
Te voco, qui cumulata mihi promissa refundes,
Et coepta duces prosperos ad exitus :

3 Qui mihi subsidium e coelo praebebis, et hostis
Jamjam imminentis liberabis faucibus :
Qui dabis auxilium ex adyto sublimis Olympi,
Memorque fidei et pristinae clementiae.

4 Inter enim saevos habito feritate leones :
Flammam vomentes versor inter belluas,
Lingua quibus saevo proscindit acutius ense,
Dentes sagittis lanceaeque cuspide.

5 O Deus, augustum celso caput exsere coelo :
Ostende terris gloriae jubar tuae.

6 Explicuere meis pedibus sua retia : terrae
Me saevus hostis penitus afflictum premit.
Et scrobibus fossis iter obsedere : sed ipsi
Mihi paratas in scrobes caeci ruent.

7 Mens invicta malis, animi vigor integer, orbis
Te voce rector, te celebrabit lyrâ.

8 Eia agè depositis, mens, expurgiscere curis,
Et tu, canora barbitos cum nabliis.

Ociùs aurorae quām lucifer excitet ignes,
 Aurora cantus quām volucrum exsuscitet;
 9 Te, pater alme, canam : populos tua facta per omnes,
 Quācunque tellus panditur, vates feram.
 10 Nam tua siderei bonitas fastigia coeli,
 Fidesque tractus nūbium supervolat.
 11 O Deus, augustum nitido caput exsere coelo,
 Ostende terris gloriae jubar tuae.

PSAL. LVIII.

*David aulicos se apud Saulem traducentes increpat, in-
 justitiae, improbitatis et pertinaciae nomine, judicia
 Dei imprecans illis, ventura confirmat : piorum laeti-
 tiam, pacem, et salutem conjunctam gloriae Dei pra-
 dicat.*

1, 2 ALC. MAJ., 3 ARCH., 4 ALC. MIN., UT IN PS. VII.

1 Qui jura celso de solio datis,
 Qui frena legum flectitis, en erit
 De plebis ut caussis egenae
 Judicio statuatis aequo ?
 2 Quin mente pravâ nequitiam et dolos
 Versant, sub umbrâ justitiae tegunt
 Injuriam ; factis honesti
 Objiciunt speciem pudendis.
 3 Maternâ ab alvo flagitii viam
 Sensim sequuntur : perque suos gradus
 Obliqua sectandi libido
 Cum teneris adolescit annis.
 4, 5 Linguâ venenum pestiferâ gerunt :
 Auresque claudunt consiliis ; velut
 Obturat aures callida aspis,
 Quae magicos metuit susurros.
 6 Confringe malas, ô Deus, impudens
 Os comminutjs contere dentibus :
 Et rictibus sævis hiantes
 Hos inhibe catulos leonum.
 7 Emissa fractâ cuspide spicula
 Intercidant, nec vulnera perferant :

1 Ipsique vanescant repente,

Per bibulas velut unda arenas.

8 Sensim liquecant, tardigradus velut

Limax: acerbo funere deserant

Vitale lumen, more foetis

Ante suum pereuntis ortum.

9 Florentis aevi in limine, turbinis

Vis atra tollat progeniem, prius

Quam surculus spinas tenellus

Exserat, et stimulis acutis

Foecunda latè brachia porrigat.

10 Justique poenae vindicis exitum

Laeti videbunt, impiique

Sub pedibus fluvium cruoris.

11 Vitae bene actae gens hominum sciet

Manere justos praemia: at impios

Manere poenas, arbitrumque

Esse Deum sciet orbis aequum.

PSAL. LIX.

David, ab administris Saulis circumventus, liberationem a Deo petit, fidei, innocentiae suaे, ac hostium improbitatis nomine, qua descripta, illis imprecatur, quod ad gloriam Dei futurum erat, et se Dei laudes grata animo praedicaturum profitetur.

DIMETER IAMBICUS, VIDE PS. III.

1 Ab hostis inclemetia

Me, rector orbis, assere:

Defende vim crudeliter

Me semper oppugnantium.

2 Ab improbis me protege

Laetis cruento innoxio,

3 Meae saluti per dolum

Qui caeca tendunt retia.

4 Ultro immerentis in caput

Consilia cuncta conferunt:

Exsurge, teque pessimis

Fer obviā conatibus.

O arbiter mortalium,
Et agminum coelestium,
Favore semper qui pios
Peculiari amplecteris,

Exsurge, poenis inspias
Compesce gentes : perfidis
Neu parce, qui sibi favent
Nefanda quum patraverint.

A sole Eoo ad Hesperum
Perambulabunt compita,
Et instar oblatrantium
Canum feroce obstrepent.

Nihil nisi merum crepant
Ferrum, cruorem, vulnera :
Et quae loquuntur propalam,
Clam posse rentur obrui.

Meae salutis tu, Deus,
Tutela praesens, irritas
Ridebis iras, et tuâ
Me dexterâ tueberis.

Tu robur es meum, meae
Vires, et arx fiduciae :
Ergo quieto pectore
Exspecto spe tui auxili.

Discrimina imminentia
Ope antevertes : et malis
Fractâ hostium superbiâ,
Laeto fruar spectaculo.

Ne prorsus impios tamen
Unâ ruinâ elimina,
Oblivioso ne pii
Torpore recta negligent :

Sed error illos dissipet
Vagos per orbis ultimas
Oras : tuâque dexterâ
Semen piorum protege.

13 Ob oris arrogantiam,
Virusque linguae noxium
Mendacia et perjuria,
Consume semen impium :

Evelle stirpe ab ultimâ
 Justi furoris impetu,
 Ut nôrit orbis ultimus
 Deum bonorum vindicem.

14 A sole Eoo ad Hespérum
 Perambulabunt compita,
 Et instar oblatrantium.
 Canum procaces obstrepent.

15 Passim vagati, pauperem
 Victum ut parent, sub vesperum
 Serum petant cubilia,
 Victus egentes pauperis.

16 Ego interim Deum canam,
 Fortem, bonumque in asperis
 Rebus suorum vindicem,
 Fidumque propugnaculum.

17 Deum canam, qui robore
 Me fulcit, auget viribus,
 Benignitate sublevat,
 Tuetur arx ut aenea.

PSAL. LX.

David, Syrorum exercitu caeso, Deum contra Edomaei implorat, de prioribus Judaeorum calamitatibus extulans; et promissis Dei, operibusque expensis, ac fidem confirmatâ, exercitum ad strenuè agendum hortatus fretum promissionibus Dei.

1 HEXAMETER, 2 TRIMETER IAMB., UT IN PS. II.

1 SANCTE parens, nostris vitiis offensus, abactos
 Pressosque duris dissipâsti nos malis :
 Placatus mitisque veni, jamque immemor irae
 Salutis auctor ad tuos revertere.

2 Omnis ager rimis, te concutiente, dehiscit :
 Committe rimas, refice quassatum solum.

3 Dura tuae genti spectacula ferre dedisti
 Inebriatae poculo formidinis :

4 At trepidos tandemque animi miseratus egenos,
 Signum salutis efferes : qui te colunt,

Veridicis freti oraclis, formidine mersum
 Erigere rursus audeant ut verticem :
 5 Eripiasque tuos gelidi formidine lethi
 Praesens, et opifer invocantes audias.
 6 Audiit, ex adytoque Deus flammantis Olympi
 Vocem rependit gaudii praenuntiam.
 En tibi frugiferos Sichimae dispertiar agros :
 Vallem Sucothi metiar decempedâ.
 7 Nonne mihi parent Jacobi pignora, quisquis
 Vel pecore tondet arva, vel vomere secat ?
 8 Oppida sub pedibus Syriae calcabo superbae,
 Moabum, Idumen, et Palaestinas domos.
 9 Quis mihi pandet iter munitas ductor ad arces ?
 Muros Idumes divitis quis diruet ?
 10 Quis ? nisi tu nostrae gentis, Deus, unice tutor,
 Qui nos premendos hostibus reliqueras,
 Offensus vitiis pravis ; nec in arma ruentes
 Nostros praeibas dux, ut antè, exercitus.
 11 Nunc, pater, auxilium rebus bonus adfer in arctis :
 Humana fallax credulos spes decipit.
 12 Te duce, victrici decorati tempora lauro,
 Pedibus prememus hostis arrogantiam.

PSAL. LXI.

David rex, in extremam regionem pulsus, auxilium Dei implorat antè acceptorum beneficiorum nomine; regnum Christi promoveri petit, deinde gratum animum pollicetur Deo.

ALCAICUS MAJOR, VIDE PS. VII.

1 AUDI vocantem me bonus, et meis
 Intentus aurem da precibus, Deus.
 2 Projectus oris orbis in ultimis,
 Ad te recurram rebus in asperis.
 Me siste rupis culmine in arduo
 3 Procul periclis : semper enim tui
 Spe fretus, hostis tutus ab impetu,
 Munitae ut arcis praesidio fui.
 4 Tentorio fac semper ut in tuo
 Degam, sub alis protegar et tuis :

5 Qui lenis quarem das precibus meis,
Qui vota laetum ducis ad exitum.
Frenare sceptris te metuentium

6 Hereditatem das mihi: regiae
Tu longa vitae tempora porrigena
Nectes peractis secula seculis.

7 Securus ut te perpetuò colat
Rex, liberalem porrige dexteram
Fortunā in omni: quāque soles fide
Fac ut fruatur pollicitis tuis.

8 Ac tum periclis liber ab asperis,
Te voce, dulci te citharā canam,
Pacti temacem, et munificum tuis;
Et vota ad aras perpetuò feram.

PSAL. LXII.

David oppressus fiduciam suam in Deum praedicat: hostes reprehendit, seipsum et Ecclesiam exemplo suo confirmat, omnesque a fiduciā rerum humanarum ad Deum revocat, et confirmat auctoritate verbi ejus.

1 TRIMEPER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

1 MENS acquiescit unicè mea in Deo:

2 Hinc spes salutis, arduis
In rebus arx haec; tutus hoc munimine
Nullum tremiscam ad impetum.

3 Quousque tectis fraudibus subvertere
Innoxium tentabitis?

4 Poenas daturi mox et ipsi, improvidi
Jamjam imminentis exitū,
Proni in ruinam incubitis, cœu moenia
Saxis solutis putria:

5 Et interim omnes corporisque et ingenī
Vires ed contenditis:
Vobis placetis fabulis vanis, gradu
Turbetis impiū ut pium.

6 Clam devovetis corde tacito, propalam
Laudatis ore subdolo.

5 At tu acquiesce, mens mea, in Deo tamen:

6 Hinc spes salutis, arduis

In rebus arx haec ; tutus hoc munimine
Nullum tremiscam ad impetum.

7 Spes inde vitae et gloriae pendet meae,
Et roboris fiducia.

8 Quocunque coeli gens colis sub sidere,
Huic crede rei, sobolem, domum ;
Omnes ad illum mentis aegritudines,
Et laeta defer et refer :
Semperque praesens numen ejus omnibus
Adesse coeptis senties.

9 Ventosa regum et principum potentia
Est vanitate vanior,
Adeoque fumo levior : ut si principum
Hac lance vires omnium,
Inanitatem hac colloces, cunctis simul
Inanitas praeponderet.

10 Ne firma spera parta per vim, ne nimis
Confide stultis viribus.
Opes abundant affuenter ? ne bonis
Da rebus animum credulum.

11, 12 Semel est professus, nec semel tantum Deum
Id profitentem audivimus,
Se posse solum cuncta, se solum bonam,
Et arbitrum rerum unicum ;
Bonis benignum semper et placabilem,
Malisque formidabilem.

PSAL. LXIII.

David exsul desiderium suum revisendae gloriae aspectabilis Dei in Ecclesiā exponit, seipsum praesente Dei gratiā consolatur, et inimicorum suorum exitium praedicat, ac laetitiam suam.

1 TRIMETER IAMBICUS, 2 PENTAMETER.

2. $-vuv| -uvu| -| -vuv| -v,uv| -||$ vide Ps. XXXVI.

1 **D**eus, salutis auctor et custos meae,
Te veneror roseus quum fugat astra dies.
Te mens anhelat, membra sitiunt languida,
Terra velut pluvias arida quaerit aquas.

2 Quamvis arenas aridas aestu colam,
Praesentem Dominum mens videt usque meum;
Non aliter adyta arcana quam si consiper,
Numinis adservant quae monumenta tui.

3 Nec dulcis aequè est vita quam benignitas,
Quà vitam munis prosequerisque meam.
Ergo remotis disstis quamvis locis,
Praesidio tutus te celebrabo tuo:

4 Tui sonabunt nominis praeconia,
Quae dederis vitae tempora cunque mæse.

5 Nec victus aequè recreat corpus, tua
Excitat ut mentem laus celebrata meam.

6 Tu nocte carmen, manè tu carmen mihi es:

7 Tu trepido praesens fers mihi semper opem.
Securus alis conquiesco sub tuis;
Teque procul curis et tua facta canam.

8 Te quaerit animus, te colit, te deperit:
Tu validâ fulcis me, pater alme, manu.

9 At qui laborant per nefas me perdere,
Consiliis pravis digna ruina premet,

10 Ferro profundent spiritum nefarium;
Membra dabunt avidia dilanianda lupis.

11 Rex laetus autem vindicem agnoscet Deum,
Et quicunque Dei numina rite colunt:
Metu stupentes conticescent impii,
Spe stolidâ fluxis qui tumuere bonis.

PSAL. LXIV.

David Deum implorans salutem petit: de adversiorum violentiâ et fraude conqueritur: hinc fide confirmatus, excidium improborum divinitus eventurum, et bonorum pacem praenuntiat.

1, 2 ASCLEP., 3 PHÆREC., 4 GLYCONIUS, UT IN PS. IX.

1 AUDI, sancte parens, non tetricus preces
Te poscentis opem rébus in asperis:
Et fallacis ab hostis
Vitam fraudibus eripe.

2 Pravorum tacitis factio me dolis
Oppugnat, trucibus consiliis fremunt,

Conspirantque scelesti ;
Tu me, dux, bonus eripe.

3 Linguis ceu gladios exacuant suas ;

Oris pestiferi verba nefaria

Intentant, medicata

Tanquam spicula toxicō ;

4 Ut rectos animi ex insidiis petant ;

Et securi avidā mente coquunt nefas :

Nec quenquam malefacti

Formidant fore vindicem.

5 Designant animis horrifīcum scehus,

Et saevo laqueos consilio parant :

Inter seque loquuntur,

Nemo conscius haec sciet.

6 Cor, mens, ingenium, consilium, labor,

Huc tendunt, facies ut scelerum novas

Et fraudum meditentur :

Hoc unum studium fuit.

7 Ast illos subiti cuspide spiculi

Incautos feriet magna Dei manus,

Et lethalia certā

Figet vulnera dexterā.

8 Spectantes gelidus corripiet timor,

Auctori exitium quum videant sue

Dirum immittere linguae

Virosae mala toxicā.

9 Gens humana tuae robora dexteræ

Agnoscet, meritis laudibus efferet ;

Et mirabitur altae.

Lumen perspicientiae.

10 Justi spes animos erget, et Dei

Tutus praesidio laetitiā fmet :

Et gaudentia corda

Vero simplice gestient.

PSAL. LXV.

David laudem Dei praedicat, tum propter spirituales benedictiones cum Ecclesiâ communicatas, tum propter temporarias, universè in orbem terrarum, sed maxime in habitationem populi sui e coelo diffusas.

1, 2, 3 SAPPHICUS, 4 ADONIUS, UT IN PS. V.

1 **T**e manent laudes, Deus, in Sione :

Hic tibi castis operata sacris

Vota gens solvet tua, victimisque

Imbuet aras.

2 **Q**uique tam praesens tibi supplicantum

Exitus votis tribuas secundos,

Te petent gentes sub utroque mundi
Axe jacentes.

3 **N**ostra nunc justis scelerata facta

Nos premunt poenis : facilis querelis

Tu tamen flecti, mala servitutis
Vincula franges.

4 **O** quater, plusquam quater ô beates,

Quos leges, lectos facies amicos :

Ut colant puri tibi dedicati
Atria templi.

Illa lux felix, cumulata cunctis

Lux bonis, pectus satiabit aegrum

Gaudio, quae nos reduces sacrata
Sistet in aede.

5 **A**nnues nostris facilis querelis,

Finium terrae, Deus, ultimorum

Spes, et extremas maris ambientis
Gurgite terras.

Tum stupor mentes quatiet tuentum;

O Deus, nostrae columnen salutis,

Te malis durum, miseris benignum,
Omnibus aequum.

6 **T**u potens rerum, validisque pollens

Viribus, firmas stabili catenâ

Montium tractus, jugaque inquietis
Tunsa procellis.

7 Tu maris nigris agitata ventis
 Terga componis: cohibus rebelles
 Gentium motus, placidâque mutas
 Pace tumultus.

8 Ultimi rerum tua signa nôrunt
 Et paveant fines, quoties coruscis
 Turgidum flammis fremuit sonoro
 Murmure coelum.
 Quique Phoebaeos habitant ad ortus,
 Et quibus serâ face Phoebus undas
 Tingit, auctorem te hilares fatentur
 Lucis et umbrae.

9 Tu solum terrae sitientis imbre
 Laetus invisis, gravidaeque nubis
 De sinu fundis genitale pigros
 Semen in agros.
 Alveus pleno tibi semper amne
 Turgidus laetâ novat arva fruge,
 Floribus campos, nemorum virentes
 Fronde recessus.

10 Rore tu leni sola contumacis
 Maceras terrae, subigisque glebas:
 Ebrios sulcos viridante amietu
 Messis inumbrae.

11, 12 Quâ feres gressus, renovabis annum
 13 Fertilem frugum: vegetansque foetus
 Per cavas valles riguosque saltus
 Impluet humor.
 Gestiet pauper tugurî colonus,
 Lacte distentas comitans capellas:
 Mugient colles, et amica fessia
 Silva juvencis.

Spes aratoris cupidas fovebit
 Fluctuans latis seges alma campis:
 Ut canat festâ tibi fériatus
 Carmen in umbrâ.

PSAL. LXVI.

*Psalmus ad gloriam Dei praedicandam populos hortatur
ab exemplis Scripturae, et ab administratione suæ, tum
communi erga omnes, tum singulari erga Ecclesiam:
hinc exemplo suo Dei laudationem confirmat.*

1, 2 DIM. TROCH. ACATAL., 3 DIM. TROCH. CATAL.

1, 2. - v i - - i - v i - v i i i   3. - v i v v - i - v i v i i i

- v i
v v - i
- v v i

- 1 **INCOLAE** terrarum, ab ortu
Solis ultimum ad cubile,
Eia Domino psallite.
- 2 **Eia** Domino jubilate;
Nomen ejus, numen ejus
Ferte in astra laudibus.
- 3 Dicite illi; Rector orbis
Sancte, quæm stupenda rerum
Est tuarum gloria!
Quanta virtus, qua protervos,
Mente fractâ, cogis hostes
Suplices procumbere!
- 4 Te parentem laeta honoret,
Te potentem prona adoret
Tota rerum machina.
Voce blandâ te canamus,
Barbito dulci sonemus,
Carminumque cantibus.
- 5 **Eia** adeste, facta cunctis
Cernite admiranda seclis:
A criterque expendite
Facta providi parentis,
Facta Domini consulentis
Arte mirâ servulis.
- 6 **Vertit** aequor aestuosum
Aridae in campos arenae:
Fluminis per alveum
Agmen ire gratulantum,

Ceu per arva sicca, fecit,
Stante fluctu languido.

7 Frenat unus orbem habenis
Sempiternis : intuetur

Et pios et impios :

Nec sinit sibi rebelles,
Viribus fretos superbis,
Improbis votis frui.

8 Laus Deo nostro per omnes
Orbis oras : omnis unum
Laudet illum natio.

9 Morte liberavit unus
Nos propinquâ : fulcit unus
Liberos firmo gradu.

10 Igne ut aurum, examinâsti

11 Nos periclis : illigâsti
Hostium nos cassibus.

12 Vincla lumbis, frena malis
Sub tyrannis induisti
Impotentis imperi :
Sed per ignes, sed per undas,
Divitis tamen dedisti
Uber agri exercitîs.

13 Ergo supplex introibo
Templa, victimasque caedam :
Vota supplex offeram,

14 Vota duris in periclis

15 Nuncupata : pinguis agnus,
Cornigerque agni parens,
Bos et hircus sanguine aras
Imbuent : nec thura deerunt
De Sabaeo stipite.

16 Dum Dei benigitatem
Explico in me, cuncti adeste
Qui Deum veremini.

17 Audiit statim vocantem :
Nos vocantes audientem
Prosequamur laudibus.

18 Conscios sceleris nefandi
Supplicantes rector orbis
Aure surdâ respuit :

19 At mihi, lenis bonusque,
Supplicanti semper aurem
Non severam commodat.

20 Gratias ago parenti
Optimo, qui se roganti
Asperum non praebuit:
Qui suâ benignitate
Destitutum non reliquit
Rebus unquam in asperis.

PSAL. LXVII.

Ecclesia regnum Dei in Judaeis operari, ad gentes propagari, et administratione benedictionibusque spirituallibus et corporalibus declarari, petit.

1, 2, 3 SAPPHICUS, 4 ADONIUS, UT IN PS. V.

1 ARBITER mundi, placidus bonusque
Parce delictis, solito et favore
Terra fac laetis segetem pecusque
Nutriat arvis:

2 Neta per terras bonitas ut omnes
Sit tua, et nostrae studium salutis,
Mente quos curas patriâ, tegisque
Rebus in arctis.

3 Ut tuas laudes populi per omnes
Praedicent terras, bonitatis usque ad
Terminos rerum celebretur omnes
Fama per urbes.

4 Omnis exsultet locus, omnis aetas
Gestiat plausu et fremitu secundo,
Res quod humanas modereris aequi
Juris habenis.

5 Ut tuas laudes populi per omnes
Praedicent terras, bonitatis usque ad
Terminos rerum celebretur omnes
Fama per urbes.

6 Si tuae genti faveas benignus,
Conditor mundi bone, messis agros
Vestiet, vites oleaeque colles,
Gramina campos.

7 Si tuae genti faveas benignus,
Conditor mundi bone, te pavebunt
Et colent gentes sub utroque mundi
Axe jacentes.

PSAL. LXVIII.

Exhortatio ad Deum laudandum, proposita ejus magnificientia, et officio, expositis beneficiis in maiores, confirmans pios factis, praesentia Dei, et ascensu Christi in coelos, cuius virtute promissiones erga pios, et minae in adversarios praestantur: postremo iterum hortatur omnes ad laudes Dei, expositis earum causis.

1 HEXAMETER, 2 DIMETER ANAPAESTICUS CATAL.

1 O qui perpetuis orbem moderaris habenis,
Placidos bonus exsere vultus;
Impietasque exosa tuas, pater optime, leges,
Tremefacta repente facesset;

2 Ut levis in tenues fumi vapor effugit auras,
Ut cera liquevit ab igni.

3, 4 At laetis pia turba animis sua gaudia plausu
Testabitur, et tibi, rerum
Sancte parens, paeana canet, qui lucida coeli
Veheris super astra, nec aevi
Inclusus spatiis, aeternis legibus orbem
Aeternus et ipse gubernas.

5 Te canimus laeti, et laetos renovamus honores,
Qui celsi e vertice mundi
Respicis humanas curas; et patribus orbos
Pueros, viduasque maritis

6 Prosequeris patrio affectu: qui prole beatâ
Steriles solare hymenaeos;
Compedibus vinctos solvis; populi arva rebellis
Bibulis obducis arenis.

7 Isacidae Nilo quum, te ductore, relicto,
Arabum per inhospita saxa

8 Errarent, tremuere soli penetralia : coelum
 Maduit sudoris anheli
 Imbribus : a vuln' Domini conterrata durae
 Tremuere cacumina Sinae.

9 Arva sibi selecta bonus rigat imbre benigno ;
 Et quum labefacta fatiscunt,

10 Confirmat, recreatque afflita : suoque fruenda
 Dat habere gregi : nec egenam

11 Temporibus duris virtutem deserit. Arma
 Trepidâ formidine belli
 Quum quatient animos, laetum celebrare triumphum
 Teneris dabit ille puellis :

12 Sufficietque suas in laudes carmina : reges
 Numeroso milite freti
 Terga dabunt, latebrasque petent : spoliisque fruetur
 Imbellis turba relicta.

13 Vestra licet somno sternantur corpora nigrae
 Inter fuliginis ollas,
 Illa tamen vincent nitidam candore columbam
 Rutilae cervicis honore,
 Quae nunc argentum nitidum, nunc lumina blandum
 Radiantis provocat auri.

14 Quum Deus omnipotens traduceret agmina regum
 Longo spectanda triumpho,
 Squalida quae luctu et tenebris Solyma ante jacebat,
 Niveâ tum luce refulsit ;
 Ceu nive vicinos inter cendentia colles
 Salmonis culmina fulgent.

15, 16 Usque sibi Basan placeat, jactetque superbus
 Fastigia proxima coelo :
 Ne tamen herbiferos saltus, ne pascua sacro
 Ausit conferre Sioni :
 Quam propriam pater omnipotens in secula sedem
 Legit, lectamque tuetur :

17 Ille pater quem coelitum tot millia currum,
 Equitum tot millia stipant.
 Sive ille excelsae vehitur per culmina Sinae,
 Sua seu sacraria visit ;

18 Seu scelerum vindex celebri petit astra triumpho,
 Captivaque colla catenis

Vincta trahit : victae passim donaria gentes
 Cumulant : paullo antè rebelles,
 Poplite nonc. flexo venerantur templa Sionis.

19 Igitur celebrans honores
 Jure typos, nullum nobis qui munere lucem
 20 Vacuam sinis ire : salutis
 Unica spes nostrae : nempe unius freна gubernas
 Vitae, irremeabilis Orci
 Unus claustra tenes, et nutum fata sequuntur.

21 Inimicos vulnere certo
 Tu figis, longa sceletum tu sorde sepultis
 Lethali tempora plagā
 22 Dividis. At caros sic consolaris amicos,
 Extremo a littore ponti
 Vos ego crudeli incolumes ex hoste reducam,
 Rubri ceu trans freta ductos
 Aequaris a saevo incolumes servavimus Ogo.

23 Caesorum in sanguine regum
 Tangent crura : canes hostilia valnera lambent.

24 Laetae spectacula pompa
 Adspicient, pater alme : tuo, pater alme, triumpho
 Plaudent tua templa petentes.

25 Anteibunt qui voce canant, qui cymbala pulsent,
 Citharae tuba juncta, tubaeque
 Tibia, quaeque tuas celebrant, fortissime, laudes,
 Doctae pulsare pueriae.

26 Tympana : te populi coetu fremituque secundo
 Et plausu ad sidera tollent :
 Isacidaeque tuas in laudes ora resolvent :

27 Juvenis de stirpe creatus
 Benjamini, Judaeque aderit generosa propago.
 Neque clarus Zabulo deerit,

28 Nephthalidaeque duces. Nam tu tua jussa secutis
 Viresque animosque ministras ;
 Claraque victrici das tempora cingere lauro.

29 Solymae victoria praepes
 Ex adytis volat. Ergo ferent tibi munera reges,
 Atque ad tua templa ferentes

30 Mupera, te super astra ferent. Tu freta sagittis
 Lethalibus agmina fundis ;

Tu fortesque domas dextras, animosque rebelles
 Humilis tibi pendere cogis
 Vectigal fractosque duces, avidique cruoris
 Vindex populi agmina perdis.

31 Quique bibunt Nilum, quæ mergitur aequoris unda
 Quique ipso fontis in ortu,
 Accurrent, pacemque petent, opulenta ferentes
 Tibi munera supplice dextræ. [Re]

32, 33 Regna hominum celebrate Deum: date carmina
 Qui tempora gubernat Olympi
 Aeterna aeternus: cujus mortalia cuncta
 Vocem tremefacta pavescunt.

34 Hunc fortem celebrate, unique accepta referte
 Bene gesti prospera belli:
 Cujus in Isacidis resplendet gloria, cujus
 Testantur robora nubes:

35 Cujus ab arcano templo venerabilis horror
 Stupefacta in pectora manat.
 Isacidum Deus ille, Deus qui robore nervos,
 Animosque vigore suorum
 Implet: ei laudes Jacobi dicite proles:
 Etenim Deus ille deorum est.

PSAL. LXIX.

*David typus Christi, conquestus de injuriis et perpessu-
 nibus indignè perlati, et de hostium scelere, Deum op-
 pro salute suâ et adversariorum exitio, quamobrem a-
 cet Dei laudes a se, ab Ecclesiâ, omnibusque rebus ca-
 atis praedicatum iri.*

1 HEXAMETER, 2 DIMETER IAMBICUS, UT IN PS. II

1 SANCTE parens, fer opem lasso: torrentibus unda
 Penè obruerunt me malorum flumina.

2 Pes nequit in molli vestigia figere limo:
 Pronumque inundans vertici fluctus rapit.

3 Dum clamo, arentes urit sitis arida fauces:
 Spectando lassa torpere lumina.

4 Me vexant odiisque premunt immanibus hostes,
 Plures inumbrant quæ capilli tempora.

Inque dies crescant numero: et, ceu raptam rependam,
Bene parta per vim cogor illis reddere.

5 Simplicitas tibi nota mea est, bone conditor orbis,
Meaeque testis semper innocentiae es.

6 Fac, pater alme, bonis ne sint mea damna pudori,
Dum te colentes clade cernunt oppriri.

7 Te propter maledicta tuli et ludibria vulgi :
Te propter ora turpis infecit pudor.

8 Me vitant fratres, et eadem e matre creati
Me ceu scelestum abominantur filii.

9 Uror, et ira coquit penitus praecordia, leges
Tuosque ritus impii quum negligunt.

In tua quae jactant probra et convicia sacra,
In me recurrent, corque vulnerant meum.

10 Si fleo jejonus, si macero pectora curis,
Rident, probrisque prosequuntur lacrimas.

11 Si tegor in cultos saccis squalentibus artus,
Fio repente fabula et ludibrium.

12 Me salibus petit e portae statione senectus :
Et ebriosae sum tabernae cantio.

13 Interea curis, genitor, confectus acerbis.
Ad te recurro: tu benignus respice.

O genitor, sine fine bonus, sine fraude fidelis,
In rebus arctis da salutarem manum.

14 Erige penè luto absorptum: da figere gressum :
Crudelis hostis me eripe impotentiae.

15 Neu rapiat torrentis aquae violentia, neu me
Mergatve gurges, aut vorago absorbeat.

16 Sancte parens, nulos cuius clementia fines
Novit, vocantem et destitutum respice.

17 Ne faciem servo avertas, qui rebus egenis
Supplex opem orat: subito miserum subleva.

18 Mitis ades: serva hanc animam, ut pudor obruat hostes,
Qui ceu relicta me enecant conviciis.

19 Tu testis mihi probri ignominiaeque superbae :
Tu testis hostes quam proterve illuserint.

20 Cor dolor urebat; socius mihi nemo doloris,
Nemo dolorem qui levaret anxiun.

21 Dulcia felle mihi tingebant fercula amaro :
Pro vino aceti porrigebant pocula.

22 Ergo victum illis vitient aconite viciasse;
 Moerorque laeta obnubilet convivia.
 Unde sibi placidae promittunt otia pacis;
 Hinc semen illis pullulet discordiae.

23 Caligent oculi, et nutent vestigia: vires.
 24 Elumbe corpus deserant. Iram tuam.
 Sic meritos effunde super: tuus hauiat illes

25 Furor: colonis tecta vidua moereant:
 Qui deserta habitet tentoria nemo supererit,

26 Quia persequuntur dexterâ afflictos tuâ.
 Afflictos miserosque procaciter insultantes,
 Verbis acerbant vulnera atque injuriis.

27 Tu sine peccatis omnileant peccata, nec iniquam:
 Duceam aequitatis sentiant fructum tuæ.

28 Impia de tabulis viventum nemita dele:
 Tuos nec inter hos recessae filios.

29 Me tenueris afflictumque tuâ, pater optime, dextrâ
 Erige, locoque sisce tatum in ardore.

30 Hic ego carminibus rerum super astra parentem
 Tollam, et celebri gratias in coetu agam.

31 Gratius hoc illi est, quâ si cadat hostia ad aram
 Vitulus tenellus jam conspicans cornibus.

32 Adspiciunt mites, et pectora gaudia volvent,
 Deum coelestum laeta corda gestient.

33 Audit enim Dominus tenues, nec despiciat aegros
 Ob nomen ejus vincalis coercitos.

34 Unum igitur telus colat hunc, et pentus, et aether,
 Et quicquid aether, terra, pentus continet:

35 Qui facit incolument pulchram florere Sionem,
 Urbesque Judæ moenibus cingit novis:
 Metiturque suis rura antè inulta colonis,
 Tenenda blandis quae relinquant liberis:

36 Quae placida teneat series in pace nepotum,
 Quicunque Domini nomen et numen colunt.

PSAL. LXX.

Petitio pro liberatione supplicis, pro confusione improborum, et bonorum exhilaratione, quae spectant ad hunc finem ut magnificetur Deus.

1 SAPPHICUS, 2 GLYCONIUS, UT IN PS. XXXIII.

- 1 **O** DEUS, praesens ades, et periclis
Me praesentibus eripe :
- 2 **O** Deus, duros propera labores
Confestim auxilio ut leves.
- 3 **Qui** meam quaerunt animam, erubescant,
Foedam ignominiam ferant ;
Et fugâ turpi doleant, malignis
Qui me consiliis petunt :
- 4 **Terga** dent, fusos pudor ut perurat,
Qui rident gemitus meos.
- 5 **Teque** clementi et placido fruantur,
Qui gaudent placitis tuis.
Qui salutis spem posuere in uno
Te certam penitus Deo,
Gaudeant, semperque canant : **Perennis**
Majestas et honor Deo.
- 6 **Sunt** meae vires et opes pusillae :
Sed tu me, Deus, adjuva.
Tu meae vires, mea spes, opesque :
Festinus fer opem mihi.

PSAL. LXXI.

Psalmus, fidem suam in Deum professus, servari ab inimicis petit, Deumque a munificâ ejus naturâ, promissionibus, operibus anteactis, gloriâque sollicitans, adversariis male imprecatur ; liberatione acceptâ, securè spondet se gratias acturum Deo.

ALCAICUS MAJOR, VIDE PS. VII.

- 1 **I**n te salutis spem posui meae,
Fac me perennis ne pudor obruat.
- 2 **Audi** vocantem lenis, et eripe
Hostis cruenti me violentiae.

3, 4 *Vitaeque custos et columen meae,
Turrisque rebus semper in asperis,
Nunc turris esto et perfugium mihi,
Et saevientum subtrahe dexteræ.*

5 *A vi scelestæ subtrahe dexteræ
Pendentem ab uno subsidio tuo :*

6 *Et qui juventæ tutor eras meæ,
Orbam senectam viribus assere.*

7 *Tu me tuendum matris ab ubere
Duxi : pependit matris ab ubere
Spes nostra de te : materies meis
Una est perennis laus tua cantibus.*

8 *Ceu continenter prodigium malis
Natum ferendis, rideor impiis :
Sed me malorum fluctibus obrutum
Spes una fulcit praesidii tui.*

9 *Me lux videbit, me tenebrae tuas
Laudes canentem : jam senio gravem,
Fractisque lasso corpore viribus,
Ne me impiorum trade libidini.*

10 *Et clam susurrant, et caput in meum
Occulta tendunt retia per scelus ;*

11 *Et dum scelestum propositum premunt,
Ajunt, Ope illum destituit Deus :
Instate fracto, prendite, perdite*

12 *Nudum salutis vindice. Tu, Deus,
Ne linque fretum praesidio tuo ;
Praesensque saevis hostibus eripe.*

13 *Pudore vultus inficiat rubor
Hosti doloso, fraude nefariâ
Qui me aucupatur : moereat irrita
Conata, vanum lugeat exitum.*

14, 15, 16 *Liber periclis, carmine te novo
Pangam tenacem polliciti, et tuis
Promptum juvandis : et numeris meis
Aptabo laudes insuperas tuas.*

*Canam potentem te dare prospera
Eventæ, belli quum fremitus timer :
Canam fidelem reddere foederum
Promissa, largo non sine foenore.*

7 Abusque primo flore pueriae
 Laudum tuarum tu mihi carmina
 18 Semper praeisti: ne senio gravem
 Canumque nunc me, spes mea, desere;
 Donec nepotum secula neverint,
 Me vate, quante robore, quâ fide
 19 Me liberâris. Justitiae tuae
 Convexa mundi gloria transvolat.
 Rerum creator, quis similis tui?
 20 Qui me malorum gurgite merseras,
 Mitisque vitâ rursus amabilis
 Tracto e profundo gurgite das frui:
 21 Opesque honoresque accumulas bonus,
 Irâ remissâ: et pectora turbida
 22, 23 Solaris. Ergo te citharâ canam
 Nablogue, certâ conspicuum fide.
 O sancte, nostrae gentis ab ultimo
 Protector ortu, vox mea te canet:
 Te spiritus, te vita laboribus
 Exempta duris, laudibus efferet.
 24 Lux nulla solem proferet aureum,
 Quae praedicantem justitiam tuam
 Non audiet me, Rex bone, qui mea
 Rubore vultum offuderis hostibus.

PSAL. LXXII.

David moriturus Deum orat ut Salomonis spiritum justitiae tribuat, legitimamque administrationem et benedictionem suam; hacque administratione et benedictione Salomonis ac Christi celebratâ, benedicit Deo.

1, 2, 3 SAPPHICUS, 4 ADONIUS, UT IN PS. V.

1 **D**a tuae Regi, Deus, aequitatis
 Jus ad exemplum dare, filioque
 Regis, ut legum patriae ad salutem
 Fleetat habenas.
 2 Ut regat justis populum institutis,
 Pauperum questus facilis tuorum
 Aure cognoscat, dirimatque lites
 Legibus aequis.

3 Pace laetentur juga montiumque
 Horridi saltus : genitrix quietis
 Aequitas colles amet, asperosque
 Ruris alumnos.

4 Jus suum det pauperibus, potentum
 Curet ut ne vi tenues premantur,
 Destruat quisquis miseros dolosis
 Litibus urget.

5 Ut reformidet venientis aevi
 Gens tuum homen, sua sol diei
 Donec effundet, sua luna donec
 Lumina nocti.

6 Aequitas et jus veniens Olympo
 Recreet terras, veluti sub aestu
 Imber, et rores pluvii beatos
 Ruris honores.

7 Floreat, rerum hoc moderante habenas,
 Jus, bonae paces vigeant, perenni
 Luna dum cursu rediens novabit
 Menstrua vultus.

8 Imperi fines maris unda fluctu
 Hinc et hinc claudat ; spatiumque latis
 Quod modum regnis faciat, sit idem
 Terminus orbis.

9 Ad pedes illi cadat advolutus
 Aethiops : hostes veniam precati
 Supplices, vultus humiles comamque in
 Pulvere verrant.

10 Qui tenent pontum, refluique ponti
 Insulas, regesque Arabum beati,
 Thuris et dites venient Sabaei,
 Dona ferentes.

11 Illum adorabunt, mare qua remotis
 Obstrepit terris, metuentque reges :
 Servient gentes sub utroque mundi
 Axe jacentes.

12, 13, 14 Ille desertos ope sublevabit ;
 Eximet curis querulos, egeno et
 Pauperi dextram dabit, obrutosque
 Foenore solvet.

15 Nec velut vilem tenuis cruorem
 Plebis effundi sinet: ergo vivat,
 Deque thesauris Arabum beatis
 Munera sumat.
 Ac suo Regi bene comprecatus,
 Illius laudes canat, illum honoret,
 Largam opum dextram celebret, patremque
 Vulgus adoret.

16 Per feros montes segetem refundat
 Terra, tam densis crepitans aristis,
 Quam gravi cedros Libani flagellant
 Murmure venti.
 Augeat prolema numero, carentem
 Per vias urbis bona pax beatae:
 Laeta ceu campis riguis per imbre
 Gramina surgunt.

17 Nomen acterno juvenescat aeve:
 Filii nomen, jubar usque solis
 Dum vagae fundet radiata terris
 Lumina flammæ.
 Ille Rex gentes faciet beatas
 Quas sinu claudit refugo Amphitrite,
 Omnis hunc telus canet Amphitrite
 Cincta beatum.

18 Isaci gentis Domino Deoque
 Laus, honor, virtus: opis haud egenus,
 Illa quae cuncti attoniti intuentur,
 Perficit unus.

19 Nomen augustum canat omnis aetas,
 Ulla quod nunquam taceat vetustas:
 Nominis sancti penetret per omnes
 Gloria terras.

PSAL. LXXIII.

Psalmus post spirituale certamen erumpens in commendationem bonitatis Dei, exponit aegritudinem animi sui et bonorum, qua afflictantur, cum propter secundos improborum successus, tum propter calamitates suas: hinc incertum improborum statum, at certum exitium proponit, et tanquam resipiscens se totum credit Deo, et illi se haesurum profitetur.

ALCAICUS MAJOR; VIDE PS. VII.

- 1 **T**ELLUS ut undis hospitium neget,
Undaeque terras fluctibus obruant,
Aër coruscis fulminet ignibus,
Ruina mundi sidera misceat:
Dei potentis non bonitas tamen
In rebus arctis destituet pios,
Purasve mentes nequitia sinet
Moeroris aestu funditus opprimi.
- 2 **Q**uàm penè lapsu pes mihi lubrīco
Gressum fefellit, dum pede metior
Immensa parvo, dum trutinâ meâ
Expendo stultus judicium Dei!
- 3 **F**ervebat irâ pectus, et aemulo
Livoris aestu, quum scelerum omnium
Contaminatos sordibus impios,
Florere cunctis conspicerem bonis.
- 4 **S**ors illa cunctis invida, mobilis,
Infida, servat perpetuâ fide.
Istis tenorem, et robore vivido
Firmos senectam dicit ad ultimam.
- 5 **E**xempta duris vita molestiis
Curisque (pectus quae reliquis coquunt
Mortalibus) per laetitiam fluit
Luxumque, et aegris pura laboribus.
- 6 **E**rgo insolenti foeta superbiâ
Corda intumescunt: pectora spiritus
Ventosa tendunt: caecus amor sui
Frena impotenti dat violentiae.

7 Tecta invidendas non capiunt opes,
 Felicitatem non animus suam ;
 Et vota vincens spemque superfluus
 Luxus fatigat, nec satiat tamen.

8 Verbis minores terrificant feris,
 Et fastuosae mole potentiae :
 Vultu procaci et vocibus improbis
 Adblandiuntur nequitiae sua.

9 Nec impudentis garrula vanitas
 Contenta linguae fundere toxica
 Terras per omnes, astra lacessere
 Audet, Deumque insana superbia.

10 Haec mente spectant attonitâ pii,
 Et aestuanti pectore fluctuant :

11 Secumque mussant, Scilicet haec Deus
 Quum cernat, atris abstinet ignibus ?

12 Opes abunde suppeditant malis,
 Crescitque nullo fine pecunia :
 Secura pacis molliter otia,
 Quassante nullo turbine, transigunt.

13 Frustra ergo puro pectore vivitur ;
 Frustra innocentem contineo manum :

14 Frustra labores perfero, torqueor
 Dolore, nullis non crucior malis.

15 Rursus verebar ne temerario
 Ausu improbarem consilium Dei,
 Ac arbitrarer fortè miserrimos
 Selecta quos is pignora nuncupat.

16 Caussas latentes dum sequor anxius,
 Et pertinacis viribus ingenî
 Pugno, profundum se chaos ingerit,
 Et nocte mentis lumen adobruit.

17 Labore tandem fessus inutili
 Ad te recurro, Rex bone coelitum :
 Quietus exspecto ex adytis tuis
 Quis hos et illos separat exitus.

18 Vidi repente quâm pede lubrico
 Starent superbi, quâm stabiles parum
 Opes tenerent, quâm fragili loco
 Fultos ruinâ praecipiti trahas.

19 Procella vindex: ut sonuit tuae
 Irae, fugaces cum domino suo
 Evanuerunt divitiae; manet
 Umbra invidendae nulla potentiae.

20 Sic nocte mentes ludificans fugit
 Imago somni; et quae modò pectora
 Sopita vano tèrruerat metu,
 Risus per urbem mox ciet omnibus.

21 Donec viderem haec, moeror et anxiæ
 Mentem obruebant sollicitudines:

22 Aut haesitantem, ceu stupidum pecus,
 Torpor ligabat pectore marcido.

23 Arcana sed vis interea tui
 Me fulciebat numinis, ac manum

24 Dextram regebas: auspicio tuo
 Ductuque clarus fulgeo gloriâ.

25 Quid terra, praeter te, mihi, quid polus

26 Offert colendum? eor mihi tabuit,
 Infracta mens desiderio tui
 Languebat, aegrum corpus inaruit:
 Tu rursus artus robore vivido
 Firmâsti, opimas suppeditâsti opes.

27 Qui, te relicto, spe stolidâ deos
 Vanos adorant, cladibus obruis.

28 Te sector unum, tu superas meis
 Spes una rebus: praesidio tuo
 Liber periclis, auctus honoribus,
 Te sempiternis laudibus efferam.

PSAL. LXXIV.

*Ecclesia, ab Antiocho oppressa, perpessiones suas et scelerâ hostium proponit: et Deum tamdiu cessare con-
 questa, foederis ejus, magnificorumque operum recor-
 datur, hostium indigna in Deum opera commemorans;
 idcirco Deum, pro salute suâ, pro gloriâ nominis ip-
 sius, et hostium confusione supplicat.*

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

1 **C**UR nos relinquos penitus, ô terum patens,
 Hostique dedis impio?

1 Lupis vorandum cur gregem, pastor, tuum
Irâ obstinatâ deseris?

2 Memento coetus servitute ab asperâ
Quem vindicâsti: quem tibi
Peculiari sorte, patrimonium
Ceu proprium, receperas.
Colles Sionis, numinis sedem tui,
Bonus favensque respice.

3 Tandem resurge, et hostium superbiam
Compesce: perde funditus
Hostes protervos, qui tuum sacrarium
Manu nefandâ polluunt.

4 Clangunt sonorâ buccinâ, non quae tuas
Laudes canat, ludibrio
Sed festa acerbo quae profanet; in tuis
Vexilla figunt turribus.

5, 6 Bacchatur audax ira frenis libera:
Aedis ruentis it frager,
Quales sub altis murmurant quercus jugis,
Caesae bipenni quum ruant.
Demoliuntur malleis et vectibus
Caelata templi limina.

7 Populatur ignis adyta: nominis tui
Contaminant sacrarium;

8 Secumque tacito comminantur pectore
Se diruturos omnia.
Nec temere: flammis strata fumant omnia
Tuo dicata cultui

9 Loca: signa nusquam, nulla jam miracula:
Propheta nullus perditos
Selatur, et, spe quilibet lentâ, tamen
Spôndet malorum terminum.

10 Quousque tandem nomini fines tuo
Hostem protervum illudere?
Quousque acerbis facta dira et impia
Exasperabit jurgiis?

11 Cur otiosus retrahis manum? exsere
Tandem potentem dexteram.

12 Tu noster ôlim rector et custos, Deus,
Priscis ab usque seculis.

Te vidi orbis vindicantem ab omnibus
 Semper tuos periculis.

13 Secessit unda te jubente, et vitro
 Muro liquor coercuit
 Cursum, feroce viribus suis duces
 Ponti recursus obruit :

14 Ipsum marinis vastiorem belluis
 Hausit tyrannum, et asperis
 Afficta saxis, fluctibus cadavera
 Ejecta vultur Aethiops

15 Voravit : inter aestu arenas torridas,
 De cote durâ limpidi
 Fluxere rivi : te imperante substitit
 Arente flumen alveo.

16 Tuus dies est, nox tua est ; solis jubar
 Radiis adornas aureis.

17 Aequorque claudis littorum repagulis,
 Terrasque cingis fluctibus :
 Aestate lenis frigus acre, frigoris
 Aestum rigore temperas.

18 Domine, intuere probra, contumelias,
 Et hostium ludibria,
 Qui te laccessunt impiis conviciis,
 Molestiis nos opprimunt.

19 Ne trade vitam turturis tuae feris :
 Turbam tuorum pauperum
 Ne sempiternâ oblivione desere :

20 Memor tui sis foederis ;
 Nam nec tenebrae nos tegunt, nec pellimus
 Obscuritate injurias.

21 Ope destituti et omnibus fracti malis
 Populi pudori consule :
 Ut te merentem prosequantur laudibus
 Miseri levati luctibus.

22 Exsurge, rector orbis optime, et tuam
 Caussam tuere : sis memor
 Quae probra passim nomini semper tuo
 Stulta ingerat procacitas.

23 Voces superbas et tumultus improbos
 Silentio ne supprime :

**Curamque rerum gerere te mortalium,
Qui negligunt te, sentiant.**

PSAL. LXXV.

David, accepto nuntio de Abneri caede, a novis dissidiis metuens, Deum orat ut propter nomen suum misereatur populi, officiumque suum erga Deum et populum professus, Deum precatur ut perget regnum ipsi tradere, in quo Deo servire et populum justè gubernare possit.

1, 2, 3 ASLEP., 4 GLYCON., VIDE PS. IX.

- 1 **T**e nos carminibus, Rex bone, patriis
Dicemus meritò : te celebrabimus
Praesentem miseris ; et memorabimus
Facta illustria posteris.
- 2 **Q**uum plenis venient tempora seculis,
Cogam, inquit Dominus, concilium meum :
Justis suppliciis prosequar impios,
Justis muneribus pios.
- 3 **F**undamenta soli dissiliant licet,
Turbetur trepidis gens hominum minis,
Fundamenta soli fluxa adamantinis
Nectam rursum ego vinculis.
- 4 **O** stultos quoties admonui modum
Vesanae ut facerent nequitiae suae !
In coelum quoties admonui impios
Ne stultè arma capesserent !
- 5 **Q**uid coelum stolidâ voce lacestis ?
Quâ spe sic furitis ? spiritus arrogans
Cujus praesidio fretus in aethera
Cristas erigit impias ?
- 6 **E**ois coëat viribus occidens,
Conjurent calidae cum Borea plагae,
Frustra divitias, sceptra, potentiam
Cuiquam conciliaverint.
- 7 **U**nis Rex hominum, res hominum suo
Versans arbitrio, praecipitem trahit
Illum de solio, plebis ab infimae
Hunc faece ad solium erigit.

8 Nam cratera mōri purpurei Deus
 Jam dextrā fēnet, et vindice pharmaco
 Undantem pateram temperat, et malis
 Jystum supplicium parat.
 Illinc impietas undique ab ultimis
 Terrarum spatiis hauriet, et mero
 Consumpto, cupido gutture turbida
 De faece exitium bibet.

9 At me vate, Dei, quem genus Isaci
 Et thure et precibus placat et hostiis,
 Omnis posteritas munificentiam
 Et vim nūminis audiet.

10 Confringam tumidae tela superbiae
 Formidata bonis: cladibus obruta
 Emerget pietas, et super aethera
 Tollet conspicuum caput.

PSAL. LXXVI.

Psaltēs, Deum celebrans de praeſentia ipsius et magnifico opere aduersus Assyrios, potentiam irae ejus ostendit, omnesque ad Deum colendum hortatur.

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

1 GENTES profanae numinis loco colunt
 Sibi quisque quem finxit Deum:
 Iudaea verum novit et colit Deum,
 Laudatque festis cantibus:

2 Deum Sionis incolam, Solymae sacris
 Cui templa fumant ignibus.

3 Illic minaces fregit arcus, lucida
 Fregit sagittae spicula;
 Clypea sinistris rapuit, enses dexteris;
 Funesta bella sustulit.

4 Tu praepotentes fortior tyrannidas
 Virtute frangis: tu feram
 Compescuisti fortium superbiam
 Regum potenti dexterā.

5 Fractā minacis spiritūs ferociā,
 Praedae fuere: aut ferreo

Somno gravati condidere lumina.

6 Obtorpuere dexteræ
Fortes virorum, vis equorum, et curuum
Elanguerunt impetus.

7 Tuum verendum nomen et numen ; tuae
Quando aestus irae incanduit,
Quis obviam ausit ire ? quis miserum caput
Tuo furori objecerit ?

8, 9 Quum templa mundi fulminum quateret fragor,
Ut, impiâ tyrannide
Poenis repressâ, supplicem modestiam
E servitute abduceres,
Attonita tellus siluit : imbellis pavor
Mentes superbas perculit.

10 Ultricis irae scelera poenis obruta
Humana gens quum cerneret,
Bonî efferebant laudibus te, conscius
Premiebat horror impios.

11 Vota ergo Domino nuncupate, et reddite :
Domino verendo munera
Ferte universi civitatis incolae
Sanctae, Deumque agnoscite,

12 Reges superbi quem pavent, qui spiritus
Feros retundit impiis.

PSAL. LXXVII.

Psaltis Ecclesiam ostendit quomodo in extremis difficultatibus imploret Dei opem; certamen carnis exponit in dubium vocantis benignitatem Dei; et victoriam spiritus adversus carnem, seipsum a naturâ, promissionibus, et operibus Dei confirmantis.

1 **T**e voce semper, te prece supplice,
Rerum invocabo, conditor optime :
Nam lenis ac placatus aurem
Das facilem miseriq; querelis.

2 Ad te refugi quum premerer malis,
Ad te tetendi sollicitus manus

Sub nocte solâ, donec atras
 Lux tenebras rediens fugaret.

Mens inquietis fracta doloribus,
 Surdâ abnuebat aure fidelium
 Voces amicorum, medelae

3 Impatiens : animusque solum
 Intentus in te, cum lacrimis preces
 Miscens fremebat : pectora fiebili
 Concussa singulu sonabant ;

Cura animi cruciabat artus :

4 Aestus vetabat sollicitudinum
 Dulcem soporem carpere lumina ;
 Segnis ligabat membra torpor,
 Vocis iter dolor obstruebat.

5 Tum mente versâ volvere secula
 Coepi anteacti temporis, ac Dei
 Numen bonis praesens, nec unquam
 Auxilii miseris avarum.

6 Laudum subibat quas tibi carmine
 Lyrae canebam suaviloquae ad modos ;
 Secumque vestigabat aegra
 Mens vario labefacta motu ;

7 Num, me relicto, in perpetuum Deus
 Opis benignam jam retrahit manum ?

8 Nec amplius suum tenebit
 Larga Dei bonitas tenorem ?
 Nec ore vatum leniet anxias

9 Curas suorum ? nec miseris erit
 Placabilis ? nec sistet irae
 Praecipitem bonitate cursum ?

10 Tandem remisso pectore, Quò dolor
 Impellis ? inquam : stant adamantinis
 Decreta coeli fixa vinclis,
 Nec dubio labefacta casu,
 Nec fracta vi, nec temporis invidis
 Obliviosi obnoxia dentibus.

11 Rursus tuae mentem subibant,
 Sancte parens, monumenta dextrae
 Qui templa picti sideribus poli,
 Frugumque campos germine fertiles,

Et secla tot nostros ad usus
Condideris pecudum et ferarum.

12 Quam saepe, poenis dum premis improbos,
Tutoque fulcis praesidio probos,
Mortalibus clementiaeque et
Justitiae specimen dedisti,

13 Aeterne rerum conditor! omnia
Consulta cuius factaque sanctitas
Illustrat: haud quidquam tibi ingens
Orbis habet simile aut secundum.

14 Mirahte mundo tu, Deus unice,
Mirae dedisti signa potentiae,

15 Ergastulis quum liberasti
Abramidas Pharii tyranini.

16 Videre fluctus te tumidi, Deus,
Videre fluctus, et trepido gradu
Fugere: turbavit profundas
Horror aquae vitreae lactinas.

17 Fudere aquosas imperio tuo
Nubes procellas de gravido sinu,
Sonore rauco; grandinisque
Infremuit lapidosus imber.

18 Coeli tonantis vastificus fragor
Implebat autes: lumina fulgurum
Terrebat ardor, et pavore
Attonitae tremuere terrae.

19 Sali rubentis pervia vastitas,
Ductore te, tot milibus obruit
Vestigia, et fluctu refuso
Clausit iter Pharii quadrigis.

20 Moses et Aron (ceti pecudum greges
Pastor reducit) praesidio tuo
Duxere tranquillas per undas
Incolumes populi catervas.

PSAL. LXXVIII.

Psaltes Judaeos revocat ad cognoscendum et praedicandum Deum: proponit documenta verbi, et operum quae perfecit Deus inde ab exitu ex Aegypto. Hinc paterna beneficia et flagella Dei erga populum suum, iudicium in adversarios grave, praesertim contumaces Israëlitas exponit; pios confirmat de aeternitate sacerdotii et regni in tribu Judae.

HEXAMETER, UT IN PS. I.

- 1 **A**UDITE, Isacidae, et rerum pietate parentem
Qui colitis purâ, huc animos advertite vestros.
- 2 Mira canam, sed vera canam: quae longa vetustas
Occulit arcanis oracula mersa tenebris
- 3 Evolvam: priscis accepta parentibus olim
Veriloquis dictis, in secula sera nepotum
- 4 Transmittam: laudesque Dei, mirandaque facta
Cognita de proavis discent me vate minores.
- 5 Namque parens mundi, sancto quum foedere gentem
Jungeret Isacidum sibi, patres prodere natis
Per seriem, et seris venientia secula seclis,
Et legum monitus et facta ingentia jussit.
- 6 Scilicet ut memori benefacta priora tenentes
Pectore, consilium vitae auxiliumque regendae
A Domino exspectent, trepido turbante tumultu.
Ne tam caeca animos condant oblivia, legum
Irrita ventosis ut dent praescripta procellis.
- 7, 8 Neu similes patrum, malè gratâ mente rebelles,
Deficiant animi instabiles, dubioque labantes
- 9 Pectore. Cur soboles Ephraemi, docta sagittis
Figere vel jaculo quamvis distantia certo,
Terga dedit penè ante tubas? latebrisque salutem
(O pudor!) abjectis quaesivit turpiter armis?
- 10, 11, 12 Nempe quòd aversos flexere per avia gressus,
Obliti legum et monitorum, et foederis icti,
Obliti tantorum operum, quae, testibus olim
Patribus, in Phariis Dominus patraverat oris.
- 13, 14 Quum mare divisit sese cumulante profundo,
Inter et aggestos undæ stagnantis acervos

Incolumem eduxit populum, duce nube serena
 Luce, per obscuras flammam praeeunte tenebras.

15, 16 Flumina de solidi patefecit vulnere saxi,
 Damnatisque siti rivos donavit arenis.

17, 18 Nec satiati undis linguas tenuere procaces :
 Ausi immane scelus, deserta per avia rursus
 Tentayere Deum : et ventris stimulante voracis

19, 20 Ingluvie, petiere cibos : ac talibus ora,
 Solverunt : Silicis durae qui flumina venis
 Elicuit, subitoque aitum torrente levavit,
 Non potis est panem, non lautae fercula mensae
 Addere ? non epulis convivia larga profusis ?

21 Audiit omnipotens, calidaque accensus ab ira est,
 In Judanique hausit flammato corde furorem.

22 Et populo tamen ingrato, totiesque salutis
 Inmemori acceptae, victum dedit esse petitum.

23 Contra super latè aetherei patefecit Olympi

24 Horrea : dein gravidas coelesti semine nubes
 Ambrosiae largos super agmina solvit in imbre :
 25 Coelestisque cibi indulxit mortalibus usum.

26, 27 Cedere tum jusso campis ex aëris Euro,
 Mox tepidis volucrum pluvias Notus attulit alis,
 Non secus ac siccae cumulos quum verrit arenas,
 Pulvereamque trahit deserta per arida pallam.

28 Contra super, tensisque super tentoria velis,
 Alitum tremulis resonabant agmina pennis,
 Et circum affusis cumulabant stragibus agros.

29, 30 Jamque epulis exempta fames : sed prava libido
 Non exempta tamen ; sed adhuc sine fine petitae

31 Faucibus haerebant epulae : Deus ecce repente
 Ultor adest ; latè subito grassante ruinam,
 Robora selectae passim cecidere juventae.

32 Sed neque tot poenae, neque tot benefacta rebelles
 Continuere animos, nec tot miracula, rerum

33 Naturam monstrante Deum. Pater ergo procaces
 Casibus assiduis fregitque, et, robore fracto,
 Ante diem tremulae succedit fila senectae.

34, 35 Vix tandem morbis vexati, erroribus acti,
 Omnibus exhausti prope cladibus, omnium egeni,

36, 37 Agnovere Deum : per tot discrimina tecti,
 Ereptique malis, saevoque ex hoste recepti,

Verba tamén blandis fundebant subdola
 Ore pii, mendace animo ; neque foeder
 38 Servavère fidem. Verùm clementior il.
 Sontibus ignovit, patriâ pietate remisit
 Offensas, meritamque ultiro compescuit .
 39 Quippe homines memor esse animi, mo-
 gacis,
 Quae fragiles agitent morituri corporis a
 40 O quoties inter viduas cultoris arenas,
 Inter saxa siti squalentia, numinis iram.
 Languentem insanis irritavere querelis !
 41 Et sua divinas dimensi ad robora vires,
 Virtutem brevibus voluere includere metis,
 Quae mare, quae terras, quae coeli continent orbes !
 42 Scilicet oblii benefacta priora, salutem
 Acceptam, et duri nuper juga dempta tyraani,
 43, 44 Et quae per Pharias miracula plurima gentes
 Edidit, in vitreos suffuso sanguine rivos,
 Damnatisque siti laticum sine munere mensis.
 45 Et modò pestiferae per celsa palatia muscae
 Spicula figebant liventi tincta veneno :
 Et modò flumineis squalebant atria ranis.
 46 Et nunc bruchus edax hominumque bouisque labores,
 Agmine nunc denso dirae exedere locustae.
 47 Grandinis imbre hortos, lapidosâ grandine vites,
 Grandine silvarum Dominus decussit honorem :
 48 Grandine prostrati fortes jacuere juvenci :
 Et segetum gravidos ruit igneus imber in agros.
 49 Ira Dei, laxisque furor bacchatus habenis,
 Eumenidumque faces, et conscius horror oberrans
 Pectora, turbabat stimulis praecordia caecis.
 50 Tum letho patefacta via est ; mors saeva per omne
 Passim hominum pecudumque caput nulli aequa cu-
 currit :
 51 Primitias sobolis, carissima pignora, florem
 Roboris, et serae spem praesidiumque senectae
 Prostravit, quâ Nilus aquâ se divite volvit,
 Et septemgeminis refluum mare submovet undis.
 52, 53 Interea, cœu pastor oves in pascua dueit,
 Ipse suum Dominus populum deduxit ab omni
 Vi procul et trepidâ formidine : fluctibus aequor

Obruit infestos in se redeuntibus hostes.

54, 55 At sancti tenuere patres loca sancta, Deique
Parta manu, exclusit gentes prius unde profanas,
Aut prostravit humi victas ; et jugera mensus

56 Abramidis habitare dedit. Nec segnius illi
Irritare Deum, et rerum tentare parentem,

57 Foedera negligere : et patrum de more rebelles,
Avertere suos recto de tramite gressus.

Non secus ac arcus curvat se in cornua nervo
Adducto, dextrâque iterum nervoque remisso
In faciem subito flectit se sponte priorem :

58 Libera sic iterum gens, impia vindice poenâ
Ad se serediit, cunctisque in collibus aras
Erexit, finxitque sibi simulacra deorum,
Ac Dominum rerum meritas accedit in iras.

59 Audiit omnipotens pater impia vota precesque,

60 Et sibi dilectam gentem contempsit : et aras
Ipse suas, ac Silonis tentoria liquit,
Sola sibi e cunctis electa habitacula terras.

61 Deseruitque sui monumentum foederis arcam
Hostibus in praedam : monumentum roboris, unde
Clara Dei in cunctas splendebat gloria terras.

62, 63, 64 Hos ferro, terrae iratus sibi nuper amatae,
Objecit, flammis alios ; cecidere cruento
Ense sacerdotes ; non coenubialia festis
Carmina sunt cantata toris, carique mariti
Indeploratis viduae jacuere sepulchris.

65, 66 Ast ubi jam poenis meritam satiaverat iram,
Ceu crapulâ excussâ miles, lentoque sopore
Excitus, arma iterum fugientes vertit in hostes :
Tergaque vulneribus figens imbellia caecis,
Perpetuam adspersit ventura in secula labem.

67 Non tamen Ephraenum praestantem fortibus armis
Elegit, cui sceptrâ daret ; non ille Manassae

68, 69 Pignora : sed Judam, sed celiae tecta Sionis,
Templa sibi et solido fundata sacraria saxo,

Cumque polo et stellis mansuram in secula sedem.

70, 71 Quique sequebatur pecudes in pascua David,
Sustulit e. caulis, caram et sibi pascere gentem,
Impositum solio, et sanctae jus dicere terrae

72 Jussit: et ille gregem studio curâque fidei
Rexit, et infestis defendit ab hostibus armis.

PSAL. LXXIX.

*Psaltes enarrat mala, quae populus Dei ab Antiocho per
pessus est: impiis justam Dei vindictam imprecatur
Deum pro remissione peccatorum Ecclesiae, ope et li-
beratione sollicitat, ad gloriam ipsius, confusionem im-
piorum, et fidelium bonum.*

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

1 **H**EREDITATEM, rector orbis, cur tuam
Invadit hostis impius?
Ritu profano polluit sacraria
Tuo dicata nomini,
Soleque stratam funditus Solymam suae
Tegit ruinae molibus.

2 Truncata ferro membra te cœlentium
Passim per agros objacent,
Lanianda rostris vulturum, crudelibus
Aut belluarum dentibus.

3 Rivi cruoris perlunt vias, velut
Torrens adactus imbribus.
Nec usquam amicus ossa sparsa qui legat,
Aut lecta tumulis obruat.

4 Functique fato pariter et superstites
Ludibrio accolis sumus.

5 Parens benigne, quem modum tandem tuae
Speremus iracundiae?
An continenter instar ignis omnia
Vorantis in nos saeviet?

6 Tui furoris verte potius impetum
In impiarum gentium
Tot regna, nomen quae tuum vel nesciunt,
Vel, si sciunt, non invocant:

7 Setmen piorum quae laborant perdere
Armis, et urbes ignibus.

8 Revocando vetera, parce, genitor, crimina,
Faces furori subdere:

Obruit infestos in se redeuntibus hostes.

55 At sancti tenuere patres loca sancta, Deum
Parta manu, exclusi gentes prius unde prece,
Aut prostravit humi victas: et iugera mensu
Abramidis habitare dedit. Nec sequitur illi
Sustare Deum, et rerum tentare parentem,
Sedera negligere: et patrum de morte nostra
Divertere suos recto de tranquile grevius.

Non secus ac arcus curvat se in coram deo, et in arcu
Adducto, dextraque: in variis, cernere qui pugnam sororibus.

Nunc insolenter gestinunt.

11 Audi gementes, cascorum qui vinculit
Marcent: potente dexterâ
De fauce mortis libera, quâs caedibus
Jamjam tyran尼 destinant:

12 Et quam intulerunt contumeliam tibi,
Et quam tuis injuriam,
Multiplicatam reddo nostris aecolim,
Rerum parentis arbitrem.

13 Et nos, ovilis gressus tui, quem pabulo
Alis, tuâris nubaine,
Et posterorum posteri, laudes tuas
Oppetis canemus secula.

PSAL. LXXX.

Ecclesia in deportatione ab hostibus pressa, Deum sollicitat de praestando officio ipsius: perpessiones suas exponit: praeterita Dei beneficia comparat cum indignitate majorum praesentium, et liberationem as salutem a Deo petit, ad gloriam ipsius.

ASCLEPIADEUS, VIDE PS. IX.

1, 2, 3 HEBRAEI generis pastor, uti gregem,
Blande progeniem qui regis Isaci,
Inter qui geminos aligeres tuo
Praescribis populo jura salubria:
Selectae soboli da bonus ac favens.
Lumen posse tuae cernere gloriae,

72 Jussif: et illi sumus potentes; et tu domus
Rex nos properè porrige dectemur. 2
· Tu nos si placido lumine videris, 2
Cedent continuò cetera prosperè. 2

4 O Rex armipotens, quem statuus inodam
Irae? quando humiles suscipies processus? 2

5 Irroras lacrimis ferula, lacrimis 2
6 Misces continuis potulis: jungia 2
Nostris finitimi de spoliis serunt, 2
Et nostra exigitant ludibria omnia. 2

7 O Rex armipotens, agmina coelitum
Cui parent, faciem cernere da tuam.
Tu nos si placido lumine videris,
Cedent continuò cetera prosperè.

8 Traduxti Phariā de scrobe vineam;
Pravarum expuleras semina gentium;
Ut pura sereres pura hanc solo.

9 Jam radix teneras fuderat undique

10 Fibras; jam tremulo frigore texerat
Montes; aequa cedris brachia sparserat:

11 Tangebant teretes aequora palmites,
Euphratem teneri germinis surculi.

12 Nudatam solitis cur modò sepibus
In praedam hospitibus deseris hanc vagis?

13 Cur hanc saevus aper proterit? alites
Carpunt? omnigenae depopulant ferae?

14 O Rex armipotens, obsecro jam redi
Tandem, et sidereo prospice de throno:
Piacatusque tuam respice vineam,

15 Plantaras propriā quam tibi dexterā.
Hunc saltem placidus respice ramulū;
Cui cultu assiduo conciliaveras
Robur, clara tui gloria nominis
Terrarum ut populis nota sit omnium.

16 Illuc flamma vorat brachia vitium;
Hic convulsa genunt; caesa bipennibus
Hic duris resonant; omnia pessum eunt.
Irae justa tuae nos premit ultio.

17 Indulgens genitor, nunc ope subleva;
Firme praesidio nunc propriū tuo

Hunc, vires et opes et decus ambo. Affectu patrio cui censuveras.

18 Vitam redde quis, sanata parva, quibus
Semper mors avidis fanciibus imminet.
At nos magis ducem te comitabimur,
Praesentem miseris te celebrabimus.

19 O Rex armipotens, agmina coelitorum
Cui parent, faciens carnem de tuam.
Tu nos si placido lumine videris,
Cedent continuo cetera prospera.

PSAL. LXXXI.

Psaltes, Israëlitas ad liberum Dei cultum exhortans, magnifica ejus opera in exitu ex Aegypto proponit, et doctrinam mandatorum et promissionum legis: post, populum inofficiosae vitae reprehendens, ad seriam resipiscentiam perceptionemque beneficiorum Dei revocat.

1 HEXAMETER, 2 DIMETER LAMBICUS.

1. $-\infty < -5 < -3 < -1 < 0 < 1 < 3 < 5 < \infty$ (Video Pg. 12)
 2. $-\infty < -3 < -1 < 0 < 1 < 3 < \infty$ (Video Pg. 12)

- 1 **E**xultate Deo nostro, bona dicite verba
Nostrae salutis vindici :
- 2 Isacidū laudate Deum, paecana canentes
Ad tympani dulces modos,
- 3 Nec lyra, nec cessent genialia nabilia : festis
Tubā calendis clangite.
Hunc laeti celebrate diem, stata sacra ferentes.
- 4 Nam sic statutum est patribus :
Sic lex sancta jubet, sic sacri foedera pacti
Percussa cum majoribus,
- 5 Haec est illa dies ventura in secula testis
Memphiticæ tyrannidis :
Quum Pelusiacis Hebri gens hospes in oris
Erraret, et linguae sonum.
- 6 Attonita ignotum audiret, nec nota vicissim
In verba frustra os solveret :
Quunque humeros curvaret onus servile, manusque
Lassaret olla fictilis :

Excussi manibusque ollas, humeroque levavi.

Luto, inquit: optinebat plorans:

7 Auxiliuque tuli, poscenti in rebus ageris;

Et nube densa copulitis.

Intonui: Meribam propter tua iugia passus,
Feci tui periculum.

8 Nunc etiam selecta miseri gens meribus hauri,

Et quae pacis oras scopie;

Si mea dicta vagis non tradas irribus ventis;

9 Nec alterum celus Duxit;

Nec prostratus humi supplex nova manina adores:

10 Sed unicum xipha Duxit

Esse velis, domini qui rupta compede Nil;

Juris tui te reddidi:

Posce modo; spe plura feres, potiora petitis,

Majora votis auferes.

11 Haec neque dicta suas populus demisit in aures,

Bene nec monenti paruit.

12 Ergo ipsos sibi permisi, frenoque remisso

Sulvi vagant libidinem.

13 O potius monita audissent mea: me duce rectum

Utinam institisset tramitem!

14, 15 Namque humiles illis subito fractosque dedigem

Hostes, meaque dererant

Vertissem in gentes; quae recta edere, profanas:

Et supplices mendacibus

Vultibus Isacidum ambiscent verbisque furorē:

Feliciam oram in securam

16 Isacidum, quibus alius ager fulisset abitide

Frugum benignam copiam,

Mellaque de duit: trahiscent viscere taxit;

Per arva cultus insens.

PSAL. LXXXII.

*Psalmus Deum iudicis processus docet; iudicet improbos
reprehendit, et ad officium revocat ab infortunato to-
tius reipublicas et ipsorum exitu, iudiciaque commen-
dat Deo.*

1, 2 ALC. MAJ., 3 ARCH., 4 ALC. MIN., UT IN PS. VII.

- 1 **R**ecum timendorum in proprios greges,
Reges in ipsos imperium est Jovae,
Qui judicantum examinabit
Nequitiam trutinâ severâ.
- 2 **N**um fraudulentos semper et impios,
Inquit, delosâ lance fovebitis?
Pauperque pupillusque vestrum,
Ceu scopulum, metuet tribunal?
- 3 **Q**uin orbitatem cernitis anxiam?
Aurem querelis quin inopum datis?
- 4 - **C**ur pauperes non a superbo
Ludibrio asseritis potentum?
- 5 **F**rustra monemus: lumina coecitas,
Errorque mentes obsidet; ut neque
Compaginem rerum solutam
Justitiâ pereunte cernant.
- 6 **D**eos vocavi vos, dominos necis
Vitaeque feci: sceptiferâ manu
Pacem dedi tueri, et armis
Lethiferum cohibere bellum.
- 7 **A**t mors iniquae justa superbiae
Ulrix honores detrahet, et pari
Ignobili cum plebe fato
Purpureos rapiet tyrannos.
- 8 **E**xsurge, legum freна manu Deus
Capesse, cunctis arbitrio tuo
Qui regna dispenses, ut orbi
Imperio domineris aequo.

PSAL. LXXXIII.

Psalmus, de inimicorum injuriis in populum Dei et impietate in Deum conquestus, gravissime ipsis exitum impetratur ad gloriam Dei.

1 HEXAMETER, 2 TRIMETER IAMB., UT IN PS. LI.

- 1 **N**e-tacea, ne cunctaris, pater optime, neve,
Preces tuorum sperne duris auribus.
- 2 **E**cce fremunt hostes circum, et miscere tumultu
Saevo parati cuncta, cristas erigunt.
- 3 **C**oncilia occulte coëunt, populoque minantur,
Tu quem tuendum propriè susceperas.
- 4 **E**ia, aiunt, properate, omnem succidite silvam,
A stirpe sobolem deleamus Isaci.
- 5 **E**n sceleri jurata manus coll omnis in unum,
Tua instituta ut deleant et foedera.
- 6 **E**n cum palmiferà junctus Nabathaeus Idume,
Soboles Moabi, et Agareni, et Gabala,
- 7 **C**umque Palaestinis Tyrusque Amalecus et Ammon,
- 8 **S**yrusque jungit eastra Lothi posteris.
- 9 **A**t tu sterne solo viatos, Madiana juventus
Ut caesa texit semitas te vindice :
- 10 **S**isara ceu tumidus cecidit, milesque Jabini :
Cissontis undas turbidas quam sanguine
- 11 **L**aetamen agris: nec faga eripuit duces
Orebum et Zebuam: nec subtraxere latebrae
A falce mortis Zebreamque et Salmanam :
- 12 **D**icere non veritos animo vatoque superba,
Dominos futuras se-tui sacrarii.
- 13 **A**t tu, sancte parens, sic hos vertigine torque,
Ut rotula clivo, stipula vento volvitur :
- 14 **F**lamma velut sicche populatur brachia silvae,
Per alta stridens montium cacumina :
- 15 **S**ic urge attonitos consternatosque procella,
Tui furoris dissipat sic turbine ;
- 16 **S**ic animos dolor exurat, pudor ora coloret,
Suis miseriis numen ut probent tuum :

17 Sic ignominia fastu*m* preme, damno timorque
Sic continent*m* territos exerceant;

18 Te solum ut noscant Dominum, rerumque potentem,
Quacunque terras ambit axis ignifer.

PSAL. LXXXIV.

*Psaltes a sacris coetibus exsulans desiderium suum expo-
ponit: piorum in Ecclesi*m* conversantium felicitatem
explicat: Deumque precatur ut misericordia utatus ad
reducendum se, atque in gratia confirmandum.*

1, 2 ASCLEP., 3 PHEREC., 4 GLYCOMIUS, UT IN PS. IX,

1 O REX armipotens, qui creperos tuo.

Bellorum arbitrio dividis exitus,

Ergo limina templi

Laetus conspiciam tui?

2 Hic cor laetitia palpitat, hic bonis

Languet mens nimiis ebria, gestiunt

Artus, atria vivi

Visuri proprius Dei.

3 Hic passer latebras invenit, hic locat

Nidum veris avis nuntia. O atria

Regis bellipotentis,

Ut vos adspiciam libens!

4 Felix qui domui perpetuo tuae

5 Haerens te celebrat: qui penitus suam

In te spem posuerunt,

Felices ter et amplius.

6 Felices studio qui properant pio

Templo sacra tuo ferre; per arides

Velles sentias amoeni

De nivis liquidis bihast.

Nec deerit pluviae quae repletat eavas

7 Fossas agmen aquae, dum properat premens

Turman tanta, parentum

Ritu caedere victimas.

8 O Rex armipotens, da placidum tuo

Te Regi, capitis cui decus inelytum

Indulati; bonus aurea

Ne duram abnue supplici.

9 Tu noster clypeus, rebus in asperis
 10 Spes et praesidium: juxta adytum tuum
 Unius mora lucis

Pro mille est mihi seculis.

Sim custos potius liminis in tuo
 Templo, sancte parens, quam Selyma procul
 Degam inter sceleratos
 Multis clarus honoribus.

11 Tu sol, tu clypeus, tu Dominus: tuis
 Tu das conspicuâ fulgere gloriâ;
 Nec puro scelerum unquam
 Claudis manificam manum.

12 O Rex armipotens, quem penes exitus
 Bellorum, et positis ensibus otia:
 O bis terque beatos
 Qui te spe solidâ colunt!

PSAL. LXXXV.

Psaltes, ab exemplo praecedentis liberationis cum Deo expostulans, Deum orat pro liberatione Ecclesiae: hinc seipsum ad verbum Dei audiendum revocans, pios consolatur, cum proximae liberationis spe, tum alterius aeternae per adventum Christi ad Ecclesiam pertinens.

HEXAMETER, UT IN PS. I.

1 Non semper tumidis fervent vexata procellis
 Aequora, nec gelidâ riget horrida terra pruinâ:
 Inque vicem ponunt venti, mare sternitur, aura
 Mitior in florem terpentes evocat herbas.
 Nec semper, Deus, avertis moerentibus aurem
 Durus, et indulgens irae; quondamque favore
 Sponte tuum amplexus populum es: vincisque solutis
 Servitii, patrias duce te remeavit ad aras.

2, 3 Oblitus scelerum et violati foederis, iram
 Lenisti, et patriâ texisti crimina curâ.

4 Et nos ergo, parens, nostrae et spes una salutis;
 Respice placatus facilisque; animusque benignum

5 Accipe: perpetuae neve implacabilis irae
 Saeviat in seros etiam vindicta nepotes.

6 Respice nos melior tantum: quodcunque miselle
 Spirat adhuc animae, te respiciente, vigorem
 Accipiet; populoque tuo, jam nube repulsa
 Tristitiae, laetos hilarabunt gaudia vultus.

7 Alme parens, bonitate tua complectere fessos
 Sperataeque diu jam fructum ostendere salutis.

8 Jamdudum exspecto Dominus dum lacta futuri
 Signa det, arcano pulsans praecordia motu.
 Et dabit haud dubiè, posita placabilis ira,
 Signa secunda; piis dabit omnia prospera, leges
 Qui patrias et sacra colebit, errore relicto.

9 Ecce salus, ecce incolta bona copia terras
 Incolet, et laeti renovatrix gloria seculi.

10 En bonitas, en alma fides fetet obvia gressus;

11 Terra fidem, coelo terras Astraeae relicto

12 Sancta colet: comes Astraeae bona copia coelo
 Appluet, et laetos decorabit frugibus agros.

13 Et quacunque feret Dominus vestigia, gressus
 Ante ferent jus fasque suos: lis, visque dolusque
 Deseret afflictas per tot jam secula terras.

PSALMUS LXXXVI.

David afflictus Deum invocat, et imbecillitatem suam, foedus cum Deo, atque fidem in eum proficitur: salutem ab eo petit, propter naturam, gratiam et gloriam ejus: hinc de inimicis conquestus, nequirit aliquam significationem boni, et consolationem a malo.

DIMETER IAMBICUS, VIDE PS. III.

1 Da mitis aurem supplici;
 Deus: saluti consule
 Ope destituti et pauperis,
 Nec semper irae vindicis.

2 Servum tuum serva, Deus,
 Cui spes salutis unica es!

3 Serva invocantem jugiter
 A solis ortu ad vesperum.

4 Depelle mentis nubila
 Pendentia a te seruuli.

5 Blandae parens clementiae,
Promptus vocanti parcere;

6 Intentus audi supplicem :

7 Nam te vocamus arduis
In rebus, invocantibus

8 Opem benignus quod feras.

9 Nullus deorum par tibi :
Nullus secundus ; exserit
Nullus suam potentiam
Tam splendidis miraculis.

9 Rerum creator, ultimis
Ab orbis oris affluent,
Flexoque gentes poplite
Te prosequentur laudibus.

10 Solus nec aevi termino
Inclusus aut potentiae,
Deus deorum, gentibus
Miranda cunctis perpetras.

11 Legum tuarum semitam
Fac ingredi me : pectoris
Compone fluctus turbidos,
Tranquilla mens ut te colat :

12 Ut spiritus contagio
Emancipatus corporis,
Tuam celebret gloriam,
Dum vita voxque suppetet.

13 Vivo tua clementia,
De fauore mortis erutus,

14 Quam virium fiducia
Saeviret hostis insolens.

15 Secura quam vis numinis
Mihi imminaret, tu, Deus,
Es lenis et placabilis,
Et pacta fidus reddere.

16 Mitis bonusque respice
Qui pendet ex te servulum :
Opem fer, et vernaculum
Tuum periclis exime.

17 In me favorem sentiant
Hostes tuum : ora decolor

Mutet pudor, quum viderint
Mihi te salutis vindicem.

PSAL. LXXXVII.

*Psalmus Ecclesiae Dei laudes praedicat a praesentia et
beneficiis Dei erga illam, futuraque gentium voca-
tione.*

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

1, 2 **A**BRAMIDARUM ceteras urbes supra
Dominus Sionis diligit
Portas; Sionis, imminet quae montium
Fundata sanctis collibus.

3 O praedicanda posteris seclis Sion,
Beata mater urbium!

4 Tecumne Babylon se audeat componere?
Tecumne Memphis insolens?
Ventura Babylon sub jugum Dei, Deo
Flexura Memphis poplitem.

5 Praeclara quamvis et Palaestina et Tyros
Jactet virorum robora;

5 Nihil ad Sionem fortibus foetam viris,
Favore tutam numinis.

6 Censore Domino humana gens quum nomina
Ad profitenda confluet,
Quis non Sionis se feret civem? inseri
Quis non colonus ambiet?

7 Tum vox Sionem carminum, tum vox lyrae
Canent Sionem et tibiae:
Et nostra si quid audiendum vox sonet,
Laudem Sionis vox canet;
Et si quid animus voce dignum excogitet,
Animus Sioni serviet.

PSAL. LXXXVIII.

*Psaltes formam dat cuique fidi Deum accedendi in pri
vatis malis: Itaque expanens inala et mortem suan
praesentissimam, expostubat cum Deo: propter gla
riam ejus in vita servari petit: et propter malorum
gravitatem urget sibi liberationem dari.*

1 HEXAMETER, 2 PENTAMETER.

1. - u v i - - i - u v i - - i - u v i - - ii vide Pa. I.
2. - u v i - - i - i - u v i - u . u i - ii vide Pa. XXXVI.

1 **L**UCE voco te, nocte voco te, sola salutis
Spes, columen, vitae praesidiumque meae.
2 **A**lme parens, facilem ne vultum averte precanti,
Neve humiles durâ respue mente preces.
3 **M**ens habetata malis torpet, confecta dolore
Funereas spectat languida vita faces.
4 **M**embra vigor liquit, mors unguibus imminet atris
De tumulo tantum jam mihi cura meo est.
5 **C**orpora non aliter pallent sub mole sepulchri,
Vulnere quae subito mors inopina tulit:
Perpetuis quae sub tenebris oblitia condunt
Alta, salutiferam te retrahente manum.
6 **C**arcere ceu clausum, et caecâ sub nocte sepultum,
Me prope lethaeae gurgite mergis aquae.
7 **U**isque premis, stratumque urges, supraqae jacentem
Accumulas irae flumina cuncta tuae.
8 **M**e veluti scopulam fugiunt horrentque sodales,
Quos portum afflictæ spes erat esse rati.
Affixusque tero jaceo, ceu compede vinctus:
9 **L**anguida cesserunt lumina victa malis.
Interea lassas tendens ad sidera palmas,
Te, veniente die, te fugiente voco.
10 **S**cilicet exspectas ut acerbâ morte perempto
Ostentes vires me revocando tuas?
An rediviva tuas in laudes ora resolvent
Quos gelido tellus claudit avara sinu?
11 **A**n tua sub tumuli bonitas cantabitur antro?
Vulgabuntve tuam muta sepulchra fidem?

12 Justitiamne tuam tacitura silentia pudent?
An referent vires nox tenebraeque tuas?

13 Ast ego, sancte parens, supplex tua numina clamo:
Neo precibus vacua est hora locusve meis.

14 Sancte parens, animae auxilium cur subtrahis aegrae?
Cur surdâ miseras respuis aure preces?

15 Me dolor et primis labor anxius urit ab annis;
Me trepidi exanimant corde miteante metus.

16 Me furor exagitat tuus, opprimit undique terror;

17 Agmen ut hibernae, quod sata mergit, aquae.

18 Aeger, inops, caris jaceo desertos amicis;
Nec noti aerumnis ingemuere meis.

PSAL. LXXXIX.

Psalmus benignitatem et fidem Dei cum in rebus omnibus creatis, tum in Ecclesiâ testificatam celebrat: dignitatem Ecclesiae, quae est regnum Dei, et promissiones regno toti ac regi factas commemorat; hinc adversitates, quae Ecclesia perferebat proponens, cum Deo expostulat, liberationem et instaurationem petit, ac Deo benedit.

HEXAMETER, UT IN PS. I.

1 Tu mihi carmen eris, rerum pater optime, semper;
Notaque erit populis bonitas, me vate, futuris,
Pollicitique immota fides, dum sidera mundo

2, 3, 4 Volventur tacito : citius quoque sidera credam
In chaos antiquum lapso se condere mundo,
Irrita quam sacri credam forse foedera pacti,
His concepta tuo quondam cum Davide verbis :
Dum mare, dum tellus staret, dum sidera coeli,
Davidici generis mansuram in secula prelem,
Et stabilem regni ventura in tempora sedem.

5 Te, pater, aetherei coetus, te jure piorum
Secla hominum celebrant, patrantem ingentia mundo
Mirante, et stabilis jus inviolabile pacti

6 Servantem. Quem terra tibi, quem conferet aether,

7 Magne parens? quem siderei tremit omnis Olympi
Coetus, et attoniti submissa mente tyranni.

8 Armerum belisque potens, quemque moveris,

Alma fides clarà circum te luce refulget.

9 Tu maris irati furias compescis, et undae
Dejicis insanae tumides ad sidera fluctus.

10 Tu Pharon elatam lethali vulnere sternis,
Et quicunque tuis miserum caput objicit armis.

11 Tu terrae coelique opifex: quaecunque capaci
Complexu facies mundi revolubilis ambit,

12 Auctorem agnoscent: Aquilo tibi servit et Auster;
Thabor et occiduum qui condit vertice solem,
Quique rubet radiis Hermon tepefactus Eois,

13 Laetitiâ exsultant: validae tu robore dextrae
Clara per immensum spargis miracula mundum.

14 Ante tuum solium tibi justum appetet et aequum:
Ante oculos adstat bonitas, et nescia flecti

15 Promissi sincera fides. O terque quaterque
Felices, quos festarum clangore tubarum
Ad tua sacra vocas; quos sacri lumine vultus

16 Illustras, hilaresque tui sub nominis umbrâ

17 Custodis: bonitate tuâ super aethera vectis

18 Das vires, decus, imperium; das impia contra
Agmina, ceu clypeum, per dura pericula Regem.

19 Tu tibi dilectum secreto numine vatem
Implêsti, ut seclis daret haec responsa futuris:

20 Ipse mihi legi media de plebe, meoque
Imposui Regem solio, qui protegat armis
Isacidas, populoque meo qui jura ministret;
Davidis et sacro perfudi tempora olivo.

21 Huic animum viresque dabo, praesensque tuebor

22 Perpetuò; ne fraude scelus, ne robur aperte

23 Exitium ferat; ipse hostes, ipse impia sternet

24 Agmina: nulla meam vertet sententia mentem.
Auxiliumque feram bonus, et super aetheris axem
Nominis auspicio nostri se gloria tollet.

25 Jura dabit terris rapido quas gurgite claudit
Hinc mare Sidonio foecundum murice, et illinc

26 Palmifer Euphrates. Supplex me in vota vocabit
Ille patrem: Deus ille meus tu, dicet, et unum
Praesidium, una meae custodia certa salutis.

27 Hunc ego praecipuo contrâ dignabor honore,
Supra aliosque dabo rerum moderamina reges,
Quicunque immensum populis dant jura per orbem.

28 Nec metus absistet favor illi in secla, nec illi
Jurata aeterni solventur foedera pacti.

29 Quin sobolem, et sobolis seros in cuncta nepotes
Secla dabo, et stabilis sceptrum immutabile regni,
Donec ab obscuris lucem soli dividet umbris.

30 Quod si posteritas mea foedera sancta profanet

31 Immemor, et legem spernat, jussamque recusat

32 Ire viam, domitos poenis duroque labore
Compescam; et plagis usque exercebo rebelles.

33 At neque destituam Regem bonitate perenni,

34 Foedera nec solvam, nec quod semel ore profudi,
Ulla immutabit venturi temporis aetas.

35 Quippe semel sancto firmavi foedere, jurans
Per me, Nulla dies initi cum Davide pacti

36 Immemorem arguerit: soboles, dum secula mundus
Volvet, ei patrii sceptri moderamen habebit.

37 Esto mihi sol testis ad haec, et conscientia luna,
Cum quibus aequaevum sceptrum Judaea tenebit.

38 At nunc, sancte parens, tumidam inflammatus ab ini

39 Projicis electum Regem; rata foedera pacti
Negligis, et capiti sacrum diadema revulsum
Sternis humi, et populis praebes calcare profanis.

40 Nuda patent hosti disiectis oppida muris;
Si qua manet, gelidam formidine concutis arcem.

41 Cunctis praeda sumus populis; rapiuntque feruntque
Vicini, insultantque malis, miserosque protervis

42 Vocibus illudunt. Hostis tu robore dextram
Interea firmas, perfundis pectora dulci

43 Laetitiā: ac gladios hebetas in vulnera nostros;
Nec recreas fractos duro in discrimine belli.

44 Jam decus et regni splendor, jam proxima coelo
Majestas versa in tenebras, soliique superbi

45 Gloria strata jacet: brevis immatura juventae
Stamina praecidis; miserae pars ultima vitae
In luctu, in squalore ignominiāque senescit.

46 Quem finem dabis aerumnis? nunquamne tuorum
Respicies clades vultu placatus amico?
An, ceu flamma furens, semper tua saeviet ira?

47 Ipse memor tecum reputa quam concita nostrae
Tempora praetererant vitae: frustra ergo crearis.

48 Humanī generis sobolem? ut brevis exigat aevi

Tempora, perpetuo curarum exercita, fluctu,
 Dum fractam luctu et morbis, seniove, sepulchri
 Clauserit obscuro mors illacrimabilis antro?

49 Heu bonitas ubi prisca? fides ubi pristina? ubi illa
 Foedera conceptis quondam cum Davide verbis

50 Facta tibi? Cerne opprobriis quibus impia servos
 Turba tuos premat insultans; quam multa silenti
 Clausa sinu maledicta feram, dum turba profana,

51 Dum circum innumerae gentes convicia fundunt,
 Nosque tui Christi verbis petulanter amaris

52 Adventum sperare jubent. At tu, bone rerum
 Conditor, aeterno verax celebraberis aeo.

PSAL. XC.

*Moses, gratiam Dei ex sempiterno ejus decreto in sanctos
 celebrans, exponit tum instabilitatem vitae humanae,
 tum miseriam Israëlitarum, quos Deus morti adjudicaverat; ideoque precatur Deum ut populum suum re-
 novet, et ducat in omni sanctimoniam, et gloriam suam
 in populi ductu et sanctificatione demonstret.*

1, 2, 3 SAPPHICUS, 4 ADONIUS, UT IN PS. V.

1 COELITUM rector bone, ab usque primis
 Seculis, mundi rudis et juvenâ,
 Qui laborantes ope sublevâsti
 Sempè amicos.

2 Antequam tellus nova parturiret
 Montium saltus, tegeretque montes
 Lucidus coeli decor, ante metas
 Lucis et umbrae:
 Tu manes idem, pater orbis, unus,
 Nec vices rerum patiens, nec aevi
 Termino clausus brevis; unus expers
 Finis et ortus.

3 At brevis nobis miseraeque vitae
 Fila paullatim tenuas, senecta
 Donec in putrem cinerem caducos
 Solverit artus.

4 Tempus annorum tibi mille, lucis

Instar hesternae, fluidique puncti,
Nulla decursus quod ubi recessit
Signa relinquit.

5 Nostra vanescit tenues in auras
Vita, per' siccas velut unda arenas,
Aut velut sensus per opaca ludens
Noctis imago.

6 Herba ceu verno saturata rore
Manè, mox languet medio sub aestu,
Mox humi comis jacet arefactis
Vespere sero.

7 Praeter et vitae mala tot fugacis,
Quae voluptates vitiant amaro,
Ira turbatis tua sémper instans.
Pectora vexat.

8 Quicquid erramus temere aut malignè,
Quae timor celat tenebris pudorve,
Tu vides, nec te latet inquieti
Pectoris aestus.

9 Dum tui poenas meritas furoris
Mens reformidat, prope cogitatu
Ocius vitae spatium citatis
Aufugit alis.

10 Septies denos spatiosa in annos
Vita procurrit; quibus est senecta
Firmior, ferme in decimum supersunt
Amplius annum.
Quid senectutis memorem labores?
Transvolat blandae breve ver juventae,
Inquies curis miserisque morbis,
Ocius Euro.

11 Deinde quis justae tolerabit irae
Impetum, si jam jubeas nocentes
Pro modo offensae numeroque justas
Pendere poenas?

12 Sic pater, sic ô, numerare fluxae
Nos doce vitae spatium, caducis
Mens ut a curis revocata, veri
Lumen honesti.

13 Cernat. O tandem placidus favensque
Desine irarum, propriusque servis

Semper assuetâ tibi lenitate
Consule fessis.

14 Fac tuae fructu bonitatis aucti,
Gaudio tandem satiemur; aegris
Liberi ut curis reliquos agamus
Suaviter annos.

15 Cedat et laetis fugiens vicissim
Luctus; exacto modus et labori
Par voluptatis subiens amarum
Mitiget aeyum.

16 Facta, majestas, opera, amplitudo
Nota sint servis tua, posterisque
Nota servorum, tua qui libenter
Jussa capessunt.

17 Fac tuae semper bonitatis ut nos
Splendor illustret, bone rex orbis:
Gratiae adspirans favor actiones
Prosperet omnes.

PSAL. XCI.

Psaltes, fiduciam suam in Deum statuens, piis in exemplum, hortatur eos ut certâ fiduciâ recumbant in Deo: defensionem praenunciat ab omni malo: ac Dei verbis omnia bona praesentia et futura pollicetur.

1, 2 ALC. MAJ., 8 ARCH., 4 ALC. MEN., UT IN PS. VII.

1, 2 Si protegendarum praesidio Dei
Credas salutem, rem, sobolem, domum,
Insana quum sors intonabit,
Si Domini fugias sub umbram;
Securus omnem fer violentiam
Sortisque mortisque, et tetricas minas
Contemne; securus tumultum
Despicias creperi duelli;

3 E fraude caecâ te Deus eximet,
Frangetque casses insidiantium;
Nec saeviens latè venenum
Lethiferae patiere pestis.

4 Expandet alas te super, et suis
Pennis sovebit rebus in asperis:

Certusque premissae salutis
Sub clypei latitabis umbrâ.

5, 6 Noctis per atrae caeca silentia
Non expavesces caeca pericula;
Non luce grassantem timebis
Perniciem, nec aperta bella:

7 Interque strages mille cadaverum,
Dextrâ, sinistrâ, mille cadaverum,
Periculorum exsors propinquam
Incolumis fugies ruinam.

8 Poenam luentes interea malo

9 Laetus videbis: praesidio Dei
Securus armorum et tumultus,
Ceu validis tegerê muris.

10 Nec te, nec aedes vis propria tuas,

11 Aut damna tangent: nam Deus Angelos
Custodiae tuae salutis

Praeficiet, vigilesque ad omnes

Motus, viarum qui reserent moras:

12 Qui per salebras te manibus ferant,
Ne saucietur pes recussus

Objicibus scopulorum acutis.

13 Securus atras inter et aspides
Deges, ferarum et pignora tigridum:
Tutusque calcabis dracones,
Et Libycae catulos leaenas.

14 Observat, inquit, me Deus, unice et
Honore nomen prosequitur meum;
Laboriosis hunc vicissim
Incolumem eripiam periclis.

15 Praesens vocanti subsidium feram,
Et imminenti rebus in asperis
Fato eximam; exemptoque honorum
Eximum decus arrogabo.

16 Faxo virenti robore transigat
Serae senectae tempora suaviter:
Meosque monstrabo beare
Quâ soleam natiōne amicos.

PSAL. XCII.

Ecclesia, Deum laudans, opera ejus admiratur, subitos improborum casus, et suam salutem honoremque a Deo acceptum narrat: hinc aeternam fidelium felicitatem praedicat ad Deum laudandum.

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

- 1 **T**e praedicare, laudibus te prosequi,
Rex alme cœlitum, decet.
- 2 **S**eu sol Eoâ luce terras purpuret,
Seu nox tenebris obruat,
Lux praedicantem me tuam clementiam,
Nox audiet constantiam :
- 3 **N**ec voce tantum, sed canorâ barbito,
Sed cymbalo, sed nablio.
- 4 **O**perum tuorum tacita cogitatio
Animum jacentem exsuscitat.
Quum facta reproto, gestiunt praecordia
Perfusa dulci gaudio.
- 5 **O** opera ! facta ô magna verè ! ô sub cavâ
Consilia nube condita !
- 6 **C**onsilia caecis mentibus mortalium.
- 7 **I**gnota ! qui non cogitant
Florere pravos instar herbae, quam foveat
Sol lenis, humor educat ;
Mox instar herbae frigorum afflatus levi
Marcentis evanescere.
- 8 **T**u semper idem permanes, nec sentiens
Rerum vices, nec temperum.
- 9 **S**celeris amicos ac tuos hostes premet
Ruina inevitabilis :
- 10 **A**t me fovebis patriâ indulgentiâ,
Crudo vigentem robore ;
Et rore mitis balsami vultum imbuës,
Roseo juventae lumine.
- 11 **O**culis malignis qui tuentur me hostium
Pascam ruinis lumina ;
Et impiorum, qui creant molestiam
Mihi, laetus excidium audiam.

2 **C**eu palma, justus germinabit interim,
   Aut cedrus in Libani jugo,
   Quam non procellae, non calor, non frigora
     Honore nudant frondium.

13 **Q**uae planta firmis haeserit radicibus
   In aede Domini aut atriis,
   Se flore amoeno frondibusque vestiet :
     Fluxique lapsu temporis

14 **A**egrae senectae damna nulla sentiet,
   Onerata largis fructibus :

15 **U**t nota cunctis genibus sit aequitas
   Dominii potentis ; qui mea
   Arx est salutis una, qui nunquam malae
     Affinis est injuriae.

PSAL. XCIII.

Psalmus amplitudinem et potentiam regni Christi celebret, ab universalis rerum creatarum, et singulari aeternaque Ecclesiae administratione.

1 **J**AM Dominus rerum imperium suscepit, amictus
   Decore multo et dignitate : robore
   Jam sese accinxit Dominus, qui moenia mundi
     Firmavit ulla non movenda seculo.

2 **C**ujus ab aeterno solium est immobile regni,
   Ut ipse, nullas temporum metuens vices.

3 **F**lumina praecipites volvant cum murmure fluctus,
   Et aequor undis aestuet minacibus ;

4 **C**ompescit Dominus gravidis turgentia nimbis
   Flumina, minacis sternit undas aequoris.

5 **S**tat fixum, et cunctis manet invariabile seclis,
   Quodcumque Dominus ore sancto protulit :
   Quaeque aedem exornant Domini sacra mystica, nulla
     Oblivionis damna serae sentient.

PSAL. XCIV.

David cum suis a perfido Saulis comitatu veratus. Deum orat, ut improbos ulciscatur, eorum improbitatem, maleficia et blasphemias narrat, improbos dementiae nomine objurgat: bonos ab eventu, quem Deus utrisque largitur est, a promissionibus ejus, et a suo exemplo consolatur.

TRIMETER IAMBICUS, VIDE PS. II.

- 1 **O** FRAUDIS ultor, sceleris ô vindex Deus,
Ostende numen impios contra tuum.
- 2 **O** juste judex orbis, expurgiscere,
Meritisque poenis reprime arrogantiam.
- 3 Quousque tandem, rector orbis optime,
Sese superbè jactitabunt impii?
- 4 Devota sceleri factio in scelere suo
Plaudit, sibique fabulis stultis placet:
- 5 Tuumque populum pedibus interim premunt,
Tuam protervè hereditatem proterunt:
- 6 Viduam trucidant advenamque, et omnibus
Parente cassos obtruunt molestiis:
- 7 Secumque mussant, Haec Deus non adspicit,
Nec fanda prorsus et nefanda intelligit.
- 8 Gens ergo bruta, penitus ignorantia
Obsessa pectus somnolentum, discute
- 9 Animi veternum, et cogita tecum, Deus
Qui fecit aurem, surdus est? qui luminum
- 10 Formavit orbes, ipse nil videt? vagas
Sine lege gentes recta qui sequi docet,
Non is suorum puniet scelera, quibus
Oracula legum sacrosancta credidit?
- 11 Arcana nostri pectoris novit Deus,
Consilia vana, spes inanes, turbidos
- 12 Aestus. Beatus ille demum, quem parent
Erudit amore patrio, legis suae
- 13 Cui scita monstrat: rebus in duris aget
Securus aevum, dum paratur impio
Nassa, in lacunam incogitantem quae trahat.
- 14 Hereditatem nec Dominus unquam suam

15 Ope destitutam negliget, nec impiis
 Praedae relinquet; sed tribunal judicum
 Ad aequitatis diriget normam suae:
 Vitamque ad illam dirigent boni suam.

16 Contra scelestos quis mihi auxilium feret?
 Mecum impiorum quis premet superbiam?

17 Nam jam sepulchri frigidus sub frigido
 Cumulo jacerem, nisi Dominus opem mihi

18 Praesens tulisset, et suâ clementiâ
 Firmasset animum, et jam vacillantem gradum

19 Fulsisset, et mē penè submersum malis
 Solatus esset, anxiaeque nubibus
 Curae remotis reddidisset gaudium.

20 Mecum loquebar, Quid scelestis cum Deo
 Commune? scelera legis umbrâ qui sua

21 Tegunt, bonorum fraudulenta qui in caput
 Consilia coëunt, factione innoxium
 Premunt, iniquisque obruunt sententiis.

22 At rector orbis me tuebitur, meae
 Custos salutis, arx meae fiduciae,

23 Pro scelere pravis digna reddet praemia:
 Suis et ipsos artibus pessundabit
 Rerum creator Dominus, ac noster Deus.

PSAL. XCV.

*David Ecclesiam ad cultum et obsequium Dei hortatur,
 a foedere inito cum Deo, et majorum exemplis.*

1 HEXAMETER, 2 TRIMETER IAMB., UT IN PS. II.

1 **E**IA alacres cuncti Domini celebremus honores:
 Salute partâ Domino agamus gratias.

2 Eia alacres rapiamus iter, mora segnis abesto:
 Dominum canorâ personemus barbito.

3 Magnus enim Dominus Deus est: Rex magnus, et orbis
 Longè universis est deis potentior.

4 Ille manu fulsit vastae penetralia terrae,
 Et nube cincta montium fastigia.

5 Ille vagum fecitque, et factum temperat aequor,
 Terramque salsis innatantem fluctibus.

6 *Eia igitur genibus flexis manibusque supinis,
Dominoque nostro supplicemus et patri.*

7 *Noster enim Deus est, nos grēx illius ; ab uno
Pendemus illo, spiritumque ducimus :
Si modō non lentam verbis damus illius aurem,
Nec respuamus monita pertinaciter :*

8 *Nec, velut ad Meribam, me rixis, inquit, acerbis
Et arroganti provocetis murinure ;
Aut, Arabum veluti quondam per inhospita saxa,
Vires rebelli voce tentetis meas.*

9 *Quum proavi vestri me exploravere, meamque
Didicere factis plurimis potentiam.*

10 *Illa quater denis mihi natio restitit annis :
Dixique semper interim, Haec gens desipit,
Et mea securas transmittit dicta per aures.*

11 *Irā ergo justā in pertinaces concitus
Juravi, Terrae gens haec ingrata beatae
Promissa amicis commoda haud carpet meis.*

PSAL. XCVI.

*Psaltes Ecclesiam gentium cum Judaeis hortatur ad lau-
dationem Dei, tum creationis et administrationis no-
mine, tum regni sempiterni, in cuius possessionem mis-
sus est adventu suo filius per voluntatem patris.*

DIMETER IAMBICUS, VIDE PS. III.

1 **N**on usitato pangite
Orbis parentem carmine,
Orbis coloni, incognitis
Ab usque terrae finibus.

2 **C**antate Dominum, laudibus
Nomen beatum tollite,
Et mente gratā agnoscite
Vestrae salutis vindicem.

3 **S**ol quā recurrit, audiant
Gentes Dei potentiam,
Stuporque dulci gaudio
Perfusa oberret pectora.

4 Namque unus est verè Deus,
Cunctisque major laudibus,
Et diis timendus ceteris,
Quos horret error crédulus.

5 Vesana gentes ceterae
Pro diis colunt ludibria :
Dominus potenti dexterâ
Coelum solumque condidit.

6 Apparet illi dignitas,
Auctoritas, potentia ;
Eiusque templa siderum
Fulgere lucent gloriae.

7 Tribuite Domino gentium
Terras colentum secula,
Tribuite Regi coelum,
Et robur et potentiam.

8 Tribuite magnitudinem
Tanto decoram munini :
Augusta templi ad atria
Adferte prompti munera.

9 Adeste, pompam adducite,
Et supplices procumbite :
Omnesque rerum termini
Deum tremant et diligent.

10 Narrate cunctis gentibus
Regnare Dominum, qui ligat
Orbem catenâ immobili, et
Aequis gubernat legibus.

11 Laetetur aether, gestiat
Tellus, fretam prae gaudio
Exsultet, et quicquid fretâ
Salsas lacunas incolit.

12 Canapi virescant avii,
Se culta fruge vestiant ;
Arrideantque floribus
Silvae, et graventur fractibus.

13 Natura rerum gestiens,
Cunetos per artus sentiat
Dei sui praesentiam,
Et prompta jussis patet.

Jus namque veniet dicere,
 A vi suos ut asserat,
 Mundumque justis legibus
 Et veritate temperet.

PSAL. XCVII.

David, praedicens regnum Christi magnificum fore, ever-
 sionem idolatriæ, et superstitionum faci-
 tiam et bonum fidelium obsequium Deo sponnit, quos
 ideo ad obsequium et laudem Dei prærogat.

I HEXAMETER, 2 TETRAMETER IAMB., UT IN PS. II.

1 IPSE sui Dominus regni moderatur habendas:
 Laetare tellus continens, et insulæ
 Quas vagus Oceanus refugis complectitur undis,
 Cuiuscunque coeli subjactis cardini.

2 Hung circum ambiferae, aethis praesentis tuncius,
 Pallensque multâ fusca nox caligine.
 Apparet fatidæ juxta, firmantque tribunal,
 Severitasque dura, mitisque aequitas.

3 Ante volant saevum rutilantes fulminis ignes,
 Hostesque flammis obruant sequacibus.

4 Fulguribusque micat latè flagrantibus aether:
 Attonita tellus intremiscit: montium

5 Saxa fluunt, rapido ceu' tera liquecit ab igne,
 A semipiterni pavida vultu numinis.
 Terra sui a vultu Domini tremefacta liquecit.

6 Et aequitatem templa coeli praedicant.
 Et quicunque habitant terras ubicunque repotor,
 Novere numen et Dei praesentiam.

7 Illis ora pudor turpis confundat, inanæ
 Quicunque mentis stipites pro diis colant:
 Dumque sacris placant picti ludibria truncis
 Se gloriantur impio in scelete pios.
 Quicquid ubique Dei sub nomine credulæ error
 Honorat, unum adoret, unum diligat.

8 Laeta Sion tenebras errorum cernet abuctas:
 Judaea dulci delibuta gaudio.
 Sacrilega adspiciet vani sacraria ritus
 Eversa, poenas lueræ meritas impios.

9 Nam procul astriferi trans ignea moenia mundi
Tu frena rerum justus arbiter tenes.
Teque deos infra longè premis altior omnes,
Tuique obumbras numinis fastigio,
10 Ergo Deum quicunque pio complectere amore,
A scelere mentem contine puram et manum.
Nam Domino cordi est pietas, vitamque bonorum
Avi saeculæ sapiae tyranndis:
11 Et lacrima offundit lumen cultoribus aequi,
Et pura zeloris corda recreat gaudio.
12 Vos quibus est cordi reverentia juris et aequi,
Gaudete, Domini spe fayoris ac opis,
Securi; gratoque Deum super aethera cantu
Sanctumque nomen ejus usque tollite.

PSAL. XCVIII.

*Psaltes Judaeos, gentes, et res omnes creatur horatatur,
ut gratulorur Christo de iustis triumphanti.*

DIMETER IAMBICUS, VIDE PS. III.

1 **N**on usitato carmine
Rerum parentem pangite,
Virtute qui victoriam
Non usitata rettulit.
Suâ ipse solus dexterâ,
Externae opis nil indigis,
Nos liberando, posteris
Miranda gessit seculis.
2 **S**ensere gentes impiae,
Bello Dei potentiam;
Poenas luendo, judicem
Sensere justum et vindicem.
3 **P**romissa solvit optimâ
Fide Isaci nepotibus,
Partae salutis testibus
Totius orbis incolis.
4 **H**uic ergo laeti psallite
Totius orbis incolae;
Hunc ferte in astra laudibus,
Laetis tubae et clangoribus.

5 *Laudesque deum ducere ducere ducere ducere ducere ducere* 3
Nervisque eam eam
 6 *Lenisque silensque silensque silensque silensque silensque* 12
Adasit sonora buccina buccina buccina buccina buccina
 7 *Testesque quiescentesque* 12
Et quicquid sequitur sequitur sequitur sequitur sequitur sequitur
Orbisque testes gaudet gaudet gaudet gaudet gaudet gaudet
Et quicquid orbis videt videt videt videt videt videt
 8 *Exultet unda fluminis* 12
Leni susurrans susurrans susurrans susurrans susurrans susurrans
Monteque lassi pipilans pipilans pipilans pipilans pipilans
Deum venire gaudet gaudet gaudet gaudet gaudet gaudet
 9 *En ipse Dominus salvator redimitor redimitor redimitor* 8
Cunctis ut ostendit ostendit ostendit ostendit ostendit ostendit
Det aqua justus praemissus
Et facta plectat impia

PSAL. XCIX.

Psalmus potentiam, justitiam, et gratiam Christi regis nostri in omnes gentes praedicat, eamque constantem fore ab exemplo majorum dicit. ideoque omnes hotatur ad colendum et praedileendum regem.

1, 2, 3 ASCLEPIADEUS, 4 GLYCONIUS, UT IN PS. XXIII.

1 *JAM regnum Dominus, spiritum plus*
Qui dat iura chorus, suscipit : impia.
Horror terrificet pectora gentibus,
Tellurem quatiat tremor.
 2 *Nec tantum Solymae viu Dominitus sed*
Fecit conspicuam numinis, et suae
Majestatis opes cernere finibus
Terrarum dedit uitmis.
 3 *Ergo te meritis tollat honoribus,*
Augustum celebret gens dominum tuum
 4 *Nomen, qui salubri temperie modum*
Scepbris constitutas tuas.
Selectae soboli qui populi tui
Jus nullis dederis mobile seculis,
Frēnas justitiae qui moderamine
Aequali genus Isaci.

5 Sublimem Dominum laudibus ostendimus. I
 Solus qui liquido regnat in aethere: et supremus
 Ferte, et sancta pedum, sanctus enim Deus. I
 Est noster, veneramini eum ergo: tu. A

6 Huic Moses et Aegypti filii auctoritate
 Docti legitimis tingeri victimis per manus tuas.
 Aras, consilium quum petantur, data
 Saepe oracula petentibus. A

7 De pilâ tereti nubis cingulante auctoritate
 Responsa ambiguis sollicitantur, et in dubio.
 Legum quodd monitus pectora feedere. C
 Servant stabili fide. C

8 Aurem supplicibus perficiuntur dehinc. C
 O rerum genitor, maxime et optimus,
 Indulgensque bonis, et nescientia simul
 Vindex, durus in impiorum. C

9 Sublimem Dominum tollite laudibus,
 Solus qui liquido regnat in aethere: et
 Montem quo colitur, sanctus enim Deus
 Est noster, veneramini.

PSAL. C.

*Psalmus Ecclesiam ad laudes Dei hortatur propter gra-
 tuitam electionem, vocationem, et beneficentiam con-
 stantem ipsis.*

1° DIM. TROCHAICUS CATAL., 2° DIM. IAMBICUS.

1. - u + - i - u - ii. vide Ps. LXVI.

u u + i

2. - u - i + - i + i - ii. vide Ps. III.

1 ORBIS omnes incolae
 A sole Eoo ad Hesperum
 2 Jubilate, et optimo
 Rerum parenti plaudite
 Mente laeta, et ritibus
 Servite puris numini
 Gestientes gaudiu
 Adite sancta limina
 3 Ille noster est Deus
 Noster parens et conditor:

Non enim sacerdotibus sacerdotibus levata auctoritate
Ipsi, sed illius auctoritate: sacerdotibus: sacerdotibus: sacerdotibus:

Qui levii de potestate. Cumque non sacerdotibus: sacerdotibus:
Alit creatos et regis. . . . .

4 Ad foras ergo: sacerdotibus: sacerdotibus: sacerdotibus:
Adite laeti, gratias: sacerdotibus: sacerdotibus: sacerdotibus:

Argite: sacerdotibus: sacerdotibus: sacerdotibus:
Benignitatem pangite: sacerdotibus: sacerdotibus: sacerdotibus:

Praedicate clementiam: sacerdotibus: sacerdotibus: sacerdotibus:
Numen beatum: sacerdotibus: sacerdotibus: sacerdotibus:

5 Nam benignitas dei, et misericordia eius: sacerdotibus: sacerdotibus:
Et in suos clementia, et misericordia eius: sacerdotibus: sacerdotibus:

Clausa nullo: sacerdotibus: sacerdotibus: sacerdotibus:
Et firma stat: pietatis fiducia: sacerdotibus: sacerdotibus: sacerdotibus:

Posterorum postea: sacerdotibus: sacerdotibus: sacerdotibus:
In sempiterna secula. . . . .

PSAL. CI.

David rex factus Deo spondet se prostratum sanctificationem suam, consilii, comitatus sui, totius regni et Ecclesiae.

1, 2, 3 SAPPHICUS; 4 ADONIUS, UT IN PS. V.

i Te salus rerum cado, qui precanti
Lenis irarum es, facilisque flecti,
Impiorum ideiē tētificus rebelles
Frangere fastus.

2 Huc meae vires vigilant, labores
Hue ferent omnes, opis in tune spes
Semper ut castis domus institutio
Culta nitescat
Si salutarem mihi tu serenes
Porrigis dextram, tibi corde puro
Serviam: fraudum scelerisque puro
Serviet aula.

3 Nec mihi exemplum statuam sequendum,
Litibus si quis miseros iniquis
Vexet, aut caussam tenuis obicit
Prodidit hosti.

4 Sponte qui pravia ostendit in theatro, omnia tua
Sit procul: saevi secleris spoliator eccl. hoc
Candidos nunquam mihi casseris: ob avel in.

Inter amicos. 31991.39.28.1.11A

5 Quisquis incusum iacerat aspergente, 31991.39.28.1.1A
Clam venenato jaculatus ictu, 31991.39.28.1.1A
Persequar, plectam, penitentes ab imo
Vultus, et cunctes velti amicos.

Stirpe reveram. 31991.39.28.1.1A

Nec meae mensae dapi bus fructus: 31991.39.28.1.1A
Mentis elatae tumor, amaganteque 31991.39.28.1.1A
Vultus, et cunctes velti amicos.

Lumine sparsens. 31991.39.28.1.1A

6 Veritas simplex quibus est amori, 31991.39.28.1.1A
Hos amo, amplector, video: liberatur 31991.39.28.1.1A
His mihi seros sociis senectus.

Impleat annos. 31991.39.28.1.1A

Integer vitae mihi sit minister:

7 Tecta non intret mea fradulentus:
Nemo mecum intra mea commoretur

Limba mea.

8 Insipios longe, mora nulla, testae
Finibus pellam: procul omne monstrum
Civitas sancta ut Domini teleget
Flagitiorum.

PSAL. CII.

Ecclesia in captivitate dix versata Deum, supplicat, suas
calamitates proponit: seipsum confirmat recordatione
naturae et promissionem Dei, quae in adventu Christi
et communi vocazione gentium complebuntur, itaque
Deum orat ut naturae, promissiones et gloriae suae
recordatus Ecclesiam conservet, signum petrum be-
nedicat.

1, 2, 3 ASCLEP. 31991.39.28.1.1A
GEYCON. 31991.39.28.1.1A
STUQ. 31991.39.28.1.1A

1 Exaudi, genitor sancte, meas preces,
Clamorisque sonum percipe rigor.

2 Neu vultum misero subtrah, claudo
Omni ex parte premeptibus.

Aures supplicis
Da votis facilem patet optime, si sit amans
Et presso celerem patet ergo decumpat, et amans
Et praecepsis opt. sublata. *Ex. 1*

3 Ceu fumi nebulae tempore atroculante, *Ex. 2*
Ut lentis cunctis terris ab signibus, *Ex. 3*
Paulatim tenuis sicut dolor, ardens et impetuus
Humorem obicit artibus. *Ex. 4*

4 Dum luctu crucis: de ipsa immensitate,
Ut secta e viridi gramine cespito
Arescunt nimiae terrido solo, certe
Exsecrum mibi subiit. *Ex. 5*

5 Crebro sic remeans spissus illis
Tendit, sic gemitus pectora conturbat
Moestus continuo, tabida latè cutis.
Jam vix haereat ossibus. *Ex. 6*

7 Ut saltus habitans cunctas avios,
Aut tectis latitans noctem dirutus,
Aut turtur videns, salve, inope, dies
Et noctes vigiles gemit. *Ex. 7*

8 Dum ceu ludibrium rideor improbis,
Irrisumque petunt fraude nefaria. *Ex. 8*

9 Nec panis cinere est gravior arido, et
Potum tempero fletibus. *Ex. 9*

10 Iстis ira malis me cumulat tua,
Qui me sustuleras ex humili loco,
Sublimi gravius rursus ut e gradu
Tractum praecepitem dares. *Ex. 10*

11 Ut sero in tenebris umbra crepusculo
Vanescit, celeris deproperant dies
In mortem: veluti sub medio die
Poenum, corpus intruit. *Ex. 11*

12 At te perpetua vocula stolidis
Nectentem, volvitur non fuga temporis
Carpit, nec memorem ac spinis obruit
Fantam portanias tui. *Ex. 12*

13 Tandem auge, palpe, tecta sionia
Jam lenis placide respice lumina;
Jam pleno redempta tempora circula,
Promissumque ferunt diem. *Ex. 13*

4 Jam servi lapides compliciti sunt
Disjectos facile, upsumusque pudore,
In cultique soli jura infestabimur
Vera mentis dicitur vicina. 4

15 Ut veritas populus aetate in venturia,
Ut nomen Domini in celebre omnia
Et numen, trifidam quid soliter solitus,
Formidabile regibus. 5

16 Versam reuertit quam Solymam, sive
Majestatis opes quae dabit adspici. 6

17 Lugentum misericordia querimonia
Flectet se, et precos supplices. 7

18 Scribentur tabulis iste fidibus,
Seris ut Domini nota nepotibus:
Sit laus, nec seculum preedita posteris
Nōrit gloria seculis. 8

19 De sanctis adytis aethereae domus,
Templi sepositis de penitentibus,
Coelestis Domum non pigiit soli
Curas respicere ad leves. 9

20 Nexorum ut gemitus audiat, et neca
Addictos tetrica compede liberet. 10

21 Laudes ut Solymae templa Deo sonent,
Et nomen recinat Sion. 11

22 In caetu celesti. Tum procul ultimus
Terrarum populi finibus excisi
Illuc sacra ferent, et Domino debent
Reges numeri supplices. 12

23 Quamvis in medio curvatio metu
Robur commisit, desierit manum;
Atque aevi spatis temporum habet
Contraxis brevioribus. 13

24 Clamabo tamen, O mihi Deus unico,
In vitae medio ne stadio brevem
Cursum siste rotas: quoniam tamen sed nō
Jam metu superest, nihil
Te nunquam, brevibus manu recordar. 14

25 Tu terrae stabilitate mole, velutribus
Tu ecclis prior ignis. 15

26 Illis interitū stant, sum tempora;
Tu nullo interitū tempore sentias.
Annorum series cetera deterit,

Ut vestis tēritus vefus;
Ut detrita novis pallia vestibus;
Permutat locuples; sic abit et reddit.
Et mutat facies imperio tuo

Mundi daedala machina.

27 At tu, qui fueras, semp̄t̄ es atque eris;
In te ipsoque habitas; nec varias vices.
Decurso patiens tempore, permanes

Metae secula nescia,

28 Sed servi soboles, et sobolis tuis
Servi posteritas per seriem, tuis
Tecum perpetua aemula seculis,
Aevi tempora transigent.

PSAL. CII.

David, seipsum ad benedicendum Deo excitans, recenset gratiam illius erga se, et Ecclesiam totam verbo, operibusque testatam, et erga res omnes c̄reatas, p̄t̄chis regno ejus demonstratam: ideoq̄s c̄reaturas omnes in coelo et terrā invitat, ut Deum secum laudent.

1, 2, 3 SAPPHICUS, 4 ADONIUS, UT. IX PL. X.

1 SIT parens rerōm mibi carmen: illum
Vox canat, sensus petat, et remotis.
Quisquis est fibris vigōr, et sacratum
Nomen honoret.

2 Mens Deo laudes eane, redde grates;
Mens Deo: nullis benefacta seclis.
Excidant, et quae tribuit benignā
Munera dextrā.

3 Qui scelus tollit maculosum, et aegros.

4 Sanat angores, animoque vires
Reddit, et vitae properante fato.

Prorogat annos.

5 Qui manu largā tibi plura donat,
Ore quam poscas, animo vel optes;

Servat ac in morem aquilae virentem
 Flore juventam.

6 Integer judex, scelerumque vindex.

7 Tradidit sancto sua Jura. Mois
 Isaci prolem docuit pia rum
 Dogmata legum.

8 Lenis et blandus, dare dona largus.

9 Tardus irasct: neque sempiternae.
 Saevit offensae membror, aut perennes.
 Ardet in iras.

10 Nec modus poenae numerusve nostris.

11 Aequus est culpis: bonitas redundat
 Latius terrae plaga quam remoto
 Distat Olymbo.

12 Tam procul nostri maculas removit
 Criminis, quam se procul a cubili
 Gaditano sol oriens Eois
 Exserit undis.

13 Qualis in natos placidi parentis
 Lenitas, talie Dossini benigni est,
 Quisquis illius pietate vera
 Nomen adorat.

14 Tu sinus mentis penitus reposos,
 Tu pater nosti penetrale cordis:
 Quippe nos terrae memor e rubenti
 Pulvere factos.

15, 16 Herba ceu, lactens pueri venustas.
 Prodit, occultoque adolescit aevo,
 Donec ut foenum cadat arefactum
 Falce senectae.

Instar aut floris Tyrio comantis
 Murice, ut vultu modice sereno
 Risit, afflatus tepidi repente
 Concidit austri.

17 Sed Dei aeterna bonitate in aevum
 Tutus aeternum remanet piorum
 Coetus, et longa serie propago
 Sera nepotum;

18 Si nec aeternas violabit icti
 Foederis leges, memoriique iussa

Mente servarit, referaque vitâ

Puriter actâ.

19 Ille flammantis asper alta coeli

Culmina immotum solium locavit,
Et suo nutu facile universum

Temperat orbem.

20 Angeli jussis Domini ministri,

Sub jugum jus est quibus et potestas
Cuncta cogendi, Domino Deoque
Pangite laudes.

21 Quique castrorum comites meratis

Sub ducis tanti imperio, audientes
Sedulò dictis, Domino Deoque
Pangite laudes.

22 Quaeque per vastos ubicunque fnes

Imperi pollens opifex creavit,
Plaudite, auctori Domino Deoque
Pangite laudes.

Mens Deo grates cane, redde grates

Mens Deo: hunc sensus petat, et remittat
Quisquis est fibris vigor, et beatum
Nomen honoret.

PSAL. CIV.

Psalmus seipsum ad Deum laudandum concitat, a rerum creatione, dispositione, administratione, et conservazione: hinc omnes secum ad Deum laudibus celebrandum hortatur, contrâque venientibus male precatur.

HEXAMETER, UT IN PS. I.

1 **T**e rerum, Deus alme, canam Dominumque patremque:

Magne parens, sanctâ quam majestate, verendus,
Aetheris aeternas, rector, moliria habens!

2 **T**e decor, auratis ambit te gloria pennis,
Et circumfusum vestit pro tegmine lumen.
Tu tibi pro velo nitidi tentoria coeli,

3 **E**t liquidas curvo suspendis fornice lymphas:
Et levibus ventorum alis per inania vectas,
Frenas ceu celeres volitantia nubila currus.

4 Apparent accinctae aurae flammaeque ministrae,
 5 Ut jussa accipient. Stat nullo mobilis aero
 Terra, super solidae nitens fundamina molis,
 6 Pollenti stabilita manu: terra obruta quondam
 Fluctibus, ut fuso super ardua culmina velo:
 7, 8 Sed simul increpuit tua vox, tonitruque tremendo
 Insonuere aurae, paullatim ascendere montes
 Cernere erat, sensimque cavae subsidere valles,
 Inque cavae valles trepidas decurrere lymphas.
 9 Neve iterum immisso tellus stagnaret ab unda,
 Limitibus compressa suis resonantia plangit
 Littora, praescriptas metuens transcendere metas.
 10 Tum liquidi fontes imis de collibus augent
 Flumina, per virides undas volventia campos:
 11 Unde sitim sedent pecudes, quae pinguis tundent
 Pascua, quique feris onager saxa invia silvis
 12 Incolit: hic levibus quae tranant aera petmis,
 Per virides passim ramos sua tecta volucres.
 Concelebrant, mulcentque vagis loca sola quarelis.
 13 Tu, pater, arios montes, camposque jacentes
 Nectare coelesti saturas, foecundaque ferum
 Semina vitales in luminis elicis oras.
 14 Unde pecus carpit viridis noxa pabula foepi:
 Unde oles humanos geniale assurgat in usus:
 15 Quaeque nevent fessa cerealia munera vires,
 Quaeque hilarent mentes jucundi pocula vini,
 Quique hilaret vultus succos viridantis olivi.
 16 Nec minus arboribus succi genitabilis humor
 Sufficitur: cedro Libanum frondente coronas,
 17 Alitibus nidos: abies tibi consita surgit,
 Nutrit ubi implumes peregrina cicopia foetus.
 18 Tu timidis montes damis; cava saxa dedisti,
 Tutus ut abstrusis habitaret echinos in artis.
 19 Tu lunae incertos vultus per tempora certa
 Circumagis: puroque accensum lumine solem
 • Ducis ad occiduas constanti tramite metas:
 20 Inde superfusis cuncta involventibus umbris,
 Per tacitas spargis nocturna silentia terras.
 21 Tum fera prorepit latebris, silvisque relictis
 Praedator vacuis errare leunculus arvis
 Audet, et e coelo mugitu pabula rauco

22 Te patrem exposcit: dein rursus, sole renato,
Abditur occultis praedatrix turba cavernis:

23 Inque vicem subeunt hominumque boumque labores,
Donec sera rubens accendat lumina vesper.

24 Sic, pater, in cunctos didis te providus usus.
Nec tantum tellus, genitor, tua munera sentit,

25 Tam variis foecunda bonis: sed et aequora ponti
Fluctibus immensas circumpleteantia terras,
Tam laxo spatiova sinu: tot millia gentis
Squamigerae tremulâ per stagna liquentia caudâ

26 Exsultant: tot monstra ingentia et horrida visu
Veliferas circum nant puppes: grandia cete
Effingunt molles vitreo sub marmore lusus.

27 Atque adeò quae terra arvis, quae fluctibus aequor
Educat, a te uno pendent, pater optime, teque
Quaeque suo proprium poscunt in tempore victimum.

28 Te magnam pandente manum, saturantur abunde

29 Omnia: te rursus vultum condente, fatiscunt.
Te tollente animam, subito exanimata, recurrent

30 In cinerem: inspirante animam te denuò, surgit
Illico foecundae sobolis generosa propago,
Et desolatas gens incolit aurea terras.

31 Sic eat, ô nullo regnet cum fine per aevum
Majestas divina: suumque in secula laetus

32 Servet opus Deus: ille Deus, quo territa tellus
Concutiente tremit, montes tangente vaporant,
Fumiferâ trepidum nebulâ testante pavorem.

33 Hunc ego, dum vivam, dum spiritus hos reget artus,

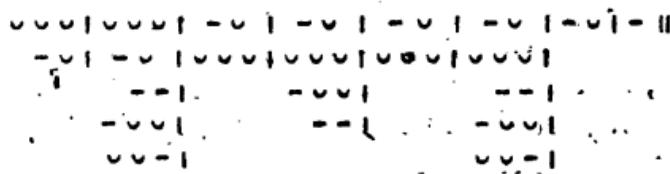
34 Usque colam: tantum ille meas facilisque bonusque
Accipiat voces: nempe illo oblector in uno.

35 At verò impietas planè extirpetur ab imâ
Radice, et scelerum stirps nulla repullulet: ac nos
Te rerum, Deus alme, patrem Dominumque canemus.

PSAL. CV.

David hortatur Ecclesiam ad Deum laudandum et collendum, a foedere ejus gratuitò, a mirificā administratione Dei ex foedere, cujus partes sunt tres; 1. De rebus mirificè gestis ante profectionem in Aegyptum. 2. De rebus in Aegypto gestis. 3. De rebus gestis post exitum ex Aegypto. Quae omnia accepta ferenda docet Dei promissioni, et agnoscenda sancto et fidelis obsequio.

TETRAMETER TROCHAICUS CATALECTUS.

- 1 **C**ANITE Dominum, et invoke nomen ejus: exteris
Facta gentibus per orbem praedicate illustria.
- 2 Ille sermo, carmen ille, et illius miracula:
- 3 Nomen ejus, numen ejus una nobis gloria.
Hunc amantum et hunc potentum palpitet cor gaudie.
- 4 Robur ejus, pignus ejus sacrosanctum roboris
Petite; vultum ejus beatum continenter quaerite.
- 5 Subeat animum quanta nostris edidit majoribus
Signa, quae portenta; legum scita quae reliquerit.
- 6 Vos Abrami, vos Jacobi posteri, servi Dei
Separati, sorte lecta natio, vos alloquor.
- 7 Ille rerum rector unus, orbis unus arbiter,
- 8 Pacta nostris firma servat facta cum majoribus;
Verba meminit: mille sancta in secla nectit foedera,
- 9 Icta primitus cum Abramo, deinde jurata Isaco:
- 10 Isaci sancta nato, lege non mutabili:
Posterisque sempiterno roborata vinculo;
- 11 Quum, Tibi Chanaaea, dixit, arva sorte dividam.
- 12 Turba numero parvo quamvis advena illic degeret,
Aucta nondum stirpe longis temporum decursibus:
- 13 Regna quanquam et nationes exsul errans verteret:
- 14 Hos tamen Dei benigna fovit indulgentia:
Vimque duram praepotenti dextrâ ab illis arcuit:

Et minis reges potentes tetricis compescuit ;
 15 Ne mihi, inquit, consecratus, ne mihi unctos tangite ;
 A meis, moneo, prophetis abstinetis injuriam.
 16 Quum famem voracem in orbem contumacem induceret,

Gentibusque alimenta latè noxiis subducere,
 17 Praeviam misit ministram Nili ad arva fertilis :
 Filium pulchrae Rachelis mangi turpis vendidit :
 18 Cargeris latuit tenebris, crusa vincitus compede ;
 19 Somnii donec soluti nota regi veritas,
 20 Crura ferro liberavit, solvit animum criminis :
 21 Et novè sortis benignae jam vicissitudine,
 Regiorum servulorum servus antè ignobilis,
 22 Frena rerum tractat unus : nuper e custodia
 Missus, aulae purpuratos nunc coercet vinculis :
 Et senum juvenis severae praesidet prudentiae.
 23 Isaci tandem propago culta linquens patria,
 Pinguis ad fluenta Nili castra fixit advena.
 24 Ac, Deo fovente, laetè stirpe sic refloruit,
 Viribus brevè ut praesaret inquilinus incolas.
 25 Tum Phari rectorsuperbae, mente versa, Abramidas
 Fraude molitus nefanda stirpitus revellere :
 26 Circulo donec voluto destinati temporis,
 Legifer cum fratre Moses missus est divinitus ;
 27 Ac Pharon Pharique regenti terruit miraculis.
 28 Ergo natura, imperantis non rebellis jussibus,
 Vestiit polum tenebris, et solum caligine
 Condidit, ceu nocte caecā sole jusso cedere.
 29 Unda decolor cruoris tabe rivos pelluit,
 Squameaque strage gentis inquinavit littora.
 30 Terra felix antè frugum, mox nunc praepostera,
 Turpibus foecunda ranis squalet ; ipsa regia
 Foeta ranis, ipsa regum foeta sunt cubilia.
 31 Fusa deinde nube densa musca Memphin occulit :
 Et pediculorum ubique foeda erant examina.
 32 Instar imbrium ruebat mista flamma grandini,
 33 Arbores nudans comantes fronde, flore, fructibus.
 34, 35 Quod reliquit atra grando, mox locusta perdidit
 Bruchus abstulit, locistas quod voraces fugerat.
 36 Tot malis subinde saevis icta Nili regia,
 Quum ferox non mitigaret contumaces spiritus,

Dira populum mox in ipsum versa poena saeviit.
 Prima pignorum repente per penates omnium
 Occidere: cuncta planctu, euncta fletu personant.

37 Rege tandem pertinace cladibus perterriti,
 Sancta Memphini gens reliquit, jam tyranus libera,
 Dives auro argenteisque barbarorum poculis:
 Nec tot inter millia ullum languor attentaverat.

38 Ergo Nili jam pavore liberata regia,
 Voce, vultu, plausibusque praeferebat gaudium.

39 At parens memor benignus gentis electae sibi,
 Per siticulosae arenae vastitatem imperviam
 Castra nubis texit umbrâ, luce: noctem luridam
 Ignium latè corusco temperavit lumine.

40 Arva, victum cum rogarent, texit imber alitum:
 Panis impluit per auras more densae grandinis.

41 Petra jussa fudit undas; deque rupis viscere.

42 Ante sicca solitudo flumen hausit. Scilicet
 Foederis parens benignus immemor nunquam sui,
 Quod sibi caro cum Abramo sempiternum fecerat.

43 Sic parentum stirps piorum, tuta ductu numinis,
 Arva liquit fraudulenta perfidi Pelusii:

44 Occupatis efferarum nationum sedibus,
 Tradidit Deus labores impiorum eis carpere:

45 Sanctiones ut tenerent sacrosancti foederis,
 Et piarum ad jussa legum facta cuncta fingerent.
 Laus, honor, decusque Regi sempiterno coelitum.

PSAL. CVI.

*Ecclesia confitetur homines ob tenuitatem suam impares
 esse Deo celebrando verbis et operibus; at contra pec-
 catis suis Dei gloriam convellere: et commemoratis
 majorum peccatis, quibus semper Deus pro foedere et
 misericordia condonavit, in salute confirmata benedicit
 Deo.*

TRIMETER IAMBICUS, VIDE PS. II.

1 LAUDATE Regem coelitum, Regem bonum,
 Suisque nullo non benignum tempore.

2 Quis facta verbis aequet? eloquentia
 Quis assequetur illius potentiam?

3 O ter beatos aequi amantes, et tuae
 Praescripta legis qui tueruntur jugiter?
 4 Memento nostri facilis et favens, tuum
 Prospicere populum quâ soles clementiâ:
 Et me revise lenis at salutifer;
 5 Ut separati tibi bonis populi fruar,
 Carpamque laetus quo fruuntur gaudio,
 Hereditatique eomes applaudam tuae:
 6 Scelesti proles cum scelestis patribus
 In te rebelles multa iniqua fecimus;
 Abominanda, dira perpetravimus.
 7 Nam nec tyranni Aegyptii ex ergastulo
 Nostri parentes liberi per te, tua
 Ostenta graviter ponderârunt, nec tuas
 Meminere gratis mentibus clementiae:
 Sed propter undas aequoris rubri, duces
 Adversus animis turba contumacibus
 8 Obmurmuravît. At parentes malis bonas
 Poenas remittis, ut tuam clementiam
 Agnoscat orbis, et tremat potentiam.
 9 Nam comminanti cessit unda fluctuum:
 Suspensa moles hinc et inde per sali
 Tranquilli arenas aridam dedit viam,
 Ceu solida campis figerent vestigia:
 10 Donee tyranno liberati et hostium
 Crudelitate, tuta tuta littora
 11 Tenuere: at hostes vorticoso gurgite
 Absorpsit unda, clavis ut nec nuntius
 12 Superasset. Illic tamen salutis compotes
 Fidemque verbia praebuerunt, et cantibus
 Cecinere festis naminis potentiam.
 13 Metu repulso, protinus lascivia
 Animos rebelles penitulit: nec amplius
 Meminere signa nec pericla pristina.
 14 Repente prava perciti libidine
 Arsere, verbia et Deum procacibus
 Irae impulerunt freua justae solvere:
 15 Ac flagitantes impie dedit cibos,
 Justisque peccatis impios coeteravit.
 16 Nec poena mentes nec benignitas feras
 Mollire potuit, quin procaciter ducess

17 Ducisque fratres petaret aenulatio,
 Et freta studiis semper ambitio media.
 17 Sed factiosas terra vasto condidit
 18 Sinu dehiscens, flammiquea gurgitis
 Torrens vorage deversavit impios.
 19 Nec noxiorum monita tot poenis modum
 Gens prava sceleri fecit. Herebi in jugo,
 Proh facinus! ante imaginem bovis Dei
 20 Imago sese stravit, et fronde saturi
 Simulacra tanti celuit instar numinis;
 21 Partae salutis nuper ingrata, innoxemor
 Miraculorum in umbibus Niloticis;
 22 Et fluctu eodem sospites se, subrutes
 Hostes superbos verticosis aestibus.
 23 Ergo scelestos ira justa perdere
 Ibat, furenti ni Deo carum caput
 Pro gente Moses obulisset, et prece
 24 Frenasset iras. Nec tamen turbae fuser
 Illic quievit, expeditum tamen dia
 Uber feracis spreuit agri: nec fidem
 Mosi docenti, pollicenti nec illos
 25 Habuit: tumulta castra compleua respexit
 26 Imperia: donec ille magnificus parent
 Delere promptus inter invia montium.
 27 Toties rebelles, extulit dextram, et genus
 Per nationes impias disperdere
 28 Jam destinarat. Ante sculpta numina
 Iterum protervi precidere, et mortuas
 Dis thura, lectaque immolant hostias.
 29 Deum sceleribus provocaverunt novis,
 Iramque rursum exasperarunt vindicem:
 30 Justa incitatus donec in Phineas
 Ferro scelestam puniit licetiam,
 Et saevientem dexteram compescuit
 31 Domini, sibique peperit aeternum deus,
 Quod nulla sileant posterorum secula.
 32 Nec contumaces supplicia tet spiritus
 Coercuerunt, Meribae ad undas quia Dei
 33 Rursus furorem accenderent: nec publico
 Moses furore liber, et ipsa incredulit
 Oratione veritatem patinis

34 In se. Potiti deinde pactis finibus,
Nec impiarum sensu omne gentium
Disperdiderunt fūnditos, nec iussibus
Recte monentis paruerunt numinis:
35 Sed se profanis miscuere gentibus,
36 Didicere ritus, serviere ludicris
Dīs: ac, eorum mancipati cultibus,
Tenuere puras a scelere nullo manus.
37 Quippe immolarunt filios ac filias
38 Ad daemonum aras: et suae propaginis
Tinxere sculptos sanguine innocuo deos,
Terramque sanctam pollauerunt caedibus.
39 In scelera proni abominanda, dum suae
40 Manūs adorant opera, patrium Deum
41 Justas ad iras provocārunt, ut suam
Hereditatem abominatus impiis
In servitutem manciparet hostibus:
42 Quorum severo penē contriti jugo,
Posuere saevam spiritūs ferociam.
43 Ac liberati saepe Dōmino vindice,
Rursus rebelles spiritus in vindicem
Sumpsero; rursus ob scelera poenas sua
44 Dedēre: mitis nec Dīi bonitas tamen
In rebus arctis. innocentium a prece
45 Avertit aurem: foederis memor sui
Poenas remisit lenis et placabilis.
46 Quin et superba corda gentis barbarae,
Cui serviebant dirutā jam patriā,
Lenivit: animos omnium ut perstringeret
Imago sortis fribilis vel hostibus.
47 Tu nos tuere, Domine noster et Deus,
Et e profanis gentibus recollige:
Ut te capamus, nomen ut sanctum tuum
48 Celebremus unum: populus omnis ut simul
Dicat, Deo, quem posteri Abrami colunt,
Sit laus, honorque in seculorum secula.
Amen, amen.

PSAL. CIVIL

Psalmes bonitatem et benignitatem Dei celebrat erga exsules peregre errantes; erga captivos, aegrotos, in mari jactatos; erga mutationes singularum regionum et personarum ex Dei providentia: et admirans vecordiam hominum, Dei opera magnifica non animadvertentium, omnes ad Dei laudes hortatur.

REKAMSTER, UT IN PS. I.

- 1 CANTEMUS Dominumque bonum, facilemque parentem,
Cujus habet nullas larga indulgentia metas.
- 2 Hunc grato simul ore canant, quos dira tyrannis
Quum premeret; saevo incolentes ex hoste recepit,
Et juga captivo excussit servilia collo.
- 3 Perque feras gentes sparsus; quæ surgit ab undis,
Et quæ diversas abiens se condit in undas.
Phœbus, ab auctoee campis glacialibus ursae
Collegit, tepidoque domum revocavit ab austo.
- 4 Per steriles saltus et inhospita saxa vagantes,
Quæ nulla ad cultas ducunt vestigia terræ,
- 5 Fracti animos moerore, inopes undaeque cibique,
- 6 Auxilium miseris imploravere querelis:
Audit orantes, et opis miseratas egenos,
Omnibus exsolvit moerentia pectora curis,
- 7 Monstravitque viam cultas quæ ferret ad urbes.
- 8 Ergo canant Dominumque bonum,
Facilemque parentem,
Et latè ignotis pandant faeta inclyta terris.
- 9 Quippe aitum victuque fastem compescuit aegrotis,
Reddidit et membris vires, animoque vigorem.
- 10, 11 Quaque Dei monitis ingratæ mente reflectis,
Cæceris in tenebris et caecâ nocte jacebant,
- 12 Quum tremerent gelidae exanimis formidine mortis;
Afflictique malis humiles finetique jacerent,
- 13 Auxilium miseris imploravere querelis:
Audit orantes, et opis miseratus egenos,
Omnibus exsolvit moerentia pectora curis:
- 14 Vincla manu validâ rupit, mortisque timorem

Reppulit, et tetris pavidos eduxit ab umbris.
 15 Ergo canant Dominumque bonum,
     facilemque parentem,
     Et latè ignotis pandant facta inclyta terris :
 16 Liminaque et portae qui claustra rēfregit ahenae.
 17, 18 Deliciis animi vires quum stulta libido
     Affligit, corpusque gravi languore solutum
     Stultitiae pendit poenas, et morte propinquâ
     Rejiciunt omnem fastidia marcida victum ;
 19 Auxilium miseris qui imploravere querelis,
     Adspicit orantes, et opis miseratus egenos,
     Omnibus exsolvit moerentia pectora curis :
 20 Ereptisque suo lethi de limine verbo,
     Restituit laetumque novat per membra vigorem.
 21 Ergo canant Dominumque bonum,
     facilemque parentem,
     Et latè ignotis pandant facta inclyta terris :
 22 Et meritis cumulent memores altaria donis,
     Et gratâ acceptam testentur voce salutem.
 23 Qui mare fluctisonum sulcat, curvisque carinis
     Admovet externas vaga per commercia gentes,
 24 Non ignota illi divina potentia, nec quae
     Monstrat in immenso miracula saepe profundo.
 25 Quum jubet, irrumpunt venti stridente procellâ,
 26 Et mare nunc spumis canentibus astra lacescit,
     Et nunc tartarei subsidit ad ima barathri :
 27 Pallent ora, metus trepidantia pectora pulsat,
     Et velut oppressis vino vestigia nutant :
     Callida nec cani juvat ars aut cura magistri.
 28 At Dominum ut moestis imploravere querelis,
     Exaudit trepidos, et opis miseratur egenos.
 29 Jam venti ponunt, stratâque aequaliter undâ,
     Arrident taciti tranquilla silentia ponti.
 30 Jam positâ laeti gaudent formidine nautae,
     Cum lacerae optatum portum tetigere carinae.
 31 Ergo canant Dominumque bonum,
     facilemque parentem,
     Et latè ignotis pandant facta inclyta terris.
 32 Hunc populi coetus laudent, sanctique senatus.
 33 Concilium super astra ferat, qui flumina siccat,
     Et riguos passim rivis bullantibus agros,

Fontibus occlusis sitienti damnat arenâ:
 34 Et foecunda, sui facta ob scelerata coloni,
 Arva jubet salsis subitò sterilescere glebis.
 35 At contrâ in sterili campo malè pinguis arenae
 Stare lacus, pinguesque facit stagnare paludes:
 Et fluiis siecos rivisque fugacibus agros
 36 Irrigat, atque inopi transmittit habere colonia:
 Quique novas sanctis moderetur legibus urbes,
 37 Et scrobibus credat vites, et semina sulcis,
 Unde legat dulces maturo in tempore fructus,
 38 Quos pater omnipotens alit, et proventibus auget
 39 Assiduis pecorum foetus. Ubi nescia rursus
 Comoda fortunae modicè mens ferre secundae,
 Frena dedit vitiis, retrahit sua munera justus
 Arbiter: indomitos animos et corda superba
 40 Cladibus affigit: saevis punire tyrannis
 Tradit, et ignavo petulans sub principe vulgus
 Contemptum, populis praedam jubet esse propinquis.
 Perque inopes victus terras traducit, ubi antè
 Nulla hominum tritam monstrant vestigia callem.
 41 Avertit mala pauperibusque, animique modestis,
 Atque hilares multâ foecundat prole penates.
 42 Haec spectant gaudentque boni: malè conscientia mussat
 43 Turba metu. Ast, animi quibus est solertia, curâ
 Assiduâ volvunt, memorique haec mente recondunt,
 Luceat ut cunctis Domini clementia terris.

PSAL. CVIII.

*David rex Deo gloriam ipsius commendat in benignitate
 et fide praestandâ, promissiones ejus commemorat, auxilium implorat, et se eodem duce ad opus accingit.*

1 HEXAMETER, 2 TRIMETER IAMB., UT IN PS. II.

1 MENS invicta malis, animi vigor integer, orbis
 Te voce rector, te celebrabit lyrâ.
 2 Eia agè depositis, mens, expurgiscere curis,
 Et tu, canora barbitos cum nabiis.
 Ociùs aurorae quàm lucifer excitet ignes,
 Aurora, cantus quàm volucrum exsuscitet;

3 Te, pater alme, canam : populos tua facta per omnes
 Quacunque tellus panditur, vates feram.

4 Nam tua siderei bonitas fastigia coeli;
 Fidesque tractus nubium supervolat.

5 O Deus, augustum nitido caput excere coelo,
 Ostende terris gloriae jubae tuae.

6 Eripiasque tuos gelidi formidine lethi
 Praesens, et opifer invocantes audias.

7 Audiit, ex adytoque Deus flammantis Olympi
 Vocem rependit gaudii praehuntiam.
 En tibi frugiferos Sichimae dispertiar agros :
 Vallem Sucothi metiar decempedam.

8 Nonne mihi parent Jacobi pignora, quisquis
 Vel pecore tondet arva, vel vomere seeat ?

9 Oppida sub pedibus Syriae calcabo superbæ,
 Moabum, Idumen, et Palaestinas domos.

10 Quis mihi pandet iter munitas ductor ad arces ?
 Muros Idumes divitis quis diruet ?

11 Quis ? nisi tu nostræ gentis, Deus, unice tator ?
 Qui nos premendos hostibus reliqueras,
 Offensus vitiis pravis : nec in arna ruentés
 Nostros praecibas dux, ut antè, exercitus.

12 Nunc, pater, auxilium rebus bonus adfer in artis :
 Humana fallax credulos spes decipit.

13 Te duce, victrici decorati tempora lauro,
 Pedibus prememus hostis arrengantiam.

PSAL. CIX.

David calumniis malevolorum traductus apud Saulem, calumnioribus, eorum familiis, nomini et saluti male precatur propter obfirmatam illorum malitiam; et accepta salute suâ profitetur se benignitatem Dei celebraturum.

1 HEKAMETER, 2 TRIMETER TAMB., UT IN PS. II.

1 Ne siles, ne dissimula, mea gloria, neve
 Sine veritatem suppressi mendacio.

2 Me scelerati oris fras, et crudele venenum,
 Proterva floscis lingua mea premit dolis.

3 In ipso diu occulti aevant sermonibus iras,
Et immerenti fabricant molestiam.

4 Qui mihi debebant fidum solamē amici,
Probra īgērebant clanculum et convicia.
Ast ego, secretæ tibi qui penetralia mentis
Cernis, dolente corde fundebam preces.

5 Qmibz effoibz culti mihi damna rependunt,
Remunerantur odio amonem simplicem.

6 Tu, pater, hunc saevo vexandum trade tynanno:
Vastator illi ad dexteram adstatet Angelus.

7 Judicis adstiterit cum sordidus ante tribunal,
Damnatus asp̄is exeat sententia.
Quam wolet iratos animos inflectare funde
Oratione judicis exasperet.

8 Ante diam fata perbat p̄septam acerbo:
Locumque vacuum dominus occupet mons.

9 Orba fleat scholes, vndeā gerat uxor in aucto:

10 Ejecta p̄stis patris excedet solo:
Instabilis, mendica, vagis erribz p̄dēm
Lustret, quietam reperiat nūsp̄am locum.

11 Conturbetque domum miseras, iascribatque penates,
Scrutatus omnes foemenator circubas.
Ignotusque beres longo congesta labore

12 Rapiat, opemque nemo poscenti ferat:
Nullusque progeniem misericordie sublevet orbi.

13 Mora falce totam demetat semel idoneam:
Proxima gentem omnia cum nomine delect aetas.

14, 15 Apudque Domum, patri⁹ erat, ut recens,
Ante oculos interque asperas vespescit et erat:
Nec vitia matris tollat nulla obdivit.

16 Utq̄ie vesp̄a abilitas miserandi, utilio gentem:
Ejus persimil supp̄ciet silencio:
Qui dejectum, iaspens, et omnia mordacibus aegrum,
Pertrahere mortis aixus est ha stetia.

17 Sp̄mper ei mali fuit maledictio cordi,
Maledicta in illis, et cussatio cadens.
Ac veluti studio fugit benedicere pravo,
Sic nullus illi cupiat aut dicat bene.

18 Et velut obtigitur talari corpus amictu,
Totus miseriis ille sordeat obsitus:

Sic in cuncta illi passim se viscera fūndant,
Ut oleum in ossa pēnetrat, unda in viscera.

19. Hoc ergo iacedit semper vestitus amictus
Haec zona lumbos cingat illi et ilia.

20. Ante Deum tales pendat detractio poenar,
Et clam salutem quisquis oppugnat meam.

21. Alme pater, pater alme, tu si me protege dextra,
Et invidorum libera caluinniis.

Ut nomen latus omne tuum telluris honoret,
Et suavitatem sentiat clementiae.

22. Eripo me iavidiae: sum pauper, egenus, et expes,
Animumque curae turbidum urunt anxiæ.

23. Non aliter pereo, species quām futilis umbras,
Pallent tenebris sera quām crepuscula:

Aut ubi decussis solerti indagine rannis,
Locusta tectis pulsa floridæ cadit.

24. Genua labant infans: artus jejuna solvant;
Exsangue siccis corporis aet ossibus.

25. Me tumidi probris hostes petiēre superbis:
Me conspicati capita quassārant sua.

26. Adfer opem, serva que tuum, pater optime, serva
Pro lenitate semper assuetâ tibi.

27. Agnoscamque tuam, rerum pater optime, dexteram:
Tuaque salvum nre sciant clementiam.

28. Dum maledicta veinent hostes, dum probra loquuntur,
Bonusque placidusque benedices tu trahi.

Dum confusa illis turpis pudor ora notabit,
Lactitia servi pectus hilaret ruit.

29. Hoa pudor, ut tuos avertire vestis undimost,
Effusa latè corporis omne contagit.

Hoa pudor, et inorbas turbata infusim volutus,
Qui me maligno denti rodunt, obrunt.

30. Ast ego tuum Domine grata memores ore sonabo,
Coetuque laudes invocabit concionabo.

31. Qui stetit auxilio dentes consipauperi, vitamquid
Eripuit ejus hostium judicio.

PSAL. CX.

Christus Dominus noster ad spirituale regnum et sacerdotium aeternum in Ecclesiā vocatur, deinde proponitur potentissima victoria de inimicis et triumphus ejus.

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

- 1 **Sic** alloquutus Dominus est Dominum meum,
Asside dexteram ad meam,
Dum proterendos, ceu scabellum, sub pedes
Hostes tibi provolvero.
- 2 **Ad** orbis oras ultimas fasces tuos
Altā ab Sione prōferam :
Ut juris aequi vinculis coērcessa
Fastus rebelles hostium.
- 3 **Te** pompa laetis quum reducat plausibus
Ad templa voti compotem,
Sancto decorus apparatu exercitus
Laetum celebrabit diem.
Non roris imber ante lucem argenteis
Tot vestit arva gemmulis,
Quām multa cunctis gentium de finibus
Ad te propago confluet.
- 4 **Juravit** et se adstrinxit immutabili
Dominus sacramento tibi,
Tete futurum Melchisedecis sibi
Ritu sacrotum antistitem,
Sol inquieto lucis orbe dum diem,
Dum luna noctem illuminet.
- 5, 6 **Ad** dexteram ille semper adsistet tuam :
Ferro tyrannos vindice
Compescet : iram commodans suam tibi,
Gentes rebelles comprimet ;
Duceisque regnis imperantes ditibus
- 7 **Sternet** solo : torrentibus
E fortuitis, dum fugam premet, sitim
Victor levabit igneam.
Ergo subactis hostibus, coelo caput
Tollet decorum gloriā.

PSALMUS CXI
Deum, ob ampla ejus opera erga. Israelitas, et afflictionem
ejus foedus; hinc reprobatus officio piecum erga. Deum,
omnes provocat ad reverentiam et laudationem ejus.

1 HÈXAMETER ET 2 TETRAMETER HEROIC., UT IN PS. IV.

- 1 Sive inter fidos tractem secreta sodales,
    Seu sancti stipante catervâ
    Me populi loquâr, alme parens, te pectora toto
    Usque canam: tua munera grato
- 2 Ore feram, magna aeternae miracula dextræ;
    Magna quidem, sed et inclyta certe,
    Et manifesta bonis, studio scrutante fideli.
- 3 Quicquid enim gerit, omnia splendor,
    Omnia divinâ majestas luce resulgens
    Illustrat: dum sidera terras
    Ignea lustrabunt, hunc justum semper et aequum
    Sera agnoscent secula nepotum.
- 4 Nec quae primaevi quondam stupuere parentes
    Attoniti, mirandaque natis,
    Invida delectabunt oblia; parcere largua.
    Nempe parens, facilisque querelis
- 5 Flectere cor miseris: spoliis ex hoste superbo
    Direptis decoravit amicos.
    Nec cum gente suâ percussi foederis illum
    Immemorem ulla redarguet actas.
- 6 Ostenditque suâs per facta illustria vices
    Quum populatus regna superbo
    Dimensusque novis hostilia rura colonis
    Dilectas dedit oppida genti.
- 7 Quicquid agit loquiturque, fides immobilia, actus
    Aequi et regula dirigit omnes.
    Quae jubet, aequa jubet; nulloque interlita fisco,
    Aut tacitam celantia fraudem.
- 8 Quaeque nec aeterno volventia secula lapsu,
    Interimant, aut tempore carpant.
    Quippe adstans fidei firmas, constantia et aegrum
    Perpetuò rata jussa tuentur.

9 Quum premeret Phagii imperium crudele tyranni
 Selecta de gente nepotes :
 Excessitque jugum, et regis fera iusta superbi
 Exuit : aeternaque beatis
 Libertate frui donarat, pignora sera
 Si jurata parentibus olim
 Intemerata piae servassent foedera legis :
 Foedera nullis irrita seclis.
 Quippe Dei sanctum est et formidabile nomen,
 Ac sancte sua pacta tuetur :
 Exigit et duras violato foedera poenas.

10 Hunc colere ex animoque vereri,
 Vivendi recte fons et sapientia prima est.
 Hanc cunctos qui dirigit actus
 Ad metam, verè sapit : hunc ventura nepotum
 Semper dicent secula beatum.

PSALMUS CXII.

Prætulæ pios hortatur ad laudationem Dei propter felicitatem omnimodam quam largitur bonis.

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

1 Bratus ille, qui Deum rerum patrem
 Pietate non ficta colit :
 Deique gaudet legibus : mores suos
 Formare ad illas nititur.

2 Latè per urbes divites potentiam
 Ejus propago proferet :
 Prolem piorum numinis benignitas
 Larga beabit dexteræ.

3 Res affuenter suppetet semper domi
 Illi : nec aetas longior
 Obliterabit aequitatis gloriam

4 Fructumque. Quum premet malos
 Fortuna, saevio gestiens ludibrio
 Mutare summis infima,
 Benignitatis tum suae justis Deum
 Lucem in tenebris offeret.

Clemens bonusque in omnibus periculis
 Stirpem piorum muniet.

5 Miserrimus hominis vir bonus, longa manus
Succurret indiget.

Sic cuncta falso transpergunt cuncta sunt,
Nec verba temere ut extollent.

6 Non turbo sortis cuncta quaerentis, loco
Movebit illum, nec dies

Supremus somnus condet ejus intus
Oblivii silentio.

7 Non livor illum falso gaudens spargere
Terrebit, aut calumniam;

Bellive rumor, aut egestas lurida,
Fragorque lethi proximam;

Sed mente firma provocat discrimina,
Deoque solo tristitia.

8 Ceu cana rupes thurnaturam acquisitum
Spernit minaces impetus;

Sic ille certa interritus fiduciam
Sortis procellas sustinet;

Ac sustinebit, dum ruinas hostium
Salvus suorum adopexerit.

9 Opes valucris instar aurae mobiles
Largitus est egenibus;

Sibi aequitatis gloria superstitem
Servavit: orbe gloria;

Vivaciorem, nec senectae dentibus
Aeruginae obnoxiam.

10. Dum laude clarum, recte fuitum spes dura

Spectabit impius pleni,

Curaeque mentem vellicabunt anxia;

Succumque carpent corporis;

Dentem fatigans dente ringetur, Iu-

Se macerabit tabida.

Dominus malorum vota ridet irrita,

Spes ut modestas promovet.

Sicut in primis annis dicitur in psalmis, quod dicitur in psalmis.

PSALMUS.

David Ecclésiam: *Deinde enim exinde procedat ad dominum
nomen ejus propter maiestatem, prudenter et clementer et
administrationem misericordiam ac gloriam ejus.*

DIMETER ANAPAESTICUS PINDARICUS.

1 **P**salite Dominum pueri, Domini, et omnes in eis
Nomen festo tollite canit, et omnes in eis adorab.
2 **N**omen Domini sic celebatur, et omnes in eis
Ut sesclorum in seculo longi, et omnes in eis
Nulla oblitia sentiat aevia, et omnes in eis
3 **P**rimo a carece solis Egi, et omnes in eis
Ad purpureos neque occasus, et omnes in eis
Omnes Domini nomen adorant, et omnes in eis
4 **Q**ui gentes super ardua omnes, et omnes in eis
Celsas aetheris incolit arces, et omnes in eis
Cujus longè gloria mundi, et omnes in eis
Trans flammamta mœnia, vesta est, et omnes in eis
5 **O** pietatis nescia veræ, et omnes in eis
Pectora, ritu sacra nefando, et omnes in eis
O qui fingitis, anne deorum, et omnes in eis
Quenquam Domino similem nocte, et omnes in eis
6 **N**ostis? quem super ardua coeli
Culmina positum nil latet imae
Sub cava clausum viscera terrae;
Nil humano precat aspectu, et omnes in eis
Trans multiplices aetheris orbes, et omnes in eis
7 **I**nepit terze qui prostratum
Suscitat, et de pulvere egenum
8 **T**ollit, ut alto positus solio
Populi primos carpit honores.
9 **Q**ui maternos sterili fructus
Exoratus dedit, et orbos
Laetè renovat prole penates.

PSAL. CXIV.

*Propheta narrat admirabilem consternationem rerum
cretarum in adventu Dei cum populo suo; causam
que consternationis petens, eas respondentes fingit, om-
nem potentiam gloriamque Deo tribuentes.*

1 HEXAMETER, 2 PENTAMETER, UT IN PS. LXXXVIII.

- 1 **Q**uum domus Isacidum patrias remearet ad oves,
Barbaraque invisae linqueret arva Phari:
- 2 **I**pse Deus Judam coelesti numine tutum
Fecit: erat populi signifer ipse sui.
- 3 **V**idit et attonitas trepidum mare diffidit undas:
Jordanis refugas in caput egit aquas.
- 4 **D**ura per intonsos salierunt culmina montes,
Ut saturas gestit dux' gregis inter oves:
Celsaque frondentes movere cacumina colles,
Agnus ut in pratis luxuriare solet.
- 5 **Q**uid, mare, vidisti solito cur cesseris alveo?
Cur fugis in fontes, fluminis unda, tuos?
Cur ita concusso saliistis vertice, montes,
Ut satur exsultat dux' gregis inter oves?
- 6 **C**ur ita frondenti saliistis vertice, colles,
Agnus ut in pratis luxuriare solet?
- 7 **N**empe Dei trepidum praesentia terruit orbem,
Cui cadit in Solymos victimā multā focōs.
- 8 **Q**ui lapidum venas laticum laxavit in usum,
Cui fluxit largo flumine dura silēx.

PSAL. CXV.

*Ecclesia servari a Deo petit propter gloriam ipsius, et
idololatras perdi; singulos ad fidemhortatur; promis-
siones accommodat, et laudes Dei in hac vita se praed-
icaturam spondet.*

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

- 1 **T**e, magne rector orbis, haud victoriam
Ex hoste saevo poscimus,

Nos ut personae fuisse gentes differat,
 Nec apparatu ut splendidior
 Per ora vulgi nos triumphus aureo
 Curru superbos transferat:
 Sed impiarum nec argenti auro
 Te largum opis cultoribus
 Tuis, fideque etiaper iniquitatem
 Promissa promptum solvere.

2 Ne fortè regum insolentiam prosperis,
 Ubi nunc Deus vester regent.
 3 Deus astra nostra incoleamus mortalia
 Nutu suo res temperat.
 4 At impiarum finkit eum gentium
 Manu deos initiles:
 Aurum canis excoquens, aut malleis
 Massâ e sequaci braetens
 Dicens, figura multiformi ludens
 Affixit aris numina.
 5 Inane vocis habemus: oculos habent,
 Orbes inanes lumenis.
 6 Naribus odores nec trahunt, nec auribus
 Surdis sonores.
 7 Palpare manus non queant, torpibus
 Nec ingredi vestigia.
 Nec vox anhelis ediat e pulmonibus,
 Cavo recurrit gutture.
 8 Quicunque tales singit aut colit deos,
 Dis ipse similis sit suis.
 9 At tu, Jacobi gens, loca fiduciam
 Omnem salutis in Deo,
 Qui te potenti sublevabit dextera;
 Et in periclis proteget.
 10 Et vos, Aronis posteri, spem ponite
 Omnem salutis in Deo,
 Qui vos potenti sublevabit dextera,
 Et in periclis proteget.
 11 Quicunque cultor es Dei, fiduciam
 Loca salutis in Deo,
 Qui te potenti sublevabit dextera,
 Et in periclis proteget.

12 Qui nos favore semper amplexus memori
 Fovit fovetque sedulò :
 Cunctos Jacobi qui fovebit posteros,
 Aronis et sacrum genus.

13 Qui se coleptes, sive juvenes, seu senes,
 Fovebit et custodiet.

14 Qui nosque donis semper augebit novis,
 Et liberorum liberos.

15 Nam nos profanis segregavit gentibus,
 Coeli solique conditor.

16 Coelum sibi ipse regiam fecit, solum
 Sedem dedit mortalibus :
 Remunerantes muneribus illum ut suis
 Rerum parentem agnoseerent.

17 Neque ora laudes in tuas solvent, pater,
 Quos mors tegit silentio.

18 Nos te parentem agnoscimus, qui spiritu
 Vitalis aurae vescimur.
 Te prosequemur laudibus, dum lucido
 Sol axe terras ambiet.

PSAL. CXVI.

David, deductā arcā Dei Hierosolyma, in Ecclesiā amorem suum erga Deum profitetur beneficiorum acceptorum nomine; pericula sua, fidem, et infirmitatem narrat, salutem Dei omnibus modis praedicat, ac postremo petit in eadem salute servari, ut Deum amplius praedicet.

1, 2, 3 TRIMETER GLYCONIUS CHORIAMBICUS, 4 TRIMETER PHEROCRATIUS.

1, 2, 3   - - 1 - u u 1 - u u u .   4 . - - 1 - u u u 1 - - u

      - u 1

      u - 1

1 **T**oro pectore diligam
 Unicè et Dominum colam,
 Qui lenis mihi supplici
 Non duram appulit aurem.

2 **A**urem qui mihi supplici
 Non duram dedit; hunc ego,

Donec pectora spiritus

Pulset, semper amabo.

3 Jam mors ante oculos erat,

Jam stabam super aggerem

Busti, jam dolor anxius

Omai ex parte premebat:

4 Exspes tunc prece supplice

Oravi Dominum: Pater,

Quaeso, inquam, miserabili

Saltem consule vitae.

5 O justum Dominum et bonum

6 Et primum veniae! auxili

Is me consili indigum

Saevo texit ab hoste.

7 Ergo mens tibi reddita

Moerorem cohibe; et Deus

Quae larga tribuit manu

Donis laeta fruare.

8 Vitam e faueibus eruit

Mortis, et lacrimas genis

Absterrit, stabili et pede

Firmavit tibi gressum.

9 Tutus praesidio Dei

Degam; et polliciti fide

Fretus non dubia, canam

Grato pectora laudes.

10 Laesus, rebus et asperis

Afflictus, trepidâ fugâ

Vitae prospiciens meae,

Sic mecum ipse loquiebat;

11 Nulli certa homini fides;

At rerum arbiter optimus;

Unus polliciti tenax,

Unus fallere nescit.

12 Tot liber toties malis,

Tot auctus toties bonis,

Quo tandem officio tibi

Conet solvere grates?

13 Te festâ dape, te prece,

Te libamine prosequar,

Te vitae columen meae

Gratâ voce fatebor.

14 Te vitae columen meae

In coetu populi tui

Gratâ prosequar hostiâ,

Damnatus tibi resti.

15 Electos, genitor, tuo

Custos praesidio tegis,

Nec per vim pereunties.

Manes linquis iauites.

16 Tu servum Dominus tuum,

Ancillae sobolem tuae,

Me minacibus hostium

Vinclis eripuisti.

17 Te, rerum pater optime,

Semper laudibus effera;

Nomen in dubiis tuum

Usurpabo periclia.

18 Te voti reus, erutus

Morte, prosequar hostiâ;

19 Sacri limen ad atrii,

Sacrae redditus urbî.

PSAL. CXVII.

Psalmus hortatur gentes, ut tegnum Christi celebrent.

DIMETER IAMBICUS, VIDE PS. III.

1 OMNES ubique gentium

Quos solis ambit orbita,

Rerum parentis optimi

Laudes libenter pangite.

2 Agnoscite indulgentiam

Benignius nos in dies

Foventis, et constantiam

Promissa certam reddere.

PSAL. CXVIII.

David typus Christi Ecclesiam ad Dei laudes praedicandas hortatus, a suo exemplo commendat liberaciones ejus et suam ipsius fidem, eum tum suis, tum Ecclesiae totius verbis celebrat: figurat Ecclesiam euntem in templum, gratias agentem Deo, precantem in futurum, et sacerdotes Ecclesiae benedictentes, sacrificiaque imperantes, omnes denique Deum laudibus efferentes.

1 HEXAMETER, 2 TRIMETER IAMB., UT IN PS. II.

- 1 **EIA** Deum laudate, Deum facilemque bonumque,
Largâ benignum semper indulgentiâ.
- 2 **Eia** Dei, soboles Jacobi, dicite laudes,
Largâ benigni semper indulgentiâ.
- 3 **Eia** Deum canat Aronis numerosa propago,
Largâ benignum semper indulgentiâ.
- 4 **Eia** Dei purâ cultor pietate, fatere
Largâ benignum semper indulgentiâ.
- 5 **Audiit** orantem Dominus me rebus in arctis;
Ac liberavit illico ex angustiis.
- 6 **Ille** mihi assistat solus: non arma, nec ulla
Humanâ mî vis adferet formidinem.
- 7 **Ille** mihi auxilio sit solus: lumina damnis
Exptebo, nec me decipit spes, hostium.
- 8 **Tutius** a rerum Dominô est sperare salutem,
Confidere armis quâm virorum fortium:
- 9 **Tutius** a rerum Domino est sperare salutem,
Confidere opibus quâm potentûm principum.
- 10 **In** me conjurent populi omni ex parte propinqui;
Dei faventis conteram cunctos ope:
- 11 **Circundent** omnique premant ex parte licebit,
Dei faventis conteram cunctos ope:
- 12 **Circundent** omnique premant ex parte licebit,
Quâm nube dênsâ vere se fundunt apes,
Non secus aq siccas ignis violentia spinas,
Dei faventis conteram cunctos ope.
- 13 **Improbè**, quid frustra labefactum evertere tentas?
Dei potentis sustinet me dextera.
- 14 **Ille** meae vires; illum mea carmina pangent
Unum; salutis unus auctor est meae.

15 Cunctaque justorum pariter tentoria plaudent :
 Meae salutis pariter auctorem Deum
 Laudabunt : cantuque ferent ad sidera dextram
 Belli potentem, divitem victoriae.

16 Dextram armis, dextram praestantem robore, dextram
 Belli potentem, divitem victoriae :

17 Saeva quid insultas mihi mors ? tua tela reconde :
 Frustra minaci territas me spiculo.
 Vivo euidem, vivusque feram super aethera cantu
 Raram benigni numinis clementiam.

18 Jure patens bonus aerumnâ me affixit acerbâ ;
 At imminentem reppulit mortem tamen.

19 Pandite, pontifices, sacri mihi limina templi,
 Salute partâ ut laude prosequar Deum.

20 Haec est illa Deo gratissima janua, justis
 Votis aperta dehinc futura janua.

21 Te meritò, pater alme, canam : tu rebus in arctis
 Aurem applicâsti supplici placabilem :
 Sospes, et infesto, duce te, sum tutus ab hoste :

22 Et molientûm tecta quem rejecerat
 Artificum improbitas lapidem, fastigia summi
 Latè retulgens jam coronat anguli.

23 Scilicet arcane factum est hoc numine, nostra
 Attonita factum quod stupescunt lumina.

24 O lux festa, ô lux jucunda ad gaudia nata,
 Coelestis in nos lux favoris conscientia !

25 Usque favo, custosque tui, pater optime, Regis
 Sis, et secundos coepta duc ad exitus.

26 O felix, iterum ô felix, quem rectòr Olympi
 Populo salutis misit auctorem suo !
 Nos, quibus est sacri custodia credita templi,
 Vobis precamur cuncta vertant prosperè.

27 Unus enim Dominus rerum moderatur habens,
 Qui gratiae in nos lumen effundit suae.
 Laetitiâ celebrate diem, foetusque bidentis
 Tenellus arae vinctus astet cornibus.

28 Te Dominum, te mente colam, te voce fatebor ;
 Tuumque semper laude nomen prosequar !

29 Eia Deum laudate, Deum facilemque bonumque,
 Largâ benignum semper indulgentiâ.

PSAL. CXIX.

David, in gravissimo suo exilio se ipsum hoc Psalmus consolans, felicitatem piorum in studio, fide, et obsequio voluntatis Dei positam esse docet: ideoque in notitia illius, studio, fide, et obsequio informari a Deo petit, et ab omnibus impedimentis suae carnis, peccati, mundi, Satanae, hostiumque omnium conservari: ac postremò sibi de totâ anteactâ vitâ, et aequitate in caussâ bene conscientis, Deo se ipsum et reliqua vitae suae administrationem commendat, ad gloriam ipsius et salutem suam.

TETRAMETER TROCHAICUS, UT IN PS. CV.

ALEPH.

1 **O** BEATOS, qui sequuntur orbitam legis Dei:
 O beatos, qui monenti sponte parent numini,
 Labe puri nec relinquunt lege jussum trahitem,
 Quem severitate durâ nos tenere praecipis.

5 **O** gradum regas labantem sic, monenti ut paream,
 A tuis attenta jussis nusquam ut erreat lumina:
 Tum ducem canam aequitatis candido te pectore.
 Obsequar tibi: obsequentem tu tibi ne desere.

BETH.

9 Quid juventam, ne labascat, servat aequè ac lex tua?
 Hinc ne aberrem, modò labore: tu laborantem rege.
 Nè vacillet pes, meo tua verba condo pectore.
 Rector orbis, aequitatis regulam tuae docē

13 Me, tui oris verba semper ore mediter ut meo:
 Illa longè cariora semper auro ut aestimem:
 Illa cogitem, illa secter, illa mirer unicè:
 Illa nulla e corde nostro deleant oblivia.

GHIMEL.

17 Da tuae legi obsequenti vivere: ut proprius tui
 Conspicer pacti aequitatem, pande mentis lumina.
 Inquiline jussa legis ne tuae celaveris.
 Foederum leges tuorum aegra mens desiderat.

21 O, tuae legis superbū qui premis fastidium,
Me tuae legis sequacem vindica: cui divites
Arroganter obloquuntur, jussa quod servem tua,
E tuo sermone vitae quod capessam formulam:

BHALEM.

25 Aeger animus languet: aegrum recrea verbo tuo.
Cordis arcanae latebras prodidi tibi: rudem
Tu doce, praeferque lucem, scita mediter ut tua:
Et cor anxium tui verbi erigas solatio.
29 Absque fuso fac tuarum seita legum ut diligam.
Recta sector, instituta specto semper ad tua.
Lex tua animo sculpta inhaeret: spem meam ne desere.
Pande iter tuae aequitatis: te comes laetus sequare.

HE.

33 Legum iter monstra tuarum: foedus erudi turum,
Foedus ut legemque totis imbibam praecordiis.
Cuncta ut instituta recta secter usque semitam.
Sordidis averte curis jussa pectus ad tua:
37 Flecte lumina, impias ne vanitates hauriant.
Languidum excita: face ut te timeat animus ac amet.
Libera probre a pudendo me benignus arbiter:
Tua statuta diligenter servet aequitas tua.

VAU.

41 Me bonus respice opiferque, foederis memor tui,
Ora claudam ut exprobranti spem tuae fiduciae.
Spes salutis, veritatem ab ore ne tuam eripe.
Semper ut tuis statutis audiens, tuto gradu
45 Ambulam, tua jussa quaero sola. Coram regibus
Disseram, nec me pudebit, de tuis sermonibus.
Hos amavi, et hos amabo, et obsequens his, brachia
Tollam: ut usque et usque volvam hos ore, mente
cogitem.

ZAJIN.

49 Sis memor pacti, columna quae meae fiduciae est:
Quod levat moerentem, et aegrum e fauce mortis eripit.
Rideant licet superbi, te sequare: legem tuam

53 Usque repetam, in rebus arctis hoc erit solatium.
 Impios quum legis hostes cerno, totus horreo.
 Carmen haec erit mihi, orbem donec hospes hunc
 colam.
 Hanc ut observem tenebrae me silentes admonent:
 Illa mentem cura semper unicè exercet meam.

HETH.

57 Obsequi tibi, mihi una est spes, opes, hereditas.
 Ut bonus promissa praestes, unicè unum id ambo,
 Actiones vitae ut omnes ad tuam componerem
 Legem; ad hanc custodiendam, quà licet, me confero.
 61 Impeditus impiorum vinculis hanc cogito.
 Hujus ergò nocte surgens prosequar te laudibus.
 Qui verentur hanc, amicis utor: hanc, parens bone,
 Qui tuâ benignitate cuncta reples, edoce.

TETH.

65 Domine ades, pollicita servo fac benignè appareant,
 In tuâ lege acquiescam: me doce legem tuam.
 Vix malo coacta leges mens sequi didicit tuas.
 Scita, fons benignitatis, tua benignè me doce.
 69 Me superbi criminantur: corde toto ego te sequar.
 Jussa me juvant tua; illis mens hebescit prosperis,
 Erudisti me malis, ut legi adhaream tuae,
 Haream ut legi, auri acervis gratiori ingentibus.

JOD.

73 Da manu tuâ creato nôsse vim legis tuae.
 Me pii laeti obsequentem legibus spectant tuis.
 Justa lex tua est: premis me jure justus arbiter.
 At libenter audientem jussa me tua recrea.
 77 Tibi libenter obsequentem praeveni clementiâ.
 Servulum tuum prementem comprise arrogantiam.
 Me tuae legi obsequentes obsequentem diligent.
 Nec ferat tibi obsecundans pura mens infamiam.

CHAPH.

81 Deficit mens spe salutis, spes nec illam deficit.
 Lassa languent lumina: utris corpus instar aridi

R 3

Tabuit: solare premissi in malis memorēm̄ tui.
 Quis ferendi finis à hostem quando punies meum?
 85 Mīhi tuae legis superbus hostis effudit scrobem.
 Aequa lex, promissa certa sunt tua: hostes confice
 Qui premunt me, quōd te in uno cellorem fiduciam.
 Scīta fac ut ad tua omnes actiones dirigam.

LAMED.

89 Certa eunt promissa, certa stat tuis verbis fides,
 Dum polo stellae micabunt, herba terras vestiet;
 Sempiterno quae recursu legibus parent tuis.
 Obruisserent me dolores, ni affuissent lex tua,
 93 Lex salubris: nulla nobis tollet hanc oblivio.
 Sum tuus, tua instituta diligentes diligo.
 Impii montem parabant scīta meditanti tua.
 Ceteris est finis: illa sola semper permanent.

MEM.

97 O tuam quām legem amavi! semper illam cogito.
 Hostibus prudentiorem me meis haec reddidit.
 Factus huic fui obsequendo doctior doctioribus.
 Huic quōd audiam, senectā astutior sum callida:
 101 Huic ut obsequar, malorum flecto gressum a semitis.
 Te docente non recedo paullulum a verbis tuis,
 Faucibus meis suavi melle seavioribus.
 Eruditus his, recedo a semitā mendacii..

NUN.

105 Sancta lex, velut lucerna, dirigit pedes meos.
 Obstinavi animum tuis ut obsequar sermonibus.
 Obrutum malis, tuorum foederum memori, leva
 Edoce me jussa, et oris hanc bonus cape victimam;
 109 Jussea non rejecta, quamvis undique instarent mala:
 Haec nec abjeci impiorum penè clausus retibus.
 Haec voluptas, hoc mihi unum gaudium, haec he-
 reditas.
 Hic scopus mihi manebit, vivus aurā dum fruar.

SAMECH.

113 Diligo legem tuam, sicut mados abominor.
 Unica es spes, una verbis in tuis fiducia.

Ut D^ei meadu^{ta} servem, hinc inspi^{ti} facessite.
Me tuo sermone fulci, ne sequar spes irritas.

117 Te regente salvus usque iussa diligam tua.
Perfugas calcas tuos, qui vana frustra cogitant.
Legem amo tuam, quod omnes impios extermines.
Corpus horret quum severum cogito te judicem.

AJIN.

121 Aequa ne me diligentem desere opprimentibus:
Justa fac amem superbo tutus a ludibrio.
Dum salutem spero, scita specto dum tua, lumina
Lassa languent: tu benignus edoce servum tua
125 Placita: legum fac tuarum intelligat mysteria,
Tempus instat puniendi legis adversarios.
At tuum foedus mihi auro est carius carissimo:
Hoc amo, huc errore misso dirigo vitae ordinem.

PHE.

129 Mira rituum tuorum mens colit mysteria.
Verba pectori imperito luminis sunt janua.
Faneis tua verba apertis duco, vitae ut spiritum.
Ceu soleat te diligentes, intuere me bonus.
133 Dirige ad tua verba gressus: tum scelus non op-
primet
Me. Tuae legi, impiorum liber a calumniâ,
Obsequar: bonus intuere me, tuam ut legem sequar.
Si quis hanc spernit, flunt mihi more rivi lacrimae.

TZADE.

137 Justus es creator orbis: justa iussa sunt tua.
Plena lex est aequitatis: certa verbis veritas.
Rumpor irâ, quum scelestis impiè contemnitur.
Sermo-purus instar ignis: servus hunc amat tuus.
141 Impi spernant licebit me, tuam legem sequar.
Jussa sunt tua sempiterna mota nullo turbine.
Turbidis mihi illa rebus anxium cor recreant.
Scire legem da tuam: vitam mihi donaveris.

KOPH.

145 Corde toto audi vocantem, legi ut obsequar tuae.
Invoco, adjuva invocantem, foedus ut colam tuum:

Invoco te manè, verbis in tuis fiducia est.

Nocte vigiles anteverti, verba mediter ut tua.

149 Me benignè audi, ut soles, et fauce mortis eripe.

Impii me persequuntur, legis expertes tuae.

Tu propinqua, Domine, jussa cuius omnia justa sunt.

Jussa firma fine nullo, firma nullo exordio.

RESCH.

153 Adspice afflictum : leva me, foederis memorem qui :

Foederis memor meam vitam patronus assere.

Impii malè interibunt, jussa qui tua negligunt.

O bonus sine fine, robora, ut soles, vitam meam.

157 Me prementū multitudo a lege non flectit tuā.

Moeret animus intuendo pacta qui spernunt tua.

Tu bonus tua jussa amantem me vicissim recrea.

Cuncta promissa tua nullum fixa nōrunt terminum.

SCHIN.

151 Me premit tyrannis : at cor verba meditatur tua,

Verba gratiora gazis aureis animo meo.

Diligo legem tuam, ceu vanitatem abominor.

Septies tuam aequitatem me canentem lux videt.

165 Legem amantibus tuam pax multa, nulla offensio.

Spectat a te mens salutem, nixa promissis tuis,

Mens amat promissiones unicè et servat tuas.

Servo tua pacta, ut vicissim tu vitam observas meam.

THAU.

169 Invocanti da tuarum scire legum abscondita :

Invocantem libera me, foederis memor tui.

Te docente praedicabit os tuas laudes : tua

Jussa lingua nuntiabit, jussa longè aequissima.

173 Dexterā tuā obsequentem jussibus juva tuis.

Abs te opem spero : tuarum scita legum diligo.

Sospita me, ut praedicem te : lex juvabit me tua.

Me, vagam ut pecudem, require foederis memorem tui.

PSAL. CXX.

David rex narrat liberationem acceptam divinitus a suis calamitatibus, orationemque commemorat qua apud Deum conquestus est tum de calumniis, tum de persecutionibus, et exilio quae ipsi fuerant perferenda.

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMBICUS, UT IN PS. III.

- 1 **H**INC me obsidebant bella, et hinc calumniae
Livor faces admooverat :
Ad te refugi destitutus omnibus,
Rerum creator optime.
Te voce supplex invocavi, tu meas
Non lentus audisti preces.
- 2 **A** fraudulentae toxico linguae Deus.
Me protege et mendaciis.
- 3 **O** lingua fraudis machinatrix impiae,
Qua spe meum oppugnas caput ?
- 4 **S**cythae ferocis lingua pestilentior
Tinctis veneno spiculis :
Ignis voracis lingua flammis acrior,
Quum silva flagrat arida.
- 5 **H**eu vita tristis, vita dura et anxia,
Per invios erratica
Montes, latrones inter, atque inhospita
Gentis ferae mapalia :
- 6 **M**ens aegra vitae carpitur fastidie,
Hostes quietis accolens ;
- 7 **H**ostes quietis, blanda quos oratio
Ferociores efficit :
Quos innocentis mentio concordiae
Ad bella saeva exasperat.

PSAL. CXXI.

*David conflictum animi sui in periculis exponens, ad
Deum conversâ oratione se committit ei, et confirmat
in fide promissionum ejus.*

1 SAPPHICUS, 2 GLYCONIUS, UT IN PS. XXXIII.

- 1 **D**UM ferox armis inimicus instat,
Ad montes vaga lumina
Proximos circumfero, si quid illinc
Fortè appareat auxili.
- 2 **A**t mihi coeli Dominus solique
Certam solus opem feret.
- 3 **I**lle (quid vano trepidans tumultu
Cor pulsas mihi pectora ?)
Ille sanctorum, mihi crede, custos
Noctes excubat et dies :
- 4 **V**icta nec blandi illecebris soporis
Unquam lumina dimovet :
- 5 **L**eniter passis tibi semper alis
Umbræ more supervolat ;
- 6 **N**e cætem solis violentioria
Urant spicula de die,
Nocte ne lunaæ nebulosioris
Artus degravet halitus.
- 7, 8 **S**eu domi clausus lateas, latentem
Clausis servat in aedibus :
Seu foris pacis obeas amicae,
Seu belli fera munera,
Sospitem e cunctis Dominus periclis
Semper te bonus eruet.

PSAL. CXXII.

David Ecclesiae studiis et officiis cultu Dei recreatus laetitiam suam praedicat: urbis, Ecclesiae, et regni totius statum commendat, omnibus bene precatur, et omnia bona a se spondet.

1, 2, 3 TRIM. GLYC. CHOR., 4 TRIM. PHER.,
UT IN PS. CXVI.

1 **O** LUX candida, lux mihi
Laeti conscientia nuncii :
Jam pleno stata tempora
Reddit circulus anno :
Jam festi revocant dies
Augustam Domini ad domum :
2 Jam sacri pedibus premam
Laetus limina templi.
3 Jam visam Solymae edita
Coelo culmina, et aedium
Moles nobilium, et suo
Angustam populo urbem :
4 Urbem, quam procul ultimis
Terraे finibus exciti
Petunt Isacidae, ut Deum
Placent more parentum :
5 Jussam coelitus oppidis
Urbem jus dare ceteris ;
Et sedem fore Davidis
Cuncta in secula proli.
6 Mater nobilis urbium,
Semper te bona pax amet :
Et te semper amantibus
Cedant omnia rectè.
7 Semper pax tua moenia
Colat ; semper in aedibus
Tuis copia dexterâ
Largâ munera fundat.
8 Dulcis Isacidum domus,
Te pax incola sospitet :

9 *Sedes numinis, omnia
Succedant tibi saecula.*

PSAL. CXXIII.

*Ecclesia gravissimè oppressa se ad Deum erigit, gratiam
ejus implorat, et hostibus Dei male precatur.*

1, 2 ALC. MAJ., 3 ARCH., 4 ALC. MIN., UT IN PS. VII.

1 *Ad te levavi, Rex, pater, et Deus;
Ad te levavi lumina, qui procul
Contagio humano remotus,
Templa habitas radiata coeli.*

2 *Ut servus observat Domini manus,
Gestus et omnes lumine mobili;
Arguta ceu nutus acutis
Serva oculis dominae tuetur:
Te nostra spectant, te, Domine et Deus,
Intenta mentis lumina, dum graves
Iras remittas, servulisque
Des veniam bonus atque pacem.*

3 *Jam lenis in nos respice: servulis
Jam parce tandem, parce fidelibus,
Quos hostis insultans superbo
Ludificatque premitque vultu.*

4 *Contemptus hosti ac opprobrium sumus,
Vitaeque taedet: ferre animus nequit
Supercilii fastum superbi,
Ludibriumque opibus tumentum.*

PSAL. CXXIV.

*Ecclesia, mirificas Dei liberationes a canibalibus mundi
praedicans, benedicit Deo, et se in posterum de ope
illius confirmat.*

TETRAMETER TROCHAICUS, UT IN PS. CV.

1 *Ni faventis affuisset numinis praesentia,
2 Dicat Isaci propago, numinis praesentia
Ni faventis affuisset, quum veniret perditum*

Nos superba multitudo fracta stratis cedimus,
 3 Fortè vivos devorâsent, debilesque et pauculos :
 Ira fervidi furoris, avida nostrâ sanguinis.
 4 Obruiisset instar undae nos procellâ clodium :
 More torrentis nivali ab imbre turgidi, impetus
 5 Nos repente sustulisset, usque ad animam gurgites,
 Usque ad animam transiissent gurgites impervii.
 6 Sempiterna laus Deo sit, qui suos non tradidit
 Dentibus praedam cruentis perfidarum gentium.
 7 Cassibus fractis dolosis sospites evasimus :
 Capti velati jam volucris rete fugit acupis.
 8 In Deo nostrae salutis spes reposta est unico,
 Qui solus ocellusque fecit vir potenter dexteræ.

PSALMUS CXV.

Psalmus stabilitatem Ecclesiae predicat, et instabilitatem afflictionum ejus; deinde Deum orat pro sanctificatione illius et prosperitate, improbis ejectis.

1, 2 ALC. MAJ., 3 ARCH., 4 ALC. MIN., 5 T. IN TS. VII.

1 **S**IONIS arcem non equilo impotens
 Saxo pedestem perpetuo quatit,
 Nigrantibus non austera via in erat
 Imbrisces glomerans præcellas.
 Quicunque verè spem ducat in Deo,
 Non hostis haec vis, non quatit delusus
 Si fractus illabatur orbis,
 Incolumis fugiet spinam,
 2 Ut civitatem moenia mortuum
 Sanctam tuentur, sic Dominus suus
 Vi cingit arcana, nec unquam
 Procedit viduæ relinquit.
 3 Nec impiorum perpetuo jugo
 Sinet piorum progeniem premi,
 Ne turpibus costeminetur
 Flagitiis labefacta mentem.
 4 Ut affluenter fac bona sint bonis,
 5 Ut contipenter fac male sit malis,
 De calle quæsrecti illucibria
 Impietas male sana flexit.

Fac, sancte rerum conditor, ut dominum
Beata semper pax colat Isaci:
Tranquillitas secura pulchrae
Exhilarat Solythae colonos.

PSAL. CXXVI.

*Ecclesia admirabilem sibi et gentibus liberationem suam
a Deo factam praedicat, eandemque optat ad illa per-
fici.*

1 HEKAMETER, 2 TRIMETER IAMB., UT IN PS. II.

1 **Q**uum pater omnipotens captam remeare Stonem,
Dulcemque jussit patriam revisere;
Attoniti stupueret animi, nec opinaque secum
Metum librantes inter et spem gaudia.
Vixque sibi credunt: veluti qui noctis opacae
Sopore pulso manè versat somnia.

2 Pro lacrimis redeunt risus: sua gaudia quisque
Sermoni celebrat, patrium laudans Deum.
Nec minus attonito stetit ad miracula vultu
Sic barbarorum turba secum mussitans;
En pater ille deum quot signa ostendit amoris!
Hujus saluti gentis usque ut prospicit!

3 Nec falsi nam signa Dei monstravit amoris
Praeclara, nostra dum saluti prospicit.
Ergo alaeres laetio testamur gaudia plausu.

4 At tu benigne fac parens ut ceteri
Jam redeant, plenisque viis sic agmen inundet,
Ut aestuosi quoniam fiat austri spiritus,
Indignata suis cohiberi flumina ripis,
Vagâ pertagato marinurant licentia.

5, 6 Qui malè foecundae commisit semina terrae,
Et corde tristis multa volvit anxi,
Si venit uberior seges imbribus aucta benignis,
Exsultat hilari cor nactentis gaudio.
Nos quoque longa fugae post tædia, postque labores,
Laeti arva dulcis patriæ revisimis.
Te patrium canimusque Deum, semperque canemus;
Agimusque memores atque agemus gratias.

PSAL. CXXVII.

Psalmus nihil posse aut comparari qui conservari, ac ne genus quidem propagari, datur sine benedictione Dei; ac proinde omnia ab illo exspectanda esse.

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. LXX.

1 **N**i copta Dominus juverit, frustra struis
Moles superbas aedium.

Ni Dominus urbem servet, incassum excubat
Muris vigil custodia.

2 Frustra antevertis manè solēm, et vespere
Sero domum reverteris:

Victum labore vix parabis anxiō
Ni Dominus admōrit manum,

At ille amicis interim suis dabit
Purum soporem sonniis:

3 Domumque dulci prole foetam liberū
Praebebit. Haec hereditas,

Haec illa merces, qua beat caros sibi
Rerum ille Dominus omnium.

4 Non sic timori est dexterā telis gravis
Bellator hostis hostibus,

Ut quem parentem masculae propaginis
Favor beavit numinis.

5 O ter beatum et amplius, qui talibus
Pharetram sagittis impleat!

Non ad tribunal erubescet iuria
Procacis adversarii.

PSAL. CXXVIII.

*Psalmus, piorum felicitate proposita, demonstrat quām
grato animo sit percipiēda benedictio Dei publica in
Ecclesiam, et privata in pios singulos.*

1, 2, 3 TRIMETER GLYCONIUS CHORIAMBICUS, 4 TRIMETER PHEROCRATIUS, UT IN PS. CXVI.

1 **F**elix o ter et amplius,
Quem timor Domini tenet,

Quem non illius a via
Flectit devici error.

2 Felix, et tibi prospera
Cedant omnes: nunc tu
Carpes dulcis forenas
Comparata labore.

3 Instar palmitis tibi
Proventu gravidi, et comu
Cingentis viridi domini,
Te conjux hilarabit,
Ceu plantaria fertili
Pubescunt oleae solo,
Jucundus tibi liberis
Cingent agmine mensam.

4 Quem timor Domini tenet,
Inter talia commoda
Vitae tempora transiget.

5 At te ex arce Sionis
Ditabit Dominus manus
Larga: et conspicies bonis
Florentem Solymani, tibi
Donec vita manebit.

6 Prolis adspicies tuae
Longa stirpe propaginem:
Festae semper et Isaci
Laetos pace nepotes.

PSAL. CXXXIX.

*Ecclesia suas in praesenti seculo afflictiones a mundo et
liberationes a Deo praedicat, fupestumque adversario-
rum exitium.*

TETRAMETER TROCHAEVOS, ET IN PS. OV.

1, 2 JURE dicat grec bonorum, Mille me molestius.
Factio pressit malorum: prima ab usque origine
Factio pressit malorum mille me molestius:
Nec tamen subvertere unquam quivit ullis machinis.

3 Terga saevis exaravit verberum vibicibus:
Terga longis secta sulcis, hostis ad fastidium:

4 Sed parens rerum benignus, yinclo, regit impia,
Meque nervo liberavit servitutis aspergine.
5 Qui Sionis non amico spectat, aerea, lumine, ruit, a
Vota semper vana volvat, spes inanea putat, a
6 Marceat, ceu sole maret, herba, languens torrido,
Herba summis prata tectis, quae serpentè corruit
Ante falcis plagam acutae, sicea, mordidis cognit, a
7 Unde nec sinum replevit, qui maniples colligit,
Nec manum messor perustus, prata, tondens florea,
8 Nec viator ominatus prospera est metentibus,
Sic precatus, Arva laeta, et arva lauta, et roseida;
Hunc in annum, et usque in annos hunc sequentes,
numinis
Ves favor semper benigni servet, ornat, augeat.

PSAL. CXXX.

*Psalmus sibi maximas liberationes obtigisse narrat invoca-
canti Deum, ideoque se Deo considerat, et Ecclesiam
ad fiduciam eandem hortatur promissionibus.*

1, 2 ASCLEP., 3 PHEREC., 4 GLYCONIUS, UT IN PS. IX.

1, 2 CURARUM rapidis fluctibus obrutus,
Arcanis animi de penetralibus,
Audi verba precantis,
Clamavi, pater optime:
Audi verba, pater, quae tibi supplices
Multo cum gemitu fundimus: applica
Intentam bonus aurem
Tristes ad querimonias.
3 Si vindex tetricus facta nefariè
Poenis cuncta velis plectere, quis sibi
Tam confidit, acerbum
Ut non horreat exitum?
4 At tu non furiis tristis es asperis,
Sed largus veniae, et munificus parens:
Ut te jure colamus,
Legum et jussa salubria.
5 Nam spes polliciti me recreat tui,
Promissaque fides fallere nescii,

Et fides certa
Mentem sustinet anxiam;

6 Non sit praecepsit nocte vigili ditem
Observat rosatum, non rosatum vigil
Phœbi sic aet' ortum;
Et fragrat thea mens Deum;

7 Securi in Domino figite spem pii,
Non duro veniam supplicibus dare;
Et prompto dare pressis
Duro servitio manum.

8 Electi generis progeniem gravi
Pressum servitio ex hostibus asseret:
Et de morte redemptam
Noxis eximet omnibus.

PSAL. CXXXI.

*David, dimisum suum animum supplicemque professus,
Ecclesiam ad humilitatem simplicitatemque cohortatur.*

DIM. IAMB. ANACREONTEUS CATAL.

1 Si spiritu impotenti,
Si lumine insolenti
Elatus ambulavi;
Si virium meartim
Fiduciâ superbis
Despicerim minores:
Si mentis arrogantis
Sublimè vectus alis,
Majora, quam feceret
Sperare, cogitavi:
Ni vota temperavi
Modestia salubri:
Nil deprecor rogove,
Nullam recuso poenam.

2 Qualis puer tenellus
Vix lacte pulsus, unam
Suspirat in parentem,

Hanc spectat, hic ab una
 Dependet, unum ibam: Aeterne rector orbis,
 Te mens mea instaurat, Unum, ubi adhaeret, unum
 Te vindicem salatis
 3 Agnoscit. O piorum
 Propago sancta patrum,
 Unum Deum parentem
 Spectate, spes in uno
 Locate, cuncta ab uno
 Sperate: spem nec unquam
 Fovebitis caducam.

PSAL. CXXXII.

David, arcām Dei ducturus Hierosolyma, sollicitudinem suam, votum, officiumque exponit Deo; orat ut Deus veniat in civitatem suam, et regno, sacerdotio, populoque benefaciat; ideoque promissiones antē a Deo factas adducit.

HEBRAEIS, UT IN PS. I.

- 1 **D**avid est meior, genitor, memor est laborum Quos tulit, in rebus tua iussa secutus egenis.
- 2 Ille tibi, Hebraeae gentis Deus unice, votis Obstrinxit caput, et missis ora reclusit:
- 3 Non aedes prius ingrediār, mollive reponam
- 4 Membra toro, aut oculis dulcem indulgebo soporem;
- 5 Quām fānum inventiar, et sancti fundamina templi Designem, sanctisque locum dimetiar aris.
- 6 Fama licet patriae multum promitteret oras, Inter saxa tamen silvestribus obsita dumis Monstravit Deus ipse locum. Deus ipse perenne Hic templum, templique sacris sedem innuit aris.
- 7 Ergo alacres gratam Domino properemus ad aedem:
- 8 Scamna pedum pronis veneremur vultibus: et tu, Sancte parens, bonus ac placidus capē vota, tuamque Laetus adi sedem: neu dignare penates Qui memorem aeterni servabunt foederis arcām.
- 9 Templa sacerdotes casti tueantur, et omnes

Qui tua rite piis venerantur numiha scoris,
 10 Laetitiā exsultent. Si David pectorē puto-
     Te coluit, ne Davidicae nunc respue prebis
     Dona, tui populi cui frena tenenda dedisti.
 11 Davidi enim quondam (neque jam sententia vertet
     Ulla tuam mentem) jurasti: Et stirpe propago
     Nata tuā solium et sceptrua retinebit avitum.
 12 Quòd si posteritas servet mēs foedera, pactis
     Si steterit, leges si non temperarit, avitas,
     Nulla dies solio, vis nulla extrudet avito,
     Et natos natorum, et qui nascentur ab illis.
 13 Ipse mihi sedem elegi sine fine Sionem, : [luptas :
 14 Quam colerem: hic mihi certa quies, hic certa vo-
 15 Haec mihi grata domus: coeli indulgentia fruges
     Faxo alat, et durq[ue] largē saturab[us] colonos.
 16 Templa tuebuntur casti justique ministri,
     Laetitiāque piis perfundam pectora certa:
 17 Davidicoque novum producam e semine germen,
     Quod latē in populos fundet sua brachia: stirpi
     Prospiciam serae solium qui illustret avitum,
     Claraque per cunctas diffundat lumina terras.
 18 At pudor, et turpes maculas infamia spargens,
     Hostibus inficiet vultus. Jessaea propago
     Floredit, cingetque sacrum diademate crinem,
     Transmittetque suam longaeve in secula famam.

PSAL. CXXXIII.

*David communionem sanctorum celebret, et elegantibus
 comparationibus figurat bonum, amoenitatemque illius.*

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

1 **N**IL caritate mutuā fratum, nihil
     Jucundius concordiā;
 2 Non aura suavis balsami, quim funditur
     Aronis in sacrum caput,
     Et imbre laeto proluens barbam et sinus
     Limbum pererrat aureum:
 3 Non ros, tenella gemmulis argenteis
     Pingens Sionis gramina,

*Am. versus dulci inquietans uitigine
 Hermonis intonxi jugo
 Fraterne quam pax incelit, domum jucat
 Dominus benigna dexterâ:
 Et spibus auget: filiorum et filios
 Multis propagat seculis.*

PSAL. CXXXIV.

*Psaltis Ecclesiam totam hortatur ut benedicat Deo, ad-
 junctis promissionibus.*

1 TRIMETR. ET 2 DIPMETER IAMB., UT IN PS. III.

1 **D**OMINE miseri, nocte qui custodiæ
     Sancti excubantis atrii,
     Laudate Dominum, laudibus donèc sacro
     Nex annuit silentio:
 2 Interque laudes mentibus parris manus
     Coeli supinas tollite:
 3 **E**t vos beatis Dominus invicem omnibus
     Coeli solique commodis:
     Dominus benevolus qui tuetur, unicus
     Coeli solique conditor.

PSAL. CXXXV.

*Psaltis Ecclesiam hortatur ad laudandum Deum, omni-
 potentiae in res creatas et inimicos ipsos, bonitatisque
 erga Ecclesiam nomine; quæ omnia per comparatio-
 nem idolorum gravissime amplificat.*

HEXAMETER, UT IN PS. I.

1, 2 **V**os quibus est saori custodia credita semper,
     Eia Deum, laudate, Deum, celebrate maiestati,
     Qui sacra assiduâ vigilatis ad atria curia:
 3 **E**ia Deum, laudate bonum, semperque beatum:
     Tollite perpetuè vestes, super aethera cantu,
 4 **Q**ui pessime Jacobum, ultrò legis, lectumque dispergit
     Hunc sibi, ceu privata pachonum in secula sortem.
 5 **N**ota quidem Domini est immensa potentia, notum

Numen; quippe deos sub se premit altior omnes,
Quos alii stolidâ placant cœuium in aia curâ.

6 Versat enim nutu cœlo, terrâque, marique,
Aut si quod caecis clausum est penetrale tenebris

7 Naturae, quodcunque libet: de viscere terrae
Evocat, et liquido suspendit in aëre nubes:
Fulguribusque vagis venientes praevenit imbres:
Deque suis promit ventorum flamina gazis.

8 Ille hominum primos foetus pecudumque per arva

9 Divitis Aegypti stravit: regemque superbum,
Et quicunque bibunt septemflua flumina Nili,

10 Terruit ostentis: validis ille oppida muris
Turrita evertit: numeroso milite cinctos
Cum stirpe extinxit violento funere reges:

11 Stravit Amorrhæum validâ virtute Seonem,
Quique Basan, Ogus magnâ ditione tenebat,
Regnaque non uni Cananeia subdita sceptro:

12 Arvaque, dejectis nuper viduata tyrannis,
Accepere novos Jacobi e stirpe colonos.

13, 14 Sancte parens rerum, qui justo examine nosti
Parcere subjectis, et debellare superbos,
Posteritas te sera canet: tua splendida facta
Nulla unquam ex animis tollent oblitia nostris.

15 At sibi quae variis finxit simulacra figuris
Vana supersticio, calidâ fornacibus aurum
Argentumve liquans, nil sunt nisi ludicra dextræ

16 Humanae commenta: illis os vocis iñane:

17 Lucis egent oculi: surdas sonus advolat atres:
Ex patulas frustra nares jucundus odorum
Halitus incursat: calidus non pectora pulsat

18 Spiritus. O quisquis ludibria talia fingit,
Aut colit, ipse suis similis dñs exigat aevum,
Mentis inops, et lucis egens: non aure nec ore
Accipiat redditus sonos: nec nare sagaci
Sentiat halantes per prata hitentia flores.

19, 20, 21 Tu vero genus a magno Israële profectum,
Et domus Aronis; genitique e sanguine Lévi,
Et quicunque pio rerum venerare patrem
Obsequio, laudate Deum, qui tecta Sionis
Ardua, qui sacram Solymæ bonus incolit aedem.

PSAL. CXXXVI.

Psalmus hortatur Ecclesiam ad praedicandas Dei laudes, propter beneficissimam naturam et majestatem ipsius, benignaque opera in creatione, administratione et conservatione rerum omnium, ac imprimis Ecclesiae, demonstrata.

1 HEXAMETER, 2 TRIMETER IAMBICUS, UT IN PS. II.

- 1 **EIA** Deum laudate, Deum facilemque bonumque,
Largâ benignum semper indulgentiâ.
- 2 **Eia** Deum laudate: Deus namque ille deorum est,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
- 3 **Cui** domini rerum submittunt sceptrâ tyranni,
Largâ benigno semper indulgentiâ.
- 4 **Qui** facit attonito solus miracula mundo,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
- 5 **Qui** nitidos mirâ arte polum convolvit in orbes,
Largâ benignus sempèr indulgentiâ.
- 6 **Qui** liquidis terras emergere jussit ab undis,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
- 7 **Qui** vitreo accendit flammantia lumina coelo,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
- 8 **Qui** solem auricômum jussit dare jura diei,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
- 9 **Qui** lunam et stellas tenebras distinguere noctis
Jussit, benignâ semper indulgentiâ.
- 10 **Pignora** prima Phari qui fato extinxit acerbo,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
- 11, 12 **Isacidas** medio incolumes ex hoste recepit,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
- 13 **Qui** rubri Oceani torpentes diffidit undas,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
- 14 **Perque** undas fissas sobolem traduxit Abrami,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
- 15 **Pharonem** et Pharios submersit gurgite currus,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
- 16 **Deduxitque** suos deserta per avia tutos,
Largâ benignus semper indulgentiâ.

17, 18 Et validos meritâ prostravit clade tyrannos,
Largâ benignus semper indulgentiâ.

19 Stravit Amorrhæum validâ virtute Seonem,
Largâ benignus semper indulgentiâ.

20 Stravit et incassum confisum viribus Ogum,
Largâ benignus semper indulgentiâ.

21 Metatusque novis agrum est utriusque colonis,
Largâ benignus semper indulgentiâ.

22 Isacidis habitare suis dedit hosticâ rura,
Largâ benignus semper indulgentiâ.

23 Qui nos in rebus miseros respexit egenis,
Largâ benignus semper indulgentiâ.

24 Avertitque ferum nostris cervicibus hostem;
Largâ benignus semper indulgentiâ.

25 Qui genti vitam humanae victumque ministrat,
Largâ benignus semper indulgentiâ.

26 A strigeros laudate Deum qui temperat orbes,
Largâ benignus semper indulgentiâ.

PSAL. CXXXVII.

Sacerdotes et Levitæ captivi ad suoras cantiones cantandas sollicitati, ostendunt a se bona fide fieri non posse: in luctu suo constanter permanent, Edomaeisque et Babylonii severissimum Dei judicium imprecantur atque denuntiant.

1 HEXAMETER, 2 PENTAMETER, UT IN PS. LXXXVIII.

1 Dum procul a patriâ moesti Babylonis in oris,
Fluminis ad liquidas fortè sedemnas aquas;
Illa animum subiit species miseranda Sionis,
Et nunquam patrii tecta videnda soli.
Flevimus, et gemitus luctantia verba repressit;
Inque sinus liquidae decidit imber aquae.

2 Muta super virides pendebant nublia ramos,
Et salices tacitas sustinere lyras.

3 Ecce ferox dominus, Solymæ populator opimæ,
Exigit in mediis carmina laeta malis:
Qui patriam enidio nobis mutavit acerbo,
Nos jubet ad pustulos verba referre modos,

Quale canebaris, steterat dum celis Sionis
 Regia, finitimis invidiosa locis.

4 Siccine divinos Babylon irrideat hymnos?
 Audiat et sanctos terra profana modos?

5 O Solymae, ô adyta, et sacri penetralia templi,
 Ullane vos animo deleat hora meo?

6 Comprecor, antè meae capiant me obvia dextræ,
 Nec memor argutæ sit mea dextra lyrae:
 Os mihi destituat vox, arescente palato,
 Haereat ad fauces aspera lingua meas:
 Prima mihi vestrae nisi sint præconia laudis:
 Hinc nisi laetitiae surgat origo meae.

7 At tu (quæ nostræ insultavit laeta rapinae)
 Gentis Idumææ tu memor esto, pater.
 Diripite, ex imis evertite fundamēntis,
 Aequaque, clamabant, reddite tecta solo.

8 Tu quoque crudelis Babylon dabis impia poenas,
 Et rerum instabiles experiere vices.
 Felix qui nostris accedet cladibus ulti,
 Reddet ad exemplum qui tibi damna tuum.

9 Felix qui tenero consperget saxa cerebro,
 Eripiens gremio pignora cara tuo.

PSAL. CXXXVIII.

David Deum celebrat et propter benignum verbum et opera ejus erga se: a gentibus suo exemplo celebratum iri docet, ac postremò se committit Deo.

1 HEXAMETER, 2 DIMETER IAMB., 3 DIMETER DACTYL.

1. - u u | - - | - u u | - u u | - u u | - - || vide Ps. I.
 2. - - t u - t - - | u - || vide Ps. III.
 - u u | - u u | - || vide Ps. XII.

1 PECTORE te grato Dominumque Deumque fatebor
 Coram superbis regibus,
 Et tua facta canam.

2 Ad tua tempa oculis, animo ad tua numina spectans,
 Nomen celebrabo tuum,
 Perpetuamque fidem:

T

Qui donis premisso novis cataluxa rependis,
 3   Audis vocantem, rebara
                     Das animo trepido.

4 Te, quacunque patet tellus circumflexa pento,
                   Reges fatebuntur Deum,
                   Quum sine habe fidem

5 Audierint: ritusque tros super aethera cantu
                   Ferent, tuaeque gloriae
                   Ad jubar attoniti.

6 Nam liquidi quanquam trans ignea moena mundi
                   Beatus in te permanes
                   Attamen haud humiles

7 Despicis; elatosque premis: discrimina mille
                   Passim mohi circumstrepant,
                   Te duce tutus ero.

Tu validâ obeistes dextrâ ferialibus ausis
                   Qui me laccessunt hostium:
 8   Incolumique dabis
                   Quod superest, si quid superest: bonitate perenni,
                   Quo cooperas grade, tuas
                   Facta tuere manus.

PSAL. CXXXIX.

David se tutum et omni ex parte Deo perspectum esse agnoscens, profitetur studium suum adhaerendi Deo et fugiendi a malo: ac postremò ad confirmandam hanc professionem suam, si opus erit, se amplius probandum committit Deo.

1 TRIMETER ET 2 DIMETER LAMB., UT. IN PS. III.

1 M OMENTA vitae nulla te latent meae,
                   Rector benigne coelitum.

2 Seu sedeo, sive surgo, seu quid cogito,
                   Tu cuncta praecens adspicis.

3 Lux sive curam, seu quietam nox tulit,
                   Curam et quietem temperas.

4 Nec te minutae voculae fugit sonus,
                   Quam lingua temere fuderit.

5, 6 Et os et humeros, totusque corporis
                   Sic arte mira fabricam

Finxisti, acumen nullum ut humani fagent
Ratiove possit assequi.

7 Quónam ergo vultus fugere tuus? quibus
Clausus latebris ocular?

8 Petamne coelum? praestò es hic: ad inferos
Demergar? illuc nra abea.

9 Aurora sacrum me valueri ut deferat
Ad occidentis limites.

10 Hic deprehendes me, nec hic tutus tuae
Vitabo fulmen dexteræ.

11 Incauta mens si fortè secum cogitet,
Nox me tenebris occulet,
Obscura tenebria nostra nox luce est tibi
Meridianâ clarior.

12 Tibi nec tenebrae sunt tenebrae, nec tuae
Nox ulla providentiae est.

13 Arcana mentis tu tenes, qui pectoris
Arcana fabricatus es.
Qui me parentis ventre conditum, cutis
Tenello amictu involveras.

14 Compago mira corporis nostri, tuae
Miraculum est solertiae:
Stupenda cujus opera nec nostra assequi,
Sed nec negare mens potest.

15 Nam nulla nostri tam minuta est corporis
Pars, ut tuam scientiam
Fugiat: nec ulla claustra pectoris latent
Te conditorem pectoris.

16 Massae recentis rudia adhuc primordia,
Rudisque massae semina,
Ceu scripta haberes, corporisque lineas,
Motum statumque noveras.
Et membra nondum quum forent, quid adderent
Dies sciebas singuli.

17 Haec mente tacitâ cogitanti mihi, stupor
Torporque sensus alligat:
Animus labascit quum tuae miracula
Perpendo: mecum dexteræ.

18 Citiùs inibo numerum, arenæ in littore
Quot volvat aestus corpora:

Quamvis ocellia p̄vigil, anquā mea
Dulcem seporēa indulsero.

19 O quando p̄deres impios, xerās parentes?
O quando sanguinarios.

20 A me repelles, qui scelasti nomini
Et numini illudunt tuo?

21 Te quisquis odit, non ego odi? non tuos.
Hostes habebam pro hostibus?

22 Odi profecto: nec tuis ex hostibus
Amicus est quisquam nāhi.

23 Revolve mentis intimos sinus Deus,
Latebrasque nostri pectoris;

24 Nisi hīc amorem videris tui, nisi
Animum obsequi nunquam pigrum,
Si par scelētis scelētis sum, vitae patem.
Da cūa scelētis exitum,

PSAL. CXL.

David Deo supplicat pro liberatione suā: impiis adversariis malē precatur; et seipsum confirmat in fiduciā certā justitiae salutisque Dei.

1, 2 ALC. MAJ., 3 ARCH., 4 ALC. MIN., UT IN PS. VII.

1 AETERNE rerum conditor, a malae
Linguae veneno me bonus assere,
Meamque perjurī tuere
Hostis ab insidiis salutem,

2 Qui fraude tectā bella nefaria

3 Ciet: nec atris mitior anguibus
Vibratque linguam virulentā, et
Ore vomit rabido venenum.

4, 5 Averte fraudem, et me violentiae
Hostis scelētis subtrahe, qui mea
Vestigia observat, scrobesque
Objiciens, laqueosque tendens.

6 At tu, salutis praesidium meae,

7 Audi precantēm: tu Dominus mitti
Deusque; tu me liberāsti
Incolūmem crepero e duello.

8 Idem impiorum mala bona herita
Fac vota: saevam frange superbiam:
9 Virusque Linguae pestilencis
In domini exitium refunde.
10 Dejecta coelo flammis perfracta
Procella fundat praecipiti fugit,
Caecosque propellat profundas
Perpetui in barathri tenebras.
11 Linguae loquacis pertida vanitas
Nunquam quieto deget in otio:
Sed impiè dignum patratis
Exitium domino parabit.
12 At impiorum a vi Dominus suos
13 Et fraude vindicta assetet: ut pii
Numen Dei praesens potensque
Perpetuo celebrant honore.

PSAL. CXLI.

*David, tribulibus suis mandato Saulis ipsum persequenti-
bus, open Dei implorat: improbitatem auctorum per-
secutionis suae exponit, fidemque suam, quibus nomini-
bus servari a Deo petit.*

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

1 AUREM vocanti da, parens, properè, meas
Audi preces salutifer.
2 Quum verba fundo tristis, et puras manus
Attollo, sic preces meas
Manusque puras respice, ac si thureo
Odore mahè te colam:
Ac si colam te victimâ et libamine
Sero rubente vespere.
3 Freno coérce linguam: ad oris januam
Fac excubet custodia.
4 Fac mens sequatur recta, fac in lubricam
Ne fleetat erroris viam.
Fac ne scelesto gaudeat coetu, neque
Mensâ fruatur impiâ.
5 Me malo justus increpet, me verberet,
Quam palpet impitis, comam

6 Quām rōre nārdi spārgat. Impi, precor,
Et impiorūt p̄aescides,
De rupiſ altae quām rōent ſpectula, ſui
Supplicia ſceleris ut loant;
Tum ſubeat animūm conſciā, ſalubriter
Quād me monentem ſpreverint.

7 Sic mōrtis horroſ ossium compagines
Mihi laxat, ut caeſae jacent
Fagi per arva firſa cuneis fragmina.

8 Tu, sancte rector coelitum,
Spes una nobis es ſalutis, unicum
Agnoscimus te vindicem.

9 Vitam tuere ab impiorum caſſibus,
A fraude quam ſtruunt mihi.

10 Compos ſalutis impios fac in ſua
Cernam ruentēs retia.

PSAL. CXLII.

*David a Saule et comitatu ejus circumclusus Deum orat
pro ſalute ſuā, ad gloriam ipsius in Ecclesiā praedi-
candum.*

1 SAPPHICUS, 2 GLYCONIUS, UT IN PS. XXXIII.

1 Invoco ſupplex Dominum, mapusque
Tendo ad ſidera ſupplices.

2 Mentis huic pando lacrimas: querelis
Imploro miseriſ opem.

3 Pectus afflictum dolor obruebat:
Quamvis, Rex bone coelitum,
Puriter vitae mihi tu peractae
Eſſes arbiter optimus.

4 Quum domo gressum tamen efferebam,
Tendebant mihi retia.

5 Nec mihi notus, nec amicus usquam,
Quoquād lumina verteram:
Exitus nusquam, fuga nulla, nemo
Qui me ſospite plauderet.

5 Ergo te, rerum pater, invocavi,
Unum p̄aecidium in malis:

Tu meae, vires, mea spes, opesque,
Dum sedes hominum nolo.

6 Da meis aurem faciem quarelis:
Fracti cladibus ultimis:
Assere a saevi manibus tyranni,
Qui me fortior opprimit.

7 Carceris vitam rape de tenebris,
Ut te laudibus efferam:
Teque conventus celebret piorum,
Promptum ferre piis open.

PSAL. CXLIII.

David, Deum implorans, indignitatem suam confitetur, injuriam sibi factam in hac caussa narrat, et angustias animi sui: ac propterea a Deo servari et institui petit, inimicos vero perdi ad gloriam ipsius.

ALCAICUS MAJOR, VIDE PS. VII.

1 Audi vocantem rebus in asperis,
Et lenis aurem da precibus meis,
Rerum creator: quâque soles fide
Et aequitate ex hostibus eripe.

2 Juris severi ne trahâ meam
Expende vitam: nemo hominum innocens
Sic est, tribunal possit ut ad tuum
Se profiteri crimine liberum.

3 En hostis atrox imminet, et premit
Stratum: tenebris tristibus abditus,
Et lucis exsors dego, velut specu.
Quos in sepulchri mors fera condidit.

4 Mens penè curis obruta volvere

5 Priora coepit tempora, quum patrés,
Spes quos fovebat praesidii tui,
De fauce lethi saepe revelleres.

6 Hac recreatus rursus imagine,
Imploro supplex auxilium tuum,
Intenta mens te respicit, arida
Tellus ut imbres sub canâ torrido.

7 Non lentus aadi, nam mihi spiritus
Vix fessa pulsat pectora: si tui

Avertis oris lamen ~~an~~ibile,

Mors atra siccis fauclibus ~~in~~met.

8 Spe mens labores auxiliis tui

Fert: spectat unum te, pater optime.

Audi precantem tenis, et exitam

Jamjam obruturis pante pectus.

9 Ab hoste saewo protege me, mea

10 Custos salutis: prava ferebile

Mentem manumque, et recta capessere.

Douce, unicum te qui veneror Deum.

Arcana fac vis numinis ut tui

Per plana gressum dirigat, ut tua

Mandata secter: neu male credulum

Error malorum vertat in orbitam.

11 Ut nulla numen non celebret tuum

Et aequitatem natio, recrea

Me destitutum praesidio: et malis.

Hostis acalest libera ab artibus.

12 Favoris umbrâ me solitâ tege;

Et, qui me acerbis usque doloribus

Affligit, hostem perde nefarium,

Servumque serva perpetuâ tuum.

PSAL. CXLV.

David, praedicatâ Dei erga se et humanum gentis beneficentiam, hostibus male precatur: sibi totique regno salutem et benedictionem omnimodam exoptat; et commendat felicitatem populi Dei.

1, 2, 3 ASCLER., 4 ELYCON., VIDE PS. XL.

1 Quo te, Rex hominum, clamans prosequor?
Qui firmas arthrum robore, qui manum
Et bellare doces, et dabis regis
Per discriminâ praelli.

2 Quod vivo et valeo, tutas et hostium
A fraude, eximiâ fulges gloria:
Quod latè validis impero gentibus,
Totum misericordia tui est.

3 O rerum genitor, quantum est homo;
Hac quem prosequeris misericordia.

4 Et curas patriâ sollicitudine !
 Figmentum *fragilis luti*,
 Quo nec bulla levis yanior est, neque
 Quae mentes agitant somnia turbidas,
 Nec serum fugiens umbra crepusculum,
 Nec fumi volucris vapor.

5 Coeli pande fores, Rex bone coelitum,
 Ac de sidereis labere sedibus :
 Montes nube operi ; per liquidi aëris
 Campos fulgura trajice.

6 Turbatos trepidâ sparge fugâ impios,
 Et sparsos jaculis perde sequacibus :

7 Porrectâque manu me, pater optime,
 Saevis eripe fluctibus.
 Hostis pelle malam vim bonus impii :

8 Linguae vaniloquae reprime toxica ;
 Assuetaeque dolis pestiferis manûs
 Vires contere viribus.

9 Ut te nostra novo carmine barbitos

10 Dicat, subsidio qui recreas tuo
 Reges : qui gravibus saepe periculis
 Vitam Davidis eripis.

11 Hostis pelle malam vim procul impii :
 Linguae vaniloquae reprime toxica ;
 Assuetaeque dolis pestiferis manûs
 Vires contere viribus.

12 Natorum soboles crescat, ut ubere
 Surgit silva solo laurea : virgines
 Cultu sic niteant, ut laquearibus
 Templorum tholus aureis.

13 Stipentur gravidis horrea frugibus :
 Pleno cuncta penu copia suggerat :
 Foecundi pecoris noa capiant greges
 Latis pascua saltibus.

14 Pingues plausta boves et nitidi trahant :
 Nec tristi resonent compita classico,
 Nec fletu plateae : nec furor hosticus
 Clausis affrenat oppidis.

15 Felicem populum, inter bona talia
 Qui vitam in tacito transigit otio ;

**Felicem populum ter quater, omnium
Cui rerum pater est Deus.**

PSAL. CXLV.

David seipsum et res omnes creatas ad Dei laudes prae-dicandas excitans, celebrat magnificare potentiam, et justissimam benignitatem illius, quam erga omnes exhibet.

1 HEXAMETER, 2 DIM. DACTYL., 3 DIM. IAMB.

1. - - | - v v | - v v | - - | - v v | - - ||, vide Ps. I.
2. - v v | - v v | - || vide Ps. XII.
3. v - | v - | v - | v - || vide Ps. III.

1 Te Regem Dominumque canam, domine lucida volvet
Lucidus astra polus,
Et unicum colam Deum.

2 Luce canam te, nocte canam te: nulla carebit
Laudibus hora tuis,

Rerum creator et saluſ.

Section clinical tests

Longaevi tua facta canent, seraeque nepotum
Per seriem sobeti

Per seriem scobli

Prodent: nec aetas gloriam.

6 Nesciet ulla tuam: mirandaque facta decusque
Ille memor referet.

Ille memor referet.

Hic magnitudinem sanet.:

7, 8 Ille bonum feret et justum, et placabilis irae,
Et veniae facilem, et

Et veniae facilem, et

Largâ benignum dexterâ :

9 Totque inter decora, et laudum praeconia nullo
Emoritura die,

Emoritura die,

Nit clariss clementia.

10, 11 Ergo, parens rerum, stellantis machina coeli
    Cuncta suo gremio.

Cuncta suo gremio.

Complexa praedicat tua misericordia.

Robur: et intacti scelerum contagia nefandâ,
Te celebrant slaves.

Te celebrant alacres,

Tuique vires imperi

2 Per populos latè vulgant, na pessia sceptri.
 Terra sit ulla tua,
 Et gloriae et potentiae.

3 Imperium sine fine tibi; nec legibus acti
 Subdita sceptrata teres,
 Aut clausa mactis temporum.

4 Tu lapsos rursum attollis, firmasque labantes:
 Incolumesque foves
 Vitae beatae commodis.

15 Te volucrum pecudumque genus, te saeva ferarum
 Secula respiciunt
 Unum, suoque tempore

16 Accipiunt victimum: tu dextram pandis, et omnes
 De locuplete penu
 Animal benignè recreas. [rem.

17 Quicquid agis, justèque et sanctè agis: impiger au-
 18 Supplicibus facilem

19 Praebes: opisque compotes
 Dimittis puro qui pectore cunque precantur:
 Auxilioque pii

20 Praesens es, et periculis
 Eruis e cunctis qui te venerantur amantque:
 Cumque suo scelere
 A stirpe vellis impios.

21 Ergo omnes te jure capient, nonenque tacebit
 Natio nulla tuua
 In seculorum secula.

PSAL. CXLVI.

*Psaltes se et pios hortatus ad laudes Dei ipsi soli asse-
 rendas, eum laudat singularium erga pios beneficio-
 rum, creationis, conservationis, administrationisque re-
 rum omnium, et regni aeterni nomine.*

1, 2 ALC. MAJ., 3 ARCH., 4 ALC. MIN., UT IN PS. VII.

1, 2 Te, magne rerum conditor, et tuas
 Sonabo laudes, factaque posteris
 Miranda prodam, dum recurret
 Per calidos mihi sanguis artus.

3 Securitatem ne stabilem tibi
 Promitte, regum praesidio : neque
 De stirpe mortali et caducâ
 Pone tibi certamen salutis.

4 Ut membra liquit spiritus, in saam
 Terrena moles terram abit ; et diu
 Consulta vanescunt, et auras
 Irrita per vacuas feruntur.

5 O ter beatum, quem Deus aetheris
 Fido tuetur praesidio, suas
 Qui spes opesque omnes in uno
 Constituit Domino Deoquē :

6 Qui terram et aequor condidit et polum,
 Et quicquid aequor terraque continet
 Polusque : qui promissa praestat
 Perpetuo stabilis tenore.

7 Qui nec tyranni vi sinit opprimi
 Infirmiorem, aut esurie premi :
 Qui carcerum exemptos tenebris
 Compedibus levat innocentes.

8 Qui nocte pulsâ luminis aurei
 Caecis refundit luminibus jubar ;
 Gressusque firmat claudicantes,
 Justitiamque amat aequus aequam.

9 Curâ fideli qui fovet advenam,
 Orbae marito qui viduae favet,
 Orbos puerulos qui tuerit,
 Et scelerum labefactat artes.

10 Rex ergo habenas imperii tuus,
 Sion, tenebit, sidera dum polum
 Pingent, et obliquum per orbem
 Sol rutilos agitabit axes.

PSAL. CXLVII.

Psalmus Ecclesiam hortatur ad praedicandum nomen Dei propter liberationes, beneficiaque ejus erga ipsam, et propter constantiam operum et verbi.

1 HEXAMETER, 2 TRIMETER IAMB., UT IN PS. II.

- 1 **EIA** Deum laudate, Deo date carmina digna;
Certè eruditus dignus ille est carmine:
- 2 Qui Solymam instaurat rursus, passimque per orbem
Sparsos reducit exsules Abramidas:
- 3 Qui fractos animi levat, et corda anxia lenit;
Mulcet dolores, mitigatque vulnera:
- 4 Qui numerat tacito labentia sidera mundo,
Suisque quaeque nuncupat vocabulis.
- 5 Magna Dei virtus, immensa potentia; nulla
Quam lingua fari possit, aut mens cogitet.
- 6 Qui mite ingenium fovet, allevat, auget honore;
Humique sternit impiam superbiam.
- 7 **EIA** Deum cantate, Deo persolvite grates;
Grato benignum canite patrem barbito:
- 8 Qui coelum obnubit tenebris, terram rigat imbre,
Montesque laeto vestit altos gramina:
- 9 Qui pecudum genti largâ dat pabula dextrâ,
Corvoque victum se roganti sufficit.
- 10 Quem neque magnanimum delectat robur equorum,
Nec vis ferocis aut lacertus militis:
- 11 Sed pietas animi simplex, et in illius unâ
Quae spem salutis collucet clementia.
- 12 **EIA**, Dei laudes Solymaeae pangite turres:
Benignitatem mons Sionis praedica.
- 13 Qui portarum aditus claustris firmavit ahenis,
Civesque cunctis commisericordiis auxit tuos.
- 14 Qui te pace beat laetâ, et defendit ab hoste:
Et messè flavâ tritici campos tegit.
- 15 Cujus ad imperium fundit sua munera telus;
Natura cuius prompta paret juncibes.
- 16 Qui nivibus celsos operit, ceu vellere, moates:
Densas pruinias cimetiis instar dejicit.

17 Et glacie lapsus solidarum frenat aquarum;
Cujus rigorem quis feret mortalium?
18 Quum libuit, molles glacie tabescit in undas,
Adspirat aura mitior, rivi fluant.
19 Ostenditque suam per signa illustria mentem:
Legesque Abrami tradidit nepotibus.
20 Non ita se populis aliis monstravit amicum,
Qui scita legum nesciunt coelestium.

PSAL. CXLVIII.

*Psaltes res omnes creatas a summo ad ipsum hortatur ut
Deum celebrent, propter majestatem ipsius, et benefi-
centiam erga Ecclesiam.*

DIMETER IAMBICUS, VIDE PS. III.

1 LAUDATE Dominum coelitum
Chori beati, qui procul
Contagio mortalium
Templa aetheris tuemini.
2 Laudate Dominum, quos sibi
Adesse jussit angelos:
Laudate Dominum exercitus
Parere prompti jussibus.
3 Laudate Dominum, qui diem
Sol, luna noctem illuminas:
Laudate Dominum lucidis
Stellae decorae flammulis.
4 Laudate eum rotatiles
Tot orbium compagines,
Et unda longè celsior
Campis nitentis aëris.
5 Hūic cuncta laudes dicite,
Numenque cuncta pangite,
Quod cuncta nutu condidit,
Et cuncta nutu sustinet:
6 Fixitque firmo cardine,
Ne vi senectae corruant:
Certisque vinxit legibus,
Quas transgredi non audeant.

7 Laudate Dominum sub specie
Terrae, dracones, abditis;
Et yasta cete, quae simo
Ponti reposatos finditis.

8 Ignes, nives, et grandines,
Vaporque, et aurae spiritus,
Ad jussa Domini mobiles
Circumrotantes turbines:

9 Colles feraces, et feri
Montes, et omnes arbores;
Seu montibus rigescitis,
Seu cultibus mansuetitis:

10 Mites feraeque bestiae,
Humique lentè reptiles,
Et quae liquentes aëris
Campos volando carpit.

11 Reges et orbis praesides,
Et nationes liberae,
Et pauperi plebeculae
Qui jus ab alto dicitis:

12 Et vos juventà floreà
Laeti puelli et virgines,
Senesque vitae in ultimo
Jamjam exituri limine;

13 Laudate Dominum: nūnimi
Sit ejus uni gloria,
Unumque noscat omnium
Coelum solumque principem.

14 Hunc omne in aevum laudibus
Propago tollat Isaci:
Sibi dicatam qui bonis
Gentem beavit omnibus.

PSAL. CYLIX.

Psalmus Ecclesiam hortatur ut Deum collaudet, propter benevolentiam et salutem ab eo acceptam, denique propter verbum ipius potentissimum Ecclesiae traditum.

DIMETER IAMBIGUS, VIDE PS. III.

1 CANTATE Domino ~~sonum~~ *sonum*

Novum: sonet laus illius.

Coetus per omnes, qui sacris

Non se profanis polluant.

2 Oblectet Isaci genus

Auctore se suo: suo

Regi Sionis arduae

Congratulentur filiae:

3 Nomen celebrent illius

Laetis choris et tympanis;

Ejusque laudes accinant

Blandè canoro pectine.

4 Gentem bonus parens

Amore sancto amplectitar,

Mitemque mansuetudinem

Firmat salute immobili;

5 Coetus piorum ut gestiant

Foris paratu splendido,

Domique secum claneulam

Laetentur in cubilibus.

6 In ore, rerum praesidis

Laus continenter personet;

Utrinque acuti in dexteris

Vibrentur enses vindices.

7 In se ferarum ut gentium

Crudelitatem vindicent;

Et in futurum iras, minas,

Superbiamque comprimant.

8 Reges suorum ut hostium

Arctis catenis alligent;

Et ferreis coērceant

Vinclis feroce principes.

9 Poenas secundum coelitus
 Praescripta ab Iesu ut exigant;
 Et lans plorum pervolet,
 Omnes per orbis cardines.

PSAL. CL.

Psalmus Ecclesiam hortatur ut Deum omnibus modis laudet, propter sanctitatem, potentiam, et magnificentiam ejus.

DIMETER IAMBICUS, VIDE PS. III.

- 1 LAUDATE Dominum, lucidum
 Templum colentem siderum;
 Qui vi suae potentiae
 Firmavit orbis cardines.
- 2 Laudate Dominum fortiter
 Ubique gestis inclitum :
 Laudate magnitudinem
 Captum supra mortalium.
- 3 Laudate Dominum bellicae
 Claris tubae clangoribus :
 Laudate Dominum nabliis,
 Lyrisque blandè garrulis.
- 4 Laudate Dominum tympanis,
 Chorique festi cantibus :
 Laudate Dominum fidibus, et
 Sonore dulci tibiae.
- 5 Laudate eum tinnitibus
 Laetis canori cymbali.
- 6 Hunc cuncta laudent, quae trahunt
 Vitalis aurae spiritum.

FINIS.

Digitized by Google

MISCELLANEA

E POEMATIS

GEORGII BUCHANANE.

---

1. *Hymnus matutinus ad Christum.*

PROLES parentis optimi,

Et par parenti maximo,

De luce verâ vera lux;

Verusque de Deo Deus:

En nox recessit, jam nitet

Aurora luce præviâ,

Coelum solumque purpurans,

Et clausa tenebris detegens:

Sed fuscat ignorantiae

Caligo nostra pectora,

Et nubilis erroribus

Mens penè cedit obruta.

Exsurge, sol purissime,

Diemque da mundo suum:

Nostramque noctem illuminans

Erroris umbram discute.

Dissolve frigus horridum;

Arvumque nostri pectoris,

Calore lampadis tuae,

Humore purga noxio:

Ut irrigetur coelitus

Roris beati nectare,

Et centuplo cum foenore

Coeleste semen proferat.

2. *Imago ad peregrinantes religionis ergo.*

FARE agè, qui terras lustras yagus, hospes, et undas,
 Quid petis hinc? longae quae tibi caussa yiae?
Non Deus hīc quisquam, nec imagine numen in istā est;
 Nos lapis et tantūm putria ligna sumus:
Vermibus esca, cibus tineis, domus hospitā blāttis,
 Opprobrium coeli, ludibriumque soli.
Non capiunt humiles numen coeleste penates,
 Structa nec humanā saxeā tecta manu.
Quem mare, quem tellus, quem non capit igneus aether,
 Clauditur in nullo spiritus ille loco.
Ut Christum invenias, animi secreta revolve,
 Aut lege fatidici quae cecinere patres:
Aut quae dives habet passim circumspice mundus,
 Haec vera est aedes, hoc penetrale Dei.
At quisquis picto-gaudet dare basia trunco,
 Crassaque pulvereo lingere saxa croco,
Dignus morte perit, qui mortua vivus adorat,
 Et vitae in fragili spem sibi ponit humo.
Si te picta juvant, cariem ne perline trunci,
 Sed verā mentem simplicitate tuam:
Hac ratione domi poteris reperire, quod omnes
 Erro vagus terras sic peragrando fugis.

3. *Ad Elizabetham Sereniss. Angliae Reginam, ODE.*

QUAMVIS vetusto stemmate splendeas,
 Regina, princeps optima principum,
 Quacunque magnum sol per orbem
 Flammiferos agitat jugales:
Quamvis feroci Marte subegeris
 Hostes rebelles, et populi feros
 Motus, et insanos tumultus
 Lenieris, sine caede, victrix:
Virtutis inter tot titulos tuae, et
 Laudum perennes fulget adoresas
 De fauce avarorum latropum
 Religio pia vindicata.

Jam nulla saxis figimis osculis,
 Nulla e sepulcris tracta cadavera
     Genomis resurgent, fastinamque
     Indociles animos populi.
 Non otiosae dedita naeniae
 Mendica fratrum turba rapacitum
     Passim vagatur, collocatque
     Foemineq; insidias pudori,
 Sub te liebit principe libere
 Christum fateri, ficta refellere,
     Mysteriamque veritatis
     Seposito reserare fuco.
 Ergo salutis sollicitum tuae
 Coeleste numen pervigil excubat,
     Et impiorum inauspicata
     Vota facit, retegitque fraudes.
 Super dracones fortis inambula,
 Saevam leonum frange ferociam:
     Per aspides erra, et per oras
     Quas Libycus basiliscus afflat:
 Coeli favor te, te pietas tua,
 Te supplicatum continuae preces
     (Praedonibus quos ex avaris
     Eripis) incolumem reducent.

4. Genethliason Jacobi Sexti Regis Scotorum.

Cresce, puer patriae auspicii felicibus orte,
 Exspectate puer, cui vatum oracula priorum
 Aurea compositis promittunt secula bellis,
 Tuque, peregrinis toties pulsata procellis
 Exsere laeta caput, cohibe pacalis olivae
 Penè tuo toties excisa Britannia ferre,
 Fronde comam, reparo flammis foedata, ruinis
 Convulsa, et pulso cole squalida tecta colono.
 Pone metum, aeternam spondent tibi sidera pacem.
 Jam neque Saxonidae Scotos, nec Saxona Scotus
 Infestus premet, et cognato sanguine ferrum
 Polluet, et miseras praedando exhaustet urbes.
 Sed quibus ante feri tractabant arma Gradivi,

Jam dehinc pacatis conjungent foedera dextris.
 Vos quoque felices felici prole parentes,
 Jam tenerum teneris puerum constescite ab annis
 Justitiae, sanctumque bibat virtatis ambren.
 Cum lacte, et primis pietas cōmes addita cuas,
 Conformatque animum, et pariter cum corpore crescat.
 Non ita conversi puppis moderamine clavi
 Flectitur, ut populi pendent a principe mores.
 Non carcer, legumque minae, torvaeque secures
 Sic animos terrent trepidos formidine poenae,
 Ut verae virtutis honos, moresque modesti.
 Regis, et innocui decus et reverentia sceptri
 Convertunt mentes ad honesta exempla sequaces.
 Sic ubi de patro rediūsus funere Phoenix
 Aurora ad populos reddit, et cunabula secum
 Ipse sua et cineres patris, inferiasque decoris
 Fert humeris, quacunque citis adremigat alis,
 Indigenae comitantur aves, celebrantque canore
 Agmine, non illa species incognita tantum,
 Aut picturatae capiunt spectacula pennae,
 Quam pietas, pietas etiam intellecta volucrum
 Sensibus: usque adeò recti Natura per omnes
 Diffudit rerum vivacia semina partes,
 Sic in regem oculos populus defigit, et unum
 Admirantur, amant, imitantur, seque suosque
 Ex hoc ceu speculo tentant effingere mores.

* * * * *

Talem Romulidae tranquillâ pace fruentem
 Sacrificum videre Numam, Solomontâ potentem
 Palmifer Euphrates: non illis lethifer ensis,
 Non bellator equus firmavit regna, nec axis
 Falcifer, aut densis legio conserta manipis,
 Sed pietatis amor, sed nulli noxia virtus,
 Fretaque praesidio Majestas juris inermi.

* * * * *

Scilicet humano generi natura benigni
 Nil dedit, aut tribuet moderato principe majus,
 In quo vera Dei, vivensque elucet imago.

* * * * *

5. *In Castitatem.*

CASTITAS blandi domitrix amoris,
 Castitas vitae specimen prioris,
 Labe cum puras soboles colebat
 Aurea terras.

Castitas vitae specimen futurae,
 Morte cum victa, sociata membris
 Pura mens puris, radiantis aulam
 Incolet aethrae.

Una nec certam Veneris sagittam,
 Jura nec fati metuis severi,
 Quippe quae rursus moriente major,
 Morte resurges.

Pura cum puris agites ut aevum
 Angelis, quorum studium secuta,
 Colliges fructus socios secundae
 Reddita vitae.

6. *Joanni Areskino, Comiti Mariae Scotorum Proregi.*

SIQUIS Areskinum memoret per bella ferocem,
 Pace gravem nulli, tempore utroque pium;
 Si quis opes sine fastu, animum sine fraude, carentem
 Rebus in ambiguis suspicione fidem;
 Si quod ob has dotes saevis jactata procellis
 Fugit in illius patria fessa sinum,
 Vera quidem memoret, sed non et propria: laudes
 Qui pariter petet has unus et alter erit.
 Illud ei proprium est, longo quod in ordine vitae
 Nil odium aut livor, quod reprehendat, habet.

7. *Matthaeo Stuarto Leviniae Comiti, Scotorum Proregi.*

REGIS avus, Regis pater, alto e sanguine Regum
 Imperio quorum terra Britanna subest,
 Matthaeus: genuit Levinia, Gallia fovit,
 Pulso Anglus thalamum, remisque decusque ded

Coepi invicta manu : famam virtute refelli,
 Arma armis vici, **consilioque dolos.**
 Gratus in ingrates, patriam justéque piéque
 Cum regerem, hostili perfidiâ cecidi.
 Charé nepos, spes una domus, meliore senectam
 Attingas fato, caetera dignus aeo.

8. *Calendae Majaे.*

SALVETE sacris deliciis sacrae
 Majaे Calendae, laetitiae, et mero,
 Ludisque dicatae, jocisque,
 Et teneris Charitum choreis.
 Salve voluptas, et nitidum decus
 Anni recurrens perpetuâ vice,
 Et flos renascentis juventae
 In senium properantis aevi.
 Cum blanda veris temperies novo
 Illuxit orbi, primâque secula
 Fulsere flaventi metallo
 Sponte suâ sine lege justâ,
 Talis per omnes continuus tenor
 Annos tepenti ruſa Favonio
 Mulcebat, et nullis feraces,
 Seminibus recreabat agros.
 Talis beatis incubat insulis
 Felicis aurae perpetuus tepor,
 Et nesciis campis senectae
 Difficilis, quérulique morbi.
 Talis silentum per tacitum nemus
 Levi susurret murmure spiritus,
 Lethenque juxta obliviosam
 Funereas agitat cuprèssos.
 Forsan supremis cum Deus ignibus
 Piabit orbem, laetaque secula
 Mundo reducet, talis aura
 Aethereos animos fovebit;
 Salve fugacis gloria seculi,
 Salve secundâ digna dies notâ,
 Salve vetustae vitae imago,
 Et specimen venientis aevi.

9. *Jacobo Stuarto Scotorum Proregi.*

QUAMVIS fere nefas te costis, Jacobus, receptum,
 Tot populis nunquam mors fuit una dolor:
 Nullo unquam tantum se ingessit pectore virtus,
 Signa nec ostendit tam manifesta sui.
 Nullo unquam impietas gavisa est funere tantum,
 Nec sibi plus juris credidit esse nefas:
 Icta licet tanto genitrix sit Scotia luctu,
 Tam genitum gaudet, quam perisse dolet.

10. *Epitaphium Nicolai Baconis Procancellarii Angliae.*

HIC Nicolaum ne Baconem conditum
 Existimat illum tam diu Britanniae
 Regni secundum columnen, exitium malum
 Bonis asylum; caeca quae non extulit
 Ad hunc honorem sors, sed aequitas, fides,
 Doctrina, pietas, unica et prudentia.
 Neu morte raptum crede, qui unicâ brevi
 Vitâ perennes emerit duas: agit
 Vitam secundam coelites inter animus:
 Fama implet orbem, vita quae illi tertia est.
 Hac positum in arâ corpus animi olim domus,
 Arâ dicatâ sempiternae memoriae.

11. *Pistoris et Pictoris Dialogismus.*

CONTENDUNT specimen pistor pictorque nter edat
 Pulchrius, hic fuko doctior, ille foco.
 Hic fecisse Deum se jactat: Rettulit ille,
 Corpus ego verum, tu simulacra facis.
 Dentibus assiduè teritur Deus hic tuus, inquit:
 Corrodunt vermes, rettulit ille, tuum.
 Pictor ait, Multos meus integer astat in annos,
 Saepe una innumeros devorat hora tuos.
 At tibi vix toto Deus unus pingitur anno,
 Pistor ait, decies mille dat hora mihi.

Parcite, ait mystes, frustra contendere verbis :

Nil sine me poterit vester uterque Deus.

Et quia utrumque Deum facio, mihi servit uterque :

Namque hic mendicat, manditur ille mihi.

12. *Ad idolorum cultorem.*

MANE, Pater noster, cum surda idola salutans

Ingeminas, sanâ mente videre loqui ?

Saxeus illo ipso magis es, me jûdice, saxo :

Quippe patrem saxum qui fateare tûum.

13. *In eundem.*

OSCULA, sertâ, rosas das et libamina saxo ?

Teque pium dici, cum facis ista, cupis,

Quid tibi pro tantâ majus pietate precemur,

Quâm ut fias numen tu quoque quale colis ?

14. *Chorus ex Baptiste.*

QUANTA mortales latebris opacis

Nox tegit mentes ! quibus in tenebris

Degimus, lapsu celeri, fugacis.

Tempora vitae !

Occulit falsus pudor impudentem,

Impium celat pietatis umbra :

Turbidi vultu simulant quieta,

Vera dolosi.

Qui fuit tristi gravitate vultus,

Unicum vitâe specimen modestae,

Aestuat praeceps furiis, et atrox

Fervet in iras.

Qualis Aetnaeis vapor e caminis

Saxa convolvit celeri rotatu,

Qualis arentem coquit in favillam

Flamma Veseyum :

Talis hunc caecus furor ultianis
 Cogit in vatem ruere innocentem,
 Ut truci nudam malè veritatem
 Crimine vexet.

Tu mali tanti genitrix, cupido
 Gloriae, vano tumefacta fastu:
 Lausque fucati specie supernè
 Splendida honesti:

Mentis ut regnum semel occupasti,
 Fascinas blandis animos venenis:
 Et relegatâ ratione turbas
 Pectoris aulam.

Te fugit verum, pietas, pudorque,
 Te fides, et quae melioris aevi
 Hospes, infames vitiis reliquit
 Ultima terras.

Si quis, ô, frontis nebulis remotis,
 Artifex nudas daret intueri
 Pectoris curas, penitus revelans
 Abditae caecum penetrale mentis,
 Cerneret miris variata formis
 Monstra non magno stabulare in antro,
 Plura quām terris ferat in remotis
 Nilus, et Ganges, Libyeque saevis
 Foeta portentis, latebrisque nigris
 Caucasus horrens.

Non ibi tigris rabies cruentae
 Deesset, aut fulvae feritas leaenae,
 Non sitim nullâ saturata strage
 Dira saevorum ingluvies luporum,
 Nec venenatâ basiliscus aurâ
 Pestifer, longumque ferens soporem
 Aspis, et caudae metuendus uncae
 Scorpis telo, lacrymisque fictis
 Personans seram crocodilus algam,
 Nec doli vulpis, Phariaeque fallax

Ludus hyaenae.

Ficta crudeles pietas tyrannos,
 Impios mores stola fimbriata
 Celat: in panno tenui recondit

Nuda se virtus, tuguri sub umbrâ
 Rustici, nec se titulis superbis
 Vendit: insanosque fori tumultus
 Ridet, et plausus popularis annos;
 Nec cliens magni foribus patrōni
 Assidet: vitae tacitos beatos
 Rure secreto sibi nota tantum
 Exigit annos.

15. *Hymnus in Christi ascensionem.*

Io triumphē, Ecclesia,
 Jam vīctor hostiū tuus
 Dux Templa scandit aetheris,
 Adversa patri vulnera
 It et coronam ostendere,
 Qualis redit de praelio
 Tabo decoro sordidus.
 Demissa nubes se explicat
 Sub Imperatoris pedes:
 Reclusa coeli janua
 Invitat omnēm exercitū:
 Vox Angelorum cantibus
 Venire regem nunciat:
 Aether nitescit gaudio,
 Timore pallent Tartara,
 Mundus stupet spectaculo
 Suspensus antē incognito:
 Mors victa flet, spes praemii
 Levat labores militum.
 Cum Patre Proles unica,
 Et ex utroque Spiritus,
 Adeste sic pugnantibus,
 Ut sint triumphi compotes.

FINIS.

NOTÆ

AD PSALMOS DAVIDIS PARAPHRASIN.

NOTÆ

AD

GEORGII BUCHANANI

IN

PSALMOS DAVIDIS PARAPHRASIN.

ALTOV.

N. B.—In the Notes are used the following abbreviations.

CHYTR.	Chytræus.
BUR.	Burman.
RUD.	Ruddiman.
H.	Hunter.
L.	Love.

NOTAE

AD

GEORGII BUCHANANI

IN

PSALMOS DAVIDIS PARAPHRASIN.

Ps. I. 1. *Ille est felix animi, he is happy in his mind:* a Greek idiom; thus, Politian. in Rustic. ‘*Felix ille animi.*’ Virgil. *Aen.* IV. 529. ‘*Infelix anima Phoenissa.*’ Qui non tenuit iter erroris, who has not gone on in a course of error. *sessuisse cathedrae pestiferae, or sitting in their infectious chair.* Pertinent *huc elegantissimi versus Nazianzeni:*

Οὐ μὴ ἦγε ταῖσισιν ὄρθρονος, οὐχ ὄμοιχος,
Οὐδὲ τι συμφρεάδρων, οὐ σύμπλοος, οὐ συνεδρης. CHYTR.

facilem, favourable. 2. rimatur, carefully seeks after. 3. torret, blasts. Urere et torvere, cùm de calore, tum frigore passim dicitur, et Claud. in simili re, utri-que simul tribuit, laus Seren. 5.

Si floribus illis,
Quos neque frigoribus Boreas, nec Sirius urit
Aestibus, aeterno sed veris honore rubentes
Fons Aganippae et Permessius educat unda. H.

sed prodiga, &c. but in a liberal way blesses the husbandman with an abundant crop. caduco flore, with a

fading blossom. lactat, &c. mocks its disappointed owner with soothing expectation. 4. non ita est. *quem levis aura concita volucti, &c. which the gentle breeze, moving with quick rotation, tosses about as a sport.* dicere jus, *to pronounce sentence.* coarguet, *shall convict.* sensumque tenet, *and knows their thoughts.* Conceptum animi et ingenium. Ter. Ad. IV. 1. *Ego illius sensum pulchrè calleo.* Lucr. III. 99. *Sensus animi certa non esse in parte locatum.* H.

II. 1. trepidae gentes, *nations impatient of restraint.* 2. truces adversum, *rebelling against.* Christum, *the Christ;* the anointed. quin fortes, &c. *why don't we boldly break asunder.* 4. impotentium, *outrageous mortals.* Bene impotentium, *sive effrenèm irae violentiam spectes, sive virium debilitatem et inefficaciam;* quamvis elegantiùs et usitatiùs priore sensu adhibeatur. Incertus Julius; quare utroque modo explicat. H. 6. sanctis collibus Sionis, *the holy hills of Sion.* On this mountain was built the south part of Jerusalem; on its north side stood the king's palace; and on its north-east side Mount Moriah, on which was the temple. From its proximity to Sion, Moriah is often called Sion, and by a metonymy the hills of Sion are here used for the worshippers of God. 9. etimque voles, *dabo ut premasque tumidos,* and when thou pleasest, I will grant that thou both suppress the overbearing. 11. accedat, accompany.

IV. 1. in latum aequor, *into an extensive plain.* annue, *comply.* placabilis non durâ mente, *propitious with a gentle disposition.* 2. O &c. Expressè admodum Julius haec attribuit Davidi; rectè necne viderint Theologi. H. quousque, &c. *how long, after forsaking me, will you, intent on deceitful shadows, distress your anxious minds with vain cares?* 9. Detis tuetum illam per cuncta discrimina quem, *ut electum, dignatur, blesses.* 5. non litatur Domino, *the Lord is not appeased.*

V. 1. non durâ mente, *non tetricusque,* with a flexible and benevolent mind. 3. Deus, tu aequus, &c. O God do thou propitiously hear me. eoum, eastern. Hæc Graecis aurora est; unde Eous apud Poetas significat aliquid, quod est matutinum aut versus.

plentem. ἵστε ἀλλορεψ. Variatus autem primae syllabe quantitas, quandoquidem apud Graecos, et ἵστε, et ἵστε, non eodem fere accipiuntur. Virg. Georg. I. 221. Ante di Eoae Atlantides abscondantur, et Aen. XI. 4. Vata primo vitor sobebat Eoo. Ita Propert. Sive il. in Hesperus, sive illam ostendet Eois. Quod nostes mititas est hic, et Ps. LXXXIX. Radiis Hermon tepe-
latus Eois. CHYTR. 6. audacem simulare, id est, in simulando. Sicut Horat. dixit, *Audax omnia perpeti*. Sufficiat autem sennet indicasse hunc Graecismum, qui est apud Horatium, ita in hoc quoque poëmate creber-
tus est. Eodem enim modo Graeci dicunt, *ιδανίς, ιδιδανίς πάροχος*: quod Flacco est, *indocilis pati*. Ad eius imitationem Ps. XV. canit, *Fidemque Indocilis* tenuare pactum. CHYTR. 8. dubioque, &c. and di-
rect my dark steps when in doubt. 9. guttur, &c. their throat is more noisome than the putrid tomb which opens exposing to view the dead bodies.

VI. 1. ne corripe me merentem, do not inflict chastisement upon me, though I deserve it. dura furor
tui iracundia, &c. while thy furious indignation rages
in its course. 5. duram, relentless. 6. strata madent,
my bed is drenched.

VII. 4. ni, i. e. si non, pepercit, &c. if I have not
pardoned the ill deserving. 5. Me, &c. let him pursue
and follow till he take me. 8. qui vindicas crimina, &c.
who punishest crimes, &c. vindica me, defend me.

VIII. 2. prodit, declares. 3. vitreâ luce, with chry-
tal light. 6. cuncta, &c. thou hast put under his feet
all in which is the breath of life. 8. celeri volatu, with
the swift flight. ales. In auguriis veterum, aliae volueres
vocabantur oscines, quae voce et cantu; aliae alites, seu
praepetes, quae volatu aliquid praemunitare putabantur:
Utrumque complexus est Virgil. de augure loquens:
Qui voluerum linguis, qui praepetis omina pennae, &c.
Hic poëticè pro quavis ave usurpatur. CHYTR. perer-
rat, traverses.

IX. 3. conversus trepidâ terga dedit fugâ, has
turned his back, &c. Quidam forte legendum malint,
trepidae fugae. Ita enim Ovid. Met. V. 322.
Cunctasque dedisse Terga fugae — et Met. XIII.

279. *Ferja fugae dederat conversa Symaethus heros.* A Buchanano tamen stat Virgilius Geor. IV. 86. Aut hos versa fugâ victor dare terga subegit. Rud. abiit pessum, has gone to destruction. 4. rei, pamel. dirimis item, decidest my cause. 6. recidivit, are reduced. 9. quum vis, &c. when violence fails of intolerant pride has made an assault. et qui novere ut. 11. pangite, characterise. Propriè pangî dicuntur plantae, quae in scrobes defiguntur. Hinc versus quoque pangî, id est, stylo in tabellam ceream impresso quasi exarari videntur. Cicero Tironi, *An pangis aliquid Sophocleum?* Hor. *Ego mira poëmata pango.* IDEM, Vid. infra Ps. XLVII. H. 12. tenues, the weak. 14. mole latè conspicuâ, with a size conspicuous far and wide. Plerique conspicua cum mole construunt: Rudimanno tamen de Metr. *Bych.* concinnius, et Latini sermonis genio accommodatius videtur ad *à Sion re ferri*, atque adeò in nominandi casu esse positum; si ita constructio fiat, syllaba brevis qb caesuram erit producta: qualia multa apud optimos auctores occurunt, ut vir Cl. ibidem ostendit. Verùm pace tanti viri, haec constructio videtur nimis coacta et neutiquam necessaria: aptè enim et eleganter cum mole construitur. L. laetusque, &c. and will cheerfully attribute to thee the deliverance I have experienced. 16. O res pectoris altis condenda in penetralibus. Expressit Paraphrastes his verbis vim vocis Ebraicae, SELAH. CHYTR. 20. ingere, strike.

X. 1. Quonam usque, how long. 2. O si, O that. 3. Dum impius explet, while the impious man gratifies. 4. negligit discrimina, overlooks the distinction. 6. minoris nihilo, less than nothing. involet, he may grasp. Quasi volâ injectâ comprehendat et constringat. Non enim componitur a verbo, volo, as, are; sed a nomine vola, quae propriè est cavum illud in mediâ manu vel pede. Est igitur hîc involare, quasi in volam capere. CHYTR. 9. Qualis, &c. as a blood-thirsty lion when lodged in his deep den lurks. malisque subigit, and subdues them by his bad devices. 17. animosque incitati, and those whose minds are roused.

XI. 1. matevolans, exceeding in flight. 2. ut petat; dat homay pierca. 3. facis irrita decreta, thou disappointest the designs. 7. unicè, in a peculiar manner. The following is an imitation of this psalm in Greek hexameters by Serranus, which was published by H. Stephens along with Buchanan's psalms in 1575.

ΥΔΑΜΟΣ οὐ γυπτιαστικῶς ἐγκεφαλός.

Ἐπει καθίσαι ἀθενάτω κέαρ
Ἐφησυχάζω, τίπτε κελεύετε,
Τόδιαν ποτὶ σκληρῶν κάρηνα,
Οργεον ὡς τρομερὸν, Φυγεῖν με;
Πέλαζε νευρῇ ἀκύμοδον, βέλος,
Δένδιλλε τοξῷ σχέτλιος, ἐνσεβόνς
Βάλλειν κάρηνον, καὶ λαθραῖος
Ορθογόνος παγίδεσσι μάρψας.
Σὺ δὲ κραταιῶ, παμβασιλεῦ, σθένει
Κίκυν χαλέπτης δυσσεβέαν, κακὰς
Βουλευμάτων ρίζας ἐναίρων.
Ωσθλὸς ἀτὰς τί κακὸν τέλεσσε,
Υψοῦ θωάκοις ἐδόμενος, μέγας
Πάρκαν δίκαιος τὸ οὐρανοῖς θέδει,
Αἰδεῶν ἀπάντων φῦλα πάντα
Δέρκεται ὁξυπόροις δπωπαῖς.
Χὼ τὸν δίκαιον τὸν τὸ ἀδίκον νοῖς
Καὶ δὴ κακοῦ ρεκτῆρι κοτεῖ, βίας
Φίλω διασιτητῆς ἀπάντων
Αθάνατος νεμεσῆ διαμπάζει.
Εἰς τοὺς δὲ θεῖον, πῦρ μαλερὸν, φλόγας,
Θύελλαν, ἄτας καὶ θανάτους Θεῖος
Λάθροις ἐπομβρήσσι, καθῆκον
Πενήσεις τῶν δὲ γέρας κακῆς.
Καὶ δὴ δίκαιοις χηρόθι πάντοτε
Πάρκαν δίκαιος δὴ τελέθων φιλεῖ,
Δίκαιοις ἀθρῶν αἰς ὀπωπαῖς,
Κεδνὰ παριστάμενος δίκαιος.

XII. 1. intemerata fides, inviolable faith. 2. nuda fides, plain sincerity. commercia, society. 3. medicata, seasoned. 4. et revellat linguam eorum qui parent pudore. et os, &c. and let us encourage our mouths

to patronize every kind of wickedness. *metuere enim puto* quenquam nisi me. *metuere linguae*, the movement of my tongue. 5. *trahere puma*, hearing well. *surgere atque statuam inopem securum*, ut, &c. 6. *fecit fusile*, has melted. *exploratore camino*, by the furnace which dissolves it. *mala toxica*, the pernicious venom.

XIII. 2. *agere triumphos*, shall triumph. 3. *sopiat*, sleep. 6. *parti salute*, having obtained safety.

XIV. 1. *commenta est*, has devised. 2. *ad curas hominum*, to the pursuits of men. 3. *putes*, one would suppose, So Ovid. Met. I. 1. 242. *In facinus jurasse putes*. capessere recta, to practise what is good. 6. *lentas spes*, their lingering hopes.

XV. 4. *suspicit*, &c. who looks with respect on the fearer of God. *indocilis temerare*, not capable of being taught to violate.

XVI. 2. *praedico*, declare it. 5. *cumuletam aspatim*, heaped up plentifully. 9. *cor trepidum laetum gaudio*, my heart fluttering with pleasant joy. 11. *resetas*, openest.

XVII. 1. *non iniquâ*, with favourable. 2. *cognitorem*, defender. 3. *cautus inspexisti*, thou hast closely observed. 4. *sonusque sensui*, my words to my meaning. 5. *vacillent*, slip. 7. *tetricus refrena*, do thou strictly repress. 8. *pupillam*, ball. 10. *vallant opibus*, they enclose me by their forces. 11. *facinusque patrant* mentibus absens, i. e. ut recte Julius interpretatur, *facinus futurum animo admittunt*, quod mihi absenti patrant: sive, ut aliis verbis idem efferam, *Tot insidias capiti meo struunt, tam fixum immotumque eorum animo sedet mei perdendi consilium*, ut quam mihi caedem moluntur, nondum licet re vera peractam, mente tamen ei cogitatione praecipient, eamque quasi jam perpetrare sibi videantur. Simili figurâ utitur Statius, de equis e carceribus ad cursum emitti ardentibus, lib. VI. 396.

— *Rage laetitia surgunt;*

Ora sonant morsu, spumisque et sanguine ferrum,
Uritur, impulsâ nequeunt obsistere postes,
Claustraque, compressae transfumat anhelitus irae:
Stare adeò miserum est, pereunt vestigia mille
Ante fugam, absentemque ferit gravis ungula campum.

i. e. jam videbantur curvare in studio, in quo condirebantur. Sic Val. Flaccus, lib. III. 587.

*Et velut refugi quem contigit improba Mauri
Lancea, sanguineus vasto leo murmurè fertur,
Frangit et absentem vacuis sub dentibus hostem.*

Nec multum abliudit illud Virg. Aeneid. IV. 83. *Illum
absens absentem auditque videtque.* Et noster Misce. III. 22. Ed. Rud.

*Unum inquieti sollicitudine
Te spectat absentem.* ——— Rud.

14. quibus, &c. whose sole care it is. terris refossis, while they dig into the earth. hilaras penates, thou cheerest their houses. 15. tueri te, to behold thee. dabit se intuendam, shall permit itself to be seen.

XVIII. 3. facessunt, depart. advolat, advances. 7. Protinus e vultu, &c. Ab hoc commate et deinceps fere usque ad 16tum divinus vates Deum O. M. ira aestuantem sublimiter admodum et mirificè depingit, et coloribus quidem, quibus, in omnibus quotquot exstant poëmatis, Graecis aut Latinis, nihil sitnile aut aequiparandum facile reperies. Quae omnia stilo verè poëtico atque inimitabili praestantissimus paraphrastes noster reddit, totque poëtarum elegantiis adauget, tanquam legentibus ob oculos ponere statuisset coelum terraque, totiusque rerum machinae partes, e sedibus suis quasi revulsas atque commotas. Ipsi numeri et verba horrorem quendam animo incutint. Non minus feliciter grandinis crepitum expressisse mihi videtur, his verbis,

*Inde ruit crepitans lapidosa grandinis imber.
Grandinis et crebrâ tellus crepitante precessa.*

Quam Virgilius, Geo. I. 449.

Tam multa in teatis crepitans salit horrida grandis.

Quam elegantissime fulgora volitantia, horribilemque tonitruum sonum descrit !

Pratinus horrifico tonitru coelum omne remugit.
neptisque nivosa e nubibus ignes.
Flamniferaeque volant magnum per manu tagitae.
Fulguraque ingeminant.

cānā compage solutā, being loosened in their hollow con-texture. 8. undabat anhelo afflatu, waved with a breath-ing blast. contorto vertice, with whirling points. 9. leniter, &c. the heaven at command gently bows its head. fuscae umbrae, sable shades. 10. vehens, wafted, used passively as by Cic. Brut. 97. cui lora, the reins of which chariot. adremigat, soars. praetendit, &c. extends the dark waters. 12. discutiunt, scatter. sinuosa vol-lumina, winding sheets. 14. pér magnum inane, through the great void. 15. lacunas Iaticum, its cisterns of wa-ters. 17. illudit, mocked. 20. dignatus est, vouch-safed. 26. cautior, being more wise. male cautas, ill-devised. 29. florentes aere, shining with brass. 30. Scilicet, &c. Sure, as God is holy, he opens up the compendious track of a safe life to those who follow his sacred ensigns. sincerior, purer. succumbere, to despond. 31. ludibria, mock deities. et invicta, &c. and with invincible arm does what he pleases. 33. pe-dibus contendere, in running to rival. 34. facili, skil-ful. 36. pérque obsessa viarum, i. e. obsessas vias, through passages beset. offenso gradu, with wrong step. 38. affusi, &c. spread out at my feet. 43. sine nomine plebis, of the ignoble ranks of people. 44. famulas dex-tras, their servile hands. 48. retundit, represses.

XIX. I. Insanientis gens sapientiae addicta, &c. Ita Horatius, Lib. I. Od. 34. I. vocat philosophiam Epicuri, speciem quidem sapientiae habentem, sed quae penitus introspecta mera esset insania. Figura quam Rhetores vocant *ánguage*, q. d. acutifatum. Est enim, ut Quintilianus ait, *sententia ex periculo petita*, seu ita affectate et acutè enuntiata, ut primo intuitu fatua videa-tur: sed tamen postea peculiare cum acumine conjuncta deprehendatur. Ita Cic. Si tacent, satis dicunt. Et alibi Horatius: *Strenua nos exerceat inertia.* Item, *Con-cordia discors.* *Fides perjuria.* *Ebrietas sobria.* Talia

Graecis agit. Εὐθύς θεος, πλεις ἀντετος, θυτος θυτος,
 γάρ ους ἀγαπες, &c. CHYTR. In libris omnibus (præter
 unum Nath. Chytræi) distinguitur pœnitentia: male,
 me judice; ordo enim est, Gass. addicte mentem
 erroribus impiis, insanientis sapientiae, i. e. interpretante
 Julio, homines dediti falsis præceptis philosophiae a pie-
 tate alienæ, qualia scil. Epicuri sectam secuti postea
 profitebantur, qui, ut Claudiani verbis utar, mundum
 fortunā non arte regi affirmabant. Buchanani oculis
 obversabatur Horatii illud, Lib. I. Od. 34. 1.

*Parcus Decorum auctor et infrequens,
 Insanientis dam sapientiae
 Consuditus erro. RUD.*

cerne oculis animoque, behold with your eyes and ob-
 serve with your mind. 2. dies, &c. the day succeeding
 the night, and the night the day. res caducas, perish-
 able objects. 3. maligno strepitu, with a scanty sound. 5.
 sponsus uti novus. *Novus* potest referri ad cultum no-
 vum: solet enim prodire insigni habitu cultus, computus,
 et nitidus. Si minus *sponsus novus* sit *sponsus recens*
 factus. Et ita Terent. Ad. V. 8. *novus maritus*. Plaut.
 Catull. Ovid. *nova nupta*. Durius etiam poëtae, quum
 velint quidquam exaggerare. Sic Hor. Ep. 8. ait, *Ve-
 tust senectus exaret frontem rugis*. H. 6. sidera, &c.
 Intelligit duodecim signa Zodiaci, quæ sol motu pro-
 prio quotannis semel peragrat. CHYTR. 8. hac aequi-
 tate, with such equity. 9. nec minuit annis, does not
 diminish by years. 10. servat decreta, preserves thy
 decrees. 11. signata, engraven.

XX. 3. perlitabit, shall be offered with success. de-
 pasta holocausta, the consumed whole burnt offering.
 5. prosequentur laudibus, shall praise. 7. Gloria sit Sy-
 riae. Quantumvis nulla fit in Ebraico textu Syrorum
 mentio, eorum tamen appositi admodum meminit præ-
 stantissimus poëta; non solùm quia curribus bellicis
 Syri potentissimi erant, ut ex sacris literis, Herodoto,
 aliisque notum; sed præcipue quod divinus Psaltes
 Psalmum hunc, ut volunt interpres, composuerit, cum
 David contra Syros in prælium proficeretur, 2 Sam.

Yo. com. & 5. et seqq. 1. &c. 8. presentabit, no. vulgar, soldat, shall be able to prevent the future from fearing. 9. &c. 10. &c. 11. &c. if thou favour us, we shall re-
gret the arms of our allies, nor fear those of our en-
emies. Rex optimus respiciet, et facilius audet paces
eui populi.

XXI. 8. perduelles, the rebellious. 9. antiqua bra-
chia silvae, the old branches of wood. 10. haeret, shall ex-
haust. 11. concoquans, indulge.

XXII. 9. retegit, discloses. non nulla nox, every
night. 4. compotes salutis a te, having obtained safety
from thee. 5. non tulere, &c. did suffer neither dis-
grace, nor the scorn of their enemies. 7. acerbat, em-
bitter. 8. amplectitur, caresses. 9. De te, &c. I de-
pended on thee my hope. 14. cor liquitur metu intra-
pectus, ut cera liquitur sole. 15. ad aggerem, sepul-
chri, near the heap of clay at the grave's mouth. 17.
tralucentia pen, skinning strong. 26. tantus in-
fest se, so much infuses himself. 28. competit, &c.
the kingdom of the threefold fabric, i. e. the sea, the
earth, and the heaven, belongs. 29. fugiente vita, at
the close of life.

XXIV. 1. temperatas, civilized. 2. firmâ com-
pagnie, by its firm cohesion. 5. eruet, he shall rescue.
6. hac viâ itur ab hominibus, by this way people go.

XXV. 1. plebe, clientium, by a low train of vas-
sals. 5. sequacibus, pursuing. 6. Si, &c. If the rule of
my manners distorted by vice. Scrupulus hic molestus,
nec opitulatur Julius, quaenam sit haec morum regula.
Non lex divina: torqueri enim nequit. Verisimile est
esse rationem et naturam unicuique propriam vitae re-
gendae normam, quae vitiis qualem torqueri potest.
Ni malis ita nodum solvere, ut regula sit Ablativi ca-
sua, et construas, si juventa torta vitiis, forte deflexit de
regula morum, lege nempe divina; sed et hoc nimis de-
fotum. H. usque ab, &c. even from the infamy of
the world. 8. tu regula recti, thou, the rule of right.
9. per tota compendia, through a safe and short way.
10. fidesque, &c. and thou keepest a steadfast faith to
thy promises towards all. 11. iussit, has occasioned.

17. pertinuit, ver. differunt, distinct. 19. facit gens
quae, &c. grant that, &c.

XXVI. 1. saevientis, distressing. 2. scrutare flam-
mæ, search as with fire. explorat aurum fusum, tries
gold melted. 3. orbitam vitae, a course of life. 4. fu-
care sensus, to disguise his sentiments. 7. pandet, will
declare. 8. ardet, longs after. templo quæ celant, &c.
the temple which conceals the pledges of thy glory.
10. qui coquunt scelus, who hatch wickedness. 12. est
tui misericordia quæ, it is owing to thy grace that. in ce-
lesti coetu, in the crowded assembly.

XXVII. 2. adversus me uana. 3. si castra com-
mirentur, if an army should threaten me. 6. nec, &c.
and thou the author of my victory shalt be extolled by
me. 11. deterritum ab hoste, affrighted by the foe.
13. fatisceret, should have fainted. 14. praestolor,
I wait in expectation of. Medium in praestolor Buch-
ananus corripit, quæ tamen Grammaticorum vulgo
produxitur. Horum, praecipue Despaterii, auctori-
tate fretus Taubmannus, Buchananum editripiens re-
prehendit: sed a Buchanani partibus stant Bechmannus,
Vossius et Cellarius, qui analogia et origine votis ad-
ducti medium statuunt brevam: praestolor enim est a
diminitivo praestulus, antiquè praestolis, quod a praes-
tas nomine obsoleto, unde praestor adhuc superstet.
RUD. de Buch. metr. p. 635. Vide etiam, quem hic ci-
tat Burmannus, Martini Lexicon Etym. in hoc verbo,
ubi pluribus hanc rem tractat. L. concide, respondit.

XXVIII. 1. aurem, &c. lend a favourable ear to my
supplications. supplicis. Hæc voce propriè attinet ver.
4. hæc Psalmi. In hoc autem primo versu, mo're
Sallustiano, pro supplicationibus eam usurpavit. Sic
enim Sallustius, cum stæpe alibi, tum in Catilina: Non
votis neque supplicis midiebribus deortu tauridæ paten-
tur, sed vigilando, &c. Idem in Jugurtha. Senatus ob
ea feliciter gesta diis immortalibus supplicia decernere.
Ita dixit Psal. CII. Aures supplicis nunc adhibe mois.
CHYTR. petentibus busta, who go down to the tombs.
2. ad cœlum pervigil, &c. towards the heaven ever-
watching with its twinkling stars, to the heaven, a temple
which witnesses thy glory. 3. illita, bedaubed. livida,

infested. 4. pro, &c. may they reap as they have sown. 5. luant supplicium, may they suffer punishment. 6. Non, &c. Thy provident counsel, which raises me to exalted honour, neither restrains their polluted bands. 6. qui praebuit se non difficilem, who hath showed himself propitious. 7. non dubium, assured. 9. Hebri, &c. grant that the posterity of Heber, i. e. the Hebrews, may henceforth abound plentifully in all the enjoyments of life, so long as the sun shall bring back the continual day. Heber was the son of Shelah, and great-grandson of Shem. He had two sons, Peleg and Joktan, whose posterity afterwards peopled Mesopotamia, and westward of it, as also part of Arabia Felix, Gen. X. 24—30. XI. 14—26. 1 Chron. L 18—42.

XXIX. 2. dignere, dignify. 3. aquora maris, the plain surface of the sea. 4. nec unquam irritae potentiae, and never of power infestual. 5. seu iuvat pudore Libanum, whether he pleaseth to strip Lebanon of its cedars. Lebanon is a mountain in the south of Syria, and north of Canaan. It consists of two large mountains, Libanus and Antilibanus. Generally speaking, the word Lebanon, or Libanus, includes both, and is about 300 miles in circumference. In ancient times, the tops of this mountain were covered with cedars, and the lower parts with vines. The young reader would do well to consult Brown's Dictionary on this word, where he will have an interesting account of this mountain, so much celebrated in the sacred volume. 8. tequa Arabum, the deserts of the Arabians. Arabia, which these people inhabit, is a large country of Asia, and is situated south-east of Canaan. It is usually divided into three parts; Arabia Petraea, Arabia Deserta, and Arabia Felix. 9. ante diem partus, flumine acerbi, before the time their young are brought forth, not having attained their full growth. robusta concidunt, the oaks are laid prostrate. daedala tellus, the variegated earth. So Lueratius, tibi suaves daedala tellus submittit flores. 11. progeniem Isaci, the descendants of Isaac, i. e. the Jews. Isaac was the son of Abraham and Sarah. His sons were Esau and Jacob.

XXX. 5. bullae, a bubble of water. rigamur vul-
tus, we bedew our faces. Here *rigamur* is used as the
middle voice among Greek grammarians. This will
save the trouble of supplying an imaginary ellipsis by
secundum or quod. 7. Sors, &c. *unfaithful fortune*
with *fickle wings*. 10. nesci averte vultus severos que-
rimonitis, and do not turn aside thy countenance as if
unfeeling to my complaints. Perhaps our author wrote
severus.

XXXI. 16. et tuere, &c. and protect me by that
mercy with which thou usest always to protect thine
own.

XXXII. 4. Sic decolorem, &c. So did wasting grief
consume my pale skin. ut messis Africæ; &c. so that
the corn of Africa, during the scorching heat in the
month of June, when the sun enters the tropic of Can-
cer, is not so much patched. 6. nec ut pontus obruat,
&c. and though the sea should overflow the world, let
him not dread the threats of the devouring tide. 10.
non unquam durus, ever disposed.

XXXIII. 2. vocalia, &c. let the melodibus psaltery
praise him. manus docta, &c. let the hand that is skil-
ful in playing on an instrument of ten strings, here dis-
play its art. 4. Nam; &c. For his words are attended with
faithfulness and established truth, and his deeds with
equity. 8. Perque, &c. and of bounty known to all over
the vast territories of the earth. 7. in tempore, as oc-
casion serves. 9. Cujus, &c. Exemplum Anadiplosis;
seu diaylas; quale illud Ciceronis: *Audes in horum con-
spectum ventre, proditor patriæ? proditor, inquam, pa-
triæ venire vides in horum conspectum?* CHYTR. 10.
Qui callidior suis, who wiser in his own counsels. 11.
referent se in orbem, succeed one another in rotation.
12. suam propriam sortem, his peculiar inheritance.
13. Despicit, &c. Longè major codicdm pars dispicit;
malè; Virgilius enim *Aen.* I. 228.

Jupiter aethere summo.

Despiciens mare velivolum, terraque jacentes.

Claud. de Gots. Mall. Theod. ver. 8. de virtute;

— *Immotaque cunctis
Casibus ex alta mortalia despicit aree.*

Et alii passim. *Despicere autem est e superiore loco spectare.* RUD. 15. Quippe, &c. For truly even that which is closely shut up in the secret recess of the breast does not escape the observation of him who made these dark retirements of the human mind. 17. Saepe, &c. Often the flight of the war-horse, outstripping the east wind, disappoints the rider.

XXXIV. 5. infamia repulsae, the shame of a denial. 14. Capesse, &c. Set about what is right, shun what is wrong. 19. Justis, &c. Fortune, unfavourable to the righteous, always raises obstructions to pious endeavours. 22. nec rem, &c. and does not abandon their family and estate.

XXXV. 17. lentae, lingering. 18. celebri, crowded. 21. diducere, &c. to laugh immoderately. 26. importuna, unseasonable.

XXXVI. 5. Quaecunque, &c. What things soever the heaven surrounds flourish at their beginning, and wither away on their decline, in obedience to thy laws. 6. Longè, &c. excels in height the snowy tops of the mountains, and in depth the gulfs of the wide main. 8. Nemo non, &c. Every one shall receive more than his wishes. 10. Fove bonis, &c. Cherish, with the blessings of thy bounty, those who, &c. 10. ferre commoda, to reap the benefits.

XXXVII. 6. Tua, &c. Buchananus hic, ut dicit Rudimannus de metr. Buch. *Tua* dissyllabum in unam syllabam contraxit. Nisi, ut addit vir doctissimus, *Proctersmaticus primo loco adhibetur, cuius in trimetris ratiocinum, in dimetris nullum invenio exemplum.* Comici quidem, tua, sua, &c. per unam syllabam efferunt, nulli autem quod sciunt alii. L. 10. aspice aedes, &c. behold his house, thou wilt scarcely recognise any vestige of its haughty proprietor. 16. Praestat, &c. Plain household furniture and a small estate honestly acquired are preferable to the disdainful wealth, &c. 27. vita, sicut. 36. Specto, &c. Instantly I look, and lo, there is no

—
phere a vestige of their fleeting glory. 38. dignus patritis nequiter, worthy of their punishment.

XXXVIII. 4. Non procul a te, &c. do not despise me, while the flame of thy fury rages. 11. et quos, &c. and those who by consanguinity were nearly connected with me. 17. vultus, &c. the bloody surplice of my body, born by the heavy strokes of whips, is always swollen with the marks of the wounds.

XXXIX. 5. At nos, &c. But what time we live is almost nothing. 6. vitreum aequor, a glass mirror. 14. aqua, &c. and this short space of time is painfully spent. 19. hospiti, stranger. 13. Transmiserit, &c. Adiudit aucto poëta ad gurgitem illum, quem antiqui existimabant omnibus post mortem trajiciendum. Virg. Æn. VI. 296.

*Turbidus hic coeno, vastaque voragine gurges
Aestuat;* — Ibid. 813.

Stabant orantes primi transmittere cursum.

Undaque illius Virgilio aliisque dicuntur irremediables. Catull. 3. 12.

Illiuc, uade negant redire quenquam,
et Eucl. infra, Psal. LXVIII. *Orcum vocat irremediablem.* L.

XL. 5. suppetunt, &c. are afforded to us, which neither our mind, by reason of its dull apprehension, can perceive, nor our tongue rehearse, on account of their number. 6. nil meritae, innocent. 7. ceu, &c. even as the oracles of the eternal volume, written on faithful tables, declare these orders. 12. quæ, &c. which it is not easy to discern by the quickness of my eye.

XLII. 3. dum turba obvia, whilst the rabble which meets me. 5. quæ, &c. under whose protection, I being restored to my native country, and still in safety, will render him thanks. 6. licet aviis, &c. though I lurk in the pathless forests of Jordan, though in exile I traverse the flinty rocks of Mount Hermon, which give shelter only to wild beasts. Jordanes, fluvius baptismo Christi et alias mirandis operibus nobilissimus. Nomè habet a duobus fontibus Jor et Dan, e quibus ad radices Libani

erumpentibus, et posteru[m] cunctibus, ipse Iudeonis proflu[er]it. CHYTR. 7. densus quam grande, &c. *the louder than the hail which rattles on the rugged mountains*

XLIV. 2. Eorum, &c. Horum dissyllabum sit... In Julii editione legitur *Horum*, et melius; Buchananus tamen post alios hoc licentiae praecipu[m] in pronominibus sibi vindicat. Sic Psal. XXXVII. *et non exayllabum*, et Psal. CV. *Eis.* H. 9. Nec prodis, &c. Ita constanter habent omnes codices. Cum tamen Buchananus nusquam alibi in Iambico senario, quantum in eminenter posuerit Spondeum in secundâ aede, ultima enim in *prodis* est longa, tanquam quartae conjugii; nec nisi Iambum plerumque, aut illi tempore paratur. Hoc in loco recipit hocce carmen, verisimile est, poetam ita scribesse.

Nec ante prodis nostri duxit agmina. RUD.

10. praedaeque, &c. *and they, giants war for a prey to our pursuers.* 12. dedisti nos venum palam; *thou hast given us to be sold openly.* nec, &c. q[ui] d. alibi miles fuius, ut venum expositi emptorem non inveniremus. Est enim *auctio* venditio publica, quae sub hasta ad vocem praeconis, merces sigillatim proclamantis, fiebat; in qua is, qui pretium rei vendendas maximè auxisset, hoc est, qui prae aliis maximè carè eara emere voluisse, mercem auferebat. Hinc *auctiōnare*, *auctiōnem facere*, *hastae subiungere*, *in propatulo vendere*, et similia idem significant. CHYTR.

XLV. 1. Cor, &c. *My heart beats, my bowels leap with trembling fibres.* 8. suavis stactae, of the sweet oil of myrrh. Buchananus hic suavis tribus syllabis per dialysin posuit, uti etiam Psal. CXIX. et in Alcest: quod alibi se nusquam observasse dicit. Ruddimantis de Buch. metr. p. 642. Eodem jure hoc sibi licuisse existimavit Poëta noster, quo Lucretius qui siennae, assident, Horatius qui suetac, aliisque, qui alias voces, simili modo per dialysin protulerunt. L. 9. Ophyre. Insula navigationibus et auro Salomonis celebata. Sic dicta, ut volunt, ab Ophir nepote Heberi, cajus menso sit Gênes. X. Hanc Josephus in India posuit, et an-

estate terram auream vocatam confirmat: CHYTR. De Ophir disserente vide Celeb: Bochartum, Geog. sacr. 11. c. 27. et Prideuxianum Hist: Vet: et Nov: Test: conn. B. I. p. 10. 8: lacrimae, drops. suavis, &c. the sweete odour of cinnamon. 11. tuo, &c. who hangs on thy mouth; i. e. listens with great attention. 16. Quos, &c. whom thou shalt see governing the lands with princely power.

XLVI. 4. fugax liquor; a swift running stream.

XLVII. 1. canoris, &c. cheerfully celebrate Jehovah with musical praises. Nescio an auctore bono hanc locutionem adserere posset Buchananus. Mihi numquam lectam faveor, nec verbi proprietati satis convenire videtur, *Dcum pangere praetoniis*. Videant doctiores. Utitur eadem locutione infra, Psal. LXXI. et XCVI. et alibi. BUR. Quare post Gifanum Vir Cl. tali censurâ Buchananum notaverit non video; nec, quamvis *pangere* sumatur pro celebrare aut canere, quamobrem non rite dicatur *pangere Deum praetoniis*. Ennius apud Cici Tasc. Q. lib. 1. ait,

*Aspice, O cives, senis Enni imagini formam:
Hic vestrum panxit maxima facta patrum.*

Quae sic explicat Cicero, “Mercedem gloriae flagitat ab iis quorum patres afficerat gloriâ.” Quomodo panxit facta patrum? praetoniis certè. Sequitur soluta etiam oratione Val. Max. lib. II. c. 1. *Majores natu in convivis ad tibias egregia superiorum opera carmine comprehensa pangebant, quo ad ea imitanda juventutem alacriorem redderent, et respondet, ad tibias carmine comprehensa, nempe cantbris praetoniis*, ut ait Buchananus. H.

XLVIII. 2. Sion, &c. Zion looking towards the dusky north. *Asteres, ursa est.* Quia autem in plaga septentrionali, circa polum; ursa major et minor conspicuntur, a quibus etiam polus et circulus arcticus nomini habent, inde fit, ut eo ipso nomine plaga borealis a poëtis indicetur. Sunt autem qui scribunt, non in septentrionali, sed potius in meridionali parte Hierosolymae, montem istum, eique impositam arcem sitam suisse. CHYTR. Mons Sion, in sacris literis celebratis.

simus, septentrionalis pars urbis Hierosolymae erat, et ex hoc psalmi loca, quae fideliter paraphrasi suâ Buchananus expressit, liquidò patet, ut et ex Esaiâ cap. XIV. com. 13. Quare miror tale quid Chytræo excedisse. Vide Cellarii G. A. III. 13. L. See note on Ps. II. 6. *uberis, &c. bordering upon fertile fields of a luxuriant soil.* 11. *Te plectente, whilst thou correctest.*

XLIX. 1. et qui, &c. Circumlocutio plague septentrionalis, ubi solum vitreum ponti, id est, maris glacie, saepe ejus crassitiei est, ut plastra et rotas sib' impressas posset sustinere. CHYTR. Ardua quidem descriptio, sed qualam autem exhibuerat Virgilius de hydroporeis regionibus, Geo. III.

*Sed jacet aggeribus niveis informis, et alto
Terra gelu latè, septemque assurgit in ultas.*

Undaque jam tergo ferratos sustinet orbes,

Puppibus illa prias patulis, nunc hospitu plaustris.

Post hunc Ovidius, Trist. III. 10. et alibi, et diserte Lucan. V. 440.

*Aequora frangit eques, fluctuque latente sonantem
Orbita migrantis scindit Macotida Bessi. H.*

6. plaudere sibi, to soothe themselves. 7. retexere fata to alter his decrees. 8, 9. Sed nec est potis, &c. *But it is not in the power of rich men to promise themselves perpetual delays of death, or to think that consuming time will not dissolve their mortal limbs.* 14. sovabit &c. shall cheer departed spirits with beams of dazzling light. Hic respicit purissima quæque poëtârum de sede beatorum. Nec poëtæ Christiani aut sacri etiæ scriptores felicitatem celestem ejusmodi imaginibus adumbrare respuunt.

Sic Pindar. Olymp. Od. 2.

Ἐτοι μὲν οὐκάν
Νῦνος ἀνατίθεται
Ἄργεις περιποίεσσιν, οὐ-
δέποτε τοιοῦτον φέρεται
Ταῦτα πάντα πέριττα ἔχει
γελῶντα διεργίαν,
Υδωρές δὲ ἄλλας φέρεται.

Et Prudent. Cath. Hymn. VIII.

*Illic purpureis tecta rosariis
Omnis fragrat humus, calthaque pingua,
Et molles violas, et tenues crocos
Fundit fonticulis unda fugacibus.*

Ubi *unda*, non *mutanda* videtur in *uda*, ut vult Cl. Hein-
sius ad Ovid. Met. V. 390. Prudentius enim h. l. Pin-
darum respexit, ut et Buchananus in aliis locis hujus
Psalmi. Vid. etiam Homer. Odyss. IV. H. 20. ac-
cesserit, *be added*.

L. 8. Non, &c. *I will not reprove thee because.* 11. Non, &c. *Nor is there any bird with variegated plumes,* the *inhabitant of the delightful country*, &c. 12. Quod si, &c. *Besides, if I were hungry, is it necessary forsooth?* 13. *Taurine, &c. Do I eat the flesh of a bull?* 14. *rite* quovis *voto, acceptably by the performance of any vow.* 17. *juratus, &c. a sworn enemy to my precepts and to* good *morals.* 20. *Cum, &c. The ties of blood united* with *thy brother.* 21. *Quod, &c. that I should overlook* these *thy wicked deeds.* 22. *nemo, &c. there is none* who *can take out of my hands what I have seized.*

LL. 1. *mollibus lacrimis, by the penitential tears.* 2. *lave, &c. wash the pollution of my sin again and again.* *recocto ignibus, refined by the furnace.* 3. *ob- versans, obtruding itself.* 5. *hausi semina labis, I have imbibed the seeds of defilement.* 6. *Hanc, &c. This thou prizeth so much that thou hast graciously vouchsafed to me, though defiled with abominations, a blessed draught of thy laws, and hidden wisdom.* 7. *Ergo, &c. Where- fore, O gracious Father, purify me with the sprinkling of a hyssop branch; my stains shall disappear, and my limbs, washed by thee, shall surpass the snow in whiteness.* 11. *incitatus, provoked.* 12. *Spiritu, &c. com- pose the rebellious motion of my restless mind by thy commanding spirit.* Secutus hic praecipue videtur ver- sionem LXX viralem, θείας ιαπωνίας σημεῖος; aut vulgatam, *spiritu principali confirmā me: ad quae ver- ba sic Isidor.* Clarius *spiritu illo principe munā me, spi- ritu digno principibus et ad eorum officia necessario,*

quos oportet plurimis sapere. Aliis tamen, rectius fortet Hebraico textui convenientius, vertitur *spiritu liberali, voluntario, ingenuo, &c.* RUD. 14. obligatum, devoted. largum, &c. merciful to forgive those who have sinned. 16. addita, thrown into. 19. Tum, &c. Then shall the pious soul offer sacrifice to thee with chaste vows.

LII. 2. acutior, &c. being sharper than a razor polished by the whetstone. 6. vanâque, &c. and shall laugh at thine end becoming thy fruitless insolence.

LIII. 1. Opinionum, &c. The multitude having their minds defiled with poisonous opinions. 3. nubili erroris, of dark error. nec, &c. neither was righteousness regarded by any.

LV. 1. Neu, &c. and do not, with an austere and frowning countenance, look down upon my complaints. 4, 5. nexus, the sinews. 6. tractus, regions. 12. essem aequior, I should be more indifferent. 21. balsamo. Nomen arbusculae, et ex eâ emanantis unguenti nobilissimi, uni Judaeae olim concessi, de quo multa Plinius, lib. XII. cap. 25. Et Corn. Tacitus, lib. XXI. item Justinus, lib. XXXVI. CHYTR. Existimat Vir Cl. H. Prideauxius, *Hist. V. et N. T. connex.* Part. II. p. 435. ipsis Judaeis non notum fuisse ante Solomonis tempora, reginamque Sabaeorum tum secum devexisse; Jamesonus autem eruditè hanc sententiam refellit, *Spicileg. antiq. Aegypti.* p. 182. In Judaea jam non nascitur balsamum, nec alibi quam in Arabia Felice et Aegypto. L. 23. fila, the thread of life.

LVI. 3. superas. Superare crebrè pro superesse, seu superstitem esse usurpatur, apud Virg. *Quid puer Ascanius, superatne et vescitur aîrâ Aethereâ?* pro superestne. CHYTR.

LVII. 4. quibus dentes proscindunt acutius sagittis. 5. exsere, &c. shew forth thy majestic presence. 8. et tu, &c. and thou, melodious harp, accompanied with psalteries.

LVIII. 3. perque, &c. and the desire of pursuing crooked paths gradually increases with their tender years. 4, 5. obturat, shuts. susurros, charms. 7. nec, &c. nor shall they cause wounds. bibulas, imbibing. 8. acer-

bo funere, *by an untimely death.* 9. priusquam surculus, &c. Seçutus videtur non Biblia Ebraica, sed Graeca quam proxime ex lectione Symmachii, Πρὶς ἡ αἰχμῆς οἱ ἄκαρδαι ὑμῶν, ἡ τοι γένοθαι πάρεστι, τοι γέννα οἱ ἀλόγοις λαίλαψ ἀγοῦ. Quemadmodum Vulg. et Vatabl. H.

LIX. 1. defende, i. e. averte vel propulsato. Quo sensu utuntur Cicero, Virgilius, Caesar, Horatius, aliquique. L. 3, 4. ultiro conferunt, *willingly unite.* teque fer obviām, *and do thou oppose.* 5. qui sibi favent, *who encourage themselves.* 11. oblivious torpore, *through forgetful listlessness.*

LX. 6. rependit, &c. uttered his voice, *the forerunner of joy.* Sichimae, *of Shechem.* This city stood on Mount Ephraim, 35 miles north of Jerusalem. Sucothi decempedā, *of Succoth with a measure of ten feet long.* This was a city on the east of Jordan, and south of the sea of Galilee, built where Jacob erected his tents, (in Hebrew Succoth) as he came from Padanaram. Gen. XXIII. 17. 7. Nonne, &c. *Are not the children of Jacob subject to me?*

LXII. 3. tectis fraudibus, *with hidden fraud.* 8. gens, O people. crede, &c. commit to him thy estate, and cheerfully present and declare to him the anxieties of thy mind; and thou shalt always experience his deity propitious to all thy undertakings. 9. ventosa, boasted. hac lance, *in this scale.* inanitatem hac, emptiness in that. simul, altogether. 10. Ne, &c. *Hope not that what is got by violence is secure.* 11, 12. nec semel tantum, *and oftener than once.* se posse cuncta, *that he can do all things.*

LXIII. 3. Ergo, &c. *Therefore though at a distance in places remote.* 4. quaecunque, &c. *whatever years thou shalt grant to my life.*

LXIV. 4. coquunt nefas, *hatch mischief.* 10. gestient, *shall exult.*

LXV. 1. operata castis sacris, *sacrificing according to the pure ceremonies of religion.* Operari et facere in Latinā linguā saepe idem significant, quod sacra facere. Virg. Cum faciam vitulā. Item, Laetis operatus in herbis. Hinc Nonius, Operari, est religiosè et cum summā veneratione sacrificiis litare, &c. CHYTR. 4. ut puri

colant, that in an upright manner they may inhabit.
 10. tu maceras sola, thou softestest the soil. contumacis, stubborn. Eleganter et argutè τὸ ἀφύγονον facit ἔμφυγον. Sicuti enim puer aliquis petulans in parentem, aut servulus in deditus in herum est contumax; ita terra, quae tot lagonibus et aratis vix tandem subigitur, ut mollescat et semini excipiendo fiat opportuna, eodem nomine contumax dicitur. CHYTR.

LXVI. 5. acriterque, &c. and carefully examine the works of a provident father, the works of the Lord, consulting the good of his servants with surpassing skill. 15. nec thura, &c. nor shall frankincense of Sabea growth be wanting. Indicat thus, sic dictum, ἐπὶ τῷ Σίνη, quod est sacrificare. Est enim thus quoque gummi seu liquor ex cortice coquendam arbusculae apud Sabaeos Arabiae populos destillans. Sine thure enim sacrificia non fiebant. Vide Plin. lib. XII. cap. 14. CHYTR. Varrò aliisque rectius dederunt a tundendo, et sic tū sine aspiratione scribunt, quemadmodum jam faciunt nuperi auctorum editores. Virg. Geo. I. 57.

— Molles sua thura Sabaei. L.

LXVIII. 1. exsere, display. 4. paeana, a hymn. Paeanae olim carmina dicebantur, quibus diis suis pro victoria in praeliis gratulabantur. Hic pro gratiarum actione, et beneficiorum diuinorum celebratione accipitur. CHYTR. Propriè hymnus in Apollinem, inde in quemvis deorum; vel ad propitiamandum, Hom. II. I. 472.

Οἱ δὲ πάτρισσις μολυτῷ θύειται οἰλάσκεται,
 Καλὸν αἰδούτες παῖσσιν κοῦροι Ἀχαιῶν.

vel propter victoriam, ut interempto Hectore, Hom. II. XXII. 391.

Νῦν δὲ γένεταις παῖσσιν κοῦροι Ἀχαιῶν.
 Νηστοὶ ἵπε γλαφυρῆς τελείθα.

Sic Virg. Aen. X. 739. strato Orose,

Conclamant socii laetum paeana secuti.

Et Buch. sensu, *AEn.* VI. 657. — *Laetumque choro pacana canentes.* H. 7. *Nilo relicto, having left the river Nile, i. e. Egypt.* Nilus fluvius Aegypti est, per quem ipsa regio more poëtico indicatur, sicuti etiam *Psal.* LXXVIII. *CHYTR.* *Lucan.* VIII. 542.

— *O Superi, Nilusne, et barbara Memphis,
Et Pelusiaci tam mollis turba Canopi
Hos animos!*

Ubi per Nilum, Memphis, et Canopum intelligit totam **Aegyptum**, ut ait Hortensius in locum. L. 8. *imbribus, &c.* *with showers of excessive sweat.* 10. *suoque, &c.* *and he gives them to be enjoyed by his flock.* 11. *trepidâ formidine, with the sudden fear.* 14. *traducere, exposed.* *Traducere* hic significat ludibrio et ostentui exponere. Eleganter admodum; Buchananus enim respicit ad morem illum apud antiquos in amphitheatris, ubi damnati palam in maximâ hominum frequentia spectandi et deridendi ignominiae causâ exhibebantur, et per arenam *traduci* solebant. De quo Sueton. *Tit. cap. 8.* *Hos (delatores) assidue in foro flagellis et fustibus caeos, ac novissimè traductos per amphitheatri arenam, partim subjici in servos ac venire imperavit.* Ubi vid. Lipsium. Vid. etiam Paraeum et Fabrum, v. *Traduco.* Livius; lib. II. cap. 38. *Vestrarum conjuges, vestros liberos, traductos per ora hominum?* Josua quoque eodem ferè modo tractavit quinque Amoritarum reges, *Jos. X. 22.* ubi postquam ex spelunca in conspectu omnium Israëlitarum produci jussisset, ducibus tandem virorum militantium, regum illorum servicibus pedes imponere, mandavit. L. 15, 16. Usque sibi, &c. *Let Bashan be ever so proud.* Bashan was one of the most fertile countries in Asia: it lay on the east of Jordan. 17. *vehitur, rides.* 20. *nempe, indeed.* 22. *a saevo Ogo, from the savage Og.* Og was king of Bashan, and one of the giants. 27. *De stirpe creatus.* *Malleum creata, ut jungatur cum propago versu sequente,* et ita puto voluisse Buchananum quando mutavit *propago* priorum editionum, propter eandem vocem durius repetitam: sic enim concinnius esse videtur; ita etiam suadent variantes lectiones, quum et *propago* et *creatus*

conveniant in *τῷ* creata. *Juvenis* autem, secundum LXX *νεαρίστου*, non concordat cum *creatus*, sed epitheton est genitivi casus cum *Benjamini* concordans, ut postulat uterque codex, quem noster non temere negligeret. H. 27. Zebulon and Naphtalim were the sons of Jacob. 34. acceptaque referte, and thank him for.

LXIX. 4. et, ceu, &c. and I am by force constrained to restore what I lawfully procured, as if I restored plunder. 11. Si tegor, &c. If I cover my neglected limbs. 12. Salibus, with gibes. 21. tingeant, mixed. 25. tecta, &c. let their houses, destitute of inhabitants, mourn.

LXXI. 7. Ceu, &c. I am laughed at by the wicked, as a monster produced to bear evils perpetually. 22. Protector. Inferioris aevi vocem hanc non admittunt elegantiae priscae studiosi. Vide Cellarii euras posteriores, pag. 227. et Borrich. pag. 206. BUR. Excusari tamen potest Buchananus, quod vocem non modò in sacro codice, sed ab Ecclesiasticis scriptoribus toties usurpatam ipse in sacro poëmate adhibuerit. RUB.

LXXII. 1. Da regi dare jus ad exemplum, &c. Grant to the king that he may administer judgment after the pattern of thy righteousness. 3. genitrix, &c. may equity, the parent of quiet. 4. tenues, the poor. destruant illum, quisquis. 5. donec, &c. till the sun shall exhaust his light on the day. 6. veluti, &c. as in summer the rain and moist dews refresh the smiling beauties of the country. 7. bonae, &c. may benignant peace flourish. menstrua novabit, shall every month renew. 9. advolutus, prostrate. humiles quo ad vultus comamque. 10. reflui, ebbing and flowing. 11. Illum, &c. Kings shall worship and fear him. sub utroque axe, under both poles. 15. comprecatus, &c. praying for blessings on their king. 17. nomen filii juvenescat, usque dum, &c. Amphitrite. Uxor Neptuni: poëticè pro mari. Ne verò quis arbitretur, Paraphrasten mentione esse hujus profanae et fictitiae, carmen hoc divipum et sacrum polluere voluisse; sciendum est, ipsum Amphitrites etymon, per se naturam maris, seu ipsum mare exprimere. Est enim ἀμφὶ circum, τείχει τερεῖ; mare enim circumquaque terram atterit. Ovid. Met. I.

— Nec brachia longo
Margine terrarum potrexerat Amphitrite. CHYTR.

17. omnis, &c. every land surrounded by the sea shall extol him blessed. 19. quod, &c. which may no length of time ever leave unnoticed.

LXXXIII. 1. Tellus ut, &c. Though the earth should deny an abode to the seas. 2. parvo pede, with a small foot rule. Sors illa cunctis invida, &c. Constructio ejus loci est: Sors seu fortuna (haec tamen homini Christiano ad divinam providentiam omnia referenti nihil est) quae alias cunctis est invida, mobilis et infida, seu infidelis; istis scilicet impiis, et tamen fortunatis, servat eundem quasi tenorem perpetuam fide: quasi dicat, fortuna omnibus aliis invida, mobilis et infida, unis hisce fidelis et constans est. CHYTR. 8. vultu, &c. with petulant forehead. 13. vivitur ab aliquo, does any one live. 14. non nullis, by many. 20. imago somni, sleep. sopita, fast asleep. 22. marcido pectore, with flagging breast.

LXXXIV. 2. Memento coetus, remember thy congregation. 8. nec temere, nor in vain. strata flammis, levelled by the flames. 10. exasperabit, shall he aggravate. 12. vindicantem tuos, delivering thine own. 13. Te, &c. At thy word the sea retired, and the water stopped its course, by rising in the form of a liquid wall. feroce, magnanimous. 14. hausit, swallowed up. cadavera, &c. LXX Interpretes hic sequitur, ἰδοντες αὐτὸν βεβημένον τοῖς Αἰθίοψι. L. 17. repagulis littorum, by the mounds of the shores. 19. Ne, &c. Contra linguæ Latinae consuetudinem, turtur hic femininum posuit: nee tamen temerè id ab eo factum; principes enim Bibliorum interpres Leo Judæ, Tremellius, Arias Montanus, Castellio, Vatablus, Hebraeum textum secuti, vitam sive animam turturis tuae, hoc in loco verterunt. Variant quidem LXX Interpp., eosque plerumque secuta versio vulgata: illi enim reddit, Μὴ παραδῶς τοῖς θηρίοις ψυχὴν ἐξουσιοποιήσῃ σε; haec, ne tradas bestiis animas confilentes tibi. Ceterum notat magnus Vossius tarpiter caecutiisse Servium, qui ex illo Virgilii Ecl. I. Nec gemere aériū cessabit turtur ab ulmo, turtur foemi-

nino positum existimavit: cum nihil sit apertius quam aëria cum ulmo, non verò turtur, illic convenire. RUD. Apud Ovid. lib. II. Amor. VI. 12. in MSS. erat turtur amica, ubi vide Heins. Paulin. Natal. VII. princip. turtur conjuncta columbae. BUB. 21. consule, consider. prosequantur, *may celebrate.*

LXXV. 1. patriis carminibus, *in the songs of our country.* 2. seculis plenis existentibus, *the ages being completed.* prosequar, *will treat.* 4. ut facerent modum, *to put a stop.* 8. Illinc, &c. *Out of which.*

LXXVII. 2. abnuebat. Caesuram, sive syllabam residuam, brevem hic fecit noster, secutus non modò Alcaeum, primum hujus metri auctorem, qui saepe syllabam brevem eo loco adhibuit, veluti,

Πάρε μήν γὰρ ἄντλος ἴσοπίδας ἔχει. et
Προκοψόμεν γὰρ οὐδὲν ἀσάμενος :

Sed Horatium ipsum, Carm. III. 5. *Si non periret immiserabilis.*

Agnoscente ipso Cl. Bentleio ad Carm. III. 23. quamquam ille, parum sibi constans, paullo ante ad Carm. III. 2. id nunquam ab Horatio factum contéderat. RUD. de Buch. metr. p. 611. 5. Tum, &c. *Then with a mind changed I began to consider.* 19. fluctu refuso, *with returning wave.*

LXXVIII. 3. oracula olim accepta, the oracles formerly received by inspiration. 4. minores, posterity. 5. et seris, &c. and succeeding ages to declare to later ages. 6. ut dent irrita, to commit as worthless. 9. negotia quamvis distantia, objects however distant. 13, 14. sese cumulante, raising itself as a heap. duce, &c. a cloud conducting them during the bright day. 15, 16. de vulnere, from the cleft. damnatisque siti, condemned to drought. 19, 20. Non potis est, *Can he not.* 22. Et, &c. *And yet he permitted his people to eat the desired food; though they were ungrateful and unmindful of the salvation so often obtained.* 24. gravidas, teeming. 26, 27. Cedere, &c. *Then when the east wind was ordered to quit the regions of the air. pluvias velucrum; showers, i. e. great quantities, of fowls.* 33.

fregit precaces, repressed them when froward. 39. quippe memor, as being mindful. 41. virtutem, &c. wished to include within narrow limits that energy. 43, 44. sine munere faticum, without the benefit of water. 45. sigebant, &c. shrank in their stings full of livid poison. decussit, blasted. 49. Eumenidum. More poëtico terribilem illam Dei iram, penitus in populum Israëliticum effusam, mentione furiarum, ardentibus taedis, et facibus impios insectantium, voluit exprimere, quas sic per *antīq̄as* dixerant, quasi minimè *up̄us*, seu benevolas. An vero carmen tam sacrum et divinum figmentis hujusmodi poëtice adspersere recte potuerit aut debuerit, alii judicent. CHYTR. Vid: suprà ad Psal. XVI. L. oberrans, perreading. 50. aequa, propitious. 57. *nervo adducto, when the string is drawn.* 60. Silonis. Silo nomen montis et oppidi, distantis ab Hierosolymis versùs occasum solstitiale uno milliari Germanico: ubi antiquitus sedes tabernaculi et arcae foederis fuit, usque ad tempora Samuelis. Situm fuit in finibus tribùs Judae, Benjaminis, et Ephraimi. CHYTR. 61. deseruitque, &c. and he left the ark, the sign of his covenant, as a prey to the enemy. 64. Carique mariti, &c. Ex Ebraico reddit Arias Montanus, *Sacerdotes ejus in gladio ceciderunt, et viduae ejus non fleverunt.* LXX, *ναὶ αἱ χήραι αὐτῶν οὐ κλαυθίσασαι.* Quare haerent ipsi interpretes de sensu loci. Quidam interpretantes sacerdotum viduas ante tempus moerore fuisse extinctas, uti dicitur 1 Sam. IV. 20. Alii, quum abductae essent ab hostibus, prohibitas fuisse a luctu. Julius priorem sententiam secutus videtur, ita eleganter vertens, *Mulieres orbas maritis, conjugum morte nondum conclamatā, diem supremum obierunt.* Et sic *cari mariti* positum erit pro *carorum maritorum*, quod quidem nimis durum esset, nec ita loqui solet Buchananus. Existimo potius ita sententiam ordinandam, *cari mariti jacuere in sepulchris indeploratis viduae, i. e. non deploratis a viduis suis, quod Ebraico magis convenit.* *Viduae dixit pro viduis ad vitandum homoiotaleuton.* Ceterum adludit hic Poëta ad veterem illum Romanorum morem, apud quos mortuorum cadavera aliquot diebus servabantur, et per intervalla

ab amicis conclamari solebant; postea cum nulla vitae spes superesset, sepeliebantur. *Indeploratis*, i. e. quibus ultimus ille luctus non persolutus erat, quod misserrimum antiqui existimabant, unde apud Ovid. Met. XI. 670. *Ceicis umbra Halcyonen orat,*

Nec me
Indeploratum sub inania tartara mitte.

III. Trist. III. 46. *Indeploratum barbara terra teget;*
66. *adspersit perpetuam labem, stigmatised them with*
perpetual disgrace.

LXXIX. 1. *sacraria, the sanctuary.* soloque stram, and razed from the foundation. 3. Nec, &c. nor is there a friend anywhere who may gather his scattered bones, or, when collected, deposit them in the tomb. Apud veteres, quod hic etiam respicit Poëta, postquam mortuorum cadavera cremarentur, ossa ab amicis lecta fuerunt, quae deinde sepulturae tradebant. Virg. Æn. VI. 228.

Ossaque lecta cado texit Corinaeus aheno. L.

2. *parce subdere, forbear to supply.* 10. Os, &c. let the mouth of the profane be stopped, who enquire if this God of ours ceases to exist.

LXXX. 2. *aligeros, cherubim.* 10. *frigore, shade.*
11. *Euphratem.* Euphrates nobilissimus fluvius Asiae est, tempore Solomonis limes terrae sanctae versus orientem. Perfluit idem Babylonem metropolim Chaldaeae. . . Vocat eundem Psal. LXXXIX *Palmiferum*, quod eae regiones palmis abundarent. CHYTR. Vide infrà quae ad hunc psalmum adnotavimus. L. 17. Hunc. Heb. *virum dexteræ tuae*: proinde haud scio an rectè a Julio ad *ramum* pronomen [*hunc*] referatur. RUD.

LXXXI. 4. *Foedera percussa.* Propriè hic dixit percussa; propterea quod, cum antiqui foedera jungent, id fieri solebat porcum silice percutiendo. Vid. Livium, lib. IX. 5. Fortè etiam respexit morem illum in. S. S. memoratum, Exod. XXIV. comm. 5, 8. L. 5. *Memphiticae, Egyptian.* Memphis was the ancient capital of Middle Egypt, 15 miles above the parting of

the Nile. Quum, &c. *When the posterity of Heber did sojourn in the land of Egypt.* The city Pelusium was considered the bulwark of ancient Egypt. It stood on the eastern mouth of the Nile. 7. Meribam. *Massa et Meriba, locus in deserto, ubi Israëlitae sitis impatiens in rixas, murmura et tentationes contra Deum et Mosen erumpunt: Sic dictus a tentatione et contentionibus. Ubi postea petra percussa largissimè aquas effudit, Exod. XVII. Meminit ejusdem, Psal. CVI.* CHYTR. 10. domini, &c. *who made thee thine own master, having broken the fetters of tyrannical Egypt.* 11. demisit, admitted. 14. subitò dedissem hostes, &c.

LXXXII. 1. Regum timendorum. Idem fere est initium odae Horatii primae libri tertii,

*Regum timendorum in proprios greges,
Reges in ipsos imperium est Jovis.* CHYTR.

7. cum ignobili plebe, *with the obscure class of people.*

LXXXIII. 3. propriè tuendum, *peculiarly to protect.* 6. Nabathacus. *Nabaiothus fuit filius Ismaëlis, nepos Abrahami, a quo regio seu pars Arabiae, terrae sanctae finitima, versus orientem Nabathaea dicitur. Unde et reliqui orientales a Poëtis dicuntur Nabathaei.* Ovid. Met. I.

Eurus ad auroram, Nabathaeaque regna recessit. CHYTR.

8. Lothi posteris. Intelligit *Moabitas et Ammonitas.* CHYTR. 9. te vindice, *by thy vengeance.* Cissontis. *Cisson* fluvius seu torrens nobilis Galilææ inferioris, scaturiens prope Endor, ad montem Thabor, non procul a monte Carmelo, influens in mare Syriacum, ad quem Sisara et Jabinus cum exercitu caesi sunt a Baracho et Deborâ. Jud. V. CHYTR. 10. Laetamen. Pro fimo aut stercore, quo agricolae faciunt laetas segetes, et quasi agros exhilarant. Utitur eâ voce Plinius. CHYTR. 18. axis ignifer. Significat poëticè coelum stellis distinctum et ardens. CHYTR. Julius videtur potius intellexisse solem, uti Ovid. Met. II. 59.

Non tamen ignifero quicquam consistere in aere,
Ma valet excepto. L.

LXXXIV. 2. Hic cor, &c. now my heart beats. artus, atria vivi visuri propriis Dei. Julius (qui artus visuri παραφεύσα membra invisura) visuri. recto plurali positum existimasse videtur; ego verò genitivo singulari, subauditio [mei] collocatum arbitror: neque enim artus, sive membra, quidquam visere seu conspicere possunt; nec id vel minimum innuunt regil vatis verba. RUD. 3. Hic passer, &c. here the sparrow finds a shelter. avis nuntia veris. Intelligit hirundinem, aut etiam ciconiam, de qua Virg. Geo. II. 320.

Candida venit avis longis invisa colubris. CHYTR.

Hirundinem certè voluit, quoniam de illa loquitur sacer codex. Ovid. Fast. II. 853. quem hīc respexit,

Fallimur, an veris praenuntia venit hirundo. L.

5. haerens, remaining. 7. agmen, &c. a flood of rain water. dum, &c. while troop pressing upon troop hastens to slay victims. 10. mora unius lucis; the continuance of one day. procul Solymā, far from Jerusalem. 12. otia, peace.

LXXXV. 1. quondamque, and sometimes. remeavit, returned. 6. quodcunque, &c. whatever of our miserable life yet remains. 11. Astraea. Poëticè, pro justitiâ divinâ. Ovid. Met. I. 150.

Ultima coelestūm terras Astraea reliquit. CHYTR.

LXXXVI. 1. Nec, &c. and not always a maintainer of anger. 8. secundus. So the word is used by Horace, Lib. I. Od. 12. v. 18. Nec vīget quidquam simile, aut secundum. It is derived from sequor, I follow, I come up in regular succession.

LXXXVIII. 3. Funereas, &c. i. e. Mortem sibi appropinquantem videt. Adludit ad morem Romanum in funeribus; quam enim mortui efferrentur, faces eos antepredebat, vid. Kirchmannum de funer. Rom. lib. II. c. 3. L. 6. Quis, &c. who will not seek to be enrolled an inhabitant? 7. serviet, shall apply itself.

3. prope, &c. thou almost overwhelmest me in the gulf of oblivion. 7. supra me jacentem, upon me when laid low. 10. Scilicet exspectas ut ostentes mihi pterapto, Dost thou wait, forsooth, &c. 13. vacus, unemployed. 18. nec noti, &c. nor have my acquaintance sympathized with my distress, &c.

LXXXIX. 1. me vate, by my verses. 2. volventur, still revolve. 4. concepta, made. 8. quicunque moveris, whithersoever thou movest. 10. elatam Pharon, lofty Pharos. This is an island on the mouth of the Nile over against Alexandria, on which was a light-house. Here it is used for Egypt. 12. Thabor. Mons Galilaeae, inter mare Tiberiadis et oppidum Nazarethum, in finibus tribus Zabulonis, in quo torrens Cisson suam habet originem. CHYTH. 14. nescia flecti, ineripable of being moved. 29. Quin, moreover.

XCI. 2. ante metas, &c. before limits were fixed between light and darkness. nec, &c. thou alone neither subject to the vicissitudes of time. 10. inquietus, disquieted.

XCI. 3. Nec, &c. neither shalt thou catch the infection of the deadly pestilence, raging far and near. 11. viarum, &c. i. e. reserare vias quae morantur. Sic Statius, Theb. X. 196.

----- *Rapite arma, morasque
Frangite portrum.* L.

12. ne, &c. lest thy foot be wounded by being dashed against the sharp corners of rocks. 15. exemptoque, &c. and when delivered I will confer upon him distinguished honours. 16. Meosque, &c. and I will shew after what method I am wont to bless my people.

XCI. 11. Pascam, I will gratify. 15. affinis, accessory.

XCI. 6. cassos parente, the fatherless. 8. obessa, &c. having their indolent minds possessed. 20. Quid, &c. What have the wicked to do with God.

XCV. 5. Ille, &c. He made the restless sea, and governs it when made. 10. quater denis, forty. securus, careless.

XCVI. 1. Non usitato, *no common.* coloni orbis, *ye inhabitants of the world.* 3. perfusa, *filled.*

XCVII. 1. continens tellus, *thou continent.* 2. praetexit hunc circum, *encompasses him.* 7. inane mentis, *devoid of thought.* se, &c. *boast of their piety, whilst they commit abominable wickedness.* delibita, *filled.* 9. Teque, &c. *and being infinitely more exalted, thou humblest beneath thee all who are called gods.* 11. pura sceleris, *free from guilt.* 12. est corth, *are agreeable.*

XCVIII. 1. virtute, &c. *who hath obtained the victory with distinguished valour.* 3. solvit promissa, *he performeth his promises.* partae, &c. *while the inhabitants of the world bear witness.*

XCIX. 2. Nec, &c. *and not only at Jerusalem.* 4. salubri. Corripit jure Buchananum Pincier. Parerg. lib. III. cap. 19. quod mediam in salubri syllabam corripere sit ausus: idem Nicolao Heinsio exciderat, sed secundis curis correxit. BUR. Non tamen omni prorsus auctoritate destituitur Buchananus. Helvius enim Cinna, qui ante Christum floruit, etiam corripuit illo versu,

Hostica quod salubrem cuspis haberet opem. Rus. de metr. Buch. p. 686.

Selectae, &c. *who hast given to the chosen offspring of thy people a law, unchangeable at all times.* 5. fert sublimem, *exalt.* 6. Huic, &c. Videtur Julius intelligere docti huic, i. e. ab hoc: melius autem constructur, tingere aras huic. H.

CI. 1. idem tetricus, *thou also strict.* 3. Huc, &c. *On this my powers are exercised.* culta, *polished.* aula, *my court.* 4. inhaeret, *persists.* 5. tumor, &c. *the pride of a haughty mind.* lumine, *with his eye.* 6. Veritas, &c. *who delight in simple truth.* 8. releget, &c. *may banish to a distance every monster of wickedness.*

CII. 10. Sublimi, &c. *that thou mightst cast me down lower, being thrown headlong from my high station.* 12. non carpit te nectentem, *affects not thee, who joinest.* 14. Jam servi faciles, *already thy servants with pleasure.* 15. et numen, &c. *and his authority.*

rity revered by kings wherever the earth is inhabited, being divided into three parts: Asia, Africa, and Europe. 16. versam, demolished. 18. nec, &c. and that his glory transmitted to posterity may never decay with age. 25. recursibus, revolutions. 26. Iffis, &c. Every one has his own time of death appointed. 28. aemula, &c. equal to thy eternal duration.

CIII. 1. sensus, &c. let my understanding, and whatever strength my inward parts possess. 2. excidunt, fall neglected. 4. fato, destruction. 11. redditat, extends, 12. Gaditano cubili. *Gades*, Ang. *Cadiz*, insulam et urbem sitam inter sinum Gaditanum et Oceanum Atlanticum, extreum versus occasum novi orbis terminum credidit antiquitas. Poëtae fabulantur hic, solem diurno labore fessum, oceano se immergere atque requiescere. Unde *solisque cubilia Gades*, dixit Statius, (Sylv. III. 183.) quem hic Buchananus videtur imitatus. CHYTR. 14. quippe mefnor, as being mindful. 15. lactens venustas, the delicate beauty. Instar, &c. or like a flower with leaves of Tyrian purple. 18. referatque, and imitate them. 20. angeli, &c. ye angels, who obey the commands of the Lord, who have the authority and power of bringing all things under his controul. 21. Quique, &c. and ye attendants of his camp, who serve under the standard of such a leader. 22. mens, O my soul.

CIV. 1. Quanta sit hujus poëmatis gratia et majestas ipso intuitu patet, et comparatione poëmatiōn aliquot ejusdem argumenti, doctorum, non suaē modū gentis; sed et aliarum, magis elucescit. Quantā in hominum eruditoram opinione fuerit, vel ex eo constat, quod Hén. Steph. de re literariā vir optime meritus, cum maximā laude aliquot hujus Psalmi versus, insigne poëseos Buchananiae specimep, produxerit in praef. com. in Psalmos ab ipso impressā 1562, idque tres aut amplius annos ante paraphrasin primō editam: tantūm absuit, ut Buchanāo fraudem facere conaretur, aut Psalmorum gloriam subripete, uti suspicati sunt quidam Stephano infesti. Quod autem de Buchananī certamine, et inclytā per hunc psalmmum partā victoriā, quidam fabulantur, illius fama potuit finxisse, neque ponendum est in magno discrimine:

eum Lucretio potius certamen suisse credidoxim, veteri illo et nobili poëta (theologo non item) quem similibus, ne dicam ipsius, armis et paludamentis paunitus et ornatus in contrariâ caussâ, impulit et stravit. Quum enim ille, pro insanâ suâ propugnans, inter alia multa acuta et magnifica, et, ut ait Pindarus, *ένεσίς πάντας ενίτεροι* isthuc minitabundus contorsisset, *Lucret. lib. II. 1094.*

*Quis regere immensi summam: quis habere profundi
Indu manu validas patis est moderanter habendas?
Quis pariter coelos omnes convertere? et omnes
Ignibus aetheris terras suffire feraces?
Omnibus inque locis esse omni tempore praesto,
Nubibus ut tenebras faciat, coelique seretta
Concutiat sonitu? tum fulmina mittat, et uedes
Saepe suas disturbet, &c.*

Noster contrâ excipit, retorquet et obruit, ut aepius alibi, ita disertè ex hujus Psalmi argumento.

Aetheris aeternas rector moliris habendas? &c. H.

5. mobilis, nullo aere, immovable, for ever. 7. increpuit, reproved them, erat carnere, there you might see. 9, Neye, and least. 12. concelebrant, crowd together. vagis querelis, with wild notes. 15. cerealia munera, bread. 16. genitabilis humor. Pro genitali, e quo aliquid gignitur. CIC. in Arato, solers natura, et rerum genitabilis arde. Reperitur et apud Varonem, et imprimis apud Lucretium. CHYTR. 19. Tu, &c. thou causest the disk of the moon to wax and wane. 32. quo concubiente, at whose neck. 24. didit. Didere verbum poëticum elegans, pro distribuere, digerere. *Lucret. lib. II. 1124.*

Dum facile in venas cibus omnis diditur.

Hoc. Sat. II. 2.

Altius denis exemplo, dum munia didit.

Componitur vel a *dis* et *do*, vel est contractum a *dis* *do*. CHYTR. 31. Sic est. Sunt qui putant est construi cum majestas, quia vix patinatur absolute dari; nūi autem

persuadeo, ita usurpasse Buchananum, more Graecorum, qui *τόν* eodem modo utuntur; uti ipse interpretatur, Eurip. Med. 798.

Ἴτω τί μοι ζῆν κέδεσ; ——— Sic eat:

Quid enim relictum est cur juvet dehinc vivere?

Et 819.

Ἴτω προσονταί τάρτες οἵ τις μέρη λύγει.

Sic eat: inanis omnis est oratio.

Sciz. sic eat res seu curaus rerum. Ita etiam Lucan. II. 304.

*Sic eat: immites Romana piacula divi
Plena ferant.*

Et lib. V. 297.

*Sic eat, O superi, quando pietasque fidesque
Destituant.*

CV. 2. Et illius miracula. Ab editionibus antiquioribus tribus scil. Steph., utraque Plant., et Argent. abest et, postea, ut duo versiculi in unum coalescerent, insertum, quales interpolationes metri gratia factas aliis infra locis observare est. RUD. 3. Robur, &c. seek ye his strength, the ark which is the sacred symbol of his strength. 17. ministrum, &c. his servant Joseph before hand. 19. Somnii, &c. till the truth of the interpreted dream was made known to the king. 22. purpuratos aulae, the princes of the court. 26. cum fratre, with his brother Aaron the high priest. 28. sole, &c. when the sun is ordered to retire. 36. per penates, through their houses. 37. languor, sickness. 38. praeferebat, exhibited. 43. Pelusii. See note on Ps. LXXXI. 5.

CVI. 9. moles, &c. the body of water being erected on both sides. 12. compotes salutis, having obtained safety. 16. procaciter peteret, wantonly assaulted. 19. fecit modum sceleri, set bounds to their wickedness. 23. carum caput, his precious life. 24. sprevit uber, it despised the fertility. 46. animos, &c.

so that the appearance of their iterations, exciting the sympathy even of their enemies, affected the hearts of all.

CVII. 20. *per membra illis creptis, &c.* 23. *Qui mare fluctisonum, &c.* "Haec divini vatis verba tempestatem describentis, splendidissimas quasque ejusdem rei apud Graecos aut Latinos poëtas descriptiones longè antecellunt. Quid sublimius, quidve magis eximium poterit esse pulcherrimam illam imagine; quam haec verba repreäsentant, supremi numinis tumultu inter elementa excitantis, eademque denuo ad serenitatem nutu suo revocantis? Vid: Cl. Addisonum, Spect. vol. VII. n. 489. ubi hanc rem tractat. Buchananus, ut solet, in paraphrasi suâ excellentissimâ poëtarum quaque respexit. L. 27. *et vestigia nutant illis valut, &c.* 35. *malè pinguis, unfruitful.* 36. *habere, to possess.* 37. *credat vites scrobibus, may plant viles.* et credit se-
mina sulcis, and sow seed. 41. *foecundat, enricheth.* 42. *malè conscientia, conscious of guilt.*

CVIII. 1. *Mens, &c.* Priores 12 hujus Psalmi versus habentur Psal. LVII. posteriores 20 Psal. LX. RUD.

CIX. 4. *ingerebant, cast upon me.* 5. *omnibus, &c.* *those who were obliged to me for every act of kindness, repay me with injury.* 7. *sordidus.* Adiudit Poëta ad morem Romatum in judiciis, ubi rei togam sordidam induebant, unde tales Lívio alioisque sordidati nuncupantur; et togam illam sordidam utebantur, usque dum sententia a judice lata fuisset. L. 11. *in scribatque, &c.* *and expose his house to sale.* 17. *aut dicat bene, or bless him.* 18. *talari, reaching to the ankles.* 20. *pen-
dat, suffer.* 23. *solerti indagine, with diligent scrutiny.* Locustas ubique arboribus fructibusque infestissimas magno opere exquirebant et necabant veteres. Plin. lib. 11. cap. 29. *In Cyrenaicâ regione lex etiam est ter anno debellandi eas, (locustas) primò ova obte-
rendo, deinde foetum, postremò adultas: desertoris poe-
na in eum qui cessaverit. Et in Lemno insulâ certa
mensura prae finita est, quam singuli enectatârum ad ma-
gistratus referant.—Necare et in Syria militari imperio
roguntur: tot orbis partibus vagatur id malum.* Quare

rite a Buchananus additus, astarti indagine. H. 24. Ge-
neva. Primus pes precelesum, post Virg. Aen. XII.
905.

Genua labant, gelidus concrevit frigore sanguis.

29. pudor contegat hos. 31. qui stetit dexter, who
stood on the right hand.

CX. 2. tuos fasces, thy ensigns of power. 3. Te,
&c. when thy triumphant people shall accompany thee.
7. e fortuitis torrentibus, from brooks that run in his
way.

CXL. 9. sera pignora, their succeeding race. 10. Hunc, &c. To worship and fear him from the heart is
the highest wisdom and the foundation of a good life.

CXII. 7. Non, &c. Nihil elegantius, nihil venus-
tius eximiâ et nobili illâ pii hominis conditione, quae
huc describitur. L.

CXIV. 3. Vedit, &c. the sea being troubled beheld,
and divided its astonished waves. 7. in Solymos focos,
upon the altars of Jerusalem.

CXV. 1. Nos fama differat. Differo hic capitul
pro divulgare et sermonibus celebrare. Val. Flaccus,
lib. I. 758.—*Regemque fragor per moenia differt,*

Mille ciere manus.

Ubi vide Burmannum, qui Plautum, Lividum, Proper-
tium, aliosque ita locutos ostendit. L. Nec, &c. nor
that triumph in her golden chariot may exhibit us to
public view, exulting in gorgeous apparel. 4. exco-
quens, molting. 7. recurrit, does proceed.

CXVI. 4. consule, preserve. 7. mens, &c. O my
soul, being now composed. 14. damnatus voti tibi, &c.
being bound by vow to thee, I will worship thee with
a sacrifice of thanksgiving. Quod postea dicit reus
voti: qui enim voto facto aliquid se praestitum pro-
misit, ille tamdiu obligatus, et quasi damnatus atque
obstrictus est, donec, voto soluto, seipsum liberet.
Virg. *Dannabis tu quoque votis.* Pro quo jurisconsulti
veteres dicebant *damnas*: ut, *damnas esto*, i. e. obli-
gatus ad hoc vel illud faciendum. CHYTR. 18. reus
voti: being under obligation.

CXVIII. 11. *licebit ut circundent, though they should surround.* 26. *precamur ut cuncta, &c.* 27. *foetus bidentis, a lamb.*

CXIX. 17. *Da, &c. grant that I, who obey thy law, may live.* ne celaveris inquiline, *do not hide from a stranger.* 25. *rudem, me ignorant.* 37. *ne hauriant, lest they should imbibe.* 65. *coacta malo, humbled by affliction.* 73. *Da, &c. grant to me fashioned by thy hand.* 97. *quod audiam huic, because I give attention to it.* 121. *diligentem aequa, loving equity.* 125. *erore misso, having abandoned false opinions.* 157. *intuendo illos, at seeing those.* 165. *est illis amantibus, have they who love.*

CXX. 1. *Hinc, on the one hand.* 4. *Scytha, &c.* *Scythia complectitur regiones et gentes amplissimas et populosissimas tam in Europa, quam in Asia versis septentrionem habitantes, in quibus etiam sunt Mesechitae, quorum Psalmus meminit, sic dicti a Mesech, filio Japheti, a quo gens illa propagata est. Mesech, i. e. tendens arcum, quo etiam nomine Scytha hoc loco celebantur.* Vox autem *Kedaraorum*, quae in Ebraeo est, deducitur a Kedar filio Ismaelis, a quo dicti sunt *Kedaraei vel Kedareni* populi Arabiae, quos posteri Saracenos appellavere. Nomen habent a *nigredine*, ut quodammodo simul doleat David, *quod sibi conversandum sit cum nigris, id est, improbis et sceleratis.*

CHYTR.

CXXI. 3. *quid, &c. why, O my throbbing heart.* 5. *leniter passis, gently stretched out.* 6. *halitus, &c. the vapour of the cloudy moon.* 8. *seu, &c. whether thou dischargest abroad the offices of desirable peace, or of cruel war.*

CXXV. 1. *Sionis, &c. The boisterous north wind shakes not Mount Sion, founded upon an immoveable rock.*

CXXVI. 1. *nec opinā, unexpected.* *sopore palso, after sound sleep.* 2. *ut usque, &c. how constantly, &c.*

CXXVII. 2. *soporem, &c. sleep free from dreams.* 4. *Non, &c. The hostile warrior, with his hand filled with arrows, does not inspire so much dread into his foes.*

5. Non ad, &c. he shall not be confounded by the reproaches of his insulting adversary before the seat of judgment.

CXXIX. 3. ad fastidium hostis, to the disgust of my enemy. 8. nec, &c. nor has the wayfaring man boded success to the reapers.

CXXX. 4. At, &c. But thou in the midst of thy fierce wrath art not inexorable. 6. Non sic, &c. the watchman at the close of night, &c.

CXXXI. 1. Si, &c. If with an overbearing disposition, if with supercilious eye, &c. 2. suspirat in parentem unam, sighs after his mother alone.

CXXXII. 2. obstrinxit caput, pledged his life. 8. neu, &c. nor despise the house which, &c. 15. faxo ut indulgentia, &c. I will see that the favour of heaven, &c. 16. perfundam, &c. I will fill the hearts of the righteous. 17. prospicere quendam, I will provide one. 18. Jessaea propago, the offspring of Jesse.

CXXXIII. 2. laeto imbre, with agreeable drops. inebrians, moistening.

CXXXIV. 1. qui nocte, &c. who by night keep watch in his sacred threshold. annuit, listens.

CXXXV. 5. Quos, &c. whom others with foolish adoration worship as deities. 16. illis, &c. their mouth is incapable of speech. 18. sagaci nare, with quick smell. 19. profectum, descended.

CXXXVI. 8. auricomum, golden-rayed. 10. prima pignora, the first born.

CXXXVII. 1. illa, &c. that deplorable appearance. 3. referre verba, &c. to sing in our native strains. 9. cara pignora, thy dear children.

CXXXVIII. 4. fidem, &c. thy spotless faithfulness.

CXXXIX. 9. Aurora, &c. though the morning should convey me. 12. nec tuae, &c. nor is there any darkness to thy providence. 13. Qui, &c. who didst cover me with the thin clothing of skin. 16. Massae, &c. thou didst keep as it were written the elements of my new-made substance, as yet imperfect, and the first principles of this shapeless mass: thou knewest also the ligaments, motion, and form of my body. 24. Nisi, &c. if thou see not there a regard towards thee.

CXL. 4. *objiciens* scribes; *throwing up* pits. 9. *refunde, retortus*.

CXLI. 5. *Me, &c.* *I wish rather that a good man reprove, yea smite me, than that a wicked man care me, or than he should anoint, &c.*

CXLII. 6. *Da, &c.* *Ordō est, Da aures* facilem *querelis meis (mei) fracti cladiis ultimis.* Pronominā enim possessiva post se admittunt genitivos particiōrum, qua de re videsis Ruddimanni Gram. part. II. pag. 48. L.

CXLIV. 5. *operi, &c. cover the mountains with a cloud.* 12. *tholus.* Propriè concamerationis aut fornicis medium, seu umbilicus, in quem laterum aut trabium capita coēunt, cui antiquitus voentum anathemata, seu donaria votiva affigebantur. Virg. *Æn.* IX. 407.

— *Si qua ipse meis venatibus aucti,*
Suspende tholo, aut sasra ad fastigia fixi.

CHYTR.

15. *O felicem populū, &c. O happy people, who amidst such blessings, &c.*

CXLVI. 8. *Qui, &c. who, by dispelling the mist, poureth into blind eyes a beam of clear light.*

CXLVIII. 4. *Rotatiles.* Vox a poēta, ut videtur, novata. Est autem *rotatile*, quod rotae instat in orbem potest circumagi, quales sunt circuli illi caelestes, de quibus hic loquitur. CHYTR. Utitur hac voce Prudentius praefat. Peristeph. 8. L.

CL. 2. *suprā, &c. above the comprehension of mortals.*
 4. *sonore.* Pro *sonitu*, more Lucretii et Virgilii quorum ille, lib. I. 645.

— *Lepido quae sunt fucata sonore.* CHYTR.

FINIS NOTARUM IN PARAPHRASIN.

There are twenty-nine kinds of VERSE used in
 Buchanan's Paraphrase, viz.

- I. Hexameter Heroicus. Ps. 1, 18, 45, 78, 85, 89, 104, 107, 132, 135.
- II. 1 Hexameter, 2 Trimeter Iambicus. Ps. 2, 20, 24, 57, 60, 69, 83, 93, 95, 97, 108, 109, 118, 126, 136, 147.
- III. 1 Trimeter et 2 Dimeter Iambicus. Ps. 3, 6, 10, 21, 22, 27, 34, 38, 39, 41, 44, 48, 53, 62, 74, 76, 79, 87, 92, 110, 112, 115, 120, 127, 133, 134, 139, 141.
- IV. 1 Hexameter et 2 Tetrameter Heroicus. Ps. 4, 111.
- V. 1, 2, 3 Sapphicus, 4 Adonius. Ps. 5, 17, 51, 55, 65, 67, 72, 90, 101, 103.
- VI. 1, 2 Alcaicus Major, 3 Archilochius, 4 Alcaicus Minor. Ps. 7, 11, 15, 19, 30, 46, 50, 56, 58, 77, 82, 91, 123, 125, 140, 146.
- VII. 1 Sapphicus, 2 Dimeter Iambicus. Ps. 8.
- VIII. 1, 2 Asclepiadeus, 3 Pherecratius, 4 Glyconius. Ps. 9, 64, 84, 130.
- IX. 1 Hexameter, 2 Dimeter Dactylicus. Ps. 12.
- X. Dimeter Iambicus. Ps. 13, 31, 37, 47, 52, 54, 59, 86, 96, 98, 117, 148, 149, 150.
- XI. 1 Glyconius, 2 Asclepiadeus. Ps. 14, 35, 43.
- XII. 1 Glyconius, 2 Asclepiadeus, 3 Pentameter Alcaicus Choriambicus. Ps. 16.
- XIII. 1, 2, 3 Asclepiadeus, 4 Glyconius. Ps. 23, 42, 75, 99, 102, 144.
- XIV. Trimeter Iambicus. Ps. 25, 94, 106.
- XV. Alcaicus Major. Ps. 26, 29, 32, 49, 61, 71, 73, 143.
- XVI. Asclepiadeus. Ps. 28, 40, 80.
- XVII. 1 Sapphicus, 2 Glyconius. Ps. 33, 70, 121, 142.
- XVIII. 1 Trimeter Iambicus, 2 Pentameter. Ps. 36, 63.
- XIX. 1 Dimeter Trochaicus Acatalecticus, 2 Dimeter Trochaicus Catalecticus. Ps. 66.

XX. 1 Hexameter, 2 Dimeter Anapaesticus Catalecticus.
Ps. 68.

XXI. 1 Hexameter, 2 Dimeter Iambicus. Ps. 81.

XXII. 1 Hexameter, 2 Pentameter. Ps. 88, 114,
137.

XXIII. 1 Dimeter Trochaicus Catalecticus. Ps. 100.

XXIV. Tetrameter Trochaicus Catalecticus. Ps. 105,
119, 124, 129.

XXV. Dimeter Anapaesticus Pindaricus. Ps. 113.

XXVI. 1, 2, 3 Trimeter Glyconius Choriambicus, 4
Trimeter Pherecratius. Ps. 116, 122, 128.

XXVII. Dimeter Iambicus Anacreonteus Catalecticus.
Ps. 131.

XXVIII. 1 Hexameter, 2 Dimeter Iambicus; 3 Dime-
ter Dactylicus. Ps. 138.

XXIX. 1 Hexameter, 2 Dimeter Dactylicus, 3 Dime-
ter Iambicus. Ps. 145.

---

*The FEET used in the Tables prefixed to the Psalms
are the following:*

OF TWO SYLLABLES,

Spontaeus; as, *ōmnēs*.

Iambus; as, *āmās*.

Trochaeus; as, *sēptūs*.

OF THREE SYLLABLES,

Dactylus; as, *scribērē*.

Tribrachys; as, *dōmīnūs*.

OF FOUR SYLLABLES,

Proceleustematicus; as, *nēmōrībūs*.

N. B.— When a single syllable is taken by itself, it is called a *Caesura*, which is commonly a long syllable.

